

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

POSTERİNİZ
İÇERİDE!

SAYI 51
MAYIS 2017
FİYATI 7 TL
KKTC FİYATI 7.75TL

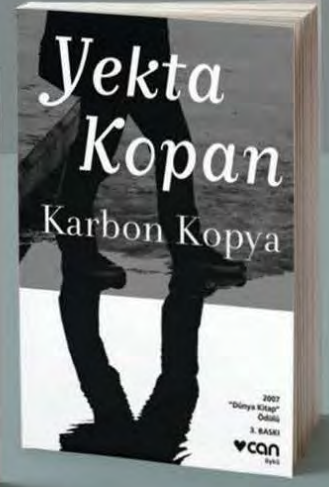
BAZI TOHUMLAR ENKAZDA FİLİZLENİR

V for Vendetta

NECMİYE ALPAY | İHSAN OKTAY ANAR | LALE MÜLDÜR | DÜCANE CÜNDİOĞLU | AYFER TUNÇ | SILA GENÇOĞLU | SELÇUK ALTUN | SEVİN OKYAY | GÜNDÜZ VASSAF | ATASOY MÜFTÜOĞLU | ALİ LİDAR | JACKIE CHAN
SİNEM SAL | HALUK LEVENT | ALPER CANIGÜZ | İSKENDER DOĞAN | MİRGÜN CABAS | SERAY ŞAHİNER | İLHAMİ ALGÖR | AHMET MURAT | ONUR GÖKŞEN | FERİDE ÇETİN | ERTUĞRUL MAVİOĞLU | ANGUTYUS
NERMİN YILDIRIM | DOĞU YÜCEL | TUNA KİREMİTÇİ | SEVİM GÜZAY | SİNAN CANAN | NİHAT GENCİ | BAŞAK BUĞDAY | HAYDAR ERGÜLEN | BİROL TEZCAN | JEHAN BARBUR | İSMAİL GÜZELSOY | MURAT MENTEŞ

Yekta Kopan tüm eserleri

V for VENDETTA

Herkes özeldir.
Herkes kahramandır,
âşıktır, aptaldır ve
zalimdir. Herkesin
anlatacak bir
hikâyesi vardır.

Her şeye
rağmen mutlu
olabiliyor musunuz?
Mutluluk en sinsi
hapishanedir.

Söz yerine
şiddet kullanılsa da,
kelimeler kudretini hep
koruyacaktır. Kelimeler,
anlama ulaşmanın
yolunu ve dinleyenlere
hakikatin telaffuzunu
gösterir.

İşyani sev
dostum,
zindanı
değil.

Dürüstlüğümüz
beş para etmiyor
ama elimizden
gelen tek şey
bu.

Umarım devran
döner ve her şey
yoluna girer ve bir
gün tüm insanların
ellerinde güller
olur.

Hakikat, tıpkı
hava gibi, hayatın
esasidir. Tıpkı
hava gibi hiç
kimse tarafından
reddedilemez.

Halk,
hükümetlerden
korkmamalıdır.
Hükümetler,
halkından
korkmalıdır.

Geçmiş artık
seni yaralayamaz,
eğer sen buna
müsaade
etmezsen.

Hükmedenler,
halkın sesini asırlardır
duymadılar. Oysa
halkın sesi, onların
zannettiğinden
çok çok daha
yüksektir.

Sessiz
çoğunluklara bel
bağlamamak gerek,
çünkü sessizlik
kırılgan bir
şeydir...

Bazı tohumlar
enkazda filizlenir.
Ve en parlak
çiçekler çoğunlukla
en tehlikeli
olanlardır.

Bizim hikmete ihtiyacımız var, irfana, her daim basiret ve firasete, hem de hava gibi, su gibi. Sevmek kadar bilmeye, bağırıp çağırmak kadar sükunete, suçlamak kadar anlamaya, ayırıştırmak kadar birleştirmeye.

ADALET ve FELSEFE

-Bir Referandumun Ardından-

BURUN FARKI

Kısa bir süre önce Türkiye kendi geleceğiyle ilgili olarak bir karar aldı ve parlamenter rejimin esaslarına yönelik radikal sonuçlara yol açacak 18 maddelik anayasa değişikliği teklifini oyladı.

Çıkan sonuç % 51 evet, % 49 hayır.

Benim tahminim tam aksiydi: % 51 hayır, % 49 evet.

Yanıldım mı?

Niceliksel olarak evet, ve fakat niteliksel olarak hayır.

Ülkenin daha çok çalışan, daha çok üreten, daha çok vergi veren, daha eğitilmiş yurttaşlarının yaşadığı sanayi şehirleri, yani sırf yaşayabilmek için dediğim dedik otoriter bir babaya ihtiyacı olmayanların çoğunluğu % 49 tarafında kaldı. Örneğin lise mezunlarının % 58'i, üniversite mezunlarının % 61'i, il ve ilçe merkezlerinde yaşayanların % 51'i.

Bütün bunlar nedir?

Birer rakam sadece. "Burun farkı" kıvamında eğilim göstergeleri.

Bir bıkmışlık öyküsü bu!

Kimbilir belki de iki günde bir azarlanmaktan, vatan elden gidiyor diye diye tetikte durmaktan, "Durmak yok yola devam" buyruğunu işittikçe koşturmak, Milli Mücadele, Kurtuluş Savaşı, Çanakkale Müdafası söylemiyle siren sesleri arasında biteviye nöbet tutmaktan yorulmuş şehirlielerin tepkisi, yani salt yaşamak değil, iyi yaşamak da isteyen yurttaşların biraz nefes alma refleksi, kimbilir?

Bilemiyorum, hepsi de enikonu yorumlanmaya gereksinim duyan rakamlar sadece.

Lakin bildiğim bir şey var ki amacı toplumsal uzlaşım oranlarını belirlemek olan siyasal seçimler spor müsabakalarına benzemez. Halk oylamalarının sonuçları sadece birer skordan ibaret değildir. Aksine birer neden-etki zincirine dönüşerek varlıklarını siyasal, toplumsal, ekonomik, hatta ahlakî tepkimeler halinde de sürdürürler. Öyle ki çok geçmeden hem de hiç beklenmedik kimi yeni sorunlara yeni içerikler kazandırır. Sözün özü, siyasal kanıların istikrar eğilimi kütleleriyle doğru orantılı değildir, bu yüzden de oylama sonuçlarının aritmetiğini kabaca

hesaplamak işe yaramaz, süreci ayrıntılı biçimde çözümlemek de gerekir.

Niceliksel olarak ve yasal sonuçları itibarıyla % 51'lik referandum sonucu hiç kuşkusuz bir başarı olarak okunabilir. Belki buruk bir başarı, belki zoraki bir başarı, ama yine de bir başarı. Âdeta gösterişli, pahalı ama aşksız bir nikah töreninin hissettireceği denli coşkuz ve duygusuz bir başarı. Öyle ki masanın çevresinden duyulan o gür ve tok seslere, o eril ve sert evet'lere, yanısıra o keyifsiz alkışlara rağmen salondakilerin neredeyse yarısının hüznü ve sessizce izlediği bir başarı.

% 51'lik sonuç iktidar mekanı bakımından bir başarı olarak okunabilir ama aksini düşünmek de pekala mümkün. Çünkü böylesine yaşamsal bir anayasa değişikliğinin onbeş yıldır açık aralara, eşdeyişle başarıya değil zaferlere alışık güçlü bir iktidar tarafından sıradan bir skor sorununa indirgenmesi, "burun farkıyla" ulaşılan bu teselliye gerçekte idrakine geç varılacak bir yenilgiye dönüştürebilir.

% 51'lik başarı basiret sahipleri nezdinde endişe verici bir başarıdır. Endişe vericidir, çünkü bu % 51'lik sonuca ulaşmak için halkın adalet duygusu hoyratça zedelenmiş, örneğin iktidar güçleri devletin tüm imkanlarıyla sahaya inmiş ve hiç de adilce olmayan biçimde, yer-gök afişlerle donatılarken

tv ekranları gece gündüz tek yanlı propaganda ile inatılmıştır. İnsaf sahibi her yurttaşın, referandum boyunca güç kullanımının hakşinasıca olmadığını kabul edeceğini sanıyorum. Kısacası, adilce olmayan böylesi orantısız güç kullanımları çoğu zaman büyük zaferlerle değil, görece başarılarla yetinmek zorunda kalır.

İktidar sözcüleri tarafından hem de henüz sürecin başındayken referandumda 'hayır' diyeceklerin ikide bir azarlanmasına, hatta kimi terör örgütlerinin yandaşı veya destekçisi safdiller konumuna itilmesine gelince -ki ülkenin yönetim sorunlarının başında üslup sorunlarının gelmesi oldukça ironiktir- halkın sadece sosyal ve siyasal kimliklerinin değil haysiyetlerinin de hiçe sayılması yine maşeri vicdanı incitmiş ve bunun sonucunda da tüm yetersiz koşullara karşın halk bir zafer hayalini nazikçe bir "burun farkı"na çevirmekte hiç duraksamamıştır.

Kendilerini mağduriyet söylemine fazlasıyla kaptırdıkları için olsa gerek Ak Parti kurmaylarının özeleştirisi yetenekleri de,

dışarıdan gelen eleştirilerden yararlanma kapasiteleri de gittikçe zayıflamakta. "Kol kırılır yen için içinde kalır" düsturu kadar inanmış bir adamın adalet duygusuna zarar veren başka bir gerekçe var mıdır bilemiyorum. Ama her örgütün, her ideolojinin ve hatta her samimi birlikteliğin canına okuyan bu türden savunma refleksleri, koca bir kadronun sorunları çözme ve çözümleme yeteneğini berhava etmiş görünüyor.

Böyle dönemlerde kifayetsiz muhterislere meydan açılır ve ilkelere bağlılığı sürdürme dirayetinin yerini içi kof bir "ya, ya da" mantığı alır, bir trol mantığı, sadece ve sadece klişeler ve sloganlar...Ve sonunda her türlü samimi uyarıya karşı geliştirilen akıldan yoksun bir tahammülsüzlük başlar.

Bu sarmaldan çıkmak için önce ilkeleri ve erdemleri yeniden hatırlamaya elverecek bir alçakgönüllülük gerekir, sonra da her büyülenmenin mutlaka aldanışla sonuçlanacağını idrak edebilecek bir bilinçlilik.

Peki kalplerde bu kadarcık bir irfan kırıntısı dahi kaldı mı, inanınız, emin değilim.

% 51'in hâl-i pürmelâli böyleyken meselenin bir de % 49'luk kısmı var.

CHP'nin referandum süresince parti kimliğini geri çekmesi doğru bir tercihti, çünkü böylelikle hayır cephesi etkileyici bir nesnellik ve yansızlık kazandığı gibi, somut olarak siyasal önderlikten yoksun oluşunun kimi sakıncaları da giderilmiş oldu. Ancak iktidar güçleri anayasa değişikliği konusunda ne denli sessiz, muğlak ve müphem kaldıysa, muhalefet kanadı da o denli bu belirsizliği beslemekten kaçınmadı ve değişikliklerin yol açabilecekleri sorunları o bildik popüler klişelere indirgeyerek süreci duygusal zeminde köpürtmeyi tercih etti. [Şu anda bile, oylan maddelerin neliği üzerine kamuoyunun anayasa algısına bir açık-seçiklik kazandırılmış değil.]

Açık konuşmak gerekirse, tüm ağırlığıyla eski bir mirasın üzerine oturan CHP ne yazık ki hem o mirasın değerini azaltıyor, hem de yeni ve çağdaş değerler üretmeyi başaramıyor, hatta kendi yönetim kusurlarıyla iktidar partisinin en bariz zaaflarını bile telafi ediyor. Ağız dalaşının nitelikli bir muhalefet biçimi olduğuna inanan CHP yöneticileri olup bitenlerden sadece şikayet ediyorlar. Ve bu yöntemin işe yaracağı konusunda umuda kapılmakla da, iktidar partisince belirlenen siyasal söyleme eklemelenmeyi bir marifet sanmakla da hata ediyorlar.

Öyle görünüyor ki doğrudan Erdoğan'a evet veya hayır demek, her iki tarafın da tembel yöneticilerine, nedenlerini sabırla ve tek tek açıklamak suretiyle anayasa değişikliğine evet veya hayır demekten daha kolay gelmiş olmalı. [Referandum sonrası yapılan bir ankete göre evet veya hayır diyenlerin en temel gerekçesi hem de % 90'lara varan bir oranla Tayyip Erdoğan ismiydi.]

Peki sonuç?

Sonuç itibariyle “burun farkı” halkta her türlü toleransı azaltır, halkın toleransı azaldıkça güçler birliğine evrilmeye yazgılı iktidar tarzının öfke nedenleri de çoğalır. Tolerans azalıp öfke nedenleri çoğaldığında toplumlarda az rastlanan bir erdeme (adalete) olan gereksinim de ister istemez daha da artar.

Zaman artık her iki tarafı da adalete davet zamanı, çünkü zaman, cumhuriyetin kazanımları kadar ülkenin varlığını da korumak zamanı.

ÖNCE ADALET

Adalet'in en ilkel anlamı öç almaktır: Göze göz, dişe diş denilen bir denklik ilkesi. Muhayyel matematiksel eşitliğin olgular üzerine uygulanmasından kaynaklanan şiddeti çözüm olarak benimsemek. Aslında şiddeti şiddetle ve güya eşitçe çözmenin yol açtığı bir rahatlık duygusu. Hukukun ilkel evrelerine ait bir çözümleme. Bana olanın aynısının sana da olması. Bu, hukuksal anlamda adalet.

Siyasal anlamıyla adalet –hiç değilse Platon'dan itibaren- daha çok toplumda varolan işbölümünün titizlikle korunması demek: Her şey yerli yerinde olmalı, herkes en iyi yaptığı işi yapmalı. Düzeni bozmak dengeyi bozmak demek, hiyerarşiyi, ahengi, âsaiyi. İstikrarın en sert biçimde korunduğu ve bir süre sonra donup kalacağı muhafazakar bir yapı: Uyumun alışkanlığı, alışkanlığın bağımlılığa dönüştüğü bir kurulum, bu yüzden de reel değil, ideal.

Adalet aynı zamanda bir musiki terimi, kısaca ahenk, harmoni, uyum demek. Siyasette bozgunculuğun musikideki karşılığı ise gürültü.

Bütün bu kullanımların kendisinden köken aldığı insan ruhuna gelince, adalet öyle sanıldığı gibi kendisine kolayca sahip olunabilir yetilerden ve erdemlerden değil. Çünkü insanın üç yetisinin (düşünme, arzu ve öfke yetilerinin) topluca itidal kazanmasıyla ortaya çıkan bambaşka bir yeti, bu yüzden de tanrısallığın ta kendisi.

Yakın tarihimizde bu kavram daha çok siyasal ve hukuksal anlamıyla kullanılır. 60 ihtilalinden sonra kurulan **Adalet Partisi**'nin de, 28 Şubat'tan sonra kurulan **Adalet ve Kalkınma Partisi**'nin de ülkede yaşanan zulüm ve haksızlıklara karşı tahakkuk etmesini bekledikleri adalet işte bu düzeyde tepkisel

bir adalet türü olup iki partinin de kavramın felsefi ve irfani derinliğini temsil etmek gibi bir vizyonları hiç olmamıştır.

Adalet kavramı üzerine çokça yazdığım için, görüşlerimi burada yinelemek niyetinde değilim, ancak Türkiye'de siyasetin, özellikle muhafazakar siyasetin gereksinim duyduğu vizyonun, çağdaş değerlerle uyumlu bir adalet nosyonu geliştirmekten, hiç değilse erdemli toplum ve erdemli devlet idealinin temelinde yer alan bu irfani ilkeyi gözetmek suretiyle yurttaşların birlik ve beraberliği konusunda daha olumlu adımlar atmaktan ibaret olduğunu söyleyebilirim.

Peki o gün bugün değilse ne zaman?

Kalkınma projeleri toplum katmanlarında zaten varolan eşitsizlikleri çoğaltmaktan başka bir işe yaramaz, yaramıyor da zaten. Olup biteni kavrama gücü olup bitenin ardından geliyor. Önce eylem, sonra kuram. Önce icraat, sonra mazeret. İçi doldurulmuş hiçbir gelecek tasarımı eser yok, varsa yoksa, sırf daha yüksek gayrisafi milli hasıla oranı, daha çok bina, daha çok çocuk, ama daha çok teknoloji, daha çok silah, Allah korusun, belki de daha çok savaş.

Varlık-yokluk kavgasının ortasında insanlar sadece yaşamda kalmak ve sadece temel gereksinimlerini karşılamak isterler: Yemek-içmek, bürünmek-barınmak, vs. Amaç yaşamda kalmak olunca, böyle dönemlerde ister istemez kurtarıcılar ve kahramanlar aranır ve sonunda bulunur da. Toplum bir anda iki kutuplu bir düşmanlığın tam da ortasına düşer, hem de birinin varlığı diğerinin yokluğunu gerektiren iki kutbun. İhanet suçlamaları alır başını gider, derken yasaklar çoğalır, özgürlükler azalır, neşe ve sevinç gider, güvensizlik çoğalır, dayanışma yerini itişip kakışmaya bırakır.

Bizim hikmete ihtiyacımız var, irfana, her daim basiret ve firasete, hem de hava gibi, su gibi. Sevmek kadar bilmeye, bağırıp çağırmak kadar sükunete, suçlamak kadar anlamaya, ayrıştırmak kadar birleştirmeye. Birbirimize sadece kollarımızı değil, gönüllerimizi açmaya da ihtiyacımız var.

Aksi takdirde bizi ne bekliyor?

Bu sorunun yanıtını hikmet tarihimizden arayalım.

CEHALETİN GELECEĞİ OLMAZ

Felsefe tarihi boyunca insanın bilme etkinliği genellikle üç katmanlı bir yapı olarak tasarlanmıştır:

1. Duyular (his)
2. İmgelem (muhayyile)
3. Us (akıl)

Ortaçağda devlet biçimleri sıralanırken yine bu üç yetiden yararlanılmıştır. Örneğin Farabi (öl. 950), yazılarında, farklı şemaların yanısıra esasen üç tür toplum, üç tür devlet tanımlamıştır.

1. Cahil Devlet
2. Fasık Devlet
3. Fazıl Devlet

İlki duyular düzeyindedir, ikincisi muhayyile, üçüncüsü akıl.

Cahil Devlet her türlü maneviyattan uzak, yemek ve içmekten, barınmak ve bürünmekten ötesini bilmeyen, kümes hayvanları gibi amaçları sırf yaşamda kalmak olan insanların devletidir.

Filozof tam da burada, yaygın dinsel inançların aksine ilginç bir görüş öne sürer ve hayvanlar gibi bilinçsiz bir yaşamla sınırlı olmaları nedeniyle maddeye gömülmüş, hiçbir tinsel erdemden pay almamış olan bu Cahil Devlet halkının öldükten sonra yeniden dirilmesine gerek bile olmayacağını söyler. Çünkü ona göre, öte dünya tümüyle duyusallıktan uzak tinsel bir dünyadır: saf tinselliğin ve ussallığın dünyası.

Fasık Devlet halkı ise iyinin ve doğrunun ne olduğunu bilen ama yapmayan insanlardır, o yüzden öte dünyada sonsuz bir azapla cezalanacaklar ve fakat artık erdemli yaşam için gereken maddi koşullardan mahrum bulundukları için asla kurtuluşa ve mutluluğa eremeyeceklerdir.

Fazıl [Erdemli] Devlet halkına gelince, onlar hem iyiye ve doğruyu bildikleri, hem de bu bilgiye uygun yaşadıkları için bu dünyada da, öte dünyada da sonsuza değin mutlu biçimde yaşamayı hak etmişlerdir. Erdemli devlet mutlulukta sürekliliği/kalıcılığı önemseyen ve akla uygun yaşayan bir halkın devletidir.

Özetle, Farabi'ye göre, sürekliliği olanaklı kılan akıldan ve erdemden yoksunlukları nedeniyle cehaletin de cahillerin de hiçbir geleceği olamaz.

Belirtmek gerekirse, daha sonraları, gerçekte Aristo-

teles şarihlerinden Afrodisyaslı İskender'e (öl. 200) ait olan ve insanların bir kısmını yeniden dirilmeye bile layık görmeyen bu yoruma katılmadığını ifade eden İbn Sina (öl. 1037), kendisinin, Aristoteles'in başka bir şarihi olan Themistius'un (öl. 390) yorumunu desteklediğini, sıfatı ne olursa olsun cezalandırılmak için bile olsa bütün insanların yeniden dirileceğine inandığını söyler, ne ki tensel olarak değil, sadece tinsel olarak. Çünkü ona göre cahilleri bekleyen yokluk değil, yoksunluktur, yani tensel bir ceza değil, tinsel bir ceza: hakikatten ebedi mahrumiyet (sonsuz değin cehalet).

Erdemli Devlet ussal yasalara bağlı devlet olduğundan ve devleti ayakta tutacak ilkenin kendisi (adalet) de yöneticilerinin ussal davranma kapasitelerine bağlı olduğundan, salt yaşamayı veya yaşamda kalmayı değil daha iyi yaşamayı amaçlayan bir halk öncelikle özgürlüğünü korumanın yollarını öğrenmelidir. Özgürlüğün olmadığı yerde insanca erdemler yeşermez çünkü.

Unutmamalı, Erdemli Devlet yüksek değerlere sahip çıkmakla değil, o değerlere sahip olmakla kurulur. Üstelik burun farkı burukluğuyla filan da değil, hep birlikte daha eşit, daha özgür ve daha insanca bir ülke varetmenin kıvanç ve coşkusuyla. 🌱

DÜŞMANI KUCAKLAMAK

Eğer düşmanınıza silah çekerseniz ikinizden biri kaybeder. Fakat onu kucaklarsanız herkes hayatta kalır.

Geçimsiz bir tür olan insanoğlunun kadim zamanlarda köye musallat olan bir canavarla baş etmek zorunda kaldığını düşünün. Canavarın pençesinden korunmak için köylülerin, 'Karate Kid' filmindeki Miyagi Usta'nın, "En iyi savunma orada olmamaktır" öğüdüne uyup bazı pasif saldırganların deyimiyle "mesafe koyması" gerekir. Bir mücadelede ancak, ya

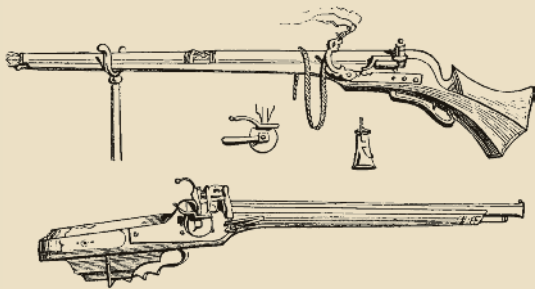

Yuan Hanedanlığı XIII.Yüzyıl el topu

çok uzakta ya da çok yakındaysanız korunursunuz. Üzerinize yürüyen bir boksörden kaçsanız da onu kucaklasanız da artık size yumruk atamaz (zaten maça yorulan bir boksör, daha fazla yumruk yemek için hasmına sarılır). Bu durumda canavarla baş etmenin yolu ona, uzaktan taş, ok, mızrak fırlatmak olabilir. Yunanca "ballein" (fırlatmak) fiilinden türeyen "balistik" işte bu kadar eskidir. Sizden uzaktaki, çok çok uzaktaki, o kadar ki artık gözünüzün bile seçemediği kadar uzaktaki, hatta hiç görmediğiniz, kendisinin, çocuklarının, karısının adını bile bilmediğiniz, çünkü umurunuzda bile olmayan, umurunuzda olmaması için kolayca sebepler bulduğunuz hedefleri "tahrip etmenin" bilimidir.

"Tahrip gücü olan bir şey yapayım. Bu şey düşmanımı yok etsin ve o sırada ben orada bulunmayayım" tutkusu, muhtemelen Çinli olan bir elkimya üstadının barutu icat etmesiyle gömlek değiştirdi.

Bir ucu kapalı metal borudaki barut ateşlendikten

Arkebüz:Yanan pamuklu fitil barutu ateşler ve silah ateş alır.Ağır namluya destek olan çatallı çubuk aynı zamanda mızrak olarak iş görür.

sonra, oluşan gazın bu borudaki cismi büyük bir hızla fırlatması, ateşli silahların temel ilkesidir. Bu aşağı yukarı 1000 yıldan beri böyledir.Tarihte örneği görüldüğü üzere, bundan daha kısa bir süre zarfında bir kişi bir imparatorluk kurabilir ve onun torunları aynı imparatorluğu batırabilir. Modern fizik bile Galilei'den CERN'e, daha kısa sürede yol kat etmiştir.

Hanover Hanedanı'ndan Kral Georg Ludwig (biz onu İngiltere Kralı I. George olarak tanıyoruz. Bugünkü Alman asıllı Kraliçe II. Elizabeth'in mensup olduğu hanedanın adı I. Dünya Savaşı sırasında 'Windsor' olarak değiştirildi) zamanında İngiltere'de üretilip orduya dağıtılan ve askerlerin Brown Bess dediği çakmaklı tüfekte dakikada dört atış yapılabiliyordu. Elbette bu sırada askerin mutlaka ayakta olması, kurşun yağmuru altında soğukkanlı bir şekilde tüfeğini doldurup nişan alması gerekmektedir.

Brown Bess'leri ile bir askeri gösteri birliği.

Yukarıdaki resimde de gördüğümüz gibi hâlâ üretilen bu tüfek artık halkı eğlendirmek için gösteri amaçlı kullanılıyor. Resimdeki kırmızı ceketli askeri müfreze, tüfeklerini eskilerde olduğu gibi 15 saniyede doldurup ateşleyebiliyor.

Ancak yukarıdaki müfrezenin yerini şimdi daha etkili görünen bir birlik almış görünüyor:

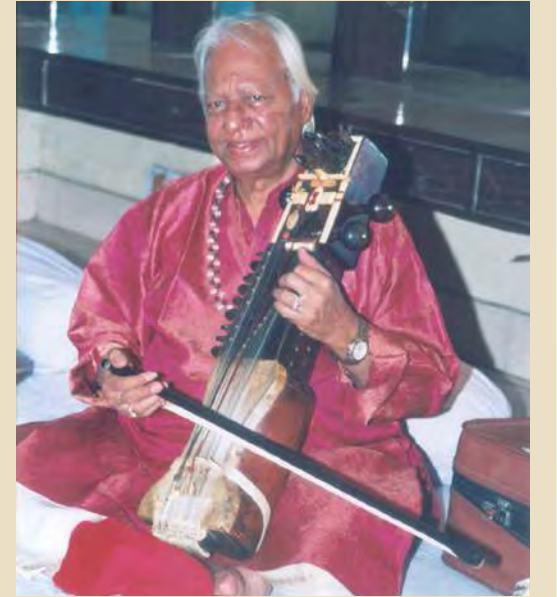
Bu elbette ki askeri bir birlik değil. Uygun adım yürümüyor, uzay yürüyüşü yaparken yürüyüş kararı saymıyorlar.Yarım asırlık uzay teknolojisinden sonra, 1000 yıllık balistik esas artık terk edilmiş ve kıtalara-rası balistik füze teknolojisi geliştirilmiş.Yine yarım asırdan bu yana, hafif (light) silahlara artık ağır âbiler bel bağlamış. Hafif aklın ağır yük olduğu herhalde doğru.

Bağırmayan bir politikacı gibi, gülemeyen bir silahın da kıymeti harbiyesi olmadığı düşünüldüğünden midir, çoğu kişi ateşli silahlardan bir tane edinip düğünde dernekte patlatarak nam salmak ister. Öyle ki o anda sanki, 25 metrelik menzil içinde kendi krallığını kurmuştur. Bunu yaparken çıkan güleme sesiyle, duygularını ifade etmek istiyor gibidir. Silahı bir müzik âleti olarak kullanmak, yenilik arayan ve

NASA'nın aktif astronot birliği (AB, Çin ve Rusya'ninkileri de hesaba katmak gerekir.)

sükse peşindeki bir müzisyen için ilk bakışta yaratıcı gözükse de, bir noktadan sonra bıktırıcı olabilir. İşte bu kişilere "sarangi" adlı Hint kemanını çalmalarını öneririm. Birkaç yılda kolayca öğrenebilecekleri sarangi ile şimdikinden daha mutlu olacaklarını garanti ediyorum. Kendi kendilerini vurma tehlikesi ortadan kalktığı için, aynı zamanda ömürleri de uzayacaktır. Bilindiği gibi, düşmanı olan bir silah edinir ve böylece iki düşmanı olur.

Üstat Ram Narayan sarangi çalarken. (Yehudi Menuhin'in onun hakkında yazdıklarını mutlaka okumanız gerekir.)

Dünyada kan gövdeyi götürürken sarangi çalmayı öğrenmek, kendini emniyette hissetmeyen birçok kişiye elbette ki abes gelecektir. İşte onlara, kendini yumruklardan korumak için hasmına sarılan boksörü hatırlatırım. Eğer düşmanınıza silah çekerseniz ikinizden biri kaybeder. Fakat onu kucaklarsanız herkes hayatta kalır. Çünkü kinden farklı olarak, sadece sevgi aklın tercihidir. 🌸

“Ne kadar çoksa,
o kadar az görürsün.”

Guido
Life is Beautiful

“Herkesin vardır illaki
bir beklediği; ama en çok
kimi beklersen, o gelmez.”

İsmail Abi
Leyla ile Mecnun

- Nasıl anlatsam
bilemiyorum,
taşıyorum sana
hastayım...
- Geçmiş olsun.

Ağır Roman

“Yaşadığın kötü günler,
yaşamış olduğun
iyi günleri fark etmeni
sağlar.”

Sean Maguire
Good Will Hunting

**NECMIYE ALPAY; dilin yapısı, Türkçenin geleceği,
yazarların dile katkısı, iktidar - entelektüel ilişkisi...
konularında açıklamalarda bulundu.**

KARŞIMIZDAKİ İKTİDAR, SÖZÜN GÜCÜNDEN KORKUYOR

Her zaman ve her yerde söz tehlike alanıdır. Mesela şu an ben Özgür Gündem gazetesinin danışmanlığından Aslı Erdoğan'la beraber yargılanıyorum. Bu bir gazete sonuça. Barış için ne düşünülebilir diye köşe yazıları da var. Kürtçe üzerine her hafta yazan Zana Farqînî orada yazıyor. Yani bu bir gazete, spor sayfası, kadın sayfası, kültür sayfası her şey var.

Fakat savcı burada gazete görmüyor; oraya bakarken örgüt görüyor adam, karşısında bir örgüt şeması. Cumhuriyet'e de aynı şeyi yaptılar, yakında başka bir yere de yapabilirler. Dolayısıyla sözün gücünden korkan bir iktidar var karşımızda.

BİR GÜN HÜCREDE KALDIM

Aslı Erdoğan bakmıştı Avrupa'da bir yazar en son ne zaman hapse atıldı diye, 50 yılı mı bulmuştu, 60 yılı mı öyle bir şey. Yani ben başka bir açıklama bulamıyorum diğer ülkelerle bizim ülkemiz arasındaki farkı açıklamak için. Zaten Türkiye'de gazete okunmuyor, bununla birlikte.

Bir gün hücrede kaldım. Doğrudan savcıya gittiğim için ifade vermeye. Aslı uzun zaman Emniyet'te ve hücrede kalmış. Kaç gündü, beş-altı gün. Cezaevinde de Bakırköy Cezaevi'nde biraz şansınıza kalmış, beni götürdükleri gün perşembe günüydü cezaevine, bir gece kaldım hücrede, çünkü ertesi gün dağıtım vardı.

Haftada iki kere dağıtım var. Dağıtım günü getirilirdiyseniz üç gün bekliyorsunuz ve Aslı da o üç güne denk gelmiş, Emniyet'in üstüne bir de orada kalmış. Ben dağıtımdan önceki güne denk geldim, cuma dağıtımına.

Bir gece kaldım. O hücreye de tecrit diyorlar, –tabii orada adli mahkûm da var, her çeşit insan var, tehlikeli olanlar, saldırgan olanlar filan– sizi orada müşahade ediyorlar efendim, gözlem tecriti o. Yani o geceyi bakalım uslu uslu geçirecek misiniz yoksa ortalığı birbirine mi katacaksınız diye. Bakırköy, Türkiye'nin herhalde en kabul edilebilir cezaevi.

ESKİ KELİME, YENİ KELİME

Aslında Cemil Meriç ve devamında pek çok İslamcı düşünürün tepki duyduğu nokta bu söyleyeceğim şey, zannediyorum, benim anladığım kadarıyla ve çok katılıyorum. Şöyle bir şey: Mesela “süreç” kavramını alalım, çok önemli bence, az önce de epey kullandım. “Süreç” kelimesi günümüzün entelektüel bir genci için yeni bir kelimedir, Osmanlı'da

var olabileceği aklımdan bile geçmez böyle bir şeyin. Halbuki var. Yani bugün karşılığında acaba şunu mu desek bunu mu desek diye çevirmenlerin göbeğini çatlattığı pek çok sözcük Osmanlıcada ama kimisi Arapçadan alınmış, kimisi Farsçadan alınmış, bir şekilde tedarik edilmiş o kavramlar. Tabii hepsi değil çünkü bir kısmı yeni, Batı'da da yeni. Tabii yani bir “diff-érance” kelimesini Derrida kendisi uyduruyor düpedüz ve sen de onu mecbur oluyorsun tercüme etmeden kullanmaya. Yani “différance” o kadar ona özgü bir kelime ki, tercüme edenlerinki tutmuyor Türkçeye. Şimdi dünya ortak kültürü diye bir olay var. O kültüre mensup oluyor belirli kelimeler.

Bizde ise sanki Batı'nın Alman'ı, İngiliz'i, Fransız'ı, İspanyol'u, Rus'u, bilmem nesi hepsinin birden bir Batı kültürü diye bir yükü var, biz o yükün altında “bizde yok, bizde yok” diye kıvranıyoruz.

Yani çevirilerin kötülüğü de o duygudan geliyor. “Bizde bu yok. Aman buna ne diyeceğiz” diye göbük çatlatıp işte öz Türkçeciyseniz bilmem ne uyduruyorsunuz ve herkes ayrı uydurduğu için bir türlü terim birliği sağlanamıyor. Büyük problem.

“Süreç” kelimesi
günümüzün entelektüel
bir genci için yeni bir
kelimedir, Osmanlı'da
var olabileceği aklımdan
bile geçmez böyle
bir şeyin.
Halbuki var.

İHSAN OKTAY ANAR, TÜRKÇEYİ YAŞATIYOR

Çok kabaca iki grup yazar var roman yazarları arasında:

Birisi makro düzey yazarları, diğeri mikro düzey yazarları.

Makro düzey daha çok romanın konusu düzeyinde esaslı olan yazarlar.

Mikro düzey ise konusundan çok, daha doğrusu olay örgüsünden çok, metnin örülüğü sırasında çok şey söyleyen, o arada dili de tabii o ölçüde iyi kullanan, esaslı kullanan –iyi derken, zengin demeliyim.

İhsan Oktay Anar bu anlamda bu türde romancılığın en önemli temsilcilerinden biri ülkemizde.

İhsan Oktay Anar, bir kültür tarihçisi gibi bir çalışıyor. Ama bunu her iyi romancı yapıyordur zannediyorum. Yani roman tarzı Anar'inkine benzeyen ya da çağrıştıran her romancı o ayrıntıcılıktaki, toplumsal ayrıntılara önem veren yazarlar var.

Mesela Herman Melville aklıma geliyor, onun Moby Dick romanı film olarak çok yayıldı ama romanını insanlar az okuyor zannediyorum, inanılmaz bir romandır; o geldi aklıma siz söylerken. Anar, Türkçeyi yaşatmak konusunda ön sıralarda.

Godot'u Beklerken'in iki başkarakterinden Estragon (buyurgan, çokbilmiş), GOD (Tanrı) ve Vladimir (edilgen, şaşkın), IDIOT (Budala) idi; İngilizce sözcüklerden "God" ile "Idiot"ın son iki harfi birleşince GODOT oluyordu. Demek ki Godot zaten sahnede idi ve gelmesine gerek yoktu.

GODOT NEDEN Mİ GELMEYECEK?

"Ferhan Şensoy için"

Tiyatro tarihinin gündemden düşmeyen bir numaralı oyunu "Hamlet" ise ikincisi "Godot"yu Beklerken'dir. Absürd (uyumsuzluk) tiyatrosunun öncüsü yapıtı Godot'nun yan etkisi yok değildir; Beklenen Godot'nun kim olduğu kırılmalı ve gelişen ülkelerde polemik konusu olmuş, onun komünizm habercisi olması olasılığı yüzünden oyun 1954'te Türkiye'de de yasaklanmıştır.

Oyunun yazarı ve 1969 Nobelist'i Samuel Beckett (1906-1989) gözde yazarıdır. Düz yazılarını şiirsel, şiirlerini kuru bulurum. En etkilendiğim üç yapıtı: "Godot'yu Beklerken" (1952), "Ill Seen Ill Said" (1982) ve "Stirrings Still"dir (1989). Beckett'in yazdıklarından daha çok onun hakkında yazılanları okumuş olabilirim. "Godot'yu Beklerken"i Londra'da izledim, filmini de kaçırmadım ve kitabını iki kez okudum.

Beckett konuşmayı sevmez, yapıtları hakkında konuşmaktan nefret ederdi. Dostlarıyla mektuplaşarak iletişim kurardı, kaç mektup yazdığı bilinmemekle birlikte 15 bini arşivlerdedir. Bunlardan 2500'ü, 2009-2016 yılları arasında Cambridge University Press tarafından dört cilt halinde yayımlanırken 5 bininden alıntı yapıldı.

Mektuplarından da anlaşılacağı üzere Prof. James Knowlson, Beckett'in en güvendiği akademisyen dostuydu. O, Beckett'in 100.Yaş gününde, "Beckett Remembering Remembering Beckett" adlı bir kitap yayımladı. Bu elzem anı kitabı, Beckett'in seçkin dostlarıyla yapılan söyleşilerden mürekkepti. Peter

Beckett konuşmayı sevmez, yapıtları hakkında konuşmaktan nefret ederdi. Dostlarıyla mektuplaşarak iletişim kurardı.

Woodthorpe (1931-2004), Beckett'in en takdir ettiği tiyatro oyuncularındandı. 1955'te oyun ilk kez Londra'da sahne aldığı başrol (Estragon) oyuncusuydu.

Beckett ile Woodthorpe bir partide birlikte içtiler. Çıkışta yağmur yağıyordu, aynı taksiyi paylaşırlar. Gençliğin ve şarabın etkisiyle (in vino veritas) Woodthorpe, Beckett'e, "Herkes değişik bir şey söylüyor, 'Godot'yu Beklerken'in aslı nedir?" deme cesaretinde bulunur. Karşılıklı gülüşürler; Beckett (gerçek şarapta gizlidir) o sırada Cambridge Üniversitesi'nde biyokimya öğrencisi olan Woodthorpe'e, "Her şey bir symbiosis'ten ibaret Peter" der. "Symbiosis" bir biyoloji terimidir ve aynı ortamda yaşayan iki veya daha fazla organizmanın, karşılıklı olarak birbirini etkilemesi anlamına gelir. Bu cümleyi okuduğumda, GODOT'nun neden asla gelmeyeceğini çözmüştüm! Oyunun iki başkarakterinden Estragon (buyurgan, çokbilmiş), GOD (Tanrı) ve Vladimir (edilgen, şaşkın), IDIOT (Budala) idi; İngilizce sözcüklerden "God" ile "Idiot"ın son iki harfi birleşince GODOT oluyordu.

Yetmiyormuş gibi Beckett uyuklayan seyirciye iki hassas ipucu daha sunuyordu; Estragon'un oyundaki takma adı "Gogo" (God'tan iki harf) ve Vladimir'inki "Didi" (Idiot'tan iki harf) idi. Demek ki, GODOT ZATEN SAHNEDEYDİ ve gelmesine gerek yoktu. Estragon ile Vladimir aralarında eğlenirken absürd tiyatroya yakışır bir şekilde seyircilere bir tuzak kuruyorlardı. Heyhat, dünyanın tüm seyircileri ipuçlarını ıskalayıp oyunu gizemli yönleri çektiler. Beckett şaşırdı, çok güldü ve sustu, ölene dek

sürecin tadını çıkardı.

"Waiting For Godot"nun alt açılımında, "A Tragicomedy in two acts" (İki perdelik trajikomedî) der...

Kişisel çözümüm inandırıcıydı ama daha önce söylenmiş olabilirdi; Hazreti Google ve ilgili kaynaklara başvurdum, rastlamadım. Tiyatro tarihinin önemli uzmanlarından değerli hocam Prof. Oya Başak ile Güven Turan üstadı sordum, söylemini inandırıcı buldular ve hayır, daha önce duymamışlardı. Teorimi 2011 ürünü, "Bizans Sultanı" adlı romanıma özetleyerek yerleştirdim. İngilizceye çeviri aşamasında Londra'dayken, onu önemli şair, yazar ve sahaf Marius Kociejowski'ye aktardım. Dinledi, inandı ve "Eğer sen bu görüşünü akademik çevreye iletmezsen kesinlikle çalarlar" dedi.

Söylemini öz bir şekilde Samuel Beckett Vakfı'nın resmi dergisi "The Beckett Circle" a yazdım, 2012 bahar sayısında (Volume 35, No 1) yayımlandı. Önemli gelişmeydi, Hürriyet ile bir söyleşi yaptım, Milliyet haberi ilk sayfasından verdi. (Kendilerine yeniden teşekkür ediyorum.) Sonuç internet âleminde de ses getirdi ama haset edebiyat dünyası görmezden geldi, yalnız Enis Batur yeri gelince ilgili yazısına bu gelişmeyi eklemişti.

Görüşlerine başvurduğum uzmanlardan Prof. Jean-Michel Rabate (o dönemde Samuel Beckett Vakfı Başkanı'ydı), "Görüşünüz yerinde ve çözümlemenizi beğendim", Prof. Dan Gunn ("Samuel Beckett'in Mektupları"nın editörü), "Bu teoriyi daha önce duymamıştım ve kesinlikle inandırıcı", Prof. David Lloyd (University of Southern California), "Teoriniz çok inandırıcı ve özgün" demişlerdi. Prof. James Knowlson (doğ. 1933), birkaç oyun yazarı ve akademisyen yanıt vermediler ama kulaklarına kar suyunu kaçırmıştım. 2003 Nobelist'i, akademisyen ve Beckett uzmanlarından J. M. Coetzee'nin (doğ. 1940) teorime iki itirazı vardı; Godot isminin bir kodlamadan ibaret olduğuna inanmıyordu ve önce Fransızca yazılan oyunda, "god" sözcüğünün tanrı anlamına gelmediğini işaret ediyordu. Polemik yaratmamak için bir "absürd" oyun gerçeğinden başlayarak yanıt vermemiştim.

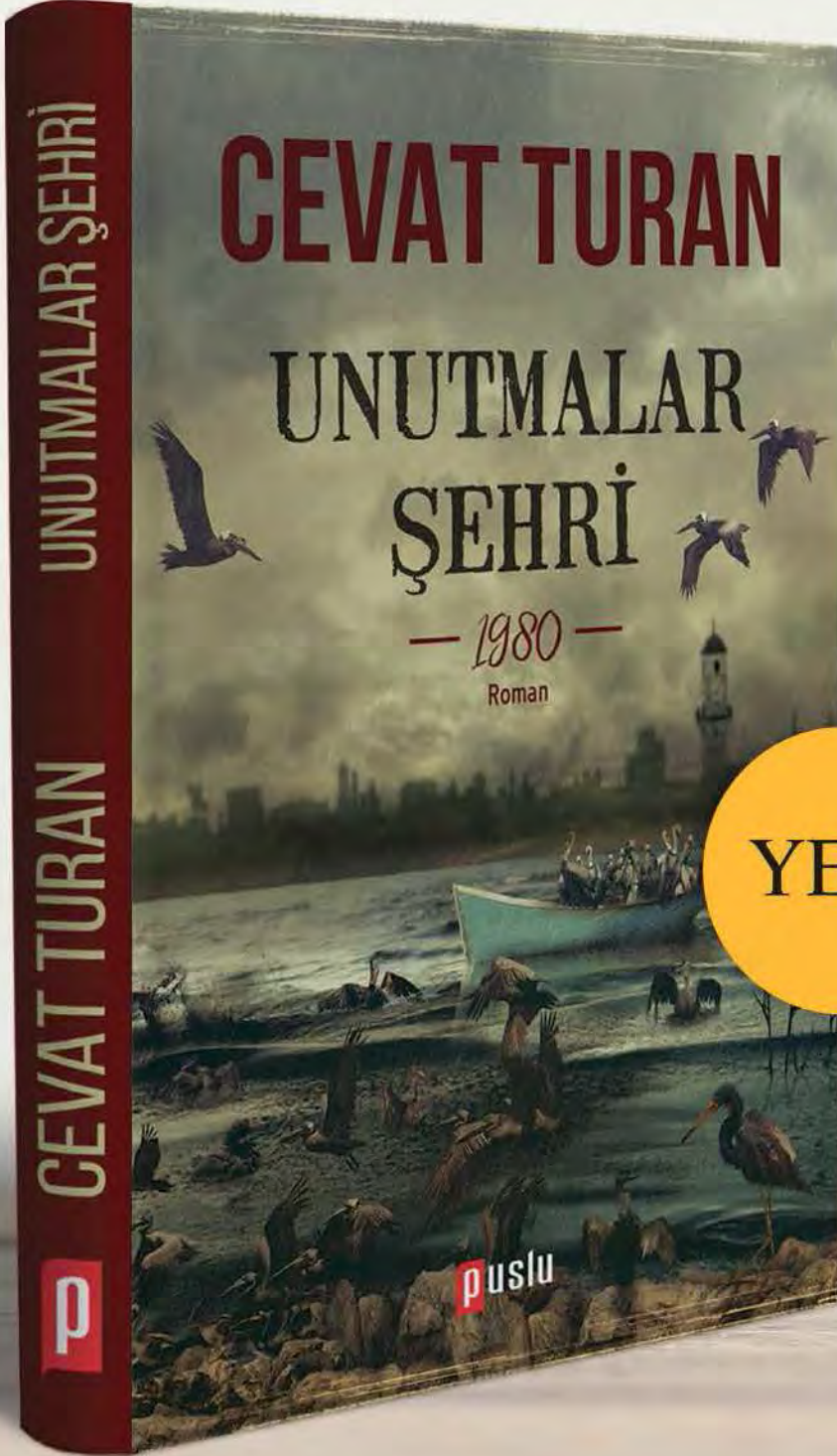
Beckett oyunun sonunda uyuklayan seyirciye son darbeyi vurur; Vladimir, "Gidelim mi?" diye sorar; Estragon, "Evet, gidelim" der ve gitmezler.

Times Literary Supplement (tevellüt 1902) küresel edebiyat dergilerinin duyanıdır. 24.02.2017 tarihli sayısının "Freelance" sayfasında bir yazar ve bibliyofil olarak Selçuk Altun tanıtılırken, "Godot" hakkındaki teorisine detaylı olarak yer verilmişti. 🌟

BİR ŞEHİRİ HANGİSİ KURTARABİLİR?

Aşk mı, Merhamet mi, Öfke mi?

YENİ

 facebook.com/cevatturannn
 twitter.com/cevatturan
 instagram.com/cevat.turan

www.cevatturan.com

Ayla dizi karakterleri nasıl saçları yapılı, yüzleri akça pakça uyanıyorsa öyle uyanmalıydı. Hedef kitlesi bir kişiden oluşsa da, bu seyircinin kanalı değiştirmesini göze alamazdı.

FRAGMAN

“**B**ak şekerim, erkekler sabah kalkar, donlarını giyer ve erkek olurlar. Ama bir kadının kadın olabilmesi için; eh, biraz vakit harcaması gerekir.”

Böyle diyordu Ayla. Siz Ayla’yla tanışmadınız tabii. Valla şimdi, biraz zor. Zira sevgilisiyle yan yana uyuyor. Canları ne zaman isterse o zaman uyanacaklar. Pazar sabahına bağlanan gece... Uyanınca, hafta içi koşturmacasına nispet aheste adımlarla evde dolaşacak, sabahlıklarıyla, hadi açık açık söyleyelim, don paça gezmeyi kâr sayacak, bakkal çırağının getirdiği gazeteleri okuyup en büyük dertleri ekmeğin cıtır köşesini sen mi yiyeceksin ben mi olan bir güya atışmayla ferah feza bir gün geçirecekler.

Fırınıcı kamyonu, Ayla’nın evde sevgilisi yoksa kat’a yemeyeceği beyaz ekmeği bakkala bırakmak üzere yola çıkmışken biz de Ayla’nın buzdolabına şöyle bir göz atalım. Hem kapağını açınca ışık olur. Öyle ya, öykü okuyan herkes uyuyan birinin evine el feneriyle girmiş demektir.

Ayla’nın buzdolabı, cümle 5 yıldızlı otelin açık büfesine taş çıkaracak cinstendir. Yiyecekler, dizilmemiş de sergilenmektedir sanki. Üst raf: En renkliler; kâseye konmuş çeri domates, kavurma, meyveli yoğurt... Alt rafta peynirler: Saç örgüsü, İzmir tulum, eski kaşar. Zeytinler: Sele, kokteyl, kırma... Bir altı: Tam yağlı yoğurt, haşlanmış mantar... Kapak rafları: İki kişilik alındığı belli olmasın diye tek sayıda alınmış şişe biralar... 3 Miller, 5 Malt, 1 Corona... Tek sayılar, Ayla’nın tüm birimleri ikişer ikişer saydığı hayatına doğalmış süsü verme silahıdır. Ayla, sevgilisine göre yaşamıyor canım! Belki sevgilisi çat kapı gelirse içерler diye almış olsa bu biraları, kişi başı içker üçer tane alır, değil mi? Sevgilisine de: “Dolapta bira olacaktı, bir bak, hangisini istersen...” Biraların yanında pembe şarap; ne pembesi be, blush! 40 liralık. Rakı... “Yiyor yiyor kilo almıyor cinsten bu Ayla!” dersiniz dolabına baksanız.

Ayla’nın asıl besin zinciri... Evyenin altındaki dolaptadır. Tok tutuyor diye lapa yapıp yediği kepekli pirinç, lif bakımından zengin maş fasulyesi, 4 kutu layt ton balığı, yulaf kepeği; pembe şarap, 13 liralık.

Ayla’nın baharat dolabı... Evde sevgilisi yokken çayına şeker niyetine attığı çubuk tarçınlar cam kasede dekoratif; göz önünde olmalarında sıkıntı yok. Sallama bitki çayları, cam kavanozda zarif ve sağlıklı. Çay poşetlerine zimbayla tutturulmuş iplerin ucundaki “9’lu form çay” yazılı etiketleri tek tek kesmişti Ayla. Siz onun neler içtiğini, nereden bileceksiniz?

Ayla’nın kütüphanesi, “Bunların hepsini okudun mu?” dedirtecek cinstendir. Sevgilisinin ancak, ‘bir arkadaşına bakıp çıkacaktım’a sığacak zaman diliminde ilgilendiği konuların hepsini araştırıp uzmanlık alanı

haline getirmiştir Ayla. Lakin bilgisini parmak kaldıran öğrenci gibi sıralamaz, sevgilisinin ilgi alanlarına dair okuduğu balya balya kitabı ön raflara koymaz. Adam bu konulardan bahsetti mi Ayla sanki bebekken ezanda kulağına adı yerine o konu üzerine tez okunmuş gibi başlar şakımaya. Ah ah, siz sevgili araştırmayı, Facebook’tan adamın eski sevgililerinin fotoğrafına bakmaktan ibaret mi sandınız? İnce

**Kendi hayatının
kulisinde
yaşamaktan
yorgundu...
Biraz uyusa...**

nokta; Ayla’nın konuyu adamdan iyi bildiğini belli etmeyip sadece merakı varmış gibi görünerek, cevaplayanın kendini Aynştayn sanacağı soruları bulup sevgilisine sormasındadır. Yoksa öyle her şeyi bilen kadın karşısında, adam erkekliğini nasıl ispat edecek? Mağara devrinde değiliz ki garibim ormandan bizon avlayıp getirsin...

Gün ışıırken Ayla’nın yatak odası... Uyumadan önce sevgilisine çaktırmadan telefonun saatini kurup, sesini kısip titreşime alarak yastığın altına koymuştu. Ayla bir eli sevgilisinin göğsünde, bir eli yastığın altındaki telefonda uyurken telefonun titreşimiyle uyandı. Bir elim yar koynunda aman, bir elim tuşa geldi...

Hayır hayır, Ayla böyle espriler yapamazdı. Sevgilisi ona “köylü” derdi sonra. Hatta ona özel haftalık listede liste başı şarkı “Pınar başından dolandır canım oy” türküsü olduğundan, sevgilisi evde yokkenki hayatını laf ebesi bir çocuk gibi yumurtlamasına diye, Spotify hesabından bile çıkış yapardı adamın geleceği günlerde.

Parmak uçlarına basarak yatak odasından çıktı. Banyoya girdi. Makyajını temizlemeden yatmıştı. Sevgilisinin yanında makyajsız gezemeyeceği gibi onun yanında banyoya makyajlı girip makyajsız çıkması? Tıpta yoktu! Adam şapkadın tavşanın nasıl çıktığını kat’a görmemeliydi. İşte böyle şekerim: Uyandım sabah ile, makyajım sile sile... Hayır hayır, böyle esprileri aklından bile geçirmemeliydi Ayla.

Banyo dolabının çekmecesinden bir Primolut daha alıp içti. Zira bu herhangi bir gün imajı vermeye çalıştığı gün Ayla’nın “özel günü”ydü. Sevgilisi dün sabah arayıp “Akşama buluşalım” deyince... Adam

Ayla’nın regli olduğunu elbet tahmin ediyordur ama hiç denk gelmedi.

Saçındaki beyazlar? “Alt kısımlarda tek tük çıktı ama boyatmıyorum.” Sevgilisi Ayla’nın saçlarının önünde tutam tutam çıkan beyazlara her ay kahverengi gölge attırdığını? Bilmemeliydi. Ayla, üzerinde “Hacim veren şampuan” yazan şişenin içine önceden doldurduğu, “Boyalı saçlar için 20 yıkamaya kadar parlaklık” garantili şampuanı saçına sıktı. Çabucak yıkanıp çıktı ki sevgilisi uyanmadan adamın yanına ilişip hiç uyanmamış taklidi yapabilsin. Gece ipek saçlarıyla uyumuş kadın sabah taraz

taraz saçlarla mı uyanacaktı? Sevgilisi fön sesine uyanırsa da... Şöyle bir duş alıp çıktım derdi Ayla. Duştan sonra kalın maşayla, saçlarını kendiliğinden bukleliymiş gibi kalın kalın sardığını? Canım, kadın dediğin gelin başı yaptırsa da şöyle bir tarak vurup çıktım diyecekti.

Dişlerini fırçaladı. Televizyon reklamlarında fondöten olmadığına ant içilen kremden sürdü. En açık kahverengi farla göz çevresine belli belirsiz bir çerçeve yaptı. Şeffaf rimel ve dudak parlaticısı sürdü. Teknik olarak hâlâ makyajsızdı. Parfüm sıktı... Ne var? Dışarı çıkarken de süslenmiyor muydu? Sevgilisinin yoldan geçen adam kadar kıymeti yok muydu yani? Aynada kendine baktı: İşte yeni uyanmış, en doğal haliyle bile güzel bir kadın! Sessizce sevgilisinin yanına uzandı. Adam uyanmamıştı.

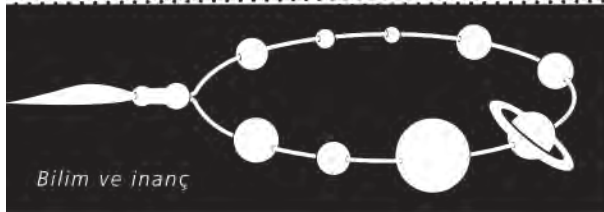
Ayla cep telefonunu aldı. Twitter’a girdi, gündemi tarayıp kahvaltıda gazeteden ilk defa okuyormuş taklidi yapacağı haberlere dair sıralayacağı esprileri kafasında kurdu. İşte böyle de hayatı pat diye analiz eden, hatta tiye almasını bilen bir kadındı Ayla.

Uyanınca giyeceği sabahlığın tabii ki önceden ütülendiğini, sevgilisi? Bilmemeliydi. Ayla’nın dışarı çıkarırken dolgu sutyen takıp eve döndüklerinde çaktırmadan dolgu sutyenle değiştirdiğini? Bilmemeliydi. Ayla dışarda vücut hatlarıyla göz dolduran ama evde sutyen süngerini adama tutturup da foyası ortaya çıkan bir kadın mı olacaktı yani? Büyü hiç bozulmamalıydı.

Herhangi bir gün... Ayla dizi karakterleri nasıl saçları yapılı, yüzleri akça pakça uyanıyorsa öyle uyanmalıydı. Hedef kitlesi bir kişiden oluşsa da, bu seyircinin kanalı değiştirmesini göze alamazdı. Ayla, “Farkında değilmişim gibi çek” diyordu hayata. Numaradan uzaklara bakıyor, poz veriyordu. Tabii şekerim, nofilter!

Birlikte yaşanacak bir geleceğin nefes kesici fragmanını sunmaya çalışırken hayatı gerilim filmine dönmüştü.

Ayla... Kendi hayatının kulisinde yaşamaktan yorgundu... Biraz uyusa... Yatakta bir iki dönendi. Adamın kolunu alıp kendi beline doladı. Hani uyandıklarında, adam kendini kendiliğinden sarılmış bulsun... Adam kendiliğinden sırtını döndü. ❀

I kuruşların en nadiri 2009 tarihli olanı. Rivayet muhtelif, neden dersin gören yok. En nazlısı, en kızıl saçlısı o. İsmet de onun peşinde. O kuruşu arıyor. O kör kuruşu...

FUARIN YILDIZI

Geçmiş zaman, beş seneden ziyade, gazetede okuduğu haberi.

Taksici yolcusuna bıçak zoruyla tecavüz etmiş. Savcı, tüm tutuklu sanıklar ve tüm firari tanıklar için ilelebet müebbet istemiş. Ve, var ya, en değerli para artık I kuruşmuş.

Çünkü I kuruş bakırmış, biraz da çinkoymuş. İçindeki bakırın değeri I kuruşun üç katına çıkmış. Millet hesabını bilirmiş. Vatandaş uyanıkmış. Güvercinlerin darıya yumulduğu gibi kuruşları tek tek topluyor, hasılatı hurdaya sataraktan kârı anında realize ediyormuş. Esnaf şikayetçi, yetkililer etkisiz. Bu yüzden de piyasada I kuruş fıkdanı... Güvercinler aç. Meydan kuru.

Her şey böyle başlamadı. Ama bir şey böyle başladı: İsmet'in arayışı.

Konuyla ilgilendi. Biraz araştırma yaptı. Haber güzeldi ama gugil efendimize göre fazla bir ehemmiyeti yoktu. Çünkü ilk kez vuku bulmuyordu. Taksicilerin bıçak zoruyla tecavüzleri, kanun çerçevesinde işlenen hukuk cinayetleri gibi bu da halk arasında belirsiz bir takvimle tekrar eden akidelerden olagelmisti. T.C. parasının maden değeri dolaşım değerini zırt pırt aşırıyordu.

İsmet baktı ki kuruş meselesine yaklaştıkça kendisinden uzaklaşıyor, sıkıntısı inceliyor, eksiliyor, ruhuna çöken sis saydamlaşıyor; kamerayı iyice zımladı.

Yüzde yetmiş bakır, yüzde otuz çinko. İki virgül iki gram ağırlığında. On altı buçuk milimetre çapında. Yılda ortalama otuz üç milyon tane basılan. İçindeki Londra metal borsasında her gün yükselirken, üzerinde yazan durma yok bayır aşağı inen.

A yüzünde I kuruş yazısı, yanında kardelen çiçeği, süslü. B yüzünde Atam, sen-kalk-ben-yatam. Doğum tarihi 2009. İsmet'in babasının İsmet'in gözlerinin önünde kafasına sıkıldığı. İkinci şark hizmetinde fena halde üşütüp tenhalarından bir cumartesi, beylik tetiğini düşürerekten kendi kendine ve vatan uğruna feda edildiği.

I kuruşların en nadiri 2009 tarihli olanı. Rivayet muhtelif, neden dersin gören yok. En nazlısı, en kızıl saçlısı o. İsmet de onun peşinde. O kuruşu arıyor. O kör kuruşu. 2009 baskısı. İnternette tanesi 4 liradan satılanı. Ama mesele para verip almak, o kızılına bir mal gibi sahip olmak değil. Yalancının dolmasından kıyma çıkmazmış, parayla satılan şeyden de hayır gelmezmiş. Marifet denk düşürmekte. Tesadüf etmekte. İşi şansa bırakacaksın. Gözünü açıp bekleyeceksin.

Biraz da çaba lazım elbet. Kitap okuyan biriyle tanışmak istiyorsan kütüphaneye git, sarhoş seviyorsan meyhaneye. İsmet de doğru rüyaları görmek için gayret ediyor. Küsurata oynuyor. Bankamatik kameralarına belgesel oldu. Şifreyi tuşluyor: 2009. On lira 4 kuruş yazıyor ekrana, on liradan az vermiyor çünkü inek, basıyor entıra. Heyecan fırtınası. Çil kuruşlar naz ile damlıyor hazneye. Çın çın ötüyor

kulaklarında. Avucuna bakıyor İsmet, dört kardeşin dördüne, tarihe, tırtığa, rengine... Avucunu yalıyor İsmet. Günde on defa falan.

Denizi özleyen bir tekne gibi. O kuruşu bulursa. 2009 doğumlu, güzel, aman aman güzel değil ama, süslüce, saçında kardelen olan. O kuruşa rastlarsa işaret sayacak. Yüzecek. Açılacak. Tedavül edecek.

Makineden umut yok. Otomatlar aç gözülü, hayırsız, besleyenin hep yeni para koyduğu. Alışverişi en iyisi.

1,96'ya ne var?

12,71'lik peynir!

On dört milyon küsurdan bir tanesi İsmet'in eline geçse. Ona rastlasa. Bir işaret sayılmaz mı? Şansın dönmesi, yolun açılması... Umutlanıyor. Yükseliyor. Hepsini, bir bira daha içince geçiyor.

Bardağa döktüğü bira köpürdü. Eğilip "şşş" dedi İsmet, taşmasın diye, sözünü dinlemedi. Süleyman aradıydı sabah. Süleyman'ı işten atmışlar, hem de hiç yoktan. Ondandır sebep neşesi yerinde.

"Kafamı açma Süleyman, bugün cumartesi, babamın öldüğü şışedeyim."

"Oğlum hadi kalk gel, kitap fuarına gidiyoruz. Bugün son gün, kapanıyor. Fiyatlar yerlerde. Fırsat bu fırsat. Rafları doldur, gelen giden havan olur."

Hayattaki çözüm ortağı Süleyman.

İsmet'in takım arkadaşı. O da olmasa, Japon kale, herkes tek.

"Gidelim ama, bana giren çıkan yok ki Süleyman. Senden başka." ***

Bu yıl fuarın yıldızı bunlar, diyor bir ses. Bunlar dediği tuhaf bir şey. Adını "sessiz kitap" koymuşlar. Yazısız yani. Safi çizim.

Tercümesi kolay olur, diyor İsmet, biraz uzaktan.

Gülmüyor ses. Sırıtmıyor bile.

"Uyuzluğa yaptığın bu yatırımı başka şeye yapsaydın, şimdi milyoner olmuşsun" diye ekliyor Süleyman. Araya giriyor.

Konuşan bir kız galiba. İnsan algısı sıfır İsmet'in. A kişisini B kişisinden ayıramıyor. Kadın mı erkek mi, onun dahi farkında değil. Ama bozuklukları tanır. Eline aldı mı bakmasına bile gerek yok. Kaç baskısı, hangi seri, hatası var mı, tırtığı sağlam mı. Hemen.

Yıldızmış. Kime göre, neye göre yıldız.

"Fiyatlar nasıl?" Süleyman çalışıyor.

"Bugün fuarın son günü. Ne alırsanız 9,99."

İsmet döşüne dirseği yiyince on lirayı bıraktı tezgâha, kitabı aldı.

Kız paranın üstünü getirmeye gitti.

Süleyman anasının gözü, ortamı nemli bir zemine çekmiş, ha bire suluyor. Oğlum İsmet uyan, bu kız senle ilgilendi. Burnunun ucuna bak, dilini ısır, kışını kaşı. Ama fırsatı kaçırma.

İsmet avucunu, avucundaki I kuruşu. Kırmızının duruşunu. 🌸

Makineden umut yok. Otomatlar aç gözülü, hayırsız...

İSKENDER DOĞAN'ın 'Kan ve Gül'ü, popüler müziğin unutulmaz şarkılarından. ALPER CANIGÜZ aynı adlı bir polisiye roman yazdı. Romanda, İskender Doğan kuru temizlemecilikle iştigal eden bir "zaman lordu" olarak görünüyor. Alper Canigüz ile İskender Doğan'ı buluşturduk. Hayret ve hayranlık uyandıran bir sohbete koyuldular...

AŞK DA BİR PUT, ONU DA KIRMAK GEREK

İSKENDER DOĞAN: [Kan ve Gül romanının kapak içindeki alıntıyı gösteriyor.] Alper, şurada anlatmış olduğun benim. Annem bile beni bu kadar iyi tanımıyor, ne yaptın sen... Beni hiç tanımadan yazdıkların beni çok etkiledi. Ve aynı zamanda burada anlattığın İskender Doğan sensin. Anlatımın öyle ilginç ki... Dorukta değil, dağın eteklerinde olmayı tercih ediyorsun, akarsular sana geliyor.

ALPER CANIGÜZ: Çok onur duydum gerçekten, teşekkür ederim.

YAZMA YETENEĞİMİN YARISI KADAR MÜZİK YETENEĞİM OLSA...

İ.D.: Yazar olarak kendini geri planda tutuyor, roman kahramanlarını öne çıkarıyorsun. Kendini de öyle sempatik bir hale getirmişsin ki, seni sevmek de mümkün değil. Benim görevim insan anlamak, aynı zamanda müzik öğretmeniyim.

A.C.: Benim de kızım müzikle yakinen ilgileniyor. Bir ara Timur Selçuk'tan da ders almıştı.

İ.D.: Evet, romandaki kuru temizlemecide yaptığımız sohbette kızından bahsediyorsun.

A.C.: Yazma yeteneğimin yarısı kadar müzik yeteneğim olsa, müzikten başka hiçbir şey yapmazdım.

İ.D.: Ben de yazmayı çok istedim...

**"Hacı hacıyı
Mekke'de..."
derler ya. Biz de
birbirimizi cinayet
mahallinde
bulduk.**

Peki, sen kendi kendine bu çizgiyi nasıl yakaladın? "Öğretmenim" dediğin birileri varsa onun elini öperim.

A.C.: Valla ilk öğretmenim babam. Sürekli hikâye anlatırdı bana. Bazen kendi uydurduğu hikâyeleri, bazen de Jules Verne, Karl May anlatırdı. O hikâyeler beni bu tür bir hayata yönlendirdi. Bir de sosyal bilimler okudum. Ama daha çok sanatla beslendim diyebilirim. Sizlerle büyüdük açıkçası.

İ.D.: Çok hoş, çok güzel.

ROMANA NEDEN BENİ KATTIN?

A.C.: Ben bu romanda size hakikaten kendimden bir şeyler yansıttım, sizden geleni de ortaya koydum.

İ.D.: Geometrik, hatta sinematografik bir yön var bu romanda.

A.C.: "Artık sinema da edebiyatın rakibi" minvalinde bir sözü var Attîlâ İlhan'ın... Yani metnin biraz hız kazanması gerekiyor.

İ.D.: Senin romanda, konuşulmayanlar da çok iyi veriliyor. Diyalogda söylenmeyenleri de kaydediyorsun.

A.C.: "Dustin Hoffman dünyanın en iyi dinleyen aktörüdür" derler. Yani konuşurken tamam, fakat dinlerken de çok iyi oynar. Ben dinleyen adamı anlatıyorum aslında.

İ.D.: Peki romana beni katmanın nedeni ne?

A.C.: w Ben sizin Beşiktaş'taki kuru temizleme dükkânınızı hatırlıyorum. Yengemin orada bir butiği vardı. Küçüktüm, yengeme sormuştum "Bu o İskender Doğan mı?" diye. "Evet, ta kendisi, ben görürüm arada" dedi. Bana çok ilginç gelmişti. "Birkaç yüz metre gitsem görebilirim onu!" diye heyecanlanmıştım.

TASAVVUFU SEVEN POLİS

İ.D.: Orayı nasıl açtım biliyor musun? Bir arkadaşşıma borç para vermiştim. Ve parayı ödemedi. Bir gece evine gittim, beni elde fenerle bir depoya götürdü, kuru temizleme aletlerini gösterdi. "Benim param yok, bunları al" dedi ve bu şekilde kuru temizlemeci oldum.

A.C.: Ne kadar sürdü?

İ.D.: Epey sürdü. İşimi çok iyi yaptığım için Erzurum'dan bile güderi giysiler geliyordu. Derlermiş ki "Orada bir kaçık İskender Doğan var, namus lekesi hariç hepsini o çıkarır!"

A.C.: Bunu da doğru yakalamışım! Romanda cinayetten bahsedilirken siz "Ceketin temizliğinden memnun kaldınız mı?" diye soruyorsunuz!

İ.D.: Bizim orada bir cinayet de işlendi. Adam spor yaparken öldürülmüş, fakat katili bulunamadı. Tam benim kuru temizlemenin civarında vurulmuştu. Cinayetin failini bulmak için, Milli İstihbarat Teşkilatı'ndan iki kişi beni ziyarete geldi. Benim gibi tasavvufla ilgilenen bir polis vardı.

A.C.: Mutasavvıf polis? Çok enteresan?

İ.D.: "Hacı hacıyı Mekke'de..." derler ya. Biz de birbirimizi cinayet mahallinde bulduk. İnsanlar bir şekilde görünmeyen bir elle buluşturulur. Az önce

Timur Selçuk dedin. Timur Selçuk canım kadar sevdiğim, çok güvendiğim ve birlikte işler yaptığım çok değerli bir dostumdur. Oradan da seninle bir irtibatımız var.

KAN VE GÜL'Ü 17 YAŞINDA BESTELEDİM

A.C.: Melih Kibar Bey ile birlikte çalışmıştık. Çok severdim...

İ.D.: Allah rahmet eylesin. Melih çok iyi arkadaşım.

A.C.: Kan ve Gül' şarkınızı yüzlerce kez dinlemiş, kliplerinizi seyretmişimdir. Sizin melankolik bir tarafınız var, fakat bir anlamda da o şarkı o kadar güçlü ve coşturucu ki... Aynı ikilik benim romanlarımdaki karakterlerde de var. Şarkının adı 'Kan ve Gül' o çatışmayı zaten gösteriyor.

İ.D.: Bravo.

A.C.: Siz 20 yaşında yaptınız değil mi o şarkıyı?

İ.D.: Hayır, 17-18 yaşlarındaydım.

A.C.: Çok gençmişsiniz.

ALLAH'LA ARAMIZA GİREN SİSTEM

İ.D.: Size bir şey söyleyeyim: Çocukların potansiyelini bu kültür yok ediyor. Bu sorgulanmamış, emperyalizmin afonyoladığı, ölü toprağı saçan kültürüdür. Biz müzik dinlerdik, müzik şimdi seyretiliyor. İlk bestemi 13-14 yaşlarımda yaptım. Bunlardan biri 'Menekşenin Moru'ydü. İstanbul Radyosu'nun 7,5 yıl açılış şarkısı oldu. Sonra denetim kurulu şu karara vardı: Türk Halk müziği bestelenmezmiş, otantik olarmış. Ve bestelerimin hepsini yasakladılar.

A.C.: Ne kadar yanlış. Sanatta böyle bir şey olur mu?

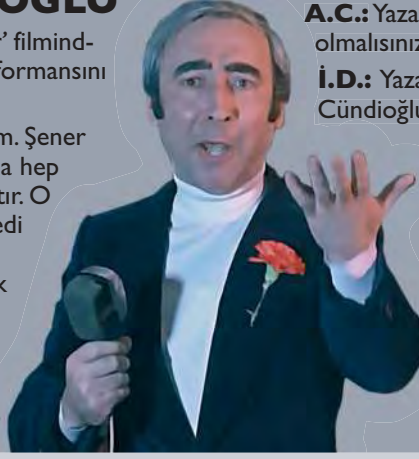
İ.D.: Devrimci bestelerim var, halk türküsü formunda. Hepsini yasaklandı. "Bana bir yudum su ver ne olur gardaş / Benim geldiğim yerlerde bir sahan bulgura on kaşık birden uzanır / İçim yanar be sağdıcım / Ekmeğimizin katığı duru su / Ah dadaşım, kırıvem, balam vay kurban..." Bunları hep yasakladılar. Bu dünya bizim değil. Allah'la bizim aramıza girmiş olan bir

ŞENER ŞEN VE DÜCANE CÜNDİOĞLU

A.C.: İskender Abi, ‘Gülen Gözler’ filmind-eki Şener Şen’in ‘Kan ve Gül’ performansını nasıl buluyorsunuz?

İ.D.: Ya ne diyorsun ya, hayranıyım. Şener Abi’yle her karşılaştığımda bilhassa hep vurgularım, çok da güzel oynamıştır. O zaman Ali Kocatepe beni aradı, dedi ki, “Filmde böyle bir şey yapmayı düşünüyor musun?” “Çok güzel fikir” dedim. Bundan büyük bir şeref olabilir mi ya? Bunlar çok büyük hatıralar. Hayatın büyük tesellileridir bunlar. Bak

senin romanda yer vermen de beni bir çocuk kadar sevindirdi.

A.C.: Yazarlarla çok iyi dostluk kuran biri olmalısınız.

İ.D.: Yazar dostlarım var zaten. Dücane Cündioğlu’nu çok severim. Can, can...

Tanıdığım en ilginç insandır. Çengelköy Çınaraltı’nda oturur, sürekli kitap okurdu. O buradan taşınınca masasını ben devraldım. Şimdilerde pek görüşemiyoruz maalesef. Fakat bu ‘pause’ tuşuna basmak gibidir. Tekrar basınca, kaldığımız yerden devam ederiz.

sistem var. Bizi ontolojik olarak da bozmuşlar...

A.C.: Bir romanımda Zeki Müren’in adı geçiyor. Kitabı Almanca’ya çevirenler “Zeki Müren’i tanımazlar, onun yerine Elvis diyelim” demişti. Ben de “Hayır, öğrensinler” dedim.

İ.D.: Çok hoş, çok hoş. Oğlum birbiriyle aynı olan insanların konuşması keyifliymiş be! Bağlantımızı kaybetmeyelim isterim.

A.C.: Harika olur bence de.

İ.D.: Vay be... En büyük sevinçler sanattan doğuyor aslında. Ben evde tek başımayken bile gülümsüyorum. Mustafa Kemal’in “Yurtta sulh” mesajı da bence aslında kişinin kendisiyle barışık olmasıdır.

A.C.: Romanda polisiyenin yanı sıra bir aşk hikayesi anlattım. Sizin aşk hakkındaki yorumunuzu duymak isterim.

İ.D.: Aşk da bir put. Onu da kırmak gerekiyor.

A.C.: İşte bu! Nitekim romanın sonunda, birbirlerine olan sevgilerini “Seni sevmiyorum” diyerek ifade ediyorlar.

İ.D.: Eskiden plak takılıp kalırdı böyle, “tıka da, tıka...” diye, aşk da bazen bir takılıp kalma haline dönüşüyor.

MUCİZELERİ GÖRMEZDEN GELİYORUZ

A.C.: Şarkınızın adını romana verirken biraz tedirgindim açıkçası. Ne diyeceğinizi merak ediyordum.

İ.D.: Aşk olsun, kendim yazmış gibi çok sevdim. Her çiçekten bal almanın adabını bilmek gerek. İnsanlar çocukları hapsederek büyütüyor: “Dokunma! Yapma! Dur!” Onların gözünde en iyi çocuk ölü çocuk. Hiç kılmıdamayan, çocuğa “Ah ne kadar saygılı” derler. Korkunç.

A.C.: Şarkıda “Bilmem anlatabiliyor muyum?” diyor-sunuz ya, sanırım hepimiz aynı soruyu soruyoruz.

İ.D.: Öyle tabii... Çünkü ben de çok detaycıyım. Resme çok yeteneğim vardı. Ortaokulda resim öğretmenimden dayak yediğim için bıraktım.

A.C.: Ben de resme çok meraklıydım, ressam olacağımı zannediyordum. Çizgi romanlar çiziyordum, Darüşşafaka’daki resim öğretmenim “Hep bildiğin şeyleri çiziyorsun, iş midir bu?” filan diyerek o kadar kırdı ki hevesimi... “Sen bunu yapmış olamazsın, iyi bir şey olamaz” mesajı gayet belirgin. Ağır bir aşağılık kompleksi, değil mi?

İ.D.: Kesinlikle. Biz mucizeleri görmezden geliyoruz. İnsanın gerçek değerini hiç merak etmiyoruz. Hakikatte senin Tanrı olma hakkın var ama onun bir terbiyesi var; kenara çekileceksin, o senden bakacak, senden konuşacak, senden duyacak.

HER ŞEY + 1

A.C.: Tasavvuf ne kazandırıyor insana?

İ.D.: Tasavvuf, bilgiyle inancı harmanlayarak, insanlığı kendi iç âlemindeki hazineye götürmek için binlerce yıldan beri en güzel ve doğru yolları arayan bir sistemdir.

A.C.: Manevi olgunlaşmanın bilgiyle ilgisi...

İ.D.: Kin, kibir, gazap, şehvet, yalan, riya, haset... Kendini bunlardan kurtardığın zaman sahih bilgiye açık hale gelirsin. “Her şey + 1” diye düşünmelisin. Bunun iki anlamı var: 1] Daima kendini aşmalısın. 2] Bildiğimiz, içinde yaşadığımız evren neyse, ondan fazlası olduğunu hayal etmelisin... Belki ben de ileride bir kitap yazarım. ‘Kan ve Gül’ romanının bir işaret olarak önüme geldiğinde düşünüyorum.

A.C.: Siz kitap yazın, ben de beste yapayım. Artık zamanıdır. Birkaç bestem var zaten.

İ.D.: Hiç kendini tutma kardeşim. Ben senin abimim. Yanındayım. Ama senin çok muzip ve uçarlı olduğuna eminim. Kesinlikle eminim. Ne güzel, Avrupa’da romanların okunuyor. Bu benim için beni ağlatacak kadar güzel bir şey. Bak tasavvufun en önemli konusu nedir biliyor musun? Anda yaşamak. Ne geçmiş, ne gelecek. Yunus demiyor mu sana, “Ne ararsan kendinde ara.”

A.C.: Ne acayip değil mi Montaigne de aynı şeyi söylüyor.

İ.D.: Abi Hacı Bektaş-ı Veli’nin çok güzel bir sözü var: “Dölden gelen değil, yoldan gelen bizimdir.” Anadolu’yu Anadolu yapan adam.

ALPER İLE İSKENDER AYNI KİŞİ

A.C.: Ben hakikaten kızım sizi tanısn çok isterim.

İ.D.: Baş tacım, baş tacım.

A.C.: İskender Abi, “Kan ve Gül” derken sizin için

kanın ve gülün anlamı neydi?

İ.D.: Kanın içinde vücudu yönlendiren her türlü bilgi var ve bu bilgi tüm hücrelere ulaşıyor. Biz kanı ölümlle ilgili görüyoruz ama aslında kan bize hayat veriyor. Nasıl anlatsam sana, mesela bakıyorsun gökyüzüne, “Boşluk var” diyorsun. Boşluk yok, kuantum denizi var. Evrenin kanı kuantum. Ama sen eğer kendi içinde o Yaratıcıyla beraber olursan, kuantum çekirdeğine girip bütün evrenle dans edebilirsin.

A.C.: “Gül”e ne diyorsunuz?

İ.D.: Osmanlı edebiyatından, “gül-bülbül” meselesinden gelen bir simge. Fuzuli’ye sormuşlar “Sevmek mi istersin sevilmek mi?” “Sevmek isterim” demiş. Demişler ki “Nasıl olur, sevilmek daha güzel değil mi?” “Sevdiğimden emin olamam ama sevdiğimden emin olabilirim” demiş.

A.C.: Doğrusu çok etkilendim...

İ.D.: Ya biz aynıyız diyorum. Sen şu romanı yazan adam olarak, bana sorduğun soruya benim namıma cevap da verebilirsin.

A.C.: O zaman Alper Canıgüz ile İskender Doğan aynı kişi olmaz mı?

İ.D.: Evet kardeşim. Ortak bilinç. Bedenler ayrı, gönüller bir, zihinler bir.

A.C.: Harika. Bunun üstüne ne söyleyebilirim...

İ.D.: Asıl mesele bencilliği aşabilmek. Kimse kimseyle dost değil, kimse kimseyi anlamıyor, herkes yalnız... Herkes “kanka.” Halbuki kan kardeşi olmak hafife alınacak şey mi? Biz eskiden, kan kardeşi olurduk ve birbirimiz için ölümü göze alırdık.

A.C.: Bunu benim babam da anlatıyordu biliyor musunuz?

İ.D.: Eyvallah. Romanını okuyunca dedim ki “Beni anlayacak bir kişi daha varmış dünyada.” Sağ ol, var ol kardeşim.

A.C.: Siz sağ olun İskender Abi. İlhamı sizden aldık. Şükranlarımı sunuyorum. 🌸

Biz mucizeleri görmezden geliyoruz. İnsanın gerçek değerini hiç merak etmiyoruz.

KÜFÜR

*gözümün selini bıraksam
sanki vampirler doğacak
dişleniyor küfür
cehennem gibi bi yerin
ortasındayım
cehennem nasıl bi yer
anlatsalar
yorum yapar gibi çullanıyor
üstüme gece
ne ayı var ne yıldızı
küçücük bi bardaktan
sille tokat uzanıyor
pabuç gibi dili
mezbele
replika
belki de o yüzden dilemma hatırası
kır diyorum
kır geç beni
unutulabilen değil ki aradığım
ben değil miydin zaten hatırlanılalı
sonra...
sonra yine gün
gün diye bildiğin zamanın eşkiyası
ormanı korur gibi koru ağacı
ağaç ganimeti yaşadığımızın
dal hakikatin teşkilatı
kır diyorum kır
ambulans bağıırıyor
solda kaldı yine bizim derdin devası*

CESARET HAPI

“Cesur insanların hayal gücü sınırlıdır” dedi adam. “Bir açıdan haklısın” dedi kadın. “Ama bu aç hipotenüsü gören aç olmayabilir.”

Asansör müziği 1920’lerde asansör gerginliğini azaltmak için kullanılmaya başlanmış. Bugünkü asansör müzikleri bana ekstra korku veriyor. Bir defasında merhum **Zeki Müren** şöyle söylüyordu: “Eğer gideceksen mani olamam. Düşersen sonunda yine bul beni.”

“Her yıl erozyon yüzünden tonlarca toprak kaybetmemizin ne korkunç olduğunu duydum. Bunu bir gece kamp ateşinin etrafında anlattım ama kimse korkmadı.” **Jack Handey**

Doktora cesaret hapının ne olduğunu sordum. Şöyle izah etti: “Şiddetli kaşintısı varken antialerjik diye yanlışlıkla cesaret hapi içen bir hastam vardı. Tırnaklarını testere modeli yaptırıp karabiber aromalı oje sürmüştü.”

‘Ödlek Korku Yazarı’ başlıklı, 1998 tarihli bir **Milliyet** gazetesi haberine göre **Stephen King** yılanları umursamamış ama yüksek yerlerden ödü patlarmış. Bu ünlü romancıyı düşündüğümde şu soru gelir aklıma: ‘Stephen King fobim var’ dersiniz bu yazara iltifat mıdır?

Sosyal psikoloji dersi verseydim ‘medeni cesaret’ mevzusunda şundan bahsedirdim: Pisuarda iki erkek yan yana dururken hacete yalnızken başladıklarından 20 saniye geç başlıyorlarmış.

“İnsan ırkı korkaklardan ibarettir. İşte ben bu tören alayında yürümekle kalmıyor, bir de bayrak taşıyorum.” **Mark Twain - Lanetlenmiş İnsan Irkı İçin Bir Rehber**

1934’e kadar **New York**’taki Central Park’ta otlayan başıboş koyunlar varmış. Büyük Bunalım günlerinde insanların hayvanları kesip yemelerinden korkulduğu için başka bir yere götürülmüşler. İşte sonra bu koyunlar kesilip yenmeden sonsuza dek mutlu yaşamışlar.

Cesur Yürek (1995) filminin çoğu İrlanda’da, pek az sahne İskoçya’da çekilmiş. *Braveheart* aslında William Wallace’in değil onu satan Robert The Bruce’un lakabıymış. **Mel Gibson** bu film için **Altın Göz**’de James Bond rolünü, **Batman Daima**’da Çift Surat rolünü reddetmiş.

“Karşılaştığımız herkes bizi icat eder. Başkalarının bizi icat etmesi, bu kadar çok farklı görünümümüzün olması, gözümüzü korkutur. Deli gibi bu sayıyı azaltmaya, aslında kim olduğumuzun hikâyesini dolaşımda tutmaya çalışırız. Tekeşlilik kendimizin versiyonlarının sayısını minimumda tutmanın yollarından biridir.” **Adam Phillips - Tekeşlilik**

Esaretin Bedeli (1994) filminin adı ‘Cesaretin Bedeli’ olsaydı, başrolü de **Tom Robbins** oynasaydı şimdi şahitlik ettiğimiz bazı kavgalar hiç çıkmazdı bence. Çünkü tarih boyunca görülmüştür ki, Cinaslı veya Milaslı fark etmez,

kafiye insanları birbirine yaklaştırıyor.

Gani Müjde uzun bir aradan sonra yayımladığı kitabı **Nbr Cnm**’in sonlarına doğru kendine has korkulardan bahsediyor. Bazıları şöyle: Tırnak makası bulamama korkusu, açık kürdan korkusu, kar tanelerinin buruna girme korkusu... Benim de korkularım var: Mesela, telefon beklerken tanımadığım numarayı heyecanla açıp kredi kartı mümessiliyle karşılaşma korkusu, markette sırası az diye seçtiğim kasadaki müşterinin kasiyerle uzun bir münakaşaya girmesi korkusu, bozayı höpürdetirken tarçının boğazıma kaçması korkusu.

Sapık (1960) sinema tarihinde sifon sesinin duyulduğu ilk filmmiş. - **Çılgılık** (1996) filminin ilk adı *Scary Movie* imiş ama yapımcılar bir **Michael Jackson** şarkısını dinlerken bu isimde karar kılmışlar. - **Gene Hackman** az kalsın **Kuzuların Sessizliği**’nde (1991) Hannibal Lecter rolünde oynayacaktı. - **Cinnet** (1980) filmindeki daktilo sahnesindeki “All works...” diye başlayan satırları **Stanley Kubrick**’in kendisi yazmış.

“Kadınların çok gizemli yönleri var. Bence en önemlilerden biri şu: Sıcak ve yapışkan bir ağdayı bacaklarına sürüyorlar, ağdayı birden çekerek tüylerini dibinden yoluyorlar ve hâlâ örümceklerden korkuyorlar.” **Jerry Seinfeld**

Paul Ekman’a göre bütün kültürlerde yüzde aynı şekilde ifade edilen 7 duygu vardır: Üzüntü, kızgınlık, şaşkınlık, korku, hoşnutsuzluk, iğrenme ve aşağılama. Bir yazılıma göre **Mona Lisa**’nın yüzünde de %9 tiksinti, %6 korku ve %2 öfke saptanmış.

Cahil cesareti, kişinin okuma yazma bilmediği halde roman yazmasına denir. Deli cesareti, kişinin nitelikli bir yazar olduğuna inandığı için roman yazmasına denir.

İngilizcede *guts* kelimesinin hem “cesaret” hem “bağırsak” anlamına geldiğini okuyunca **Algan Sezgintüredi**’ye danıştım. Doğruymuş. Eski zamanlarda duyguların merkezinin bağırsaklar olduğu zannedilmiş. Korkudan altına etme mevzusu da buradan geliyormuş.

“Korkunç kelimesi eskiden ‘korku veren’ anlamında kullanılırdı ama artık çok güzel şeylere de ‘korkunç güzel’ diyoruz.” **Max Barry - Lexicon**

Yalnızca iki korku doğuştan gelirmiş; düşme ve yüksek ses korkusu. Diğer bütün korkular sonradan öğrenilirmiş. Evet, mesela, sürücülerin yeşil ışık yandığı salisede birdenbire gelişen, o noktada yıllarca çakılıp kalabileceği korkusu.

“Ameliyat olmadan önce sevgilimle doğruluk mu, cesaret mi oynadık. Haftalarca sürdü, ikimiz de pes etmedik” dedi kadın. “Peki kim kazandı?” diye sordu öbür kadın. “Ben kazandım ama asıl soru ‘Kadınlar tuvaletine girmeye alışabildin mi?’ olmalı.”

Üniversiteyi kazanınca kurtuldum zannetmiştim oradan. Meğer orası benim evimmiş, şimdi anlıyorum. Evimi mi, o pencere önündeki sıkılğan, mahcup fakat aynı zamanda delicesine tutkulu çocuğu mu özlüyorum, bilmiyorum. Bildiğim şu; evim de benimle birlikte yaşlanmış. Aynı yerlerde birlikte yaşlanmışız.

TEK EV!

Herkesin bir tane evi olur. Bir sürü eve girip çıksa da ömrü boyunca, belleği hep o evin izleriyle süslüdür.

Mekan-insan ilişkisi üzerine ciltler dolusu şey yazılmış, söylenmiştir. Felsefesi, mimarisi, tarihi hakkında yüzyıllardır konuşulur. İnsanın mekanla, mekanın da insanla kurduğu ilişki bireyin kişisel değişim ve gelişiminde son derece önemlidir şüphesiz. Lakin evi salt bir mekan olarak değerlendirmek biraz eksik olur kanımca. Ev bizimle birlikte büyüyen, değişen ve gelişen canlı bir organizma gibidir. Yaşamdaki değişikliklere ve savrulmalara bağlı olarak pek çok eve girip çıkabilir insan. Kısa ya da uzun süreli konuklukları olabilir farklı farklı yerlerde. Ama o evler içinde bir tanesi gerçekten evdir. İnsan gözlerini kapatıp belleğin kapılarını açtığı anda ve eve dair bir şeyler anımsadığında, hep o evin kapısından içeri girer.

Şu an oturduğumuz ev hariç kaldığımız bütün evlerde hep kiracı olduk. Ama bu durumun çok da önemi yok. İnsan bir evi, evim diyerek benimsiyorsa eğer tapuda başkasının isminin yazıyor olması hiçbir şeyi değiştirmez. Anılarım için de kira verecek halim yok ya!

Doğduğum evi hatırlamıyorum. Eskişehir’de, Yıldıztepe Mahallesi’nde, annemin anlattığına göre tek katlı, küçük bir bahçesi olan şirin bir evmiş. O eve dair neredeyse hiçbir anı kalmamış zihnimde. Doğal olarak, zorlasam da kendimi, ne müspet ne de menfi bir şey hissetmiyorum hatırlamaya çalıştığım da.

İkinci evimiz yine aynı mahallede biraz daha küçük ve bakımsız bir evdi. Üç yaşımdan sekiz yaşıma kadar o evde yaşadık. Babamın eve geç gelmeleri ve kardeşlerimin kendi aralarında sürekli kavga etmeleri geliyor aklıma o evi anımsadıkça.

Üçüncü evimizde şehir değiştirdik. Eskişehir’den Elbistan’a tayini çıkınca babamın, bütün aile eşyalarıyla birlikte kamyonla doluşup adını ilk kez duyduğum

yabancı bir memlekete doğru yola koyulduk. İki odalı, çıplak ve boyasız, kerpiç bir evin önünde durdu kamyon. Kamyonun durduğu yerde annemin gösterdiği ilk tepkiyi hiç unutmam: “Fahri, biz bu eve nasıl sığacağız?”

Sığdık bir şekilde. Beş sene de oturduk yaklaşık. Babamın durumu biraz düzeler gibi olunca da sadece bir yıl oturabileceğimiz diğer eve geçtik. Üç oda bir salon, kerpiç olmayan, annemin deyişiyle gerçekten ev gibi olan ikinci kattaki eve... Oraya dair aklımda kalan en güzel şeyler, ev sahibimizin oyunbaz köpeği ve bahçedeki şahane ağaçlardır.

Benim tek evim, şimdi harabeye dönmüş, kırık dökük ve yalnız, yine de tüm güzelliğiyle orada öylece duran Kastamonu’daki o ev.

Babam hareketi çok seviyormuş. Şimdi daha iyi anlıyorum. Ne zaman bir şehre alışır gibi olsak peşinden hep şununla karşılaştık çünkü: “Tayinimiz çıktı, gidiyoruz!” Bu kez de Elbistan’dan Kastamonu’ya çıkmıştı tayinimiz. Bu kez gideceğimiz yerin ismini duymuştum ama haritada yerini gösterebilir miydim? Emin değilim. Lise birinci sınıfın yazında başka bir kamyonla doluşup ayrıldık çocukluğumuzun şehrinden ve evlerinden...

Kastamonu’daki ilk evimiz de kelimenin tam anlamıyla berbattı. Fakat babam bunun geçici olduğunu, bir süre sonra fabrika içindeki lojmana geçeceğimizi söyledi. Öyle de oldu. Ve ben lise ikinci sınıftayken gerçekten evim dediğim ve hep evim olarak hatırlayacağım o eve, Kastamonu Şeker Fabrikası Lojmanları’ndaki diğer evlerden biraz daha uzakta duran, geniş bahçeli, ağaçlı, tek katlı o eve yerleştik.

Fotoğraftaki ev Kastamonu’daki evimiz. 1993 yılında başımızı soktuğumuz, 2000’lerde babam emekli olunca boşalttığımız Şeker Fabrikası’na ait lojman. Bizden sonra kimse oturmamış burada. Bu resim yaklaşık 15 yıl sonra, bu sene çekildi. Fotoğraftaki, kardeşim Veysel. O evde küçücük bir çocuktu, şimdi kocaman bir öğretim üyesi oldu. Ben şimdi neyim,

bilmiyorum. Ama o zamanlarım dün gibi aklımda. 17 yaşında, hayalleri yaşadığı şehre bile sığmazken bedeni beş kardeşiyle birlikte bu gördüğünüz eve sığan, taşra sıkıntısını dibine kadar yaşayan, sizin bu açıdan göremediğiniz arka odadaki pencereden akşamları sigara içip ağaçları ve fabrikanın kömür stoklarını izleyen bir tuhaf ergen artığıydım. Orhan Pamuk’tan esinle; hayatımın en mutlu zamanlarıymış, bilmiyordum...

Üniversiteyi kazanınca kurtuldum zannetmiştim oradan. Meğer orası benim evimmiş, şimdi anlıyorum. Evimi mi, o pencere önündeki sıkılğan, mahcup fakat aynı zamanda delicesine tutkulu çocuğu mu özlüyorum, bilmiyorum. Bildiğim şu; evim de benimle birlikte yaşlanmış. Aynı yerlerde birlikte yaşlanmışız. Kardeşimin kolunu ısırarak köpeğimizin kulübesinden, babamın elleriyle diktiği meyve ağaçlarından, annemin gün aşırı suladığı sebze bahçemizden ve akşam üzerleri oturup güneşin batışını izlediğim kapı girişindeki kanepemizden eser yok... Yine de yıkılmamış ama. Yine de mağrur. Yıpranmış, yaşlanmış ama benim gözümde hâlâ ihtişamlı. Burası benim evim. Belki de ilk ve tek evim... Ben gibi burası. Benim ilk ve tek evim burası...

O evden sonra da değişik evlerde kaldım. Üniversitede birkaç öğrenci evinde, öğretmenliğimin ilk zamanları birkaç bekar evinde yaşadım çok uzun sayılmayacak sürelerle. Sonra babamlar emekli olunca Eskişehir’e yerleşme kararı aldılar. Şimdi de oturmaya devam ettiğimiz ve kiracı olmadığımız, tapusunda babamın ismi yazan ilk eve yerleştik hep birlikte.

Eviniz güzel mi dersanız, güzel derim. Fena değil bence. Burada ne kadar kalırım, buradan başka bir evim olur mu bilemiyorum tabii. Ama kaç tane evim olursa olsun, kaç tane eve girip çıkarsam çıkayım şundan eminim: Benim tek evim, şimdi harabeye dönmüş, bahçesini yabancı otların işgal ettiği, kırık dökük ve yalnız, yine de tüm güzelliğiyle orada öylece duran Kastamonu’daki o ev. O ev benim evim... 🌱

Fotoğraflarına Orhan Gencebay etkârı düşen Oğuz Atay’ın efsaneleşmesinde de uzun boylu, yakışıklı, karizmatik olmasının yanı sıra, ‘Görkemli Kaybedenler’in Tutunamayanlar nüfusuna ‘dizi dili bir Türkçe’yle eklenmesinin de etkisi büyüktür.

SELİM IŞIK HUZUR’U OKUMUŞ OLSAYDI...

BİR: Ahmet Hamdi Tanpınar ve Oğuz Atay, 12 Eylül’ün Türk edebiyatına en önemli katkısı sayılan iki isimdir. Unutulmaya yüz tutan Ahmet Hamdi Tanpınar’la Oğuz Atay’ın 12 Eylül sonrası, edebiyatın gündemine gelmesinde, Tutunamayanlar’ın ya da Huzur’un, sakıncasız bulunmasında, Tutunamayanlar’daki Huzur’suzluğun, kimseyi rahatsız etmemesiyle Mümtaz’la Selim Işık’ın kendi içine kaplanan, eve dönen bir toplumun sözcüleri olmasıyla dolaylı bir ilişkisi söz konusudur.

İKİ: Tanpınar’ın ve Atay’ın efsaneleşmesinde, sadece 12 Eylül koşulları söz konusu değildir. Sahnenin ne dışında kalan ne de büsbütün içinde olan, şizofren bir cemiyetin kıyısında yaşayan, parantezini kapatmaya hiç yanaşmayan, taşralı görüntüsünün ruhuna yerleştirdiği taşralı tedirginliği her seferinde hissettiren Tanpınar’ı, birçok okur kendisine çok yakın bulur. Fotoğraflarına Orhan Gencebay etkârı düşen Oğuz Atay’ın efsaneleşmesinde de uzun boylu, yapılı, yakışıklı, karizmatik, sevecen bakışlı, kentli bir görüntüye sahip olmasının yanı sıra, ‘Görkemli Kaybedenler’in Tutunamayanlar nüfusuna ‘dizi dili bir Türkçe’yle eklenmesinin de etkisi büyüktür.

ÜÇ: Metinlerini büyük ölçüde otobiyografik verilerden besleyen, somut yaşamında başından geçen olaylarla metinlerini incelikle dokuyan Ahmet Hamdi

Tanpınar ve Oğuz Atay’da, birçok yazar için estetik zaaf sayılabilecek otobiyografik kullanımı, sanatsal bir güce dönüşür.

DÖRT: Kuramsal açıdan roman sanatını mükemmel bilen Ahmet Hamdi Tanpınar, tefrika edilen romanlarını yeterince işleyemez, roman yazma serüvenine dair notlar, ancak günlüklerinde kısaca yer alır. Oğuz Atay, romanları üzerine mühendis disipliniyle delice çalışır, masasının üzeri her zaman karalamalar, notlar, taslaklarla doludur.

BEŞ: Tanpınar, kafa karışıklığını “Ahmet Hangi Tanpınar?” düzeyinde yaşarken Oğuz Atay, kafa karışıklığını, eserlerinde bir biçim olarak yansıtır ve ona kederden çok mizahla bakar.

Tanpınar da Oğuz Atay da akademisyendir. Ancak, akademisyenlik her ikisinin de pek umrunda değildir.

ALTI: Tanpınar, yazmaya okuduklarının altında ezilmiş biri olarak başlar. Tanpınar’da her şey, ilkin bir kavram olarak vardır. Oğuz Atay, kuramı kafasını takmadan sezgileriyle yola çıkar. Atay’da birçok şeyin kapısını sezgi açar.

YEDİ: Tanpınar da Atay da akademisyendir. Ancak, akademisyenlik her ikisinin de pek umrunda değildir.

Her ikisi de yaşadıkları dönemde anlaşılmamaktan şikayet eden sitem kipiyle konuşur.

SEKİZ: Tanpınar “Ben inzivayı seviyorum, yalnızlığı değil...” derken Atay, “Beni ‘yalnız kalmayı tercih ettiğimi’ söyleyerek yalnız bıraktınız!” serzenişinde bulunur.

DOKUZ: Tanpınar da Atay da yaşadığımız günlerin kült yazarıdır. Tanpınar’ı sevmek için ne marjinal olmak gerekir ne çok iyi bir eğitim almış olmak, ne başka bir şey... Oysa, Atay’ı sevmek, ilkin muhalif olmayı, ciddi bir sistem eleştirisi yapmayı gerektirir gibi bir önyargı söz konusudur.

ON: Tanpınar’ın *Sahnenin Dışındakiler*’den biri olmasının sebebi, bir kez bile içerisinde namaz kılmadığı camilerin mimarisinden, en az Batı müziği kadar zevk aldığı klasik Türk müziğinden, o dönemde kimselerin umursamadığı Boğaziçi’nden söz etmesi; Atay’ın Tutunamayanlar’da başrol oynamasının sebebi de Kemal Tahir ekolüne mensup birisi olarak içinde yer aldığı çevrelerin riyakârlığını “yalnızım çünkü siz varsınız” dercesine kıyasıya eleştirmesidir.

ŞİİR GÜCÜ

“Çağdaş Türk şiirini, bir futbol takımı biçiminde düşündüğümüzde, ilk 11’de kimler yer alırdı? Kaptan ve teknik direktör kim olurdu?” diye sorduk ve şairleri, 4-3-3 oyun sistemine göre sıraladık.

1. Kaleci: Yahya Kemal Beyatlı. Fiziğiyle ve oyun gücüyle kalenin değişmez bekçisidir. Kalede, gövdesi Osmanî, dalları Cumhuriyet bir çınar gibi durur.

2. Sağbek: Necip Fazıl Kısakürek. O savunmayken surda bir gedik açmak imkânsızdır. Temel ilkesi “Ya (g)ol ya öl!”dür.

3. Solbek: Nâzım Hikmet. Uzun boylu ve evrensel futboluyla rakibi için geçilmez bir oyuncudur. Kuvayı milliyeye ruhıyla oynar. Futbol hayatını dış sahalarda tamamlayan Türk futbolunun sürgün oyuncusudur.

4. Stoper: Orhan Veli Kanık. Yalın, keyifli bir top kesicidir. Türk futbolunu modernleştiren, fut-

bolu sokağa taşıyan bir oyun tarzı vardır. Serbest vuruşlarıyla seyirciyi şaşırtan Garip bir oyuncudur.

5. Libero: Hilmi Yavuz. Geleneksel futbolla çağdaş futbol arasında hedefi bulan pas yüzdesi oldukça yüksektir. Topu geriden ileriki oyunculara gönderen savunma oyuncusudur.

6. Sağaçık: Sezai Karakoç. Gerektiğinde hücumla çıkıp gerektiğinde savunmaya yardım eder. Maç bittikten sonra da koşabilen bir oyuncudur.

7. Solaçık: Attilâ İlhan. Defans ve hücum hattı arasındaki pas bağlantısını kurar. Yeleli saçlarıyla bir masalın içinden geçer gibi sahalara süsleyen, romantik bir kaptandır.

8. Oyun Kurucu: İsmet Özel. Gizli santrafordur. Sahanın her yerine top koşturabilir. Kıvrak, teknik kapasitesi yüksek, zeki, yaratıcı, adam eksiltebilen ve yeri geldiğinde depar atabilen, bulunduğu yeri kolayca değiştirebilen bir futbolcudur.

9. Forvet 1: Cemal Süreya. Görevi gol atmaktır. Hücum futbolundan yanadır. “Her gol, erken goldür Tanrım, lakin attığım bu gol de fena değildi. Maç uzasın” açıklamasıyla meşhurdur.

10. Forvet 2: Turgut Uyar. Hem gol atar hem asist yapar. Gol ormanlarına yağan Türkçe bir yağmur gibidir. Acemi bir usta olarak hep amatör bir ruhla oynar.

11. Santrafor: İlhan Berk. Pas yeteneği kısıtlıdır. Tek hedefi gol atmaktır. Son vuruşları güçlüdür, hava hakimiyeti mükemmeldir. Bilir ki gol; her şeyin başlangıcı, ortası ve sonudur. Her gölün acısını ancak başka bir gölün alacağını hiç unutmaz.

Teknik Direktör: Fazıl Hüsnü Dağlarca. Görevde kaldığı süre içerisinde, şiir süper ligindeki 138 maçta takımını galip getiren efsane bir isimdir. 🌟

Bahçeköy Yönder Okulları'nda ib (International Baccalaureate) eğitim standartlarıyla tanışın.

Öğrencilerimizin; öğrenme zevkini ve keyfini, araştırma heyecanlarını, merak duygularını, yaratıcılıklarını, biricikliklerini (kendisi gibi olma ve farklı düşünme haklarını), özgüvenlerini kaybetmeden eğitimlerini sürdürebilmeleri temel anlayışımızdır.

4 çeyrek dönemde 20 etkinlik seçme imkanı

Resim	Seramik	Heykel
Vitray	Origami	Geleneksel Çocuk Oyunları
Fotoğraf	Lego Tasarım	Karikatür
Bilgisayar	Matematik	Robotik
Elektronik	Küçük Mucitler	Piyano
Gitar	Keman	Ritim
Orff Çalgıları	Modern Dans	Bale
Halk Oyunları	Tiyatro	Yabancı Dil Etkinlikleri
Masa Tenisi	Voleybol	Basketbol
Hentbol	Jimnastik	Satranç
Zeka Oyunları	Yüzme	

Tanıtım
Günümüze Bekleriz
06.05.2017

LCV: 0212 226 28 00

Anaokul ve ilkokul: 10:00-12:00

Ortaokul: 14:00-16:00

© instagram.com/bahcekoyyonderkoleji
f facebook.com/yonderkolejibahcekoy

GÜLTEN AKIN ALFABESİ

Ah!: “Kimselerin vakti yok/durup ince şeyleri anlamaya”.

Balina: “Göğü gördüm imkana tutuldum düşü sevdim”.

Can: “Git oldu can sürgün geldi dayandı”.

Çocuk: Beşi bir yerde. Şiirlerine mi eklemeli, şiirleri çocuklarına mı?

Delikiz: Olamadığı için türkü yakmış. O şiire ve inceliklere deli.

Ertuğrul: ODTÜ’den yoldaşımızdı, jandarma vurdu, ağrısını Gülten Akın yazdı.

Faşizm: “Büyü de baban sana idamlar alacak” dedi Erdal Eren için şiirinde.

Ğ: “Bende bir Gülten kaldı/hangi bağa diksem yabancı”.

Güz: Şiirini okuyunuz, okutunuz, “gazel düştü derelere ay yarım”.

Halk: için Seyran’la başlayan büyük bir destan yazmak en büyük düşüydü.

Israr: Şiirdeki ısrarı, özgürlükteki ısrarıdır. Israrın en güzel hali.

İlahiler: Metin Göktepe’nin

annesi için: “Anneler olmasa kim kimi severdi?”

Jest: Gülten Akın’ın şiiri baştan beri bu dile, bu ülkeye büyük bir jesttir.

Kadın: “Kestim kara saçlarımı” dizesiyle başlar kadın hareketinin şiiri.

Leyla: “Sen Leyla değilsin” dedi Mecnun/kavuştuğu andı/çıldırılmış sanıldı.”

Mavi: Kuş” şiirinde “dünyanın çalın şairleri olmalıydık” diye keder bildirir.

Necatigil: İncelikte yarıştığı kardeş şair. Onu ‘sessiz bir kuyumcu’ gibi görür.

Onların: dilini giyinmeyen” bir şair oldu: “şiir söylüyorum dışardan dışardan”.

Ölüm: Açlık grevini konu alan “Sofra” şiirinden: “Ben değil sofraya ölüm oturdu”.

Pas: tutmayan bir yüzleşmenin şiiri: Kentle, toplumla, dünyayla, taşrayla...

Rüzgar: Saati(1956) ilk kitabı, “senin sular gibi umudun var” der, 23’tür daha.

Sonra: işte yaşlandım”, “bir roman kadar uzun”dur bu tümce.

Şair: Türk şiirinin en incelikli şairi olmak, ‘en büyük’ olmaktan daha güzel.

Türkü: “Yol olmuştur en yiğidin yanması/sana bu ataştan çokça pay düştü”.

Uyaran: bir şiirin iyiliği biraz da onun ‘Bacıyan-ı Rum’ oluşundandır.

Ünsüz: Sessiz ünlü mü denmeli, ünsüz ünlü mü, ikisi de onu tanımlıyor.

Ve: Cemal Süreya “önlüklü küçük azize” der Gülten Akın için.

Yozgat: “Gülten’i Yozgatlı demesinler bundan böyle/Nerde ölürsem oralı olayım.”

Zulum: sahibına döner bir zaman”. Şair dediyse, döner, “zalım da üşür”. ❀

Ümit Yaşar Oğuzcan’ın “Beşinci Mektup” şiirinden

Necati Cumalı’nın “Güneş Delisi” şiirinden

BENİM AHENGİMİ BOZMA KARDEŞİM

Zor zamanlarda sanata daha çok iş düşüyor bugünlerde. Siyasetin her yeri kapladığı bir dönemde, filmler, kitaplar, şarkılar bizi buluşturuyor, yan yana getirebiliyor. Kendi kişisel tecrübelerimden biliyorum.

Ayrıca, siyasetin doğrudan veya dolaylı baskısını, sanatçıların safları sıklaştırmasına katkıda bulunacağını düşünüyorum. Zaten sanatçı, enerjisini, bir şeylerin ters gitmesinden alır gibime geliyor.

Tarihe baktığımızda görüyoruz ki en muazzam tablolar, en dokunaklı besteler siyasi kargaşa dönemlerinde yapılmış.

SEVGİLİYLE GÖĞE BAKMANIN SİYASİ SONUÇLARI

Bazen, gündelik hayat içinde yaptığımız sıradan, çok basit şeyler de ister istemez siyasi bir anlam yükleniyor.

Sevgiimle beraber oturup gökyüzüne bakıyorsam ve burası Gökova ise siyasi bir eylem hazırlığı içinde gibi görünebiliriz. Yatağan'da, Mersin'in Kazanlı ilçesinde, Akkuyu'da, Artvin'de bir dereye, ağaca, kuşa bakmak, siyasi bir eyleme dönüşebiliyor.

Çünkü ben istiyorum ki yukarıda kuşlar ötmeye devam etsin. Fakat birileri geliyor diyor ki "Yok, ben buradan yılda 300 milyon dolar kazanacağım!" Ve kazığı çakıyor. İşte böyle kişisel, duygusal şeyler siyasileşebiliyor. Çünkü siz "Benim dengemi, ahengimi bozma" demiş oluyorsunuz. İdeolojilerle, siyasi partilerle ilgisi yok bu durumun. Dengeyi bozmayı, strateji haline getirenlerin sebep olduğu otomatik bir durum var ortada.

ÇİÇEK BÖCEĞİN SİYASALLAŞMASI

Sanatın siyasallaşması için, bazen, sadece var olması yeterli oluyor! "İzmir'in dağlarında çiçekler açar" dediğinde bu siyasi bir tını taşıyor artık. Peki, tamam, öyle olsun. Fakat siyaset her yere sızınca, artık bir aşk şarkısı bile kuşku uyandırabiliyor. "Akşamlar, akşamlar seni benden çaldılar" diye şarkı söylediğinde, hükümete yakın bir gazetenin manşetini eleştirdiğini zannedebilirler artık. O derece yani.

"Ben politik bir adam değilim, hiçbir şeye karışmam" diyemiyorsun. Hayatı savunduğun zaman siyasi bir işlem yapmış oluyorsun. Sevgi, kuş, çiçek, bahar dedin mi, artık mücadelede safını seçmiş cesur bir savaşçı konumuna geçiveriyorsun!

ÜMMİYE ANNEMİZ

Arslanköylü tiyatrocü ve yönetmen Ümmiye Koçak'ın New York'ta ödül alması, Ronaldo'yla reklam filmi çekmesi beni ziyadesiyle alakadar etti.

Kendisiyle aynı dergide yazıyor olmaktan da ekstra memnuniyet duyuyorum.

25 yıl önce Anadolu rock müziğe başlarken, sahnede folklor kıyafeti giymiş dansçı kızlar olurdu. Gitarla türkü söylerken zeybek, horon oynanırdı. Tüm derdimiz, dünyayı etkileyen rock'a, Anadolu'ya özgü bir yorum katabilmektir. Kağızman yöresinin melodileri ile metal müziği harmanlıyorsun. Yeni bir heyecan, farklı bir tat doğuyor.

ÖZÜMÜZE SADIK KALARAK...

Ümmiye Annemizin sanatı, bana bu bakımdan tanıdık görünüyor. Onunla aynı güzergahta yürüdüğümüzü hissediyorum.

Yani her halükarda özümüze sadık kalma gayretinin bizi yücelttiğini, eserimize değer kattığını düşünüyorum. Evrenselliği de ancak bu sayede yakalayabiliriz gibi geliyor bana.

Ümmiye Anne, medeni cesaretiyle beni çok sevindirdi ve umutlandırdı. "İşte bu" dedim.

BU TOPRAĞIN SESİ, DESENİ

Başka Ümmiye Koçak'lar da var, buna inanıyorum. Onlar da

öne çıkacaklardır. Çünkü biz bu topraklarda Göktürklerin, Hititlerin, Akadların, Friglerin, birçok büyük uygarlığın mirasçılarıyız. Bu kadar çok büyük medeniyetin yaşadığı topraklarda, medeni cesaretin çokça bulunması gerekir. Bu normaldir. Selçukluların, Osmanlı'nın, burada yaşamış tüm kültürlerin tatları, dokuları bizim maneviyatımızın, ruhumuzun derinliklerinde yaşıyor. Ümmiye Annemizin olağanüstü çıkışı, aslında bu topraklara sinmiş seslerin, desenlerin canlanmasıdır.

Bilimsel açıklaması beni aşar. Fakat bu mucizenin bir izahı olmalı.

NASREDDİN HOCA İLE NOEL BABA

Nasreddin Hoca da buralı, Noel Baba da. Aralarında 150 kilometre var. Arslanlı Köyü ile New York arasındaki mesafe bize uzun gelmez, gelmiyor. Ümmiye Annemiz, okyanusu çarığıyla geçiyor. Beni duygulandıran ve umutlandıran olay budur. Yaptığım müziğin, söylediğim şarkıların da harmanı budur. 🌸

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

BOY VERİYORUM: GELME!

361

Yavaş yavaş güveniriz insanlara.
Tıpkı balkona çamaşır asar gibi.
Öne büyük parçalar,
küçük sırlar en arkaya.

362

Ara katta kalmak,
asansörün dinlenmesidir.
Hayat yorduğunda,
feyiz almak lâzım!

363

Kış, uzun ve çetin geçti.
Ama ahdim olsun,
"bir kalple neler yapılabileceğini"
göstereceğim sana!

364

Derdimi anlatacak kadar
kavga biliyorum.

365

Benim nefretim lütuftur, dedi.
Gülümsedim.
Suskunluğumun iltifat olduğunu,
söylemedim ona.

366

Karanlık bir odaya girmek gibidir kader.
Bir süre hareketsiz bekleyince
alışır insan!

367

Zeytin dururken,
zeytin ezmesi tavsiye edenin;
dostluğundan şüphe duyarım.

368

Bazen...
ne kalmak, bir âit olma şeklidir
ne de gitmek bir tercih!

369

Ev yapımı teselli:
En sevdiği bana, bunu yapan
ona ne yapmaz!

370

Boy veriyorum: Gelme!
Dert, insanı "artiz"leştiriyor.
Başka da bir numarası yok!

16 Nisan referandumunu toplumsal, politik, hukuki... ne gibi değişiklikler getirdi? % 51'in "Evet" %49'un "Hayır" demesi, ne anlama geliyor? Türkiye'nin barışçı, özgürlükçü, çoğulcu bir ortama kavuşmasını sağlayacak siyasi ve toplumsal imkanlar nelerdir? Uzmanlara ve entelektüellere sorduk...

NE OLACAK ŞİMDİ?

DAVUT, GOLYAT'A KARŞI

MÜCAHİT BİLİCİ

(Sosyolog, John Jay Un., New Jersey)

“Karizmatik lider” siyasete bir aşırılık katıyor.

Siyaseti karizmanın domine etmesi, ona karşı çıkacak kişi için büyük bir imkan. Golyat'ın karşısındaki Davut gibi.

Muhalefetin temsilcisi, mevcut liderin enerjisini ona karşı kullanabilir. Aikido yapar gibi yani.

Referandumda “Hayır” diyenleri temsil eden bir aktörün çıkması gerekecektir.

Kitle var fakat temsilci, lider yok.

Bu aktörün tehlikeyi göze alması da lazım açıkçası. Halk da risk alanları seviyor zaten.

Orta şeker liderlik ikna edici olmaz.

MÜSLÜMANLARI ANLAYAN BİR SOL

Türk siyasetinde savaş mantığı işliyor. Bu savaşların içinde mutlaka kutsal bir öge yer alıyor. Din, vatan, millet... gibi. İnsanların galeyan duygusu üzerinde sörf yapılıyor. Kahraman olarak algılanabilmek için hep savaşa ihtiyaç duyuluyor.

Oysa iyi bir demokratik yönetimde hep bir durgunluk ve sükunet vardır. Herkesin asgari memnuniyeti söz konusudur. Siyasi partiler arasında savaşlar olmaz.

Türkiye’de solun teknik diliyle halka ulaşması mümkün değil.

İslam’la barışmış, Müslüman toplumun duyarlıklarını çalışmış bir sol, adalet kavramı üzerinden uzlaşa sağlayabilir.

Devlete karşı bireyi takviye eden liberal damara da ihtiyaç var. Türkiye’de birey umursanmıyor.

CHP TÖVBE ETMELİ

Siyasetin sokağa, okula, camiye, çarşıya, medyaya, bürokrasiye... her yere sirayet etmesi insanları yordu.

Toplum, dinin kullandığını görüyor.

İnsanlar AK Parti’den kopamıyor çünkü alternatif göremiyorlar.

Gemiye yılanlar basmış fakat denize atlayamıyorlar. Bir sandal olsa, o koca gemiden daha cazip olacaktır.

MHP’nin AK Parti’den adam alma potansiyeli var ama Türkiye’yi yönetme potansiyeli yok.

CHP’nin tövbe etmesi lazım. Laikliği putlaştırdığı için tövbe etmeli.

Bütün mesele, dini çok fazla ciddiye alanlardan çıkıyor; taraf olarak veya karşıt olarak.

Din, kimlik siyasetinde kullanıldığı için önemli hale geliyor. Yani ibadet edilmiyor, siyaset yapılıyor.

POLİTİK ERGENLİK

Biz özgürleştikçe, İslam’ı siyasallaştırmaktan vazgeçeceğiz. İslam anlayışımız da radikalizmden uzaklaşacak.

Din, siyasi bir karbonhidrat oldu.

Din anlayışında erozyon değil fakat revizyon olacağını düşünüyorum.

Kemalistlerden sonra şimdi de dindarlar politik ergenlik çağını yaşıyor.

Laikliği din karşıtlığı değil de dinden özgürlük olarak görecektir bir anlayış gerekiyor.

Din istismarını bırakmış dindarlar ile din karşıtlığını bırakmış laikler ittifak kurabilir. 🌱

MEŞRU VASİTALARLA DİRENİŞ

ÖMER LAÇİNER (Yazar)

Referandumda bu ülkenin iktisadi, eğitsel, ekonomik bakımlardan daha gelişkin; dış dünyaya açık, medeni hayata istekli kesimleri “Hayır” oyu kullandı.

Bariz. Bu farkı herkes gördü. Hükümet yanlısı gazeteler de yazdı.

MEŞRUIYET TARTIŞMASI

5-6 yıldır hükümetin, itirazları dikkate alarak yumuşadığını görmedik. Sürekli daha sert davrandı ve netice aldı. Bu şiddetin sorgulanması ertelenemez.

Muhaleflerin elinde çok önemli bir imkan var. Farklı kesimler referandum sürecinde yakınlaştılar.

Sayısal sonucun meşruiyeti tartışmalı. İktidar “Uluslararası kararları kabul etmiyoruz” dedi.

Medeni, demokratik, barışçı bir direniş yapılmalı. Oldubittiyi kabul etmemek gerekir.

EVETÇİLERDEN DESTEK

Muhalefler Meclis’ten çekilmemeli fakat toplum aleyhine çalışmalara da katılmamalıdır.

Anayasayı değiştirmek için mecliste 3’te 2 çoğunluk aranıyor. O halde neden % 51, yeni anayasa için yeterli sayıldı?

24 milyona yakın insanın, meşru vasıtalarla direnmesi lazım.

Hayırcılar, evet cephesinden destek talep etmeli. Çünkü “Evet” diyenlerin de tümü seçimle ilgi soru işaretlerini görmezden gelmiyor. 🌱

KUL HAKKI

İSMAİL GÜZELSOY (Romancı)

Türkiye’de yarılma, vicdanı olanlar ve olmayanlar arasında. Din, kimilerine vicdana ahlaka ihtiyaç yokmuş gibi hissettiriyor. Kul hakkının bu kadar vurgulu olduğu bir inanç, benim attığım oya sahip çıkmıyorsa, kendini dinamitlemiştir. Bunu bir solcu olarak söylemiyorum, vicdanlı bir insan olarak söylüyorum.

Ben nasıl ki dün başörtüsü için mücadele ettiysem, onların da bugün bana yapılan haksızlığa itiraz etmesini bekliyorum. Benim uğratıldığım haksızlığa itiraz etmeyen insanlara saygım yok.

GELİN SOLCU OLALIM

“Gelin solcu olalım” diye yazmıştım. “Sokakta kızıl bayrak sallayın” demiyordum. Bir vicdan paydasında buluşacağımızı hissediyordum. Artık hissetmiyorum. Umudum yok.

İslamcılar karşı taraftakine şöyle bakıyor: “O bir zındık. Günün birinde iman edip dönecek.”

Laik de “Onlar dinle kandırılıyor, günün birinde aydınlanacaklar” diyor.

“DİLSİZ ŞEYTAN”

İslamcılar, olup biten haksızlığı benden daha iyi biliyorlar.

Ben oy verdiğim partinin oy çaldığını bilsem, gider o partinin kapısına dayanırdım. Kaç AK Partili bu haksızlığa itiraz etti? Kul hakkı yendi ve bu insanlar ellerini ovuşturdu.

Kalbimde düşmanlık yok ama dostluk da yok. Ve maalesef saygı da yok.

Türkiye’nin meselesi siyasi değil, ahlaki. “Haksızlık eden bizdense sorun yok” diyemeyiz. Haksızlık karşısında susan dilsiz şeytandır. Mevzu bu. 🌱

HERKES BİRLİK VE BARIŞ İSTİYOR

AYŞEN CANDAS
(Siyaset-bilimci, Boğaziçi Ün.)

Demokratik meşruiyetin iki ayağı var: 1] İnsan hakları, 2] Prosedüre uygun şekilde verilmiş halkın kararı ya da popüler egemenlik/halk egemenliği.

Çok ciddi bir meşruiyet krizinden geçiyoruz. İdeolojik değil, olgusal bir durum bu.

Şu an ne demokratik hukuk devletiyiz ne de bir kanun devleti. Ne hukuka ne de kanunlara uyuluyor.

AK Parti'nin 2010'da kendisinin çıkardığı kanun ihlal edilmiş durumda. Halkın kararının ne olduğu hakkında, prosedüre uyulmadığı için, soru işaretleri var.

Kutuplaşma da, bu olgusal durumu konuşmayı engelliyor.

ÇOĞULCULUK vs ÇOĞUNLUKÇULUK

İktidar insan haklarından vazgeçmiş, çoğunlukçuluğu seçmişti.

Peki, referandumda “Evet” diyenler, sonucun elde edildiği şekli hakkında ne düşünüyor?

Bilmiyoruz, konuşamadığımız için.

Bugüne dek kutuplaşma “Çoğulculuk gerekir” diyenler ile “Çoğunluğun sözü geçer” diyenler arasındaydı.

Şimdi, kutuplaşmanın tarafları arasında yeni bir patlama meydana geldi.

ADALET, HAYATİ BİR İHTİYAÇ

Çoğulcu demokrasiden başka çaremiz yok.

Herkes bütünlük, birlik, barış içinde yaşamak istiyor aslında.

Bunun tek yolu evrensel asgari adaletin herkese sağlanmasıdır.

Bu da insan haklarının ve eşit vatandaşlığın tartışmaya açılmaması, garanti altına alınması demektir.

Çoğunluk kararı insan haklarına, eşitliğe karşı kullanılamaz. İkisi beraberce demokrasiyi var eder. İçerik ve usul beraber gider.

a) Adaletsiz, b) çatışmacı, c) ortak paydadın yoksun bir siyaset, toplumun tümünü zarara uğratar.

Çoğulcu demokrasi, (insan hakları ve eşitlik); bir entelektüel tartışma konusu değildir. Acil ve hayati bir ihtiyaçtır. ✱

GENÇLERE ULAŞMAYAN SİYASETİN, İSTİKBALİ YOK

YÜKSEL TAŞKIN

(Siyaset-bilim uzmanı)

Hayır kampanyasında çok yetenekli insanlar öne çıktı.

Eski siyasetten gelmeyen, beyaz yakalı, şehirli figürler, aralarında İslamcılar da var.

Siyasette etki yaratamaya çalışıyorlar ve mevcut siyasetle de uyumuyorlar.

Mevcut siyasilerin reform yapacak yeterlilikleri yok.

Hayır kampanyası, İslami kesime ulaşmayı bir ölçüde başardı Bunu çok önemsiyorum.

GENÇLERİ ANLAMİYORLAR

Gezi'den daha yoğun bir buluşma oldu.

İslami kesimin muhaliflerinin dinamizmi dikkate değer.

AK Parti, gençlik dinamiğini yakalayamıyor.

Gençlerin % 61'i “Hayır” diyor.

İlk kez oy kullananların % 58'i “Hayır” diyor.

Bence asıl önemli dinamik gençler. Gençlere ulaşamayan siyasetin geleceği olmaz.

Şimdi gençleri anlayan bir siyasi oluşum gerekiyor. Gençler profesyonel ve ideolojik bağlanma istemiyorlar. Özne olmak istiyorlar. Onlara bu fırsatı sunmak gerekiyor Gençler, “ötekilerle” yan yana gelmede daha rahat.

İKTİDAR YUMUŞA-T-MİYOR

40 yaş altı dinamizmi yakalayan, sol sağ demeyen, sosyal adaletçi, kimliklerle uğraşmayan, kimliklerin

değişebileceğini düşünen ve halkla da batıyla da kavgaya etmeyen bir siyasi tutum başarılı olacak.

AK Parti hiçbir yumuşatıcı etki uyandıramıyor.

Karizmatik lider partinin kurumsal niteliğini baskı altına alıyor. Parti reform yapamıyor.

Demokrat, ılımlı, makul, toplum değerleriyle barışık ama aynı zamanda batıyla, dünyayla barışık bir siyaset...

Avrupa eleştirisiyle Avrofobi, Kürt siyaseti eleştirisiyle Kürdofobi ve İslamcılık eleştirisiyle İslamofobi karıştırmayan bir siyaset çözüm üretebilir.

YENİ BİR SEÇENEK ŞART

En büyük sorun, hamasi milliyetçilik. Toplum bu konuda refleks geliştiremedi ama bir anormallik olduğu seziyor.

Tüm araştırmalar da yeni bir siyasi oluşum gerektiğini gösteriyor.

Soğuk savaş ideolojisine sıkışmamış siyasetin şansı var.

Konu temelli, spesifik meseleler üzerinden yürütülebilen bir siyaset gerekiyor. Genel meselelere bağlı siyaset artık çalışmıyor.

Aynı anda hem Kürtlerin hem MHP'lilerin oyunu almak mümkün ise, “Hayır”da referandumda alındı ise, yeni bir siyasetin şansı var demektir. ✱

%49'un birlikte siyaset yapabilmesinin tek koşulu var: Ortak bir payda oluşturmali.

Bu referandumun meşruiyet sorgulaması gündemde tutulmalı.

“Kötülüğün sıradanlaşmasına itirazım var” diyen bir hareket büyüyebilir.

HAKSIZLIĞI UNUTMA

Bu itirazın sesi olan bir aday gerekiyor.

Ama aceleyle bir aday çıkarmak demek, adaletsizliği meşrulaştırmak demektir.

Haksızlığı unutup yeni bir aşamaya geçilmemeli.

İKTİDAR KOZLARINI YİTİRDİ

Milliyetçi, İslamcı cephenin % 60 oyunu almak ve tüm dünyaya “Ben Türkiye'yim, Türkiye de benim” demek istedi.

% 49 “Hayır” buna set çekti.

Erdoğan mağduriyet kozunu ‘Hayır’cılara kaptırdı.

“Yargı, yasama ve idari denetimler iş yapmamı engelliyor” deme kozunu yitirdi.

Fakat Türkiye’de bir şey kaybetti: Adalet.

Hepimiz adalet istemeliyiz. ✱

ATI ALAN ÜSKÜDAR'A GEÇTİ AMA ÜSKÜDAR “HAYIR” DEDİ

NESRİN NAS
(Eski milletvekili, iktisatçı)

Büyük bir adaletsizlik var.

Hukuku kaldırabilir, kanunu çığneyebilirsiniz ama insanların kalbindeki adalet duygusunu yok edemezsiniz.

“Atı alan Üsküdar'a geçti” diyorsunuz, fakat bir dakika, Üsküdar “Hayır” dedi?

Yarın, “Evet” oyu verenler de adaletsizliğe uğrayabilir. Bu bana göre çok vahim, toplumun canını acıtan bir şey.

AK Parti'nin referandum sloganlarından biri “Evet ver, sıkıyönetim kalsın” idi. Referandum geçtikten 24 saat sonra OHAL uzatıldı.

Kazandığımdan utandım. Hilem suratıma tükürmüştü ve onu silmeye yüzüm yoktu. Savaş alanını terk ettik. Yatağa yattığımda mezarlıktaki köpekler gibi ulumak istiyordum.

KAYBEDEN KAZANDI

Bizim evde babam izin verdiği kadar Bözgürüzdür. Evin reisi odur. Canı sıkılınca eşek sudan gelinceye kadar döver bizi babam. Canı isteyince de elleriyle hoşaf yapar bize. “Dayak cennetten çıkmadır” der ve bazı günahları işlemezsek cennete gideceğimizi söyler. Bu yüzden ben cennete gitmeyi hiç ama hiç istemem.

Evde yapacak hiçbir şey yoktu. Pencere macununa tırnaklarımı geçirmekten bezmiştım. Sokaktan geçen beyaz arabaları saymaktan usanmıştım. Oyuncak arabalarım hurdaya çıkmıştı, günde 600 km yapmaktan. Babam, annemin dilimlediği elmaları yiyordu. Annem bir mutfak robotundan daha hızlıdır ve annemin emiş gücü elektrikli süpürgemizinkinden çok daha fazladır. Annem bazen bozulur. Bozulduğu zaman su sızdırır. Pili zayıflar. Homurtular çıkarır. O zaman annemi dinlendiririz.

Babam, karar çıkardı. Annemi yatak odasında dinlendiriyoruz. Başını yemeniyle sımsıkı sardık. Böylece annemin kafası sabaha kadar ağrımayacaktı. Salonda oturmuş, televizyon izliyorduk. Kardeşim Zeren’in birikmiş parası vardı. Tam 51 lira. İnsan bu parayla gününü gün edeceği kadar çok oyuncak alabilir. Zeren, hamsi balığı gibi sönük ve zayıf bir kızdır. Çoğu zaman boş boş bakar. Kocaman gözleri vardır. Yüzünün yarısını kaplar gözleri. Onu ikna etmek çok kolaydır, ama onu inandırmak zor iştir. Genelde inanmasa da çabuk ikna olur.

Yanına gidip Zeren’i dürttüm ve “Haydi,” dedim “51 lirasına iddiaya girelim. Bizim evin sonundaki mezarlığa tek başına girip on dakika duran kazanır.” Zeren de meğer paraya sıkışmış. Anneler gününde anneme hediye alacakmış. Parayı ondan biriktiriyormuş. Hemen kabul etti. “Üç kulhu bir de elham okursam” dedi “ölüler bana hiçbir şey yapamaz.” Birlikte sokağa çıktık. Hemen bizim çocukları ayarladım tabii. Zeren, mezarlığın içine girdiği gibi peşinden sızdılar içeri. Köpekler gibi uludular. Üstüne

bir de “Seni almaya geldik!” diye türkü yaktılar.

Zeren, kanatları tutuşmuş kuş gibi çırpına çırpına fırladı mezarlıktan. “Kazandım!” dedim. Zırlı zırlı ağlıyordu. “Daha kazanmadın,” dedi iç geçirerek. “Belki sen de on dakika duramayacaksın.”

Mezarlığa daldım. On dakika boyunca boş boş dolandım. Mezar taşlarında yazan isimleri filan okudum. Bir ara korkmaya başladım ama kazanacağım parayı düşününce dişimi sıktım. On dakika dolar dolmaz mezarlıktan çıktım. “Ver bakalım paraları!” dedim Zeren’e. Cebinden çıkarttı. Tam 51 lira!

Parayı tam yarım saat içinde çarçur ettim. Kucağımda abur cuburlarla eve geldiğimde Zeren dizlerini çekmiş, bozulan annemin başında duruyordu. Cips keyfim kaçmıştı. Gidip onlara da patates cipsi uzattım. “Yok,” dediler. Anneme “Tansiyonun düşmüştür, yesene iyi gelir,” dedim. Bozuldu. Gözlerinden yine yaşlar akıyordu. Zeren’e baktım. O da bozulmuş. İkisi de su koyuvermişti. Zeren’i neşelendirmeye çalıştım. Ünite dergilerinin arkasındaki fıkralardan anlattım ona. Gülmedi. Ne yaptıysam gönlünü alamadım bütün akşam.

Pijamaları çektikten sonra koridorda karşılaştık Zeren’le. Göğüs göğşe geldik. Kazanan ve kaybeden! “Ya bu kadar kafaya takacaksan geri vereyim parayı, amma uzattın” dedim. “Sen o parayı biriktirene kadar anneler günü çoktan geçmiş olacak,” dedi. Kazandığımdan utandım. Hilem suratıma tükürmüştü ve onu silmeye yüzüm yoktu. Savaş alanını terk ettik. Yatağa yattığımda mezarlıktaki köpekler gibi ulumak istiyordum. Sonra düşündüm. Ben mezarlıkta köpekler gibi ulusam da Zeren yatağında uyuyor. Artık beni duymaz.

Kazandığımdan bir halt anlamamıştım. Çünkü kaybeden, daha değerli bir şeyi kaybetmişti. Kendime küfretmek istiyordum. Onun yerine pencereyi açıp uzun uzun uludum. ✨

Kazandığımdan bir halt anlamamıştım. Çünkü kaybeden, daha değerli bir şeyi kaybetmişti.

Consolida Orientalis*

Öylesine aşığım ki sana Orientalis,

çiçekler döküyorsun

kaçtıkça benden uzak gidiş yollarında

Hani bir gün kaçmıştın da sen,

ben Larissa yollarında bulunca seni

Öf ya demişti, öf ya.....

Bırak bir gün de ben bulayım seni

acımasızca Maraş yollarında

Hatta bir gün geçirmiştin ya sen

beyaz bembeyaz yüzüne sıkılmış kara derili maskeler

İşte o gün ben şunları bir bir açıkladım sana;

1) beyaz yüzlüsün

2) mavi gözlüsün

3) uzun boylusun

Bunlar en azından seni bir Avrupa soylusu yapar...

Öylesine kayıbm ki sende Consolida Orientalis

bütün yatağım bu mor çiçeklerle dolu

Ama ben kayıbm, kayıbm sen de Orientalis

Öylesine mor çiçeklerle bezemiştım ki her yeri

Beşe doğru bir akşam mora bulanmıştı her şey sana

Mor hava, mor arayış ve işte kendim

Havada mor tılsım

Tılsıma tılsıma tılsım tılsım...

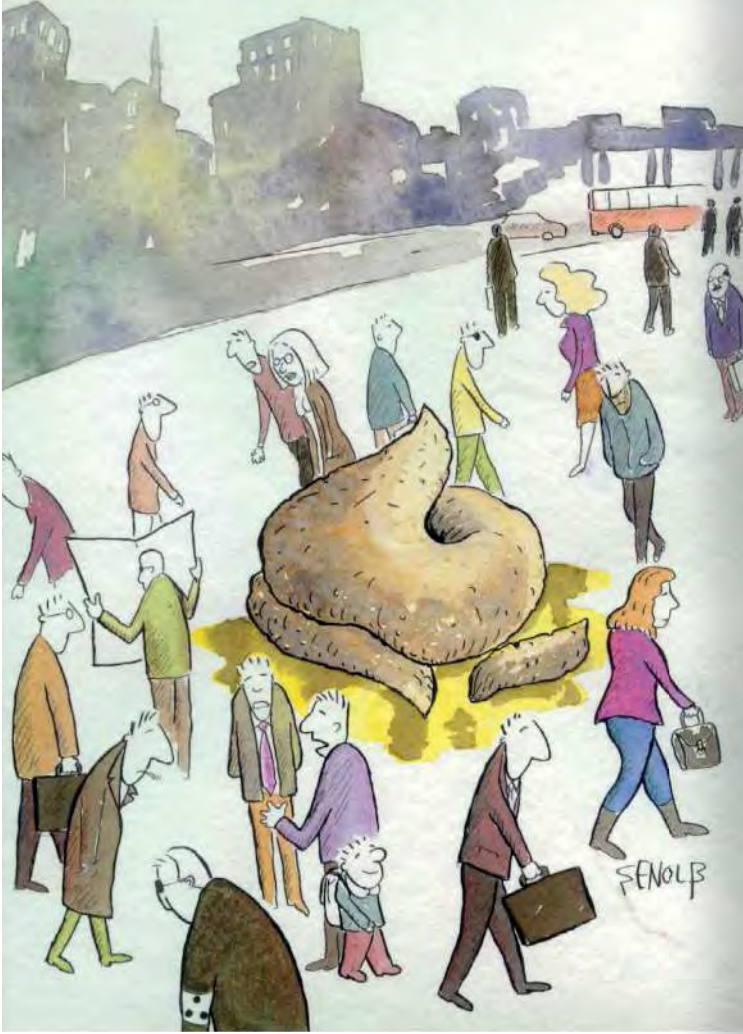
* Consolida Orientalis: Mor uzun boylu bir çiçek.

DERS: EDEBİYAT

ŞENOL
BEZCİ

KONU: Zeitgeist

KONU: Sisyphos Molada

SERÜVEN PEŞİNDE

Sanatçı Neil Harbisson “Dünyayı tasarlamak ona zarar veriyor. Dünyayı değil kendimizi tasarlayalım” demiş.

Kendini tasarlamak nedir? Nanette Hammond gibi, ikide bir estetik ameliyat olmak mı? Hammond, Barbie bebeklere benzemeye çalışıyor zaten. Kendisi olmaya değil.

GERÇEĞİN DIŞINDA YAŞAMAK
Bugün bir teşhir kültürü içinde yaşıyoruz. “Görünmek” var olmaktan daha önemli sanki! Algi da hakikatten daha etkili.

Eskiden, televizyona “aptal kutusu” denirdi. Şimdi, insanları televizyondan daha sıkı bağlayan şu küçük cihazlara “akıllı telefon” diyoruz. Öyle acayip ki, birbirimizin yüzüne bakmıyoruz artık. Sosyal medyadaki, filtreli fotoğraflara bakıyoruz. Videolar da var tabii. Gırla.

Kendimizi kandırarak, ötekinin dikkatini çekmeye çalışıyoruz. Gerçeklik zemininin dışında bir hayat inşa ediyoruz. Sanal alemde kayboluyoruz.

İKİ DUYU, BEŞ DUYU

Ne yapın biliyor musunuz, sırt çantanızı alın ve Afrika’ya gidin. Başka kıta da olur. Yeter ki seyahat edin. Dörtgen ekranlara bakarak, ömrünüzü yaşamadan heba etmeyin. Hele gençliğin her anı değerli. Ekranı bakıyorsunuz, görüntü ve ses var. Zamanın çoğunu iki duyuyla geçirmek, bariz bir handikaptır. Koku almadan, hiçbir şeye dokunmadan, tatmadan yaşıyoruz. Git Afrika’ya, Hindistan’a, Avrupa’ya, yani nereye istersen oraya. Bambaşka yollarda, çayırlarda koş... Bambaşka denizlerin, yemeklerin, çiçeklerin kokusunu al... Bambaşka kumaşlara, fincanlara, tespihlere dokun.

Ucuz uçak bileti ayarlamak zor değil. Seyahat, depresyonu finanse etmekten daha ekonomik. Kendimden biliyorum.

EVDE DOLANACAĞINA YOLDA KAL

Fas’tan Moritanya’ya, Granada’dan New Orleans’a birçok yer gezme şansım oldu. İnanın bu yolculuklarda üç yılda cebimden çıkan para, İstanbul’da harcadığımın yarısından azdı.

Evin içinde dolanacağınıza, yolda kalın daha iyi. Yolda kalana Allah da yardım eder, kul da. Tecrübeyle sabit.

Seyahat ederken tanıştığım insanlar, dinlediğim hikayeler; burada gördüğüm rüyalarla bile daha güzeldi. Zamanla turistikten seyahatla terfi ettim. Gurbet ile sıla eşitlenmişti. Tüm dünya benim evimdi.

Klişe bir sorudur: Çok okuyan mı, çok gezen mi bilir? Evliya Çelebi’nin torunlarıyız. O hem çok okumuş, hem de çok gezmiş. Mevzuyu çözmüş yani. Boşuna tartışmayalım.

Onun ‘Seyahatname’sinden anlıyoruz ki, dünyanın kapıları hoşsohbet, hayırsever ve cesur insanlara sonuna dek açık.

ROBOTLUK İLE ZOMBİLİK ARASINDA

Biz eğer kendimizi, kişiliğimizi inşa etmekten vazgeçersek... Beş duyumuzun ikisine hapsolursak... Var olmak yerine görünmeyi önemsersek... Robotlaşma ile zombileşme arasında gidip geliriz. Kısa süreli bir elektrik kesintisi bile bizi fena halde sersemletir.

Cep telefonu kullanmayın demiyorum. Fakat telefon çekmediğinde, tüm çekiciliğimizi yitiriyorsak, halimizde biraz anormallik var demektir.

SEFER TASI HAZIRLANSIN

Seyahatten bahsediyorum, çünkü seyahat macera demektir. Belirsizlik, risk, sürpriz gibi maceraya özgü şeylerle karşılaşmadan kendimizi tanıyamayız. Uçmayan kuşlara benzeriz. Seyahat ederken, benden tavsiye, mümkünse, uçağı değil, karayolunu tercih edin. Aşırı hız, yolculuğun tadını yok eder. Menzile varmak değil, yolculuk öğreticidir.

“Kurulu düzende kayıtsızlık ve can sıkıntısı var” der Hegel. Yeni şeyler denemek lazım. Yaptıklarımızdan ziyade, yapmadıklarımızdan pişmanlık duyacağız. Yurt içinde, yurt dışında gezilsin. Sefer taşı hazırlansın, sefere çıkılsın. Eşiği aş. Kendine gel. Kendini aş.

EVLYA ÇELEBİ’DEN ÖĞÜTLER

Daima ileri yürü!

Ekili tarlaya basma!

Dost payına göz dikme!

Bir şey koymadığın yere el uzatma!

Sır sakla!

Topluluklardan duyduğun sözleri aklında tut!

Söz taşıma, dedikodu etme!

Yaşlılara saygı duy!

Senden büyüklerin önünden gitme!

Her zaman temiz ol!

Dünya için bir şey isteme, kendinden nefret ettirme!

Uyanık ol!

Tedarikli ve cömert ol!

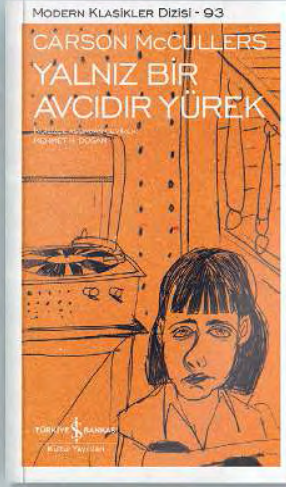
Dertlilere yardım et!

Bütün konularda bilgi sahibi ol!

Hemen herkesi tanı!

Doyasıya gez! 🌟

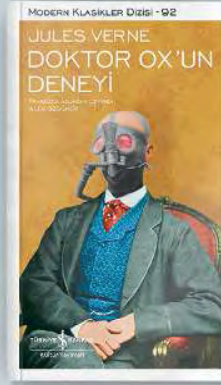
MODERN KLASİKLER DİZİSİ'NDEN YENİ ESERLER

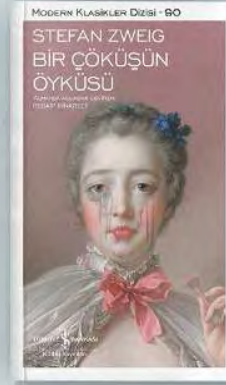
Yalnız Bir Avcıdır Yürek
Carson McCullers
çev. Mehmet H. Doğan
392 s, 18 TL

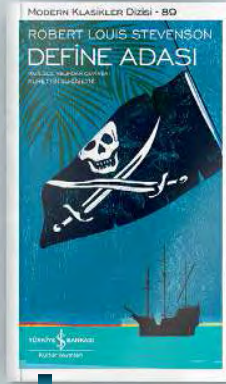
Seksen Günde Dünya Gezisi
Jules Verne
çev. Bertan Onaran
272 s, 12 TL

Doktor Ox'un Deneyi
Jules Verne
çev. Alev Özgüner
96 s, 7 TL

Bir Çöküşün Öyküsü
Stefan Zweig
çev. Regaip Minareci
56 s, 6 TL

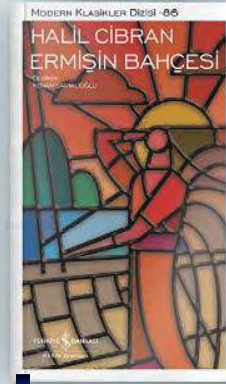
Define Adası
Robert Louis Stevenson
çev. Nurettin Elhüseyni
280 s, 13 TL

Clarissa
Stefan Zweig
çev. Gülperi Sert
184 s, 13 TL

Amok Koşucusu
Stefan Zweig
çev. Nafer Ermiş
64 s, 7 TL

Ermişin Bahçesi
Halil Cibran
çev. Kenan Sarıaloğlu
56 s, 6 TL

Kısa Öykünün Büyük Ustaları
Hazırlayan ve çeviren:
Celâl Üster
192 s, 12 TL

Dalgalar
Virginia Woolf
çev. Tülin Cansunar
256 s, 16 TL

Fenička
Lou Andreas-Salomé
çev. İlknur İgan
80 s, 8 TL

Ceza Kolonisinde ve Diğer Öyküler
Franz Kafka
çev. Gülperi Sert
200 s, 14 TL

f /iskultur t /iskultur iskultur.com.tr

Kayseri kitabevimiz açıldı.
Cumhuriyet Mahallesi
Millet Caddesi No: 31
Melikgazi/Kayseri
Tel: (0352) 222 56 92

Kitabevlerimiz: **İstanbul** - Kadıköy, Tel: (0216) 348 97 84 Eminönü - Müze, Tel: (0212) 511 13 37
Caddebostan, Tel: (0216) 386 65 62 Beşiktaş, Tel: (0212) 258 77 43 Bakırköy, Tel: (0212) 571 20 32
Nişantaşı, Tel: (0212) 234 80 71 Taksim, Tel: (0212) 238 08 37 • **Ankara** - Yenışehir, Tel: (0312) 430 33 66
Tunalı Hilmi, Tel: (0312) 324 10 73 • **İzmir** - Karşıyaka, Tel: (0232) 364 71 42 • **Diyarbakır** - Ofis, Tel: (0412) 228 42 16
Eskişehir - Tepebaşı, Tel: (0222) 220 49 13 • **Konya** - Selçuklu, Tel: (0332) 351 16 07 • **Manisa**, Tel: (0236) 231 69 24
Mersin, Tel: (0324) 238 18 14 • **Samsun** - Çiftlik, Tel: (0362) 233 38 30 • **Trabzon** Merkez, Tel: (0462) 326 98 39

TÜRKİYE BANKASI
Kültür Yayınları

Kimse kusura bakmasın, benim oyum her zaman deri ceketli rock yıldızlarından yana. Çünkü hiçbir savaşta üzerinde Road Runner'ın resmedildiği sarı bir kamyonla cephenin ortasına dalan bir politikacı görmedim, duymadım.

HAYKIR SARAYBOSNA, DUY İSTANBUL

Yıllardan 1995, aylardan Aralık. Noel tatili kapıda. İngiliz heavy metal solisti Bruce Dickinson'a Saraybosna'dan bir telefon geliyor. Arayan kişi Birleşmiş Milletler'den Binbaşı Morris. "Saraybosna'da konser verir misin? Merak etme, güvenliğini sağlayacağız" diyor. Dickinson o yıllarda ünlenmesine sebep olan Iron Maiden'dan ayrı, solo kariyerinin kaptanı. Hemen kabul ediyor. Tehlikenin tam olarak da farkında değil. Kim farkında ki? Avrupa'nın göbeğindeki Bosna sadece yakın geçmişin değil, tüm zamanların en korkunç ablukası altında. Tepelerde konuşlanan Sırp keskin nişancıları insan avında. Birbirleriyle yarışarcasına çoluk çocuk, genç yaşlı demeden sokağa çıkan Boşnakları öldürüyorlar. Dickinson ve grubu, askerleri taşıyan bir uçakla Hırvatistan, Split'e varıyor. Oradan helikopterle Bosna'ya geçecekler. Fakat son dakikada üst komutadan izin çıkmıyor. Konser iptal olacak. Dickinson "Ne şekilde olursa olsun gidelim" diyor, orada üzerinde Road Runner çizgi karakterinin "Beep beep!" diye bağırdığını resmeden sarı bir kamyon var, Dickinson'ın tabiriyle adeta "Vur beni, patlat beni" diye bağırarak bir kamyon, ona atlayıp yola çıkıyorlar.

Bu hikâyeyi İstanbul Film Festivali'nde, tam da Bosna Savaşı'nın 25. yıldönümünde gösterilen Scream for me Sarajevo / Haykır Saraybosna belgeseli sayesinde izledik. Türkiye'de her trajik olaydan sonra ilk önce konserler iptal edilirken müziğin eğlenceden ibaret olmadığını, tam tersine bir savaşı unutturacak kadar güçlü bir umut vesilesi, bir tedavi olduğunu hatırladık filmi izlerken. "Konser başladığında savaş bitmişti, birkaç saatliğine savaş diye bir şey yoktu... Sanki tüm salon bir uzay gemisi gibi yükseldi ve bizi uzayda güvenli bir yere götürdü" diyordu konsere tanıklık eden Boşnak müzikseverler.

Bruce Dickinson ve ekibinin ertesi günü durağı bir yetimhane. İşte asıl o zaman trajedinin tüm boyutlarını görüyoruz. Her şey çocukların gözlerinde saklı. Başka bir sahnede bahsediyorlar: Bomba atıldıktan sonra çocuklar şarapnel toplamaya bayılıyor. Oyun gibi. Fakat aslında bu bir tuzak, asıl bombardıman sonra başlıyor. Üç buçuk sene süren savaşta 6 bin 829 çocuk ölüyor, 34 bin 559 çocuk yaralanıyor, bunlardan 2 bine yakını engelli kalıyor, 434 bin 619 çocuk evlerinden oluyor. Büyüklerin kavgaları en çok ve en derinden çocukları yaralıyor. Film bittikten sonra filmin senaristi Jasenko Pasic'in önerdiği Children Like Any Other isimli 20 dakikalık belgeseli izliyorum. 1995 Bosna yapımı bir belgesel bu. Başında o dönem çizilen çocuk resimlerini görüyoruz. Çocuk resimlerini bilirsiniz, hepsi birbirine benzer: Üçgen çatı, kare ev, el ele tutuşan aile fertleri, bir köpek, bir ağaç... Bosna'da ise farklı

tabii: Tanklar, tüfekler, bombalar... Ya da daha korkunç karalamalar. Sanki kalemi bıçak gibi tutup öfkeyle, kâğıdı parçalarcasına çizip durmuşlar.

Yaralanan ve ölen insanları görüyordum ama savaşın ciddiyetini asıl kardeşim yaralandıktan sonra anladım.

Belgesel bir dramı belgelemenin dışında bir uyarıda da bulunuyor sanki. Bas gitarist Chris Dale'in şu sözleri önemli: "İngiltere'ye döndüğümüzde Noel'di. Herkes eğlenmek, içki içip sarhoş olmak peşindeydi. Ben yapamadım. Hayata bakış açım değişmişti. Arkadaşlarıma gördüklerimi anlatıyordum, anlamıyorlardı beni. Tıpkı oraya gitmeden önce benim anlamadığım gibi." Benzer bir hissiyat Boşnak bir müzisyenin "Yaralanan ve ölen insanları görüyordum ama savaşın ciddiyetini asıl kardeşim yaralandıktan sonra anladım" deyişinde de gizli. İnsan gerçekten başına gelmeden, yaşamadan anlayamıyor, sanki beynimizde hayatta kalmak için evrimsel bir süzgeç oluşmuş, "insan yapımı" kötülükler o süzgeçten geçemiyor.

Belgeselin başı, filmin bize özel uyarısının öne çıktığı bölüm. Kimsenin savaşı öngöremediği dönemdeyiz. Bosna, o ara Yahudilerin, Hristiyanların, Müslümanların birlikte yaşadığı bir yer. Derken ortalık karışıyor. Politikacılardan kışkırtıcı sözler, bir yürüyüş eylemi, bir patlama, hiç yabancısı olmadığımız birtakım olaylar... Filmi izlerken bizim yaşadıklarımızla ve korkularımızla paralellik kuruyorum ister istemez. Bunda yalnız değilim. Kozmopolit bir renk kuşağından ikiye, üçe, dörde bölünen bir topluma dönüşmenin ne olduğunu çok iyi biliyoruz. Ama hiçbirimiz filminden sonraki soru-yanıt faslında Boşnak bir seyircinin yaptığı gibi bunu

net olarak ifade edemiyor. Savaşta oradaymış Boşnak seyirci. Ailesiyle Türkiye'ye kaçmış. Hem Türkçe hem Boşnakça konuşuyor. "Bosna'da biz her inançtan her ırktan insanla barış içinde yaşıyorduk. Birden değişti bu. Türkiye'ye kaçtık. Ama şimdi Türkiye'de aynısı olacak diye korkuyorum. Buna izin vermeyin" deyip kendini tutamıyor, ağlıyor. Filmin yönetmeni Tarık Hodzic gidip adama sarılıyor. Gözlerimiz yaşlı, alkışlıyoruz.

Film Mayıs ayında TRT Belgesel Festivali'nde de gösterilecek. Ankaralılar kaçırmasın derim. Çünkü bazı şeyleri yaşamadan gerçekten içselleştirerek idrak edemiyoruz. Tarih kitapları bu konuda yeterli değil. Yeterli olsaydı işlerine geldiği gibi tarih şovu yapan politikacılar tarihi tekerrürlerden ibaret kılmazlardı. Farklı din ve milletlerin birlikte barış içinde yaşadığı, bu konuda parmakla gösterilen Bosna, tarihin en korkunç savaşına sahne olmadı. Filmler, romanlar, oyunlar ve şarkılar tam da bu noktada devreye giriyor. Yaşamadığımız durumları yaşamamıza, olmadığımız karakterler olmamıza yardımcı oluyorlar. Politikacılar bunu anlamıyor. Ben hiç Hayvan Çiftliği veya Don Kişot okuyan politikacı görmedim. Macbeth'i ayakta alkışlayanı da. Iron Maiden tişörtü bir bakan da hatırlamıyorum. 12 Kızgın Adamı, The Wall'u, Başkanın Bütün Adamları'nı, Dr. Garipaş'ı izlediklerini ise hiç hayal edemiyorum. Haykır Saraybosna'yı izleme olasılıkları da yok. Oysa Saraybosna'nın haykırdığında İstanbul'un duyması gereken hayati bir mesaj var. Ne işe yarıyor bu kravatlı, takım elbiseli adamlar gerçekten?! Kimse kusura bakmasın, benim oyum her zaman deri ceketli rock yıldızlarından yana. Çünkü hiçbir savaşta üzerinde Road Runner'ın resmedildiği sarı bir kamyonla cephenin ortasına dalan bir politikacı görmedim, duymadım. Kendi başlattıkları dahil! 🌟

“AL SANA 100 POUND, ÜSTÜ KALSIN”

SALATA YİYEN TAVUK

Bir bahar günü, adamın biri kır lokantasına gitmiş. Garson ilkin salatayı getirmiş. Etrafta gezinen bir tavuk masaya zıplamış ve salatayı gagalamaya başlamış. Müşteri “Tavuk salatayı seviyor galiba?” demiş. “Aksine” demiş garson, “salatadan nefret eder. İçindeki solucanları yiyor.”

Marulu, kıvırcığı, rokası iyi yıkanmamış salataya salata dememek gerekir sanırım. Onunla insanları değil, tavukları besleyebilirsiniz ancak. Kendi kalitesizliğiyle barışık, yemlenmeye alışkın kimseleri cezbedersiniz.

KOVULMUŞ MİLYONER

Milyoner işadamı, papanın huzuruna çıkmış: “Kutsal papa, Katolikler sabah duasında ‘Tanrım bize günlük ekmeğimizi ver’ yerine ‘Tanrım bize günlük Coca-Cola’mızı ver’ diye dua etsinler. Bunun için size 10 milyon dolar ateşlerim” demiş. Papa, adamı kovmuş. Milyoner, koridorda yürürken söyleniyormuş: “Düşünmedi bile! Fırıncılar kaç milyon vermiş olabilir?”

İnancı siyasi ve ticari çıkarla harmanlayanlar, herkesin aynı şekilde düşündüğünü sanırlar. Dua, şükür, zikir, tövbe, selam... onların ağzında siyasi / ticari bir parolaya dönüşür. İbadetleri, siyasi mesajlar içerir.

Din bize yöneticilerin sair kullardan üstün olduğunu mu söylüyor? Liyakatsiz veya kusurlu kimselere itaati mi şart koyuyor? Allah’a en yakın kimseler, devletin üst katındakiler midir? Bu sorulara olumlu yanıt vermek, dini siyasallaştırmanın ötesinde, siyaseti putlaştırmak anlamına gelmez mi?

DÜNYAYI HIÇE SAYMAK

Nasreddin Hoca, cemaate seslenmiş: “Cennete gitmek isteyenler ayağa kalksın.” Herkes kalkmış, bir kişi hariç.

Hoca “Cehenneme gitmek isteyenler ayağa kalksın” deyince, hiç kimse kıpırdamamış.

Hoca, ayağa kalkmayan adama sormuş: “Sen cennete mi gitmek istiyorsun, cehenneme mi?”

Adam cevap vermiş: “Ben burada kalmak istiyorum.”

Biz gideriz, dünya dönmeye devam eder. Bana öyle geliyor ki, terbiyeli kişilerin dünyaya atfettikleri önem, çocukları düşünmekle ilgilidir. Dünyevi olmayan bir dünya tasavvuruna sahiptirler. Cennete gitme niyeti ile çocuklara cennete benzeyen bir dünya sunma gayreti çelişmez. Dünyayı hiçe saymak, insanlığı, hayatı hiçe saymaya varıyor.

ASTRONOMİK RÜŞVET

Uzaya gönderilmek üzere biri seçilecekmiş. Elemelerden sonra bir Alman, bir Fransız ve bir Yahudi kalmış. Alman “20 bin dolar isterim” demiş. “10 binyle tatile çıkarız, 10 bini de aileme bırakırım.” Fransız, 30 bin dolar istemiş: “10 bin eğlence, 10 bin ailem, 10 bin de metresim için.”

Halıyı uçurduk, indiremiyoruz. Cini lambaya geri koyamıyoruz. Sihirli değnek mucizevi bir biçimde kışımıza saplandı.

[FOX TAIL, En Uzun Cüce]

Galiba siyasilerin anlamadığı şey şu: “Yönetilme sevinci” diye bir şey yoktur, “yaşama sevinci” vardır.

Yahudi “40 bine olur bu iş” diye söze girmiş. “10 bini size rüşvet olarak veririm. 20 binle Alman’ı uzaya gönderirim. Eh, kalan 10 bin de bana yeter.”

Yönetimde kurnazlık, aklın önüne geçti mi, fatura topluma kesilir. Terbiye [kültür] kıt ise çıkar ile kazanç arasındaki fark umursanmaz. Buna bağlı olarak toplumda bencillik, güvensizlik, korku yayılırken kamu yararı gözetme, itimat ve şeffaflık yiter. Suç ortaklığı otomatikleşir. Devlet katlarında konuşulan dil, çete argosuna benzemeye başlar. Suç, meslek sırrını saklar gibi örtbas edilir.

UÇAKTAKİ YAMYAM

Yamyamın biri uçağa binmişmiş. Hostes sormuş: “Yemek listesi ister misiniz?”

“Hayır” demiş yamyam “ben yolcu listesini alayım.”

Medeniyetten nasipsiz, kültür yoksunu kimseler, yoldaşlarını ‘yemeyi’ zafer sayar. Siyaset sahnesindeki en kıyıcı kavgaların, aynı çevrenin insanları arasında cereyan etmesi dikkat çekici. İlkesizliğin kaçınılmaz sonucu bu belki.

Ötekini mahvetmeyi yücelten strateji, yıkımı en değerli beşerî faaliyet olarak görmeye varıyor. Yıkıcılığı benimseyenler, kendi türünü yemeye bahane bulmakta zorlanıyor.

HEY, TAKSİ!

1940’lar... Başbakan Churchill, konuşma yapmak üzere, taksiyle BBC radyosuna gitmiş. Şoföre sormuş: “Beni burada 1 saat bekler misin?”

Yolcunun yüzünü karanlıkta seçemeyen adam “Maalesef” demiş, “eve gidip başbakanınızın konuşmasını dinleyeceğim.” Churchill hoşnut, şoföre 100 pound uzatmış: “Üstü kalsın.”

Şoför sevinçle haykırmış: “S..mişim Churchill’i! Emrinizdeyim efendim!”

[Şoförün ağzı bozukluğu yüzünden beni kınamayınız.]

Siyaset ile hayat arasındaki ilişkinin bir ölçüsü olmalı. Okulda, sokakta, televizyonda, mahkemede, otobüste, takside, evde... her yerde siyasetin baskın çıkması pek akıl kârı değil. Zira siyaset bir tanzim ve organizasyon işidir. Kendini dayattığında, toplumun ahengini bozar. O zaman da, hayatın içinden gelen bir reaksiyon, kafa karıştırıcı bir sürpriz niteliği taşıyabilir. Aslolan hayattır çünkü. İnsanlar mutlu olma eğilimindedir. Galiba siyasilerin anlamadığı şey şu: “Yönetilme sevinci” diye bir şey yoktur, “yaşama sevinci” vardır. 🌸

ÖĞLE UYKUSU

Fısır fısır bütün yapraklar
İçinde gülüşün saklı
hep o bahçeyi konuşuyor
Memleket eski memleket
Yine pusuda bekliyor o bahçe
O kadar alçak sesli konuşuyor ki
yaprak düşse
Sularda yıldızların
bütün camları kırılacak
Ağaçlar dallar sular kuşlar
Uykudan önce sütünü içer gibi
Memleket eski memleket
Askerler yine cephede
Kuşlar sular yapraklar
tüle sarılmış bahçe
Akşamı tenhaya çekmiş
suyun üstünde çiçekler
Kendini seyrediyor
Suyun üstünde çiçekler
marş söyleyen şehitler gibi
Memleket eski memleket
Hangi dalına sarılsam
kollarım kopuyor
Hangi çiçeği koklasam
infilak ediyor
Bahçede yine
kan gövdeyi götürüyor
Biraz sabır, biraz sabır
Vakti gelsin artık
Dalgalar şarkılarla
yine göklere taşınısın
Şu çırpıntılı deniz
Vakti geldi artık evlere taşınısın!
Bu hisırtı başka bir ses
Memleket eski memleket
Her yaprağın ardında
başka biri ağlıyor
Herhalde yaprakta da bir hal
vardır sözü geceye kadar uzatır
Herhalde rüzgarın da
bunda bir payı vardır
İçim dopdoluyken böyle
görebiliyorum her şeyi
Bahçesini yatağıma kadar uzatır
Varsın günahlarım
arşı âlâya değsin
İçin dopdoluyken böyle isterse
gök kubbe yıkılsın
O öğle uykusunda o eski
bahçeler kucaklasın seni

Annen gibi yine
usulca yatağına bıraksın
Memleket eski memleket olsun
istediği kadar
Hesapta olmayan bir yağmur
ömrünü uzatır
O kadar açılır ki gözlerin
deryalar dünyalar kapanmaz olur
Biraz sabır, biraz sabır
Duyulur şırıltısı sakın denizin
Birazdan yıldızların ışığı
gölgemize karışır
Ağaçlar yalnızlığı nasılsa öğrenir
Kayıklar yalnızlığı nasılsa öğrenir
Önce tadını öğretmeli
Sularında yıldızları söndüren
sabaha gölgesini gömmüş
ağaçların
Memleket eski memleket
Sular, kuşlar, yapraklar,
askerler yine cephede
İsterlerse bizi yine eskisi gibi
öldürürler
Karlı dağlar yalnızlığı nasılsa
öğrenecek
Mavi bir sis içimize dolacak
Karlı tepeleri nasılsa
şarkılarımızın ateşi söndürür
Beynimizdeki o ağır yükü atlar,
arabalar değil kuşlar çekecek
Demirden ağır dağlar gibi
öpemediğim o eski fotoğraflar
Meyve gibi çürüye çürüye bırak
kalbinde kalsın
Kimi koynuna alsa bu ırmak
Sabah tıka basa süt kadar beyaz
ince sisler içinde bir duman
Ah ses geçirmez balta girmez
kalın bir sis içinde
Sular, kuşlar, çiçekler, askerler
yine cephede
Boğula boğula, hıçkırık hıçkırık
Memleket eski memleket
Kar yağsa yere düşmeyecek
Eski bahçelerde uyuyakalmış
nineler gibi
Demirden ağır dağların hisırtıları
Güneş çalsa kapıyı kimselere
açmayacak
Ah dünyayı defterinden silen
Ah o öğle uykuları. ❀

BELEDİYE ZABITASINI
KOVMAK VE İSTİKBAL
UZAYDA MIDIR?

Geçen sayıda, İstanbul /
Unkapanı-Eminönü arası,
Haliç kıyısı boyunca uzanan büyük
meyve sebze halinden söz ettim.
Pederimin yanında yaz ayları
köfteci çırağı olarak çalıştığım
bir zaman / mekandan. Sözü,
kabadayıdan sektirerek zabıtaya
bağladım:

“Diğer kabadayıya sivil polisler
geliyor öğle yemeğine misafir
olarak. Arabalarının bagajında con
wolkır şişeleri. Bizden bir tepsi
köfte piyaz vs. gidiyor. Muhtemelen
ödemesi yapılmayacak. Veya belki
bir gün, birikmiş borcun bir
kısını öderler. Niye
ödüyorsa?

Zabıta. Gelir, yer,
gider. Zabıtaban
para istenmez.
Yanlış hareket
olur. Onlar da
beleşçi ama
ezikler. Selam
sabahları var
vicdanlarını
hafifleten.”

On sene sonra,
Keşanlı Ali Destanı filmini
izlemiş ve Ankara’da üniversite
okuyan bir genç olarak İstanbul’a
geldim. Pederimi ziyaret ettim.
O esnada iki zabıta, istihkaklarını
almaya geldiler.

“İstihkak”, “hak edilmiş şey”
anlamına gelir. Zabıtaya avanta,
zabıtabanın hak ettiği bir şeydir.
Memleket gündeliğinin normali
budur. “Norm” dediğin, o
toplumun kural olarak benimsediği
bir şeydir. Bu işler böyle yürür.
Yürür de ne yöne gider?

Kabadayıya gücüm yetmedi,
zabıtaya, herkesin içinde yol
verdim. Sesim davudi çıktı.
Kimse ağzını açmadı. Zabıta gitti,
çevredekiler işlerine döndü. Hayat
yine aktı.

Bu muhteşem tiradım, peder beye
“3 gün ticari faaliyetten men”
şeklinde döndü. Belediye kara kaplı
kitabını açtı, uygun bir madde seçti,
pederin tezgahını üç gün bağladı.
Belki yazılı bir evrak bile yoktu.
Ne diyeceklerdi; “Biz orada burada
zırt pırt yer içeriz, para ödemeyiz.
Toplumsal normumuz, normalimiz
budur. Fakat dallama oğul, genç
savaşçı havalarında geldi bize sıçtı
sıvadı...”

Kovmakla olmuyormuş.
Ben toplumsal realitenin
gözeneklerine henüz vakıf
olmayan bir kuş imişim.
Çevrem, “okumuş çocuk” diye

hoş görmüş, yüzüme vurmamış;
“askere gidince, evlenince, baba
olunca değişir” şeklinde kendi
içlerinde sessizce halletmişlerdi.

Bu hallediş yöntemine, “tevekkül”
veya “mecburi kabul sebepli uyum
yeteneği” ya da “anasının gözü
esnekliği” vb. diyebiliriz. Ama 10
sene sonra haklı çıktılar. Siyasi bir
yetenek, toplumun nabzını, ellerini,
orasını burasını tutabilen biri,
“Benim memurum işini bilir” dedi.
Cümlenin sahibi, bu memleketin
devlet protokolünde (yetişkin
müsameresi gibi bir şey), en baba
trafik plakasını taşıyan bir
adam.

**O zaman
aklım çalışsaydı,
yaşadığım
memleketin,
her koşulda hayatta
kalma yeteneğine
sahip insanlardan
oluştüğunu fark
edebilirdim.**

O zaman benim
aklım çalışsaydı,
yaşadığım
memleketin,
her koşulda
hayatta kalma
yeteneğine
sahip
insanlardan
oluştüğunu
fark edebilirdim.
Hatta bu yeteneğe,
insanlık denen canlıyı
temsil edebilme onurunu
vermek isterdim. Hani uzaya
kapsül atıyorlar, içinde insanlığı
temsilen bir şeyler oluyor...

Memleketim tek başına bütün
insanlığı temsil edemeyebilir.
Kabul ederim. Fakat muhteşem
normlarını sürekli yeniden
üretmek kendini temsildeki ısrarı
dikkate değer bence. Farklı bir
insan türü olarak önemsenmesi
gerekir. UNESCO tescili kesmez
beni. Ben istikbalin uzayda
olduğuna inananlardanım. Arz
ederim.

Müessesese ikramı: “Saçlarıma ak
düştü, sana ad bulamadım.” ❀

“Güçlü ve aptal insanların tek ortak özellikleri vardır: İkisi de gerçeklerden hareketle düşünmezler. Düşündüklerini gerçek sanırlar.”

DOCTOR WHO'DAN HAYAT DERSLERİ

Polisiyede Sherlock Holmes, aksiyonda James Bond veee bilim-kurguda Doctor Who! İngilizler işi biliyor. BBC'nin kült dizisi Doctor Who, 1963'ten bu yana ekranlarda. Zaman Lordu Doktor, gezegenimizi korumak uğruna her zaman ve zeminde canla başla savaşıyor. Dizide grotesk korku öğelerinden tutun da, absürt komediye kadar ne ararsanız var. 1989'da ara verilen dizi, 2005'te ise muazzam kutlamalarla ve tabii ki yeni bir Doktor'la ortamlara bir döndü, pir döndü.

ALİŞMAK SEVMekten DAHA ZOR GELİYOR

İlk başrol William Hartner iyiden iyiye yaşlanıp, çalışamaz hale gelince, yerine yeni bir Doktor getirebilmek için senaristler 'regeneration' konseptini buldular. Doktorumuz madden ya da manen yorulunca, yeni bir surette karşımıza çıkmaya başladı. Yıllar boyu “Olmaz, böyle yürümez” denileni yaptı ve sıklıkla beden değiştirdi. O günlerden bu yana, bir düzine Doktor eskittik. Her Doktor Who'nun vedasında yüreklerimiz dağıldı. Ama acımızı yüreğimize gömüp yeni gelen Doktor'u tasvip ettik. Kalbimiz kadar temiz bir sayfa açtık.

DOKTORLA EDEBİYAT, RESİM VE MÜZİK ÖĞRENIYORUM

Dizi boyunca, yer yer edebiyat dünyasından Shakespeare, Charles Dickens ve Agatha Christie gibi yazarlara göndermelerde bulundular. Sherlock Holmes ve Harry Potter gibi roman karakterlerine selam çaktılar. Van Gogh'a göz kırpıp, içine de Schubert'ten Bach'a, The Beatles'dan Fleetwood Mac'e kadar geniş bir skalada müziklere yer verdiler.

Televizyondaki modern yapımlar ise Doktor'a saygıda kusur etmedi. The Simpsons, The Big Bang Theory, Famiy Guy, House MD ve hatta CSI New York dizimize tribute yaptılar.

KANAAT ÖNDERİMİZ DOCTOR WHO
Doctor Who 54 yıldır ekranlarda ve dünyanın en uzun süre yayınlanan dizisi unvanını elinde tutuyor. Star Wars'dan bile eski. Zamanla, Şekspiryenler gibi Whovian'lar ortaya çıktı. Bunlar Jedizm'den daha güçlü bir tarikat haline geldiler. Nice nesiller

Doktor'u izleyerek büyüdü ve ibret aldı, aydınlandı, gönendi. İşte bilge bir kılavuz olarak Doctor Who'nun bizlere öğrettiklerinden bir demet:

1- HAYATTA DEĞİŞİM VE YENİLİK ŞARTTIR

Doctor Who, 'The Power of the Daleks' bölümünde ilk kez yeniden canlandığında, ikinci Doctor Who'yla tanışmıştık. Yeniden canlanma 11 kez gerçekleşti. Doctor Who her geri döndüğünde kişiliği ve dış

görünüşü biraz değişmişti. Ama bu değişimler diziyi sevenleri hiç üzmedi. Çıkardığımız ders: İnsanların gelişebilmesi için değişim şarttır.

2- KORKUNUN SENİ DÜRDÜRMASINA İZİN VERME

Yıllar boyunca tüm Doctor Who'lar envaiçeşit

ZAMANIN EFENDİSİ

Şu sıralarda birkaç yılını doldurmuş dizilere bakıyorum: Yaratanlar iftihar içinde, kahramanları da öyle. Zaten bu yıl, Harry Potter'dan başlayarak herkes yuvarlak hesap yıldönümlerini kutluyor. Ama, bu dizi bolluğuna ve 10 yılı dolduranların bile buldumcuk olmasına rağmen, uzun ömürlülük ve popülerlik konusunda her zaman adı anılacak tek bir dizi var: “Dr. Who”.

Birkaç gün önce ise, yeni Doctor Who'nun kimliği belirlendi. Kris Marshall, ayrılan Peter Capaldi'nin yerini aldı. Hayranların bir kısmı hoşnutsuz, ama hep öyledirler zaten. BBC'nin kadın Doctor Who seçilmesine itiraz ettiği de söylendi. Herkes ilk ağızda her şeyi yalanladı. Neyse, onuncu seri Nisan ortasında başladı, finali de Temmuz'da izleyeceğiz.

Kimilerine göre, Zamanın Efendisi'nin bunca yıldır seyricide bıkkınlık yaratmamasının başlıca nedeni, tek bir aktör tarafından oynanmayıp çeşitli çehreleri olması. 1963'ten bu yana biri

gidiyor, biri geliyor. Başlangıçta dizinin büyükçe bir apartman dairesinde çekildiğinden şüpheleniyordum. Yapım tasarımı ihmal edilmiş gibiydi, bütçe de pek zayıftı sanki. Yıllarla birlikte bütçe büyürken, “Doctor Who” da renklendi. Haliyle, ilk zamanlarda pek sevdiğimiz Who'lar da yerlerini başkalarına bıraktı. David Tennant, çok komik bulduğum Matt Smith ve Capaldi'ye de itirazım olmayabilir ama, bilmiyorum, belki de nankör olduğumdan ben hâlâ 1963-1989 arasındaki o görece iddiasız dizilerin ve ille de ilk Doctor Who William Hartnell'in özlemini çekiyorum.

SEVİN OKYAY

yaratıkla ve canavarla uğraştı. Derde, belaya bulaştı. Ama karşılına kim ya da ne çıkarsa çıksın, asla kaçmadılar. Hatta 3. Doctor Who bir bölümde şöyle dedi “Cesaret korkmamak demek değildir. Korkuya rağmen istediğini yapmaktır.”

3- GERÇEKLERLE YÜZLEŞ

Doctor Who'nun kimliği 11 kere değişse de bilgeliği baki kaldı. 4. Doctor Who şöyle buyurmuştu “Güçlü ve aptal insanların tek ortak özellikleri vardır: İkisi de gerçeklerden hareketle düşünmezler. Düşündüklerini gerçek sanırlar.”

4- BEKLENİLMEYENİ BEKLE

Doctor Who her bölümde bir sürpriz yaptı izleyenlerine. İster paralel evrene yolculuk olsun, ister uzaylı yaratıklarla kapışmak olsun... Ve sonunda öğrendik ki hiçbir şey görüldüğü gibi olmayabilir ve hayat umulmadık sürprizlerle doludur.

5- HAYATINDAKİ DALEK'LERLE YÜZLEŞ

Doctor Who 1963 yılından bu yana, en büyük düşmanı Dalek'le kapışıyor. Hem de bu savaşı çok onurlu bulduğunu “ Bir insanın kalitesini, düşmanlarına bakarak söyleyebilirsiniz” diyerek ifade ediyor. Hayatta düşmanlarımızla yüzleşmek ve sorunlardan kaçmamak lazım. Dizide olduğu gibi, bu mücadele 54 yıl sürse bile.

6- YENİ KAPILARI AÇMAKTAN ÇEKİNME

Kendine güven. Risk al. 9. Doctor Who, Rose'u birlikte seyahat etmeye davet ettiğinde, kızımız önce hayır demişti. Ama sonradan fikir değiştirdi, TARDIS'in (zaman makinesi) kapısını açtı ve dünya güzelleşti. Açılan kapıların seni daha güzel bir yere götürebileceğini unutma

7- HER SON YENİ BİR BAŞLANGIÇTIR

Şimdiye dek Doctor Who 11 kere yeniden doğdu, 12 kez kayboldu. Ve şu anda 13. Doctor Who'nun kim olacağı haberini bekliyoruz. Küllerinden yeniden doğmak mümkün. Ve her son, yeni bir maceranın başlangıcını simgeler. 🌟

Üç yazar...
Üç kapı...
Üç dünya...

YILMAZ GÜNEY'in kızı, psikolog ELİF GÜNEY PÜTÜN anlattı, biz dinledik...

ASIL İŞ, YILMAZ GÜNEY'İN KENDİ İÇİNDE YAPTIĞI DEVRİMİ ANLAMAK

Nüfustaki kayıtlı ismim Güney'dir. Babam, "Çocuk kız da olsa erkek de olsa ismini Güney koyacağım" demiş. "Güney" babamın dişile tırnağıyla, büyük bedeller ödeyerek yaratmış olduğu "kahramanın" soyadıdır. Ama bu ismi resmî olarak bana vermiştir. "Ben Yılmaz Bey'in Güney'iyim."

Babamın bana ulaşmaya çalıştığını hissetmem için Yılmaz Pütün'ü bir kenara koyup Yılmaz Güney'i derinden tanıma yolculuğuna çıkmam gerekti. Şunu unutmamak gerek: Sizin Yılmaz Güney'iniz, benim babam Yılmaz Pütün... Bu çok ince ve derin bir çizgidir.

TATİL DEĞİL, SÜRGÜN

36 senedir Fransa da yaşıyorum. Eşim ve çocuklarımla mutlu bir hayatım var. Kızım Maviasya 21, oğlum Deniz 19 yaşında... İlk 20 yıl hiç Türkiye'ye gelmedim, gelemedim. 15 günlüğüne tatile diye çıkmıştım 1981 Ekim'inde. Sürgüne gittiğimizden haberdar değildim.

Babamı kaybettiğimde dünyamı kaybetmişim. Mecburen geldiğim bu ülke sığınağım oldu. O toprak sevgisi hasreti başka bir şey... 2001'de Türkiye'ye ilk geldiğimde, dilini bildiğim yabancı bir ülkede gibi hissetmişim. İçimde özlem ve keder vardı. Türkü dinlemeye gitmişim, teselli bulmak için...

BABAMIN İSTEKLERİ, BENİM TERCİHLERİM

1957'de bir hikâye yazar babam, "Üç Bilinmeyenli Eşitsizlik Sistemleri" diye ve ceza alır. Sonrasında işsiz kalır. Atıf Yılmaz, Yaşar Kemal'in bir hikâyesini uyarlaması için senaryo yardımcılığı görev verir babama. Artık sinemaya adım atmıştır. İlk işi de ismini değiştirmek olur. Çünkü ceza almış bir isimle sinemada yer almak istemez. Yılmaz Güney'dir artık. 1961'de Komünizm propagandası yaptığı gerekçesiyle hüküm giyer. 18 ay hapis cezası ve altı ay sürgün... O altı aylık sürgünlükte annemle tanışır. Yazdığı hikâye, her zamanki gibi gerçek hayatla örtüşür. Çünkü babam hep hayatını yazmıştır aslında, ya da yazdığı hayatı yaşamıştır.

Babam ekonomi okumamı isterdi, ben pedagoji okudum. Babam çok şık giyinmemi isterdi ben salaş giyinmeyi tercih ettim. Siyasi bilincim olsun isterdi, ben o bilinci psikanalizle harmanladım.

Yılmaz Güney'in yoldaşı olmak da bir seçimidir, kızı olmak hayatın verdiği bir hediye...

DEVRİMCİLER, KIRMIZI GİYER

Yılmaz Güney'in kızı olmak hiç de kolay olmadı. "Sen bir devrimcinin kızısın, neden kırmızı giymiyorsun!" bile diyenler oldu. Sizin maviyi sevdiğiniz hiç de önemli değildi.

2012'de babam hakkında yazdığım Bir Odadan Bir Odaya'yı (Doğan Kitap) birçok kişi anlamadı. Baba-çocuk ilişkisini anlamadı. "Kahramanlarına" hainlik etmişim. Gençliğimde de taşıyamayacağım bir yük oturtmuşlardı omuzlarıma. Yılmaz Güney'in kızı olarak ya siyaset yapmalıydım ya da sinema... Onun duruşuna, savunduğu etiğe, uğruna bedeller ödediği değerlere sahip çıkmaya varım. Fakat psikolog olmaktan memnunum. Yılmaz Güney'in

imajını üslenmek başka şey, onu kalbinde yaşatmak başka.

BABAM YAŞASAYDI...

Bir insanın çocuğu olmak eşi olmaktan çok farklıdır. Eşi olmayı seçmişsinizdir. Çocuğu olmayı seçmemişsinizdir. Babamın üç eşi oldu. Yaşasaydı muhtemelen başka eşleri de olurdu. Yılmaz Güney'in yoldaşı olmak da bir seçimdir, kızı olmak hayatın verdiği bir hediye... Yoldaş kılığına da bürünmek çok kolaydır aslında. İki üç cümle ezberlersiniz, yüzeysel bilgilerinizle Yılmaz Güney'i bir kalıba sokarsınız ve o kalıba uymayanları "hain" ilan edersiniz. Bence önemli olan, bütünlüğü içinde, Yılmaz Güney'in kendi içinde yapmış olduğu devrimi anlamaktır.

YOL'UN MANEVİYATI

Babamı yönetmen olarak bir kere, bir hafta Duvar'ın çekiminde, çok zor şartlar altında gördüm. Sürgünde, yabancı bir dil, hastalık...

Onun, sevdiğim filmleri içerisinde Yol'un yeri ayrıdır. Yol, bir meydan okuma sembolüdür. Babamın sinemasında bir ilktir Yol. Kendi sesi... Filmin başında cezaevi kuralları hoparlör ile anons edilir. Yılmaz Güney'in kendi sesidir... Daha önce hiçbir filmde onun sesine rastlayamazsınız.

Aslında Türkiye'de çok az insan Yılmaz Güney'in Cannes'da ödül aldığı Yol'u görmüştür. Görenler de "el altından 80'li yıllarda gördüler. Sinemalarda gösterilen Yol, Yılmaz Güney'in bedel ödediği Yol'u değil... Bana diyorlar ki: "Yol o şekilde kalsaydı vizyona girmezdi. Göremezdik!" Ben de diyorum ki: "Girmeseydi!" Kamuoyuna ifşa edilseydi. Taviz verilmeseydi. Babamın sesi kalkmasaydı, müzik değişmeseydi, dialoglardan "faşist" kelimeleri yok edilmeseydi, beklensedydi. O filmin maneviyatı korunsaydı, uğruna ödenen bedellere saygı gösterilseydi...

HARİKA İNSAN vs HARİKA BABA

Ben babamı her zaman bir sanat dehası olarak gördüm. Onun çocukken yaşadığı koşulları düşündüğümde ve ulaştığı noktaya baktığımda başka bir şey düşünmem imkânsız.

Çok yetenekli bir insandı, çok yönlü bir sanatçıydı. Sinemada kendini hiç yoktan var etti. Onun baba olmaya vakti, benim de onun kızı olmaya imkanım olmadı. Çoğu insan bana “Harika bir babanın kızısın.” diyor. Hayır, harika bir insanın kızıyım. Harika bir babanın değil...

Babamla, ben 15 yaşındayken gerçek anlamda tanıştık...10 dakikalık görüşlerden bahsetmiyorum. Üç sene birlikte yaşadık. Birçok iletişim sorunu yaşadık. Benim yaşımda getirdiği tıkanıklık, çocukluğumdan gelen kopukluk, onun yıllar boyu aile hayatından uzak kalmış olması, sürgün hayatı, sinema, içindeki devrim ateşi, hastalık... Dolayısıyla, beraberliğimiz üç yıla sığdırıldı. Tam birbirimize yaklaşırken ölüm bizi ayırdı. Şundan eminim:Yaşasaydı

çok kavga ederdik, çok eğlenirdik, birbirimizden çok şey öğrenirdik. Beraber sinemaya giderdik, birlikte dans ederdik, müzik dinlerdik, benim kahkaham onunkini bastırırdı. Kötü giyiniyorum diye gider bana elbiseler alırdı ben de onları giymezdim ama her zaman her birbirimizi gördüğümüzde hasretle sarılırdık.

Babamın benimle gurur duymasını isterdim. Umarım bu noktaya bir gün biraz da olsa yaklaşabilirim. Babamın mezarına sık sık gidiyorum, onunla dertleşiyorum. Çocuklarım da gidiyorlar. 🌸

Nalburiye, kırtasiye, tuhafiye. Bayılıyorum el işi mucizeler diyarlarına. Siz bu yazıyı okurken, ben banyo montajı nöbetinde olacağım misal.

PARAGÖZ PRENSESLER

Televizyonda yeni nesil birtakım kısmet programları var. Genç kadınlar ve genç erkekler BBG evi tadında flört ediyor, karşılıklı evlilik beklentilerini anlatıyor, birlikte yemek yiyor vs. İyi, peki de şu çok acayip: Evleneceği erkeğin otuz bin, hiç değilse yirmi bin lira aylık gelire sahip olması gerektiğini söylüyor kızlar. Hayret verici bir hayat bilgisizliği ve hadsizlik. Ne yapıp da otuz bin kazanacak adam güzelim? Bir dünya şirketine CEO mu olacak, kara para mı aklayacak?

“ASLAN KIZIM”

Hadi diyelim tüccar, iş adamı, start-up’çı, kendi işinin patronu. Düzgün, dürüst çalışan şirketlerin vergi yükünden haberin var mı? Kolaysa gir bir işe de gör, haftada altı gün geceli gündüzlü çalışıp kaç para kazanılabildiğini. Hayatın daha başındaki gencecik kadınların kendilerini bu hallere düşürmesi inanılmaz değil mi? Hayat görüşüne, kültürel donanımına dair kıstaslar aramak varken -asıl mesele bu uyumu yakalamakken- ilişki vizyonunu sadece parayla ölçmek sefalet değil de ne? Hayatını kazanmış, kariyerinde kendini ispatlamış, yetişkin bir kadın elbette dengini arar, bundan doğal bir şey yoktur. Ancak yirmili yaşların konusu bu olamaz. İyi hatırlıyorum, yirmilerimdeyken erkeklerde aradığım; yakışıklı, özgür düşünceli ve sanatçı ruhlu olmasıydı. Kaç parası olduğuyla, hangi arabaya bindiğiyle zerre kadar ilgilenmezdik. Şarkılarda geçen şu baba evi prenseslerini hiç anlamıyorum o nedenle. Babam bizi prenses diye değil, “aslan kızım” diye büyüttü.

HIRDAVAT REYONU KEYFİ

Çok taşınan biri olarak, bir baharı daha taşınarak idrak ediyorum. En sık görüştüğüm kişi ve kurumlar, elektrik-su-gaz idaresi, tesisatçı, boyacı, apartman yöneticisi. En sevdiğim faaliyet yapı-market koşturması. Koy beni hırdavat reyonuna unut, o derece. Dübellere, civatalara, çivilere bile isabetli boylarda şefkat besliyorum. Nalburiye, kırtasiye, tuhafiye. Bayılıyorum el işi mucizeler diyarlarına. Siz bu yazıyı okurken, ben banyo montajı nöbetinde olacağım misal. Sabah ezanıyla beraber de nakliyecileri karşılayacağım.Yalnız yaşamının en vitaminli yeri burası...Angaryası say say bitmez, en şahane bir dostumuzdur özgürlük.

Babam bizi prenses diye değil, “aslan kızım” diye büyüttü.

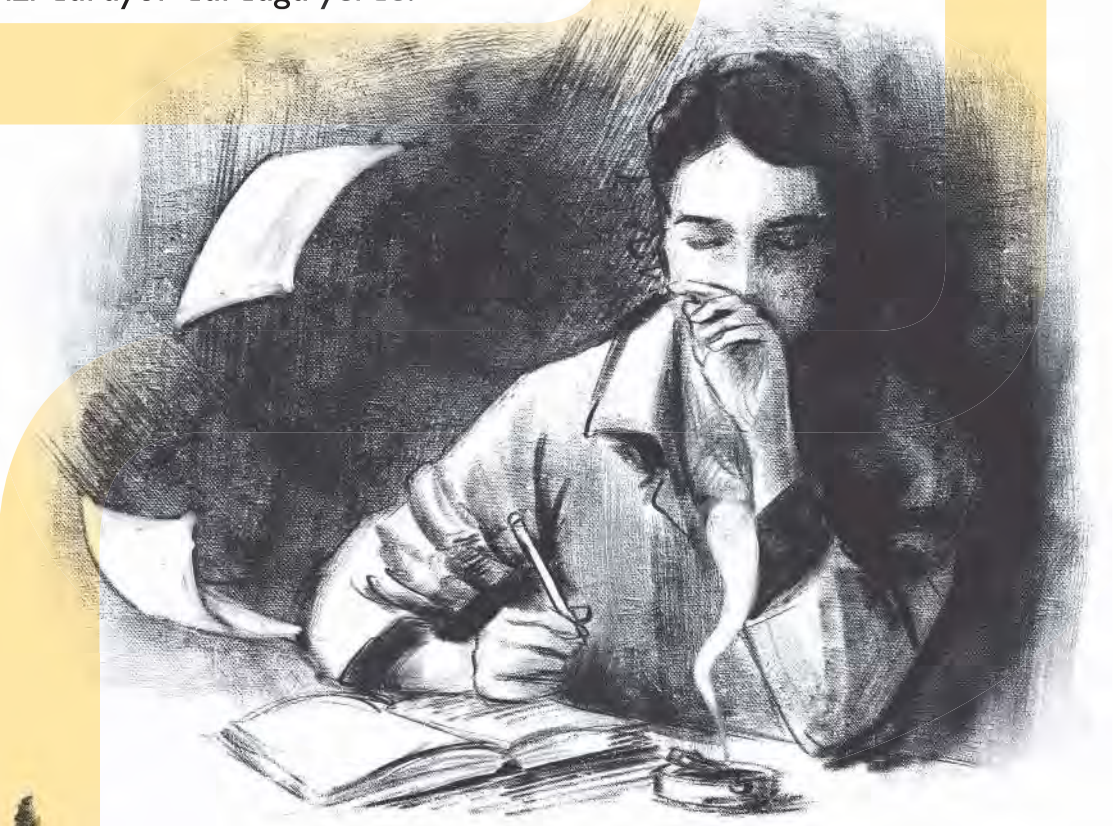

Tek taşını kendin almanın şarkısı ezbere pek müsaittir sayın şehirli baayan, ama kırk yıllık binada bir başına otururken gece yarısı aniden patlayacağı tutan eski tip bir sigortayı bakır telle tamir edip elektrige kendin kavuşmayı da bilmek, öğrenmek lazımdır. Kadınlığın MacGyver’liğidir bu sınavlar. 24 saat tamircili sitelerde fahiş aidat karşılığı atılan “Ben özgürüm heyoo” nidâlarına benzemez. Parasızken de özgür olmayı, özgür kalmayı becerebilmek asıl marifet.Topukluları çıkarınca da, en az onlar üstündeykenki kadar “Vayy beel!” misin, yoksa şarkı sona erince özgürlüğün de sonuna gelenlerden misin? Benim favorim birincisi. Kadınlığın MacGyver’liği böyleli bir şey işte. 🌸

Sen bana bir kahve yap,
ben de sana bu hayat
yaşanabilir bir şeymiş
gibi yapayım.

Bir kadın birdenbire günlük tutmaya başlamışsa,
ya âşık olmuştur ya da terk edilmiştir.
Dağ gibi yığıldıkça defterler, geçmiş geri gelmiyor.
Sızı duruyor durduğu yerde.

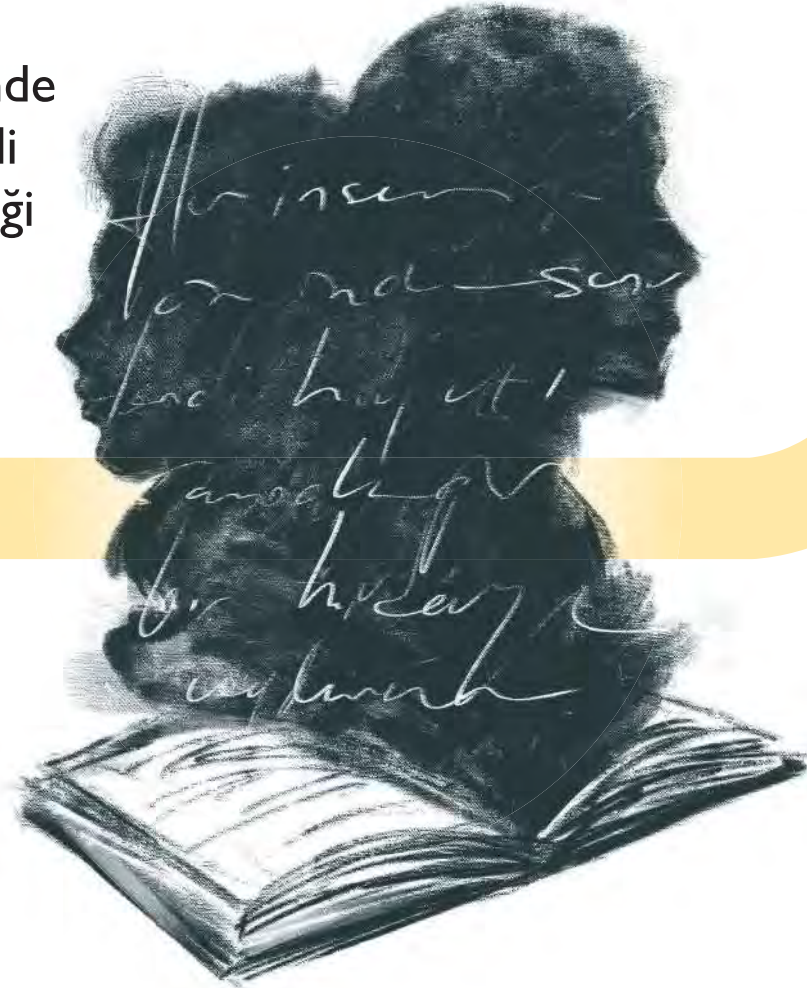
Herkes yalan bir hayat yaşıyor
ama “Tek acı çeken benim” diye
düşünüyor. Yine kendine acıyor.
Zayıf çünkü, kendine acımanın,
zayıflığın en belirgin işareti
olduğunu biliyor. Gidemiyor.
Gitmeye kalksa varacağı bir
durak da yok.

**Ümit beni
bir gün daha
aldattı,
bak.**

Her insan önünde
sonunda kendi
hayatı zannettiği
bir hikâye
uydurur.

Saflık ile zekâ
kardeştir. Çok zeki
insanların çoğu
zaman çok da saf bir
yanları vardır.

Böyle bir şehirde sır saklamanın imkânsız olduğunun da farkında değil. Öğrenecek elbet, bir gün şehir dediği şeyin birini gözleyen sayısız gözden ibaret olduğunu o da anlayacak.

Yaşamak bir denge meselesi. Birine aşırı bağlanmak dengesizliktir.

Anlatabilmek için anlatılacakların olgunlaşmasını beklemek lazım. Bir acıyı zamansızca anlatmak dokusunu bozar, beklemek lazım.

Bitmesi gerektiği halde sürüyorsa hastalıktır artık, aşk değil.

İnsan ya kendi kendine konuşur, ya kendi kendine yazar. Kendi kendine konuşmayı makbul saymazlar. Oysa ne fark var ki arada?

Hayatın bir anlamı yoktur ama yaşamak hayata bir anlam verme uğraşdır.

Her insan önünde sonunda kendi hayatı zannettiği bir hikâye uydurur.

Gençliklerinde solcu olanlar Portekiz'in faşist diktatörünü andılar. Mao öldü, Berlin Duvar'ı yıkıldı. Türkiye'de darbeler, dünyada liberal ekonomiler. Solcu arkadaşlarım futbola döndüler.

FUTBOL

KAHRAMANLAR

Ankara 19 Mayıs Stadı.
Galatasaray-Gençlerbirliği maçı.
Dokuz yaşımdayım.
Kalede Turgay. Gözüne güneş girdi.
Şapkamı salladım.
Gördü. Geldi. Giydi
Artık benim de kahramanlarım var.

İki yıl sonra.
Galatasaray-Vasco de Gama maçı.
Coşkun koştu. Yumruk. Kafa.
Brezilyalı sedye.
Yoğun bakımda burnundan beslemişler.

Çocuklar duymasın
Aldatmış kahramanlar.
Onlar olmasa
Devletler, dinler ne yapar?
Nerde bahsi müşterek,
Orda şike var.
Savaş kaç kaç bitti?

DÜŞMANLAR (1)

Dünyanın en kısa kitabı?
İtalyan savaş kahramanları.
Diyen? Düşmanları değil, kendileri.
Üniforma yakışmaz İtalyanlara.
Giyer giymez, çeker, çekiştirir,
Futbola gelince...
Maçtayım.
Beşiktaş Napoli'de Avrupa fethinde.
50.000 haykırıyor,
'Fuck you İstanbul!'

DÜŞMANLAR (2)

Londra.
İngiltere-Türkiye milli maçı.
Kim kazandı hatırlamıyorum.
Ertesi gün spor sayfasında,
'Türkleri anlamak zor.
Kazanmak istemiyorlar mı?
Maç başlamamış.
Bilet kuyruğunda bağıyorlar,
'Buraya ölmeye geldik!'

DEVLET GÜVENCESİNDE SAHTEKARLIK

İstanbul.
Türkiye-Batı Almanya
Maç akşam üstü.
Gişeler birde açılacak.
Sabahtan geldik.
Kuyruğun başlarındayız.
Kitabıma dalmıştım
Yeni gelmişler. Belki yüz kişiler.
Bir anda yanımızda yeni kuyruk oluşturmuşlar.
Polis! Polis!

Aralarından birkaç kişiyi ihbar ettiler.
Planları mükemmel yürüdü.
Polis üçünü yaka paça attı.
Kuyrukları legalize oldu.
Yuhaladık. Polis kendisine sandı.
Üstümüze yürüdü.

PAS VER

İstanbul.
Gecekondu mahallesindeyim.
Sokakta top oynayan çocuklar.
Durdum. Seyrettim.
'Pas ver' dememle
Aralarına aldılar.

Burjuva mahallesindeyim.
'Pas ver' der demez
Topunu kucağına aldı.
Ben gidene kadar sımsıkı tuttu.

Amsterdam.

Aynı sahne.

'Pas ver'

'Çocuklara yanaşma'

dedi

Beni pedofil zanneden biri.

ŞERİATTA FUTBOL

Evliya Çelebi'den

'Mısır'da ve Anadolu'da

topla oynamak, işte bu yüzden

yasaktır; 'Yezid, İmam Hüseyin'in başı ile de böyle oynamıştı' diye yasaklanmıştır. Hadise, Arap tarihlerinde açık bir şekilde yazılıdır ama bundan haberdar olmayanlar topla oynayıp hokkabazlık ederler..."
Aradan üç yüz küsur yıl geçmiş.
Belgeselde seyretmişim.
Ülkeyi hatırlamıyorum.
Fetva vermiş,
Futbol haram demişler.
Yasak bir yere kadar.
Gençler mahalle maçında.
Pas veriyor, şut atıyor,
Bir o, bir bu yana koşuyor,
Kaleci 90'dan top çıkıyor.
Topsuz futbol oynuyorlar.

DÖNEKLER

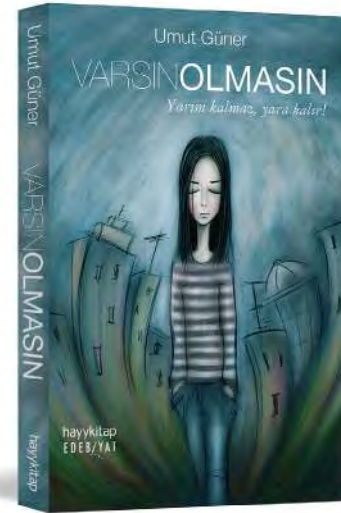
Çocukluk arkadaşlarım.
Top oynardık.
Gençliklerinde solcu olanlar
Portekiz'in faşist diktatörünü andılar.
'Futbol olmasa halkı yönetemezdim.'
Mao öldü
Berlin Duvar'ı yıkıldı.
Türkiye'de darbeler
Dünyada liberal ekonomiler.
Solcu arkadaşlarım futbola döndüler. 🌟

hayykitap E D E B / Y A T

"Bunu unut, hiç'i unutma..."

"Her duyguyu eskitebilirim, yalnızlığı asla."

"Sen tam bitti derken..."

Oysa bizim geceye mahkûm olmamız tüm ışığı bedenimizin emmesi yüzünden. Bu nedenle ışsız, bu nedenle yansıyor hiçbir yüzeyden.

KAYBEDENLER
KULÜBÜ

OT

ÖZET

KAAN ÇAYDAMLİ

AĞZINDAN YEL ALSIN TÖBE DE

- Şöyle omzunun üstünden ince, nazık bir yudum aldım, o anda da kasıklarımın yukarı doğru istemsiz kasılmaları sarsılarak tükürdüm. İğrenç, çiğ, kükürtlü bir soğan kokusu tüm genzimi kapladı. Her yer kan oldu tabii. Şöyle sertçe kendime çevirdim, doğrudan gözlerinin içine bakarak, "Ne yedin?" dedim. "Köfte" dedi. "Emin misin?" dedim. "Tabii, tabii" dedi. "Miden ne durumda?" dedim. Uzun uzun sustu, sanırım midesini dinliyordu. "Yanardağın içi gibi kayıyor" dedi. "Çok normal" dedim, "Haşlanmış kara mercimekle soğanı atmışlar rondoya, üstüne de basmışlar unu, nişastayı, yuvarlayıp koymuşlar önüne" dedim. "O kadar yanıyor ki midem, keşke midesiz olaydım" dedi. "Öylesin zaten ama öyle deme, yine de öyle deme" dedim. Bir hüznün içime, ağır, ağdalı bir hüznün. Öyle ki, bu duyguya biraz daha bıraksaydım kendimi, Hilmi Yavuz'a dönüşecektim.

- Ağzından yel alsın amir. Töbe de.

- Töbe.

- Ne olur ne olmaz amir, bir daha de.

- Töbe be töbe, bin kere töbe.

- Ya amir öyle bir töbe diyorsun ki, insan merak ediyor, senin tevellüt kaçtı?

- 64.

- 1800?

- Çok nazıksın, o kadar genç gösteriyor olamam.

- Göstermiyorsun zaten. Özellikle aynada hiç göstermiyorsun.

- 1464, doğum, 1498'de de öldüm. Küçük bir sıyrık yüzünden.

- Geçmiş olsun. Zor be. Ölememek zor. Kendimden biliyorum. Nasıl dayanıyorsun... Ben nasıl dayanıyorum...

- Dayanamıyorsun, belli ki dayanamıyorsun ama bunlar güzel günlerimiz. Onu da bil. Diziciler, filmciler sağ olsun, pek revaçtayız... Yine de aynasız odalarda hüküm sürüyoruz.

- Aynasız odalarda derken?

- Bizimle ilgili o kadar çok yanlış bilgi yayıldı ki amir, anti-kahraman yaptılar bizi. Diğer türün yaşamını bile isteye bir distopyaya çevirdiği şu günlerde süper-kahramanlar istisnasız birer kaybedene dönüştü. Bizler ise kötülüğü yüceltmek için kullanılan birer nesneye evirildik. Ağır şeyler bunlar. Oysa kurbanlarımızla hep dengeli bir ilişkimiz oldu. Avcı ve av dengenin simyasıdır. Avcının avını sevmesi doğaldır ama avın avcısını sevmesi sapkındır. Bir de incelikler var tabii, gittikçe görünmez olan incelikler, tıpkı bizim gibi...

- Ama bu çok ince.

- Aynalı bir odada eşeyli pompa yaptığını düşün ve eşinin gözünün aynaya takıldığını ve aynadaki tek görüntünün kendisi olduğunu. Nasıl hisseder sence? Tavernier Kardeşler filminden fırlamış gibi...

- Çok ince ruhlusun.

- Allah ayırmasın.

- Estafurullah.

- Geçenlerde daha beterini yaşadım, benim gözüüm aynaya takıldı.

- Geçmiş olsun.

- Al sana yanlış, yanlış olmasa da eksik bir bilgi daha, oysa bizim geceye mahkûm olmamız tüm ışığı bedenimizin emmesi yüzünden. Bu nedenle ışsız, bu nedenle yansıyor hiçbir yüzeyden ama aynadaki yansımaya alan derin, dipsiz bir kuyu gibi bizi, bizim için görünür kılıyor. Sadece bizim için, ışsız olanlar için. Bu yüzden aynaya baktığımızda sadece kendimizi, kendi karanlığımızı görüyoruz. Eşeyli pompa sırasında bu görüntü ilk anda eğlenceli gibi gelse de, çok derin düşüncelere gark ediyor ışsız olanı ve senden iyi olmasın, konsantrasyon bozukluğu, bilirsin hep konsantrasyon bozukluğu yaratır.

- Belki inanmayacaksın ama geçen gün az daha aynı şeyi düşünecektim,

En büyük esaret
sınırlarını yitirmiş
bir hapishanede
yaşanır.

neyse ki araya şu anda söylemem pek de uygun olmayan bir şey girdi.

- Esasen bu konular üzerinde düşünmesi, yazması gereken filozoflar yetiştirmeliydik, yetiştiremedik.

- Niye, bizim Çarls var ya.

- Hangi Çarls, prens olan mı?

- Yok canım, o sıyrık iyice, onun durumu ölemekten de zor. Bir ölümsüzün veliahtı olmaktan daha büyük bir paradoks olabilir mi? Çanski'yi kast etmiştim.

- Ha, o, Çanski. Kül oldu o. Tam da at yarışı, pompa, kötü şiirler ve kırmızı iksirlerden sıyrılıp bu konulara eğildiği günlerde. Yazık oldu ama iyi oldu.

- Nasıl oldu?

- Standart. Güneş kremi bitiyor, dışarı çıkması lazım. Büyük derbilerden biri var, bizim Gazi Koşusu gibi mühim bir şey yani. Evdeki hanım arkadaşından rica ediyor, köşedeki eczaneden güneş kremi almasını istiyor. Kardeşim, bunca zamandır birliktesin ama incelik yok işte, gidip 25 faktör krem alıp geliyor hanımefendi. Bizimki de bakmadan sürüp çıkıyor, iki dakika sonra ateş topu tabii. Biliyorsun en az 75 faktör sürmek lazım, o da bir saat ya idare eder ya etmez.

- Madalyonu yok muymuş?

- Hangimizde Gündüz Yürüyen Madalyonu var ki, hadi diyelim var, onun dertleri daha mı az sanki? İnsanın boynunda küçük bir kara delik taşıması ne kadar sağlıklı sence?

- Haaa, o yüzden mi madalyonun arka yüzü deride erime yapıyor? Töbe de, tahta var mı burada, kırk yıl düşünsem aklıma gelmezdi vallahi.

- Acele etme, zamanın bol. Ne diyordum ben?

- Soğan kokuyor diyordun...

- Ha, evet. En küçüğünden başlamalıyız. Başka türlü katlanılır kılamayız bu laneti. Çünkü en büyük esaret sınırlarını yitirmiş bir hapishanede yaşanır. Çünkü bedeninin sınırı deridir. O yüzden küçük şeylerle uğraşmalı, onların kararlı dinginliklerine, suskunluklarına ait olmalıyız.

- Nasıl yani?

- Şöyle; öncelikle soğanı rondoda çekenlerle mücadele etmeliyiz. Çünkü bir yemeği güçlü kılan şey barındırdığı yağ oranıdır. Ne kadar yağlıysa o kadar lezzetli gelir bizim insan dediğimiz sebze. Fakat bu çok yağlı bir yemekse sinek misali mide bulandırır, ağırlık bastırır, kolesterol azdırır. Bu noktada yemeğin gücünü ortaya çıkaran şey yemeğin yağını saklama teknolojilerini geliştirebilmektir. Soğanı rondoda çekmezsen soğan kavrulurken suyunu bırakır, içine yağ alır. Bakınız; sebzelerin hücre yapısını bozmayalım! Ne olursunuz, bozmayalım ya! Ne kaldı elimizde, bir düşünün! Takkeyi önümüze koyalım, lütfen. İstirham ediyorum, yalvarıyorum! ✨

“Bana güzel bir yalan söyle.”
 “Sonunda mutlu olacağız.”
 “Bana inanacağım bir yalan söyle.”

Çift kişilik koltukta tek kişi gibi, birbirimize sığınmış oturuyoruz. Aysel bütün yalanlara inanmaya teşne duruyor, hiçbirine inanmıyor oysa. Sadece iyi bir şeyler duyma ihtiyacı onunkisi. Ya da kötü bir şey daha duymaktan ölesiye korkma. Yeterince duymuş. Bundan sonrakileri nereye koyacağını bilemeyecek kadar dolup taşmış hatta. Dökülüyor. İçinde köklenmiş zehirli kaygılardan kaçarken, bir ümide yaslanırsın gibi bana sokuluyor iyice. Fakat yanlış yere. İçimde ümitten eser yok. Bildiğim bütün yalanları söylüyorum ama. Ne var ki bildiğim yalanlar yetmiyor ikimizi de kandırmaya.

“Hep böyle olmayacak be Aysel. Yeniden iş bulacaksın. Yılların gazetecisi, ömür boyu işsiz kalacak değilsin ya.”
 “Sadece iş değil ki mesele. Ortalık toz duman. Görmüyor musun?”
 “Bu da geçer be. Biz neler gördük geçirdik.”
 “Geçen hafta Mehmet’i de almışlar.”
 “Çıkar.”
 “Nasıl çıkar?”
 “Suçsuz adam. Kök salacak değil ya içeride. Elbet çıkar.”
 “Bu mu yani tek söyleyeceğin?”
 “Ne diyeyim? Yaşlanarak değil kahrımızdan mı ölelim? Bazı şeylere değiştirerek, bazılarını da ancak onlara rağmen yaşayarak direnebiliyoruz işte. Her şeye takılırsak...”

Yüzü hepten asılıyor Aysel’in. İştiklerinden de benden de memnun değil. Yani hem iyi, umutlu bir şeyler söylensin istiyor, hem de her söyleneni küçümsüyor. Umudun aptalca bir yanı olduğunu düşünüyor. İyi bir şeye inanmaya gücü yok. Oysa inanmak isterdi. Çok isterdi. Biliyorum. Kendimden biliyorum. İnsan en kötü şeyleri hep kendinden biliyor.

Bir yandan kızgın, bir yandan da söylediklerimi ispat edebilmem için yakarır gibi yüzüme bakıp homurdanıyor Aysel.

“Sana kalsa başımıza ne gelirse gelsin takılmayalım zaten. Önümüze bakalım. O önümüzde ne varsa artık. Bir halt da göremeden, öylece önümüzde bir yere, olduğunu varsaydığımız, olmayan bir yere bakalım. Hayat devam etsin. Değil mi?”

Taş gibi oturuyor lafları. Yine de o taş göğsümde yumuşatmaya, öyle cevap vermeye çalışıyorum.

“Takılmayalım tabii. Başımıza ne gelip de öylece kalmış ki? Her şey geçmiyor mu? Hep geçmedi mi? Şimdi bize kayıp gibi görünenlerin de bir sonu, telafisi, tecrübesi filan var. Vallahi var.”
 “Bütün kayıpların?”
 “Tabii ya!”

“Geçen ay şu köşe başında vurulan çocuk peki? Telafisi var mı onun da mesela? O da geri gelecek mi? Tecrübelemiş olarak?”

Yutkunuyorum. Koca insanların minik birer çocuğa dönüverdiği anlar var hayatta. Ölüm karşısında mesela. Yahut sonrasında ara ara, anlık ayrılmalarla, ölenlerin bir daha asla dönmeyecekleri hatırlandığında... Kaç yaşında olurlarsa olsunlar, o zaman birden çocuklaşıyor insanlar. Ancak çocukların sorabileceği sorular sorup, ancak

GÜZEL BİR YALAN

**Aysel git başımdan ben sana göre değilim
 Ölümüm birden olacak seziyorum
 Hem kötüyüm karanlığım biraz çirkinim
 (Atilla İlhan)**

çocukların inanabileceği cevaplara kaniyorlar:

“O artık gelmez herhalde ama bir gün biz gideriz yanına.”
 “Evet, hiç değilse bir gün biteceğini biliyoruz. Bu da bir şey.”

Bunu söylerken Aysel’in yüzü neredeyse huzurla gevşiyor. Öleceksin demeye getirmiştin oysa. Bir gün sen de öleceksin.

Yalan değil.

Söylediklerimin içinde bir tek bu yalan değil.

Bir gün ölecek Aysel.

Bu güzel başından, kıvrır kıvrır kapkara saçlardan, iri badem gözlerden, kiraz dudaklardan eser kalmayacak. İncecik bileklerden, yuvarlak omuzlardan...

**Derin bir
 nefes alıp bildiğim
 en büyük, en güzel
 yalanı söylüyorum
 Aysel’e: “Hayat
 devam ediyor.”**

Çürüyecek. Başlamış her şey gibi usulca bitecek. Tutunmak için onca çaba harcadığı bu dünyada minik bir iz bile bırakmadan yitip gidecek. Bunu düşündüğüm açıklıkta söylemem mümkün değil elbet. Herkes öleceğini bilir de, kimse çürümeyi kendine konduramaz en nihayet. Hele iz bile bırakamayacağı hiç...

Oralara girmiyorum. Hiç girmiyorum. Aklımdan geçenleri aklımdan karanlık kuytusunda muhafaza ediyorum.

Öldükten sonraki 10 saat içinde bu endamlı vücudun kaskatı olacak, demiyorum mesela Aysel’e. Her saat başı ortalama bir derece soğuyacaksın şekerim. Yıllarca ihtimamla taşıdığın bu zarif beden var ya, o işte nankörün önde gideni. Bir hafta bile tutmayacak uçup giden ruhunun yasını. Son nefesini verişinden sadece yirmi dört saat sonra, tabakhane, af edersin bok yetiştirir gibi, hızla çürümeye başlayacak, iyi mi! Seni ilk terk edenler en çok üstüne titrediklerin, gözlerin ve beynin olacak. Son terk edenler de, hiç ummazsın ama rahmin ve kalbin.

Ben sana bunca yıl hep, aklına bu kadar kıymet verme, biraz da kalbini hoş tut, dememiş miydin?

Demiyorum. Bunların hiçbirini demiyorum. Desem ne olacak? Aysel bunlara bakıp geçip giden bir hayatın kıymetini mi bilecek sanki? Rüzgârı mı dinleyecek, ağzını açıp yağmur damllarını yakalamaya mı çalışacak, sahile vuran dalgalarla mı yıkayacak ayaklarını, yüksek tepelere mi çıkacak çığlık atmak için, şarapla sarhoş olup sevgilinin kollarında mı ayılacak? Dünya yanarken Aysel nasıl becerip

de saçını tarayacak? Ama şu kocamış dünyada sana düşen de ziyafet değil işte, bir nefeslik ziyaret be Aysel, diyemiyorum. Hem ben desem sanki Aysel dinleyecek...

Hülasa, temennilerimi çiçekler gibi derip Aysel’e teselli veremiyorum.

Yaşadığı günlerin manası artar belki diyerek, öleceğini ima ediyorum işte sadece. Öleceği için üzülsün değil, yaşadığı için sevin sin istiyorum. Ve zaten bu hiç üzüyor Aysel’i. Yaşadığı için sevindirmiyor da. Anlaşılan o ki, ölüme ancak bir avuntu gibi bakabilecek kadar inanıyor hayata. Ve tatlı bir kavuşma ihtimalinin hayaliyle uzaklara dalıyor galiba. Muhtemelen yemyeşil bir vadiye, uçuşan beyaz ipeklili elbiseler içinde, rüzgar saçlarını geriye doğru tararken hayal ediyor kendini. Göğün tayfı aralanmış, şıkır şıkır bir güneş giriyor tepedeki atlastan içeri. Karşıdan beyaz ketenler içinde erkekler,

ipekliler içinde kadınlar görünüyor. Havada kuş sesleri ve baygın çiçek kokuları... Yaklaşıyorlar. Çok beklenmiş bir kavuşmanın heyecanı ve ferahlığıyla... Tüy gibi, tül gibi, köpük gibi, uçucu, hafif adımlarla...

Aysel bu dünyada kendine yer bulamadı. Başka dünyalardan medet umuyor.

Aklımdan geçenlerin imkansızlığına ayrılmış bir çocuk gibi asılıyor sonra birden bire Aysel’in yüzü. O güzel başını kaldırıp yüzüme bakıyor.

“Biliyor musun? Bahçedeki incir bile kurudu. İncir nereye gider?”

“Yaa” diyorum hazırlıksız yakalanarak. “İncir de mi? Çok fena!”

Dünyanın sonu gelmiş gibi çıkıyor sesim. Böyle olsun istememiştin. Dünyanın sonu gelecekti ve ben bunu Aysel’den gizleyecektim.

Anı binlerce kırgın eşit parçaya bölen kısa bir sessizlik oluyor sonra aramızda. Ben avcumdaki çizgilere bakıyorum. Aysel duvardaki çatlaklara.

Sonra emreder gibi, yalvarır gibi, bir idam mahkumunun son arzusu gibi, acıklı bir umutla, “Bana güzel bir yalan söyle” diyor yine Aysel.

Bu defa sesi titriyor. Gözleri dolarsa yanarız. Gözleri dolarsa biz taşarız. Aysel ağlar. Ben de ağlarım o zaman. Ve bizi kurtaracak kimse kalmaz şu iki kişilik cumhuriyetimizde.

Birinin kırıldığı yerde öbürünün sert durması adettendir. Bilmiyorum ki sert durmak neden hep bana düşüyor? Neden herkes en derin kırıkların sert kabukların çatlaklarında açıldığını bilmezden geliyor? Olsun. Takılmayalım. İncire bile takılmayalım. Dolapta incir reçeli var. O ağacın altında geçmiş nice yıllar var. Yeni incir tohumları var. Var oğlu var, var kızı var. Evet evet, takılmayalım.

Hem belki bir incir ağacına dönüşürüz ölünce. İçimizden bal akar.

Oturduğum koltukta sırtımı dikleştirip toparlanıyorum.

Aysel’e, ıslandı ıslanacak bal rengi güzel gözlerine bakıyorum şefkatle. Uzun uzun bakıyorum. Sonra derin bir nefes alıp bildiğim en büyük, en güzel yalanı söylüyorum.

“Hayat devam ediyor.” 🌸

Güzel mumlarım vardı. Kocaman da hayallerim. Mahallede ünlü bir mum ustası olmuştum, kim bilir belki büyüdüğümde dünyaca ünlü bir mum ustası olacaktım. Rengârenk hayallerim vardı, mumlarım gibi...

TİTREK BİR MUM ALEVİ

Mum ustası olmak benim hayalim. Kendime göre böyle bir meslek uydurmuştum. Sonradan öğrendim böyle bir meslek varmış.

Çocuktum. Daha 16 bile değil. Mumları hiç sevmezdim aslında. Gecekondu semtlerinde düzenli olarak elektrik kesilirdi. Bir çukurdu bizim gecekondu mahallesi Türközü. Bir ucube gibi tepemizdeki koca koca apartmanlar ısıt ısıt yanarken sanki bize, karanlığımıza, çaresizliğimize gülerdi. Bir eğlencemiz televizyon vardı, o da ışıklar gidince kararırdu işte. Beyaz pis kokulu, ucuz mumlar altında can sıkıntısına kitap, roman okurdum. İnterneti bol cep telefonlarımız yoktu henüz. Elektrikler gidince yapacak bir işimiz olmadığından ben daha o yaşında İnce Memed'e, Sakıncalı Piyade'ye, Zübük'e, Fikrimin İnce Gülü'ne sardım galiba.

Kafamı kaldırır bakardım pencereden. Beyaz mum yanardı, Ahmet Kaya'nın da dediği gibi bir titrek alev... Bir derin sessizlik, bir kabullenmişlik ve bir boş vermişlik hepimizin yüzünde.

Saat 7'de kesilirdi elektrikler. Saat 11'e kadar.

Derin bir sessizlik ve o titrek mum ışığı... Oyunlar bile icat edemezdik. O kadarına kafamız yetmezdi. Öylece otururduk ve boş boş bakardık soğuk, ıslak kireç kokan duvarlara.

Sonra; Ankara'nın çok ünlü bir restoranında, komi olarak işe başladım.

Rengârenk mumlar vardı masalarda. Her akşam saat 7'de tüm mumlar yakılırdı. Yüzlerce mum, 'Alice Harikalar Diyarında'

kafası yaşardım o mumları yakarken. Ortalığı bir parafin kokusu sarardı.

O mum ışığının altında mutlu insanlar, babalar, âşıklar, evliler kahkahalar atardı. Ben ilk defa insanların mutlu ve neşeli, muhabbet ederek yemek yediğini gördüm o renkli mumların gölgesinde. Güzel kokardı o mumlar. Bizim ucuz, beyaz is kokulu mumlara inat.

Artık son müşteri de kalktığında o son yanan mumu üflerdim.

Sonra arta kalan mumları tek tek toplar, şamdanları temizler, eve dönüş yolunda ellerime sinmiş o mum kokularını koklardım.

Bir gün şef garsona sordum "Şefim bu artık mumları ben alabilir miyim?" Baktı yüzüme Şahin şef, o ağır Rize aksanıyla sordu tek kaşını kaldırıp; "N'apacan ula?" Başımı öne eğdim. Koskoca şef, ne diyebilirim ki? Şahin abi gülümsedi, saçlarını okşadı "Al ula al..." Bir şey söylemedim Yozgatlı Bekir abinin yanına gittim. Mekânın barmeni. Utana sıkıla "Bekir abi boş içki şişelerini alabilir miyim?" Bekir abi de baktı yüzüme. "Ne yapacaksın Fatih boş şişeleri?" Yutkundum. "Abi annem dolaba su koyacak." Güldü. "Hangilerini istiyorsun?" Saf saf Remy Martin şişesini gösterdim. Yüzüme baktı "Lan Remy Martin şişesine su konur mu?" Başımı öne eğdim. Bekir abi telaşla "Tamam lan... Tamam. Bitince veririm, bir de bunu söz ayıracığım" Elinde tuttuğu Dimple viski şişesine baktım hayran hayran.

Aradan bir hafta geçti. Kömürlükte neredeyse yüz küsur yarım mum birikmiş. Evden de tırsıyorum. En son deney yapacağım diye perdeleri yakmışım, benim sazan biraderle roket yapmaya kasmıştık, peder bir görse kabak gibi oyar aga. Adam böyle aksiyonlardan yaka silkmiş.

Eski Ankara Atpazarı'na gittim, oradan da Samanpazarı'na; nah kolum gibi üç metre

uzunluğunda fitil aldım.

Sonra; Bekir abi sırtarak bir Remy Martin bir de Cointreau şişesi verdi.

Eve geldim. Ertesi gün ev boş. Anamın gözü gibi baktığı bakır tencereye bastım topladığım yarım mumları. Bir güzel kaynattım. Sonra Bekir abinin verdiği şişelerin içine Samanpazarı'ndan aldığım fitilleri yerleştirip artık sıvı olmuş mumları döktüm. Götüm üç buçuk atıyor, peder bir yakalasa yeminle kafamda kırar şişeleri, evladı olmasam bir yerime monte eder. Adam o kadar tiksiniş benden. Neyse, şişeleri doldurup biraz soğuttuktan sonra salladım buzluğa.

Üç saat sonra; donmuş iki şişeyi de alıp evden birkaç yüz metre ileride kırdım. Manzara muhteşemdi lan!

Cointreau ve Remy Martin şişesinin birebiri mumlarım vardı. O kadar güzel kokuyordu ki.

Sonra ne mi oldu?

Aklınıza gelebilecek en güzel mumları yaptım. Babam bir şey demedi ama annem çok severdi mumlarımı. Mahalleye, akrabalara falan veriyorduk bazen.

Sonra işi ilerlettim, farklı renkler falan. Hatta restoranda bir abla ayakkabısının topuğunu kırmıştı da eve getirmiştim ayakkabıdan bile mumlar yaptım.

Hayaller kuruyordum bir ara. Dünyanın en güzel mumlarını yaparım diye...

Elektrikler kesilince kardeşim derslerini yapar, annem bulaşıklarını yıkar, babam da öyle sap sap bakardı. Tek kaşını kaldırır bana çaktırmadan mumlarımı hayranlıkla süzerdi.

Yine de karanlıktı iki göz gecekondu ama kasvetli değildi. Pencereden bakardım, bana küfür eder gibi bakan o ısıt ısıt apartmanlara gülerdim.

Güzel mumlarım vardı. Kocaman da hayallerim. Mahallede ünlü bir mum ustası olmuştum, kim bilir belki büyüdüğümde dünyaca ünlü bir mum ustası olacaktım. Rengârenk hayallerim vardı, mumlarım gibi.

Düşünüyorum da, güzel çocukluk geçirmişim.

Eyvallah hayat... 🌸

Ahmet Kaya'nın da dediği gibi bir titrek alev... Bir derin sessizlik, bir kabullenmişlik ve bir boş vermişlik hepimizin yüzünde.

ANGUTYUS

Nail Kitabevi

Kuzguncuk'ta bir mahalle kitapçısıdır.

Kapılarını 2015 yılında misafirlerine açan Nail Kitabevi, sanat ve edebiyatın buluşma noktasıdır. Sizin için kitaplar seçer, yayınlar ve bir de mis gibi kahveler yapar. İstanbul'un bu huzur dolu kitap sığınağına davetlisiniz.

YAYINLARI

Tüy Gibi HAFİF

Buteyko Nefes Metodu

Yazar : Funda Aşkınoğlu
Nisan 2017 - 168 Sayfa
ISBN No: 978-605-67295-1-5
Etiket Fiyatı: 25 TL

Yeni

... yaşamaya başlamayı bekliyordum, belki bir mektup alacak ve yaşamın şifresini çözecektim. Bir dedektif gibi aramaya koyuldum o şifreyi. Bulduğumda ise şaşırdım. Şifre hep benimleydi: Nefesim...

Bu keşif yerini başka bir arayışa bıraktı ve Buteyko Nefes Metoduyla tanıştım. Beden ve zihin sağlığımı da harikalar yaratan Buteyko, tam anlamıyla okyanustan gelen şişenin içindeki kurtarıcı mektubumdu benim. Mektup, mektuplara dönüştü ve sizin adresinize kitap olarak postalandı. Bu kitap size geldi."

EĞİTİMDE KOÇLUK YAKLAŞIMI

Yazar : Martin Richards
Çevirmen : Deniz Kenber
Nisan 2017 - 152 Sayfa
ISBN No: 978-605-83642-5-7
Etiket Fiyatı: 18 TL

Yeni

Kendisi hem öğretmen hem de koç olan Martin Richards tarafından yazılan bu kitap öğretmenlerin sınıflarında uygulayabilecekleri koçluk yaklaşımına örnek oluşturacak birbirinden ilginç öykülerden oluşuyor. Eser, aynı zamanda bu yaklaşımı olanaklı kılan metot ve teknikleri de net bir şekilde açıklıyor. Eğitimcilerin ve eğitimle ilgilenen herkesin edinmesi gereken bir başucu kitabı!

EMPATİ

Bir Devrimin El Kitabı

Yazar : Roman Krznaric
Çevirmen : Burcu Erdoğan
Ocak 2016 - 288 Sayfa
ISBN No: 978-605-85515-2-7
Etiket Fiyatı: 23 TL

Empatiyi ve yarattığı devrimsel hareketleri eğitim, tarih, ekoloji, nöroloji, sosyal psikoloji ve edebiyat gibi pek çok alanda inceleyen Krznaric, Empati Kütüphanesi, Empati Sohbetleri gibi projelerin yanı sıra kamusal hayatta empati seviyemizi yükseltecek altı temel davranış biçimini de okurlarıyla paylaşıyor.

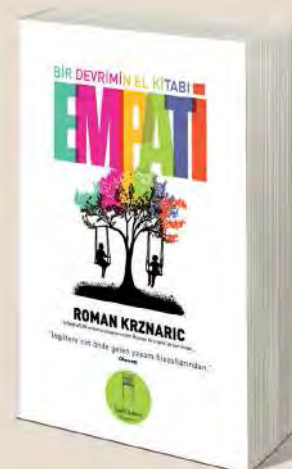
KORKUSUZ PRENS

Yazar : Marilou T. Reeder
Çevirmen : Tuğçe Togo
Mart 2017 - 32 Sayfa
ISBN No: 978-605-83642-4-0
Etiket Fiyatı: 20 TL

Yeni

Prens Cesuryürek çok korkusuz biri ve kendisi gibi cılgın bir arkadaş bulmak istiyor! Soylu Dondurma Cemiyeti'nin gecesinde en az kendisi kadar yürekli ve bir o kadar da ilginç bir kızla tanışıyor. Birlikte çok güzel zaman geçiriyorlar ancak bu yeni arkadaşı, prensin sarayında tuhaf bir alet bırakarak, kısa sürede ortadan kayboluyor. Prens bu cesur ve eğlenceli arkadaşını tekrar bulabilecek mi?

Her anı serüven ve sürpriz dolu bu kitap 3-6 yaş grubu çocuklar için çok keyifli bir okuma vadediyor!

Nail Kitabevi Yayınları

Kuzguncuk Mahallesi, İcadiye Cad. No:32 Üsküdar-İSTANBUL
Tel: (0216) 428 76 84

iletisim@nailkitabevi.com / www.nailkitabevi.com

ÖLDÜRMEYEN AMA SÜRÜNDÜREN HASTALIKLARIN ASIL NEDENLERİ VE ÇARELERİ

Anksiyete Bozukluğu: Herkes kadar önemsiz olduğunu fark etmekten olur. Hasta bu yeni durumun keyfini çıkarmayı öğrenmelidir. Bir enstrüman çalmayı deneyip çalamayacağını görmek, bir romana başlayıp bitirememek gibi uğraşlar zamanla kendini toplamasını sağlar.

Egzama: İnsan yaşlandıkça annesine ya da babasına daha fazla benzemeye başladığını görür ve bu bazılarında egzamaya neden olur. Doktorun önereceği tedavinin yanı sıra bir çocukla zaman geçirmek şikayetleri dindirir.

Farenjit: İçinde tutup söyleyemedikleri hastanın adeta boğazına takılmıştır. Twitter ya da Facebook paylaşımlarıyla laf çarpmak şikayetleri azdırır. Hasta, zencefil çayı eşliğinde Ruhi Su dinlemelidir.

Fibromiyalji: Basında okuduklarına ziyadesiyle inanmak hastanın direncini azaltmıştır. Sosyal medyada olur olmaz paylaşımlara inanıp paniğe kapılmak şikayetleri artırır. Hasta, Ataol Behramoğlu ya da Memet Fuat'ın hazırladığı şiir antolojilerinden birini edinmelidir.

Hassas Barsak Sendromu:

Söylediklerinden ya da yaptıklarından herkesin memnun olmasını beklemekten olur. Latin Amerika Edebiyatı, özellikle Fuentes, Cortazar ya da Marquez şikayetleri azaltır.

Hemoroid:

Kendiyle baş başa kalamayan hastanın çareyi tuvalete kaçmakta aramasından olur. En az bir hafta sosyal ilişkilerinden (dijital olanlar dâhil) uzaklaşmalı ve sessizlik içinde kalmalıdır. Buhar kabı üstüne oturup günlük yazması tavsiye edilir.

Huzursuz Bacak Sendromu: Başladığı her şeyi yarım bırakma korkusundan kişi bedeniyle uyumunu kaybeder. Çaresi, spor ve sanatı birleştirmektir. Örneğin yoga yaparken Sezen Aksu dinleyin. Ya da bir resim sergisinde tempolu koşmayı deneyin, ama bu ikincisi başka sorunlara yol açabilir. Ya da dans edin.

Kronik Bronşit: Okuyacağı kitaplar ya da dinleyeceği müzikler konusunda hep başkalarının tavsiyelerine kulak verdiği için hastanın ciğerleri dolar. Kendi kimyasını keşfetmelidir. Sahaf gezemeyeceğinden internet kitapçılarından rastgele bir şeyler alabilir.

Sinüzit: Bilgi sahibi olmadığı konularda fikir üstünlüğüne sahip olma arayışından ya da böyleleriyle sık muhatap olmaktan kaynaklanır. Kişi, uluslararası ilişkiler uzmanı gibi konuşmayı kesmelidir. Sıradan olduğunu sandığı insanlara kulak vermelidir. 🌱

Herkes kadar önemsiz olduğunu fark etmekten olur. Hasta bu yeni durumun keyfini çıkarmayı öğrenmelidir.

ENGELSİZ FİLMLER FESTİVALİ NEDİR?

Görme engelli biri sinemada nasıl film izler? İşitme engelliler, ortopedik engelliler, otistikler... hangi koşullarda rahatça film seyredebilir? Beş yılda 112 filmi engellilerle buluşturan Engelsiz Filmler Festivali'nin direktörlerinden EZGİ YALINALP ile konuştuk.

Bizim amacımız, engellilerin hiçbir zorlukla karşılaşmayacakları bir sinema organizasyonu yapmak. Görme engelliler için filmlerimizi sesli olarak betimliyor, işitme engelliler için de işaret dili çevirisi hazırlıyoruz. Mekanların da engellilere uygun olması gerekiyor tabi. Ankara'da Çağdaş Sanatlar Merkezi ve Ulucanlar Cezaevi Sinema Salonu, İstanbul'da SineBu, Eskişehir'de ise Taşbaşı Kültür ve Sanat Merkezi'nde gösterim yapıyoruz.

ENGELSİZ FİLMLER FESTİVALİ ARTIK GEZİCİ!

Birçok şehirden davet alıyorduk. Eskişehir Belediyesi'nden gelen davet ile gezici festival olarak devam etme kararı aldık. Daha fazla kişiye ulaşabilmek için İstanbul'u da programımıza ekledik.

HANGİ FİLMLER YER ALIYOR?

Engelsiz Yarışma bölümümüzde ALBÜM, BABAMIN KANATLARI VAR, KOCA DÜNYA, ORHAN PAMUK'A SÖYLEMEYİN KARS'TA ÇEKTİĞİM FİLMDE KAR ROMANI DA VAR ve RÜZGÂRDA SALINAN NİLÜFER filmleri yarışıyor. Festivalde kült filmlerin, kısa filmlerin ve çocuk filmlerinin gösterileceği bölümler de bulunuyor.

OTİZM DOSTU GÖSTERİM!

Otistikler çok fazla ışık, çok yüksek ses gibi nedenlerle sinemada sorun yaşıyorlar. Biz de onlar için, bu uyarıları azalttığımız bir gösterim düzenliyoruz. Davetliler bu gösterimlerde istedikleri gibi hareket edebiliyor ve yanlarında yiyecek içecek bulundurabiliyorlar.

SANAL GERÇEKLİK DENEYİMİ

Sanal Gerçeklik Deneyimi ile katılımcılara hikâyenin içine girme fırsatı sunuyoruz. İlk hikayemiz görme yetisini yavaş yavaş kaybeden bir yazarı, ikinci hikayemiz ise şehirdeki engelleri aşmaya çalışan bir ortopedik engelli anlatıyor.

HEDEF DAHA FAZLA İNSANA ULAŞMAK

Engelsiz Filmler Festivali'ni başka şehirlere de taşımak istiyoruz. Bunun için kurumlardan, kuruluşlardan katkı ve destek bekliyoruz. Aslında herkesin ailesinde, çevresinde engelliler var. Biz onların hiçbir sıkıntı yaşamadan sinema sanatıyla haşır neşir olması için çabalıyoruz. Kültür merkezleri, bakanlıklar, sosyal sorumluluk sahibi kuruluşlar bu çabaya ortak olmalılar. Bekliyoruz. 🌱

**Engelsiz
Filmler Festivali
5-7 Mayıs'ta
Eskişehir,
12-14 Mayıs'ta
İstanbul,
18-23 Mayıs'ta
Ankara'da!**

Mısır satmaya gittiğimiz yer, şehrin en yoksul semtlerinden biri. Mısırın tanesi beş yüz lira. Sümüklü çocuklar gelip iki yüz elli lira uzatıyor, yüz lira uzatıyor “Mısıy...” diyor. Benim boğazım düğümleniyor...

KAZANDIKÇA YERİNDE SAYAN PARA

Babam, işyerinde arabayla araziden şantiyeye giderken yolda bir kaza yaptı. Babam hastanelik oldu, geri kalanlar bir tuhaf. Önce komşular, sonra öğretmenlerim, sonra amcam. Biz üç kardeş hayatımıza bir şekilde devam ediyorduk. Devam etmeyip de ne yapacaktık? Babam üniversite hastanesinde, yoğun bakımda. Biz okulumuz devam ettiği için ilçedeyiz. Hafta sonları babamı görmek için il merkezine gidiyoruz. Annem babamın yanında kalıyor. Hafta içi kendi kendimize bakmaya çalışıyoruz. Bakamıyoruz, bakmaya çalışıyoruz. Yumurta kırmayı biliyoruz ama pişirmesini bilmiyoruz. Sizi üzmem için anlatmıyorum, mesele başka. Zaten halam haftada iki gün geliyor, birkaç çeşit yemek yapıyor ve dolaba koyarak gidiyor. Biz onları ısıtıp ısıtıp yiyoruz.

İşte tam o aralar komşular tuhaflaştı. Evde yemek olduğunu biliyorlar ama yine bize yemek yapıyorlar. Bir tencere pilav kendilerine pişirdilerse, bir tencere de bize pişiriyorlar. Ev yemekten geçilmiyor. Son bir ayda yediğim yemeği ömrüm boyunca yemedim neredeyse. “Evde yemek var” itirazımız fayda etmiyor. Baktık çare yok, dolaba sığmayan yemekleri gece sokak köpekleri ve sokak kedileriyle paylaşıyoruz. Geçen gün üst komşumuz, “Bu kedi köpek nereden musallat oldu buralara?” diye söylene söylene geçti evin önünden.

Sonra öğretmenlerim tuhaflaştı. Nasıl mı? Bir gün nöbetçi öğrenci gelip müdürün odasına çağırdı beni. Müdürün odasında bir adam sürekli babamın kazasıyla ilgili sorular sordu. “Nerede çalışıyor? / Sendikacıymış! / Sizi de götürür mü / Mayıs’a?” bildiğin sorgudayım. “Kaç kardeşin var? / Annen çalışıyor mu? / Amcalar ne iş yapıyor? / Onlar da / Mayıs’a katılıyorlar mı?” gibi sorular. Hepsini cevapladım. “Babamın maaşı devam ediyor, annem ev kadını ama babasından kalan bir ev var kirada, amcam bir fabrikada müdür, büyük amcamın da bakkal dükkanı var.” Ben konuşurken diğer adam ölçülerimi aldı. Sonra gittiler. Onlar gidince müdür bana bir kağıt imzalattı. “Bu nedir hocam?” diye sordum, “Dilekçe.” Bir şey anlamadığım için boş boş baktım. “Baban kaza yaptı ya, paraya ihtiyacınız vardır diye senin yerine kaymakamlığa yardım başvurusu yaptık, onun dilekçesi. Değerlendirecekler, uygun görürlerse her ay burs verecekler” dedi. İtiraz edemedim. “Babamın maaşı devam ediyor, annemin evi var, bana niye burs bağlasınlar?” demedim. Hatta olay bana o kadar saçma geldi ki annem dahil de hiç kimseye bir şey demedim.

Ben her şeyi unutmuş hayatıma devam ederken, bir gün müdürün odasında buldum kendimi. Bana bir kağıt imzalattı. Sormaya çekindiğim için, göz ucuyla okumaya çalıştım imzalarırken. Sadece 500.000 TL diye bir şey gördüm. Müdür çekmecesinden parayı çıkardı ve bana verdi. “Kaymakamlık sana sürekli burs bağlamayı uygun görmemiş ama biz en azından bir seferliğine para verin diye çok ısrar ettik ve aldık” dedi. Bir de takım elbise verdi müdür o gün. O takım elbiseyi giymediğim her gün fırça yedim müdürden. Yahu başka takım elbiselerim var.

Babam almıştı, annem almıştı, hatta amcam bile almıştı. Hayır! İlla bu olacak! Parayı da ne yapacağımı bilemedim önce. Yazın kendime bir müzik aleti alırım diye bankaya yatırdım. Meslek lisesinde okuduğum için, bir yıl önce staj zamanı annemle hesap açtırmıştık.

O zamanların deyimiyle on beş tatil, şimdilerin deyimiyle sömestr geldiğinde karnelerimizi alıp amcamlara gittik. Babam hâlâ hastanede. Amcam boş durmamızı sevmez, bakkal dükkanı var, on beş tatil boyunca orada çalışırız diye düşündüm. Yandı tatil.

Hafta sonu babamı ziyaret ettik. Amcam pazartesi sabah erkenden kaldırdı beni. “Yeğenim, bak baban el işine giderken kaza yaptı. Sen babana benzemeyeceksin, el işinde rezil olmayacaksın. Ben sana ticareti öğreteceğim” dedi. Ben daha ne oluyor diyemeden elimden

**Sen o evin
en büyüğün,
çalışacaksın,
annen, kardeşlerini
ele muhtaç
etmeyeceksin.
Paranın kıymetini
bilesin...**

tutup dışarı çıkardı. Evin önünde üç tekerlekli bir bisiklet, bisikletin üstünde bir kazan. “Bak yeğenim, bu senin ekmek teknen” diyerek kazanın kapağını açtı. Kazanın içi kaynamış mısır dolu. “Bunları satıp para kazanacaksın. Böyle yapacaksın, iyi izle” diyerek bir mısır aldı maşayla. Önceden kare kare kesilmiş gazete kağıtlarından birinin arasına koyup çevik bir hareketle üzerine tuz serpti ve bana uzattı. “Gördün mü? Böyle yapacaksın. Sunum çok önemli. Sunmasını bilersen af edersin, puku bile satarsın.” Benzetme aynen buydu. Oğlunu da yanıma verdi, hadi kolay gelsin...

Mısır satmaya gittiğimiz yer şehrin en yoksul semtlerinden biri. Mısırın tanesi beş yüz lira. Sümüklü çocuklar gelip iki yüz elli lira uzatıyor, yüz lira uzatıyor “Mısıy...” diyor. Benim boğazım düğümleniyor. Amcamın oğlu “Olmaz!” diyor. Çocuk, üzgün üzgün gidiyor. Bir şey diyemiyorum amcamın oğluna. Patronun temsilcisi ne de olsa. Öğleye kadar iki mısır zor satıyoruz. Kaldırım taşına oturup öğle yemeği niyetine birer mısır yerken ben kara kara

ne yapacağımı düşünüyorum. Birden aklıma parlak bir fikir geliyor. “Caminin tuvaletine gideceğim” diyerek kaçıyorum. Aslında başka planlarım var.

Geri döndüğümde amcamın oğluna, “Bak aklıma ne geldi!” dedim, merak

etmediği için bir şey sormadı ama ben ballandıra ballandıra anlatmaya devam ettim, “Bak sürekli birlikte gezip yorulmayalım, bir sokağa ben gireyim, sonraki sokağa sen. Birimiz sokağı dönüp gelene kadar, diğeri oturup dinlensin.” Kabul etti. “Hadi” dedim “ilk tur senin.” Atladı bisiklete, yirmi dakika sonra geldi. “Sattın mı?” dedim, “Bir tane” dedi. “Olsun, o da kârdır.” Sıra bana gelmişti. Amca oğlumun göremeyeceği kadar uzaklaştım. Çocuklar etrafıma toplandı hemen...

Amcamın oğlunun yanına geldiğimde “On beş tane sattım” dedim. “Oha!” dedi amcamın oğlu, hemen cebimdeki parayı gösterdim.

Efendim, ister inanın, ister inanmayın, öykünün bundan sonrası şöyle devam etti; her sabah amcam bizi uyandırdı ve mısırlarla yola koyulduk. Ben amcamın oğlunu atlatacak mısırları o yoksul işçi çocuklarına dağıttım. Anne babaları sorunca “hayır”

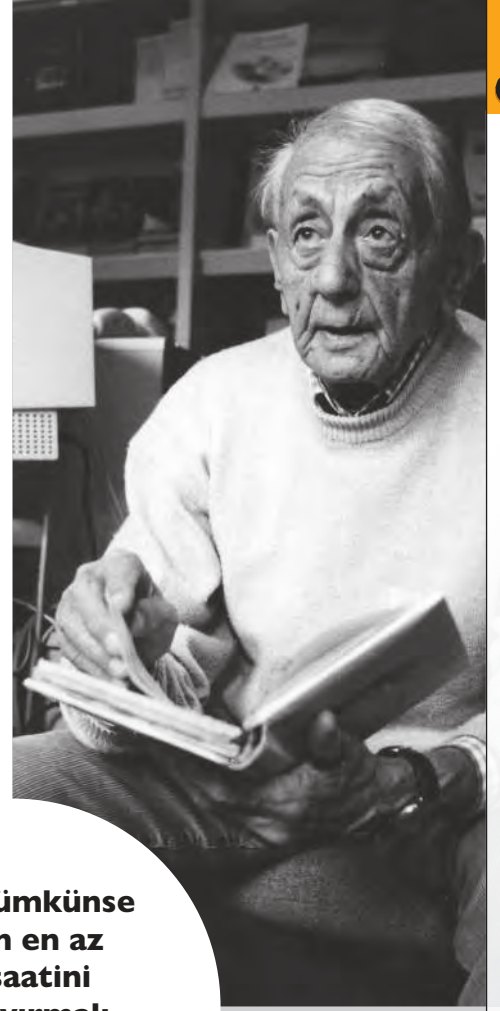
iş dedim. Mısır verdiğim çocukları “Gidin evinizde yiyin” diye de sıkı sıkı tembihledim. Amcamın oğluna yakalanırlar diye korkuyorum. Mısırı bitirip akşam eve dönünce de cebimdeki paraları amcama teslim ettim. Amcam da her seferinde parayı cebine koyarken “Aferin lan size! Canavar gibisiniz maşallah!” dedi. Amcamın oğlu her gün “Ya baba, ben hiç satamıyorum ha, hepsini Oktay abim satıyor” dedi. Amcam bunu her duyduğunda daha bir güzel baktı bana. Çok güzel gülümsedi. Şükür ki sadece hafta içi gönderiyor. Ben her akşam yirmi beş bin lira ile elli bin lira arasında değişen parayı amcama teslim ediyordum. On gün boyunca sürdü bu.

Tabii yavaş yavaş korkmaya başlamıştım, bankadaki param her geçen gün biraz daha azalıyordu. Tamam, haydan gelen huya gidiyordu, ne de olsa para devletindi, asıl zarar devletindi yani. Ben de bir anlamda çocuk bir Robin Hood

idim ama dayanacak halim de kalmamıştı.

Tam ben delirmek üzereyken on beş tatil bitti. Amcam bizi ilçe garajına götürdü. Kardeşlerim arabaya binince amcam beni bir köşeye çekti ve avucuma bir tomar para koydu. “Bu ne amca?” dedim. “Bu senin sattığın mısırın parası. Hem de sermayesiyle. Üç yüz kırk beş bin lira. Güle güle harca” dedi. Boğazım düğüm düğüm oldu. Robin Hood amcasını soyar mı lan? Dayanamadım, “Amca” dedim... “Şşşş” dedi, “Bir şey söyleme. Ben bunu niye yaptım biliyor musun?” diye sordu. “Niye amca?” dedim. “Babana benzeme diye. Bak baban el işi yüzünden kaza geçirdi. Durumu da iyi değil, belki bir daha çalışamayacak. Sen o evin en büyüğün, çalışacaksın, annen, kardeşlerini ele muhtaç etmeyeceksin. Paranın kıymetini bilesin diye yaptım. Sen de gördün, para hiç de öyle kolay kazanılmıyor.”

Bindim otobüse, başımı cama dayadım, amcam gözden kaybolana kadar bir avucumdaki paraya baktım, bir amcama... Amcam uzaklaştıkça gözümde büyüyordu... ✨

Göge başımı kaldırdığımda
bazen sessizce kayıp geçen
bulutları görüyorum.
Uzun bir İlhan Berk'e
benzetiyorum onları.

İLHAN BERK, HARİKA!

Çok güzel "Harika!" derdi İlhan Berk. Bu söz, bu ünlem bir güzellik yargısıydı onda. Estetik ölçü bir yaşam neşesine dönüşüverirdi bu kelime vasıtasıyla. Bir gün Çağaloğlu'nda bir yayınevinde oturuyorduk, sanırım yanımızda öykücü Murat Yalçın da vardı. Az önce Sezai Karakoç'u ziyarete gitmişler fakat bir türlü anlaşıp da buluşamamışlar. Uzun kollarını tamamlayan uzun parmaklarıyla duvardaki bir Vav levhasını gösterip "Harika!" demişti. Öylesine süssüz ve ilkel bir şekle sokardı ki bu kelimeyi, gösterdiği, söylediği aradan çekilir sadece o söz devreye girerdi. Uzanıp bir salkım üzüm gibi koparmak isterdiniz onun "Harika!" demesini.

İsimle değil soyadıyla hitap ederdi bana İlhan Berk ve "Erdem harika!" derdi. Edebiyat tarihimizin derinliğine vakıf olanlar Galile Denizi şairinin kimi ilginç yaşam anekdotlarını bilirler. Eğer söylenenler doğruysa bir ara Ankara'da evlerin zillerini çalar, kapıları açanlara "Ünlü şair İlhan Berk burada mı oturuyor?" diye sorarmış. Muhtemeldir ki her daim diri tuttuğu güzellik anlayışı nice harika nidalarına dönüşmüştür bu zamanlarda. İlhan Berk şiir söz konusu olduğunda kendisini bile kaybedip arayan adamdır.

İlhan Berk gibi sizden hem yaşça büyük hem de çok değerli bir şairle bırakın tanışıyor olmayı dostluk kurmanın talihli yanları var. İlhan (kendisine böyle hitap edilmesini tercih ederdi) kendisinden ziyade sizinle ilgilenen şairlerdendi. Yazdıklarını mutlaka okur, onlar hakkında fikir söyler, dahası yaşamının iki taraflı bir yakınlık olduğunu size özellikle hissettirirdi. Keşfettiği şairler olurdu hep. Onları arar, size Seyyidhan Kömürcü diye bir şairi müjdelirdi. Onun bir diğer anahtar kelimesi "ilgilendirdi" demekti. Sevdigi, ilgisini çeken, heyecan duyduğu bir konuşma, bir yazı, bir şiir gördüğünde hemen atılır, bu beni "ilgilendirmiştir" dedi. Bu yolla İlhan Berk sadece dikkatini değil asıl yaratıcılığını devreye sokardı. Bir tür arayıcı, tarayıcı şiir böceği gibi çalışır, hassas antenlerini açık tutardı.

Şiir için çalışma, ama mutlaka çalışma İlhan Berk'in temel ilkelerinden birisiydi. TRT2'de yoğun mesai ile yöneticilik yaptığım vakitlerde zaman zaman birbirimizi telefonla da arardık. Her seferinde ilk sorusu "Bu sabah şiir çalıştın mı?" olurdu. Ona göre, şair mümkünse

**Şair mümkünse
sabah en az
bir saatini
şiire ayırmalı,
hiçbir şey
yapmıyorsa şiiri
düşünmeliydi.**

sabah en az bir saatini şiire ayırmalı, hiçbir şey yapmıyorsa şiiri düşünmeliydi. "Biliyorum Erdem, orada harika çalışıyorsun, ama unutma biz şairiz ve şiir çalışmalıyız" demesi hem bir uyarı hem de size duyduğu sevginin karşılığıydı.

Ölümünden çok kısa bir süre önce, sevgili şair Haydar Ergülen beni ziyarete gelmişti. "İlhan ile görüşüyor musun?" dedi. Bir süre oldu görüşmeyeli ama dilersen şimdi arayalım ve hatırlarını soralım dedim. Telefonu çaldı. Açığında o her zamanki gülüşüne karşın "Harika!" ünleminden sonra aynen şöyle söyledi. "Erdem, biliyorum çok çalışıyorsun orada. Çok da iyi çalışıyorsun. Ben de bu arada hem hastaneye gidip geliyorum hem de Yapı Kredi Yayınları benim toplu şiirleri Delta serisinden basacak onunla boğuşuyorum. Binlerce sayfa tutuyor kitap. Ömür şiirle geçmiş. Her şeyi yazmış gibi hissetmiyorum kendimi yine de. Ama eldeki hacim bana bir fikir de veriyor. Bu arada sabah erken uyanıp şiir çalışıyorsun değil mi? Böyle söylüyorum sana ama, şu söyleyeceklerimi hiç unutma. Hastaneden bahsettim ya. Geçen gün tekrar gittik. Berber lazım olmuş. Oğlum berber çağırması. Ben de odanın bir köşesinde bekliyorum. Berber, gençten bir çocuk. Kaşla göz arası amca ne iş yapıyor diye sordu oğluma. O da yarım ağızla biraz da gizlercesine 'şair' dedi. Bunun üzerine, berber, ha öyle mi, öyleyse boş ver, anladım dercesine kolunu şöyle bir salladı. Erdem, bunu bilerek şiire devam edeceksin, bu dünya bir b.ka değmez şair için, bizim gibi memleketlerde..."

Göge başımı kaldırdığımda bazen sessizce kayıp geçen bulutları görüyorum. Uzun bir İlhan Berk'e benzetiyorum onları. Tahtakale'de onca nesnenin onu fısıldadıklarını duymak ise harika bir yanılsama. İlhan Berk, harika işte. ✨

KAMU SPOTU

TEVFIK
MERKUT

**SARHOSKEN
SOKAĞA
İŞEMENİN
BEYİN
KANAMASI
RİSKİNİ
ARTTIRDIĞINI
BİLİYOR
MUYDUNUZ
?**

**İNSANLARIN
KAPISINA
İŞERSENİZ
SİZİ
DÜVEBİLİRLER!
DAYAK YEMEK
İYİ BİR ŞEY
DEĞİLDİR!**

KAFAYA
DARBE
ALMAMAYA
ÇALIŞIN
DERNEĞİ

**ÇİN'DEKİ HERKESİN
AYNI ANDA
ZIPLAMASININ
7.4 BÜYÜKLÜĞÜN-
DE DEPREME NEDEN
OLACAĞINI BİLİYOR
MUYDUNUZ? PEKİ
KİLYOS SAHİLDEN
YAPILACAK BİR
GÖBEKLEME
HAREKATININ
RUSYA KIYLARINI
SULAR ALTINDA
BIRAKABİLECEĞİNİ
???**

**KİMSE
TÜRKİYE'NİN
GÜCÜNÜ
TEST
ETMEYE
KALKMASIN
LÜTFEN
TAMAM MI?**

BÜYÜK RESMİ
GÖRMELİZİM
DERNEĞİ

**STEPNE İSİM
KONULMADAN
BABAANE. DEDE
ADI VERİLEN
3 KİŞİDEN
BİRİNİN
KRONİK
DEPRESYONDAN
MUZDARIP
OLDUĞUNU
BİLİYOR
MUYDUNUZ?**

**MİSAL
ÜMMÜHANIN
YANINA Bİ CEREM
NE BİLEYİM
Bİ ASLI?
HER ŞEY DAHA
FARKLI
OLABİLİRDİ!**

7 YAŞINDA
NURETTİN DİYE
ÇOCUK MU OLUR
PLATÖFORMU

JACKIE CHAN neden romantik komedilerde oynamıyor? Kaç yıl daha Kung Fu yapacak? Niçin Robert De Niro olmak istiyor? Pekin polisi, onu nasıl kurtardı? Cüneyt Arkın'ın filmlerini izledi mi? Kaç kelime Türkçe biliyor? Hepsi ve daha fazlası, bu röportajda.

AKSİYONU SEVİYORUM AMA ŞİDDETEN NEFRET EDİYORUM

Sizinle konuşurken akılda tutmam gereken bir şey var mı?

Var: Deli olabilirim ama aptal değilim.

Deli olma ihtimaliniz var mı gerçekten?

Ciddi çelişkilerim var. Mesela aksiyonu seviyorum ama şiddetten nefret ediyorum. Dünya zaten şiddetle dolu, video oyunlarından tut başkalarının filmlerine kadar. Ben filmlerimin barışçıl mesajlar vermesini ve bizi birbirimizle dayanışmaya yöneltmesini istiyorum. Ama çatıdan çatıya zıplayıp önüme geleni de pataklıyorum.

KUNG FU HAYATIN KENDİSİDİR

Gerçekten de filmlerde müthiş hızlısınız. Yorucu değil mi?

Hem de nasıl! Dövüşmekten tabii ki yoruldum. Aslında ben başından beri, ömrümün sonuna kadar sadece dövüş oyuncusu olarak kalamayacağımı düşünüyordum. Kaç kere elimi kolumu kırdım, kafamı yarım, kaslarımı zedeledim... Sayısını ben bile unuttum. Ama hiç şikayetçi değilim. Çünkü seyirci bunu görmek istiyordu. Jackie Chan'ın bir bilgisayar animasyonu değil kanlı canlı gerçek bir insan olduğunu biliyorlardı.

Sizin animasyonunuz da yapıldı fakat?

Ve hiç tutmadı. Seyirci beğenmedi ve haklıydı da. Benim Superman olmamı istemiyorlardı. Ya da Örümcek Adam. Bu karakterleri oynamak ne kadar kolay değil mi? Bir kereliğine de olsa, süper kahraman rolünde oynamak isterdim gerçi. Yönetmenler duyun sesimi! Ama hiçbir yönetmen benden bir süper kahraman olmamı istemez. Benden Rush Hour'ı, Rush Hour 2'yi, Rush Hour 3'ü isterler. Yorulsam bile kaslarım sünger gibi yumuşayana kadar bunu yapmaya devam edebilirim, sorun yok.

Sonra?

Ne bileyim, romantik komedi falan çekerim belki.

Seyirci sizi Pretty Woman tarzı bir filmde görmek ister mi ki?

Keşke istese! İhtiyacı olmayan ürünleri birilerine satabilen işadamlarına hayranım! "Jackie Chan boğazlı

kazak giymiş, elinde bir gül, sırtarak şiir okuyor, baksana!" Yoo, sanırım bunun ancak karikatürü çizilebilir.

Her şeyi hafife alıyorsunuz, ama bazı filmlerinizi gerçekten ağır sahneler içeriyor.

Doğru. Çünkü hayat ağır sahneler içeriyor. Ve Kung Fu da hayatın ta kendisidir. Kung Fu'da "Nasıl yumruk yiyeceğinizi bilerseniz, rakibin size üç yumruk atmasına izin vererek kendi kendini nakavt etmesini sağlayabilirsiniz" diye bir şehir efsanesi var. Saçmalık! Birini nakavt etmek istiyorsanız yumruğu yiyen değil, atan olmak zorundasınız.

JACKIE CHAN GİBİ DÖVÜŞÜR, JACKIE CHAN GİBİ KONUŞURUM!

Hayatın yumruğunu yediğiniz oldu mu?

Oldu. Kendimi bir köpek gibi hissettiğim zamanlar oldu. Hollywood'daki ilk yıllarımda mesela. İngilizcem berbattı. Kendimi tanıttığım insanlar bana "Jackie ne?" diye sorardı. Aşağılandığımı hissedirdim.

Nakavt olmaktan nasıl kurtuldunuz?

Kendimle ilgili bir şeyi kavradım: Beni sadece bilmediklerim korkutabilir. Genelde film çekeceğimizde kameranın önünde ne yapacağımı bilirim. İşin içine konuşma girdiğinde korkarım. Çünkü dövüştüğüm kadar iyi konuşamıyorum ve genelde de benden konuşmamı istiyorlar. İngilizcem asla mükemmel olamayacak. Salla gitsin. Ben Jackie Chan'im ve Jackie Chan gibi dövüşür, Jackie Chan gibi konuşurum. Ayağa kalktım ve bozuk İngilizcemle tüm dünyaya sesimi duyurdum. Ha ha ha.

Tüm dünyaya mı?

Tüm gezegene! Bir keresinde nüfusu hepi topu 25 bin olan ufak bir Afrika ülkesindeydim. Halkın çoğu çıplak ayaklı yerlilerdi ama ben yoldan geçerken tüm köy yollara dökülüp "JACKIE! JACKIE!" diye tezahürat yaptı. Benden başka bir de Sylvester Stallone'u tanıyorlardı.

Kendi ülkenizde, Çin'de durum nasıl?

Bir keresinde her şeyi göze alıp Pekin'deki bir ayakkabı mağazasına gittim. Yarım saat içinde mağaza 25 bin insanla çevrildi. Oradan kaçabilmem için özel bir polis birliğinin gelip bana yol açması gerekti!

Bunalmıyor musunuz?

Eh... Bazen adımın sanımın bilinmediği, kimsenin yüzüme bakmadığı zamanları özleyorum. Bundan 30 yıl önce bir sabah uyandığımda ufakık çocuklardan sakallı ihtiyarlara kadar herkesin beni tanıdığını fark ettim.

OĞLUM "BRUCE LEE'NİN OĞLU GİBİ OLMAK İSTEMİYORUM" DEDİ

Sizce iyi film nedir?

İnsanın bebeğiymiş gibi özenerek çektiği filmidir. Bir kere filmin mutlaka bir miktar komedi içermesini ve de iyi bir mesaj vermesini isterim. Seyircinin izlediği şeyin gerçek olduğunu hissetmesini önemserim. Öyle

ÇEKİK GÖZLÜ ROBERT DE NIRO OLMAK İSTİYORUM!

Çinli bir Kung Fu ustasından Amerikan ekranlarında boy gösteren bir oyuncuya dönüşmek kafa karıştırıcı değil mi?

Ben zaten sadece dövüş oyuncusu olarak anılmak istemiyordum. Dövüşçülerin ömrü kısa sürüyor. Ben seyircinin beni “dövüşmeyi de bilen bir oyuncu” olarak görmesini istiyorum.

Değişen tam olarak ne?

Eskiden oradan oraya zıplayarak o kadar hızlı dövüşürdüm ki kameranın bana zoom yapmasına bile vakit kalmazdı. Yüksek binalardan atlıyor, arabaların üstünden takla atıyordum. Seyirci, bu hızı ve akrobasiyi seviyor, alkışlıyordu. Şimdiki seyirciler farklı. Yeni seyirciler de dövüş sahnelerini seviyor, ama aynı zamanda iyi bir hikaye de istiyorlar. Artık çatıllardan atlamıyorum, atlayasım da yok. Seyirci, istesem bunu yapabileceğimi zaten biliyor. O yüzden şaşırtıcı bir yanı kalmadı. Ben de oyunculuğuma daha çok özeniyorum.

Çok para kazandığınız muhakkak. Parayı önemsiyor musunuz?

Belki inanmayacaksınız, ama hayır. Eskiden parayı önemserdim. Artık umurumda değil. Ben de evrim geçirdim. Ve daha çok para isteyen birine dönüşmedim, çok şükür. Uçan tekme atmaktan fazlasını isteyen biri oldum. Başka biri olmak istiyorum. Mesela, çekik gözlü bir Robert De Niro! Kısa bir süre önce İtalya’da ufak bir kasabada turluyordum ve çocuğun biri bana bakıp “AAA JACKIE CHAN!” diye haykırdı. Neden “Robert De Niro” demedi ki? Benim içimde bir De Niro var oysa. Jackie Chan bedenine hapsolmuş Robert De Niro’yum ben.

Motivasyonunuz ne o zaman?

Hâlâ paradan mı bahsediyoruz? İstesem, gemi de, uçak da satın alabilirim. Ama böyle şeyler bana heyecan vermiyor. Hatta artık her gün aynı şeyi giyer oldum. Üç beş dolara aldığım giysilerle dolaşıyorum. Satın alabilmek istediğim tek bir şey var, o da zaman. Zaman asla yeterli değildir. Hayat tüm arzuları gerçekleştirmek için çok kısa. Ömür boyu da deli gibi dövüşemezsin.

Iron Man gibi bilgisayarda hazırlanmış bir şeye yirmi dakika boyunca bakmasını istemem. Sahiciliğe önem veririm o yüzden üçlü tekme atmam gerekiyorsa, atarım! Belki bu da Kung Fu’dan öğrendiğim bir şeydir. Dövüşü önemseyerek dövüş, filmi önemseyerek çek.

Filmlerinizde özel efekt kullanmıyor musunuz?

Özel efekt benim.

Hep böyle mi çalıştınız, sendelediğiniz olmadı mı?

Olmaz olur mu? Hiç darbe almadan dövüşülür mü? Bir gün gençlik filmlerimden Sarhoş Usta’yı (Drunken Master) izlerken yanlış bir mesaj içerdiğiyle yüzleştim. “İç, dövüş, iç, iç, dövüş, iç.” Çok utandım. Bundan da rahatsız oldum ve Sarhoş Usta 2’yi çektim. Bu kez mesajım doğrudu: İçme ve dövüşme! Bunun önceki kadar havalı olmadığını dolayısıyla da daha az para kazandıracağını biliyordum. Ama ayılıp kendime geldiğimde eskisinden daha doğrudum.

Sizi örnek alan genç bir insana ne önerirsiniz?

Sürekli öğrenmeye ve çalışmaya devam etmek zorundasın. Bütün gün PlayStation oynayan biri asla iyi bir Kung Fu’cu olamaz, iyi bir oyuncu da, hatta iyi bir insan da olamaz. Gerçi böyle diyorum ama ben de oğluma küçükken dövüş sanatlarını öğretmeye çalıştım. Bana “Bruce Lee’nin oğlu gibi olup herkesten babamın ne kadar iyi olduğunu dinlemek istemiyorum” dedi. Galiba tembelin teki.

BİZ BİLGİSAYAR DEĞİL, KENDİ YUMRUKLARIMIZI KULLANDIK

Kung Fu sonsuza dek yaşayacak mı? Tüm bu yumruklar, uçuşlar, tekmeler... Emin değilim. Yavaş yavaş gerçek dövüş sanatı bitiyor. Ciddiyim. Çünkü gerçekten dövüşen çok az kişi kaldık. Ben ve benim kuşağımdan birkaç oyuncu daha, emekli olduğumuz zaman bu iş bitecek. Çünkü 90 dakikalık bir film boyunca dövüşmek gerçekten çok zor bir iş ve artık kimse o zorluktaki güzelliği görmüyor. Amerikanlar işi çözdü: Yakışıklı bir yüz bul, bilgisayara yerleştir sonra sayısız program kullanıp onun gerçek bir dövüş oyuncusu gibi görünmesini sağla. Bizim böyle sahtekarlıkları yapmak için ne paramız ne de imkanımız vardı. Kendi ellerimiz ve bacaklarımızla

dövüşmek zorundaydık. Belki de oğlum haklıdır.

Aileniz de sizinle birlikte yeni bir film için dünyayı tavaf ediyor mu?

Hayır ve bence böylesi daha makul. Arada bir “Ailemden uzak kalamam, ne olursa olsun yanlarında olmalıyım” diyen adamlara denk geliyorum. Benim evlilikten anladığım öyle bir şey değil. Bazen karımı aylarca görmediğim olur. Dünyanın bir köşesinde bir sette çalışırken, ailemden koptuğumu düşünmüyorum, ailem için çalıştığımı düşünüyorum. Ailemi önemsemek illa ki her gün salonda karımın yanında sıkıntıyla oturmak zorundayım demek olmamalı.

EĞİTİM ŞART!

Her şeyi bırakıp evinizin salonunda dövüşmeden pineklemeyi de özlemiyor musunuz?

Bazen... Bazen artık emekliliğimin geldiğini, bir sonraki filmimin son aksiyon filmim olması gerektiğini düşünüyorum. Ama Cannes Film Festivali’ne son katıldığım da insanlar bana bu konuyu açtığı zaman eveledim geveledim sonra da “Bu benim son ‘büyük’ dövüş filmim” dedim. Çünkü hâlâ dövüş filmlerini seviyorum.

Kendimi sürekli sınıyor ve her defasında “Bir beş yıl daha bu işi sürdürebilirim” diyorum.

Bu size bir sorumluluk da yükledi mi?

Tabii ki. Bazen hükümetler bir şeyler yapar ve bu insanların dikkatini bile çekmez. Ama bir ünlü çıkar o konu hakkında konuşursa, insanlar mesele hakkında düşünmeye başlar. Söylenmesi gerekeni söylemekten korkmayan daha çok sayıda ünlüye ihtiyaç var. Ama ünlü insanların ahkam kesmesi de yeterli değil.

Başka ne gerekiyor?

Eğitim şart! Eskiden saçma sapan pek çok şeye sırf geleneksel oldukları için inanırdım, çünkü aptaldım! Ay’ın özel güçleri olan büyü bir şey olduğunu sanıyordum. Sonra bir gün adamın birini Ay’da yürürken gördüm! Dünyam tepe taklak oldu. O gün kitapların sıradan nesneler olmadığını anladım. İyi bir kitap, iyi bir yumruktan daha güçlüdür.

CÜNEYT ARKIN VE BEN

Türkiye’deki meslekaşınız Cüneyt Arkın’dan haberdar mısınız?

Tabii ki. Cüneyt Arkın’ı kim tanımaz? Türkiye’de bir film çektim: Accidental Spy! (Altın Yumruk İstanbul’da.) İstanbul’da üç aydan fazla kaldım. Bu süreçte şehrin birçok yerini gezdim. “Günaydın, iyi akşamlar ve çay” demeyi öğrendim. Cüneyt Arkın’ı da öğrendim tabii ki. Filmlerini izledim. Kendimi onunla kıyaslamam çok zor. Benim kendi karakterim var, onun kendi. Biraz farklıyız.

Karşılaştığınız ona ne demek isterdiniz?

“Günaydın, iyi akşamlar ve çay!” Başka da Türkçe bir şey diyemiyordum ki zaten.

Son soru: Jackie Chan’ın içinde kalan ukde nedir?

Bazen kötü adamı oynayasım ve filmin ortasında ölesim geliyor. 🌸

Bir kereliğine de olsa, süper kahraman rolünde oynamak isterdim.

Kartal, çıktığı irtifada hep görür ama gökte bir iz bırakmadan da var olur. Zavallı salyangoz ise pek az görür ama iz bırakmadan var olamaz.

GÖRÜNMEYORSAM YOKUM

1800 ŞİİR... 25 BİN 574 SAYFA...

Bir şairsiniz, gün geliyor ölüyorsunuz. Aileniz, odanızda tam 1800 şiir buluyor. Kabul, biraz abartmışsınız ama sayı tam olarak bu.

Fakat bir gariplik var. Şöyle ki, siz hayattayken sadece 11 şiir yayınlamıştınız. Üstelik bunlarda ya isim kullanmamış ya da takma isimleri seçmişsiniz. Yani siz, pek tuhaf Emily Dickinson Hanımefendi, hayattayken pek öyle şair olarak tanınmış da değildiniz.

FERNANDO PESSOA BEYEFENDİ, SİZ N'APMIŞSINIZ BÖYLE?

Ya da şair, yazar, mütercim, eleştirmen, filozof, medyum, astrolog, mistik, flaneur gibi birbirinden farklı onlarca etiketi olan renkli birisiniz. Sizin de pek üzücü erken ölümünüzden sonra, odanızda 25 bin 574 sayfa yazı, şiir, not vs. bulunuyor. Üstelik sadece kendi isminizle yazmamış, her birini mükemmel tasarladığınız yetmiş aşkın karakter yaratıp yazdıklarınızı onlara imzalatarak, bir çeşit kendi orta dünyanızı yaratmışsınız.

Ama durun, sizin de hayattayken güç bela yayınlanmış, sadece dört kitabınız var. Gereğinden fazla kendi halinde bir memur olarak yaşadığınızı sanıyorduk sizin Fernando Pessoa Beyefendi, ama siz n'apmışsınız böyle?

Yazmanın, önüne çıkan ne kadar vakit, gece, kağıt ve mürekkep varsa, tamamını hizmetine koştuğu böyle bir humma nöbetiyle üremesi elbette sıradan değil. Mesela Pessoa'nın bu on binlerce sayfasını kitaba çevirdiğinizde, ortaya yüz ciltlik filan bir kütüphane çıkıyor. Ya da Emily'nin şiirleri elli cilt oluyor. Ama yine de, benim için hayret verici olan bu nicelik değil.

YAZMAYA SABIR, YAYINLAMAMAYA SABIR

Bir insanın, böyle bir yazı yükünün altına girmesi için, ölümüne adanması için, yazı yiyip yazı içiyor olması gerekir. 47 yaşında dünya değiştiren Pessoa'nın, ömrünün yarısı boyunca her Allah'ın günü üç-dört sayfa yazdığı bir yükten bahsediyoruz. Ama dedim ya, bu bile mümkün. Benim için sıra dışı olan, önünde şapka çıkardığım gerçek, bu yazı adamının yazdıklarını açık seçik görmekle. Ama yine de yazan, gördüğünün, görebildiğinin şuurundadır ve buradan doğacak ayrıcalığı da fark eder. Bu ayrıcalık hissi onda görünme isteğini de doğurur. Gördüklerini göstermek ister elbet ama gördüğünün görünmesini de isteyecektir.

Yazmak, neredeyse görmekle ilgili: Başkalarının görmediklerini görmekle ya da başkalarının eksik gördüklerini bütün görmekle yahut başkalarının iyi görmediklerini açık seçik görmekle. Ama yine de yazan, gördüğünün, görebildiğinin şuurundadır ve buradan doğacak ayrıcalığı da fark eder. Bu ayrıcalık hissi onda görünme isteğini de doğurur. Gördüklerini göstermek ister elbet ama gördüğünün görünmesini de isteyecektir.

Ama bakın Emily'ye, bakın Fernando'ya ki, görmeye olan ölümüne ilgileri onlarda görünme arzusunu önemsizleştirmiş. Dışarıdan bakınca, ütülü hayatlarıyla, kendi sıkıcı dünyalarında yaşayıp giden bu tuhaf insanlar, mesai dışında, misafir ve işlerinden arda kalan vakitlerde, doldurdukları defterleri hesabına bir istikbal kaygısı gütmeden sadece yazmışlar.

Emily Dickinson

Ancak kötü yazarlar iz bırakmak için yazarlar.

Bu adeta görmenin laneti.

GÖRÜNMENİN LANETİ

“Görmenin laneti”ni yaşayan bu isimlere mukabil, tam da karşı cephede, “görünmenin laneti”nden mustarip olan biz modernler.

Görünmediğimizde yok olduğumuzu, unutulduğumuzu, bir yer kaplamaz olduğumuzu sanıyoruz. Yeterince iyi, yeterince derin, yeterince hakikatli göremediğimizden olsa gerek, gördüklerimiz bizi yeterince meşgul etmiyor. Biz, görünmenin telaşındayız. Kalabalık bir sınıfta yapılan bir yoklamada, yok sayılma korkusuyla oturamayan, eli aşağı inemeyen, endişeyle dolu çocuklar gibiyiz.

“Görünmenin laneti” bizi, kendimizi hep kalabalıkta tasavvur etmeye zorluyor. İç dünyamızdaki hafiflik, bizim var olduğumuza kendimizi bile iknaya yetmiyor. Bu hafiflik sebebiyle, bir yer kapladığımızdan emin olamıyoruz. Ancak başkalarına tutununca, başka gözlerce görülünce var olduğumuza ikna oluyor gibiyiz.

Görmenin lanetine uğrayanı bekleyen yalnızlıktır. Ama o tam da dünyası yeterince dolu olduğu için yalnızlığından hoşnuttur. Yazmak onun için iz bırakmak için değil, eriştiği görme biçimini keskinleştirmek içindir. Ancak kötü yazarlar iz bırakmak için yazarlar.

Görünmenin lanetine uğrayanı bekleyense yalnız kalma korkusudur. O, dünyasına ha bire yamalar yapmaya hüküm giymiştir. Ve hep iz bırakmak ister.

Eski bilgelere biri olsaydı şöyle bir meselle bitirirdi: Kartal, çıktığı irtifada hep görür ama gökte bir iz bırakmadan da var olur. Zavallı salyangoz ise pek az görür ama iz bırakmadan var olamaz. 🐌

DÖN!

e.odabaşı ve a. taşkesen için

o sene bir kampana gecesini

trenler gelip geçti şehrimizden

uzakta bir ısıklık sesi

değildi duyduğumuz

raylar birbirine sürtünürken

kıvılcımlar çakıp durdu heceden

oysa ıslak

oysa kirli

oysa yapışkan

sözlerimiz vardı önceden

ama

çarpmadı kalbimiz

sürmedik ayaklarımızı sokağa

kulağımızda sesler yankılanırken

isteseydik ölebilirdik o sene

o sene bir kapının önünde

o sene sokakta öylece

o sene dumanlar şehrimizden

o sene çarşılar

o sene şarkılar

o sene bir buz parçası

eriyip durdu sabaha kadar

yıllar tarih olur bir gün

zaman üzerimize yığılır

siz gittiniz bembeyaz

bir patiska gibi işlenerek

bizse kaldık

kirli bir havlu nemiyle

Sait Faik, bir hikâye kitabının adını ‘Kovada Bulut’ koymak istemiş. O günkü Varlık Yayınları editörüyse “Sen en iyisi bu kitabın adını Havada Bulut koy” demiş... ‘Havada Bulut’ kıstır oysa; ‘Kovada Bulut’sa içimizden taşmış ilkbahardır. Çünkü içine bir kez ilkbahar indi mi, o kocaman gökyüzü kovaya sığmayı pekâlâ bilir.

ÇİÇEKLİ BULUT

- İlkbaharda göç eden bir kuşu yakalayıp kafese kapatırsan, kafesi ne tarafa çevirirsen çevir; kuşun kafası göç ettiği yöne döner. Kafese de kapatılsan, cehenneme de çevirsen yaşadığın yeri, içine bir kez ilkbahar indi mi, istikametini bellidir. Adımların seni hep o çiçekli yollara, o güneşli kıyılara götürmek ister. Küçük bir saksıdaki çiçekte bile orman görürsün. Bedenin başka yerlerde dolaşsa da kafan adalar arasında gidip gelir hep. Çilesi bir ömür sürecektir gibi de olsa, “İlkbahar gibi bir mevsimi olan bu dünya, yaşanmaya değer... Ne olursa olsun...” diyen Sabahattin Ali, aklına düşer. Kulak arkana bir dal beyaz fransola çiçeği ne de yakışır.

- İçine bir kez ilkbahar indi mi, kafesler umurunda olmaz artık... Büyükşehirler umurunda olmaz. Büyük büyük lâflar umurunda olmaz. Referandumlar, memorandumlar, erken boşalan seçimler falan hiç umurunda olmaz. İlk yerli uçan araba’ların, dokuzuncu köprülerin, otuz üçüncü havalimanı vaatlerinin zerre önemi yoktur. İçine bir kez ilkbahar indi mi, yapılacak tek şey, balkonundan gökyüzüne bakmak ve senin için “Yerini sevdi” diyecekleri bakir kıyıları aramaya koyulmaktır. Hiç değilse bunu kafaya koymaktır. İstilacıların iktidarından kurtulup ilkbaharla öpüşebilen kişi, koyulacağı yolların fikrinden yakasını kurtaramaz. Yelken olur o; tilkişen olur, kuzugöbeği mantarı olur; olur da olur. E olsun. İlkbaharı içine çekmeyi bilen, frezyalar gibi koksun her nefesi.

- “Kırdım diyorsun zincirlerini; evet köpek de çeker koparır zincirlerini, kaçır o da uzaklara ama halkalarını boynunda taşıyarak.” Montaigne’in ‘Denemeler’ isimli o tek kitabında, Perseus’tan alıntılanan bir cümle bu. İçine bir kez ilkbahar indi mi, boynunda kalmış zincirin halkaları da umurunda olmaz... Tek derdin, kafesten bir şekilde kurtulmaktır çünkü. Üzerine duvar üstüne duvar örseler de, yüzün güneşe dönmeyi bilir kafesteki kuşlar gibi. İstedikleri kadar engel olsunlar; burnunun ucuna indiyse yasemin kokulu geceler; seni güzel bahçelerin fikrine uçurmayı her şartta bilir kanatların. Cihanda sulh olursun. Aklına gelmez kelepçeler, küçüklü büyüklü kıyamet zincirleri. İçine üşüşür hanımeli kokuları, saçlarında manolyalar açar.

- Aşk, kalbin ilkbaharıdır. İnsan sadece

insana âşık olmaz. Ege’ye de âşık olur misal. Zeytin ağacına da âşık olur. Badem çiçeğine de olur... Bir arının becerdiği işe de... Olur da olur. Sadece insan mı âşık olur? Sahilin bahtsız köpeği Fidus, sahilin çapkın kedisi Yelloz’un üstüne çıkıyor bugünlerde. Köpek kediye, insan ağaca, keçilerse kekiklere âşık. 13 yaşındaki ufaklıklar bile, geceleyin karides avlıyorlar ahşap iskelelerde. Elllerinde fenerler, kovalar... Çocuklar karidese, karidesler dolunay sandıkları fenere âşık. İlkbahar gelince, geceleyin kovada dolunay, gündüzleyinse kovada bulut var. Kafalar, küçük bir kovaya gökyüzünü sığdırmaya müsait.

- Sait Faik, bir hikâye kitabının adını ‘Kovada Bulut’ koymak istemiş. O günkü Varlık Yayınları editörüyse “Sen en iyisi bu kitabın adını Havada Bulut koy” demiş. “Sevilmemişlerin, çok üzülmüşlerin, sarhoşların, bir zamanlar güzelken çirkinleştirmişlerin, hasılı içi rahatsızların” hikâyesini yazarken, kovasına doldurduğu bulutu ve güneşi evine götürmek isteyecek kadar büyük bir aşkı içinde muhafaza edebilen adamın kitabının adı, bir başkasının hesapları nedeniyle ‘Havada Bulut’ oluvermiş... ‘Havada Bulut’ kıstır oysa; ‘Kovada Bulut’sa içimizden taşmış ilkbahardır. Çünkü içine bir kez ilkbahar indi mi, o kocaman gökyüzü kovaya sığmayı pekâlâ bilir.

- Bodrum’da, Zeki Müren’in evine komşu bir restoran var. Bu mekânın sahibi ve işletmecisi Çağrı Bozçağa ve Çağlar Bozçağa kardeşleri seviyorum. Yaptıkları incelikli işten ya da arkadaşlığımızdan dolayı değil sadece; aynı zamanda, Sait Faik’inki gibi bir isim meselesi yüzünden: Bozçağa’ların yelkenci bir aile dostları, sevdiği insanlara Kızılderili isimleri takmayı çok seviyor. Kızılderililer nasıl ki doğadaki hâllerden yola çıkarak insan isimleri buluyorsa, bu denizsever aile dostu da, Bozçağa’lar için öyle isimler uyduruyormuş. Misal; sağı solu belli olmuyor, ne zaman nerede olacağı kestirilemiyor diye Çağlar’ın adını “Kırık Ok” koymuş. Çağrı ve Çağlar’ın babasına da iri cüssesinden dolayı “Oturan Boğa” adını takmış. Anneye de “Çiçekli Bulut” adını yakıştırmış. Ben bu “Çiçekli Bulut” adını duyunca, dayanamadım; anlamını sordum. Çağrı ve Çağlar’ın annesi, hem bulut gibiymiş hem de çiçek. İlkbahar olup ayak bastığı her yeri -Botticelli’nin Venüs’ün Doğuşu tablosundaki Venüs gibi- çiçeklerle donatmış... Bulut gibiymiş hem; yani pek bir ‘kafasına göre’ymiş. Tek derdi varmış çünkü: Hürriyet. İşte, Çiçekli Bulut bu demek: Hürriyete açılan ilkbahar.

- Çağrı ve Çağlar, bir gün, aynı aile restoranından emekli baba Oturan Boğa ve anne Çiçekli Bulut için bir emeklilik ve doğum günü hediyesi tasarlamış. Baba Oturan Boğa’nın doğum gününde, Bodrum’daki o küçük mekânda özel bir gece düzenlenmiş. Güzel güzel içilmiş şaraplar, restoranın müdavimleriyle aheste aheste kutlanmış gece. Gecenin sonunda da “Haydi sahile inelim” denilmiş. Bir de bakmışlar; karşılarında Bodrum işi, sekiz buçuk metrelik bir tirhandil demirli. Üstelik yelkenli. Bilirsiniz, tekneler erkek değil dişidir ve her teknenin bir de adı bulunur. Bu teknenin adı da “Çiçekli Bulut” konulmuş. Bodrum Limanı’na tekne adı kayıt işlemleri sırasında “Böyle tekne adı mı olur?” denilmiş resmi görevlilerce. Ama bu defa, Çağrı ve Çağlar’ın içindeki Sait Faik galip gelmiş. Çağrı ve Çağlar’ın, Oturan Boğa’ya ve Çiçekli Bulut’a emeklilik ve doğum günü hediyesi, işte bu “Çiçekli Bulut” isimli balıkçı teknesi olmuş... Çünkü Çiçekli Bulut demek, hürriyete açılan ilkbahar demek. Havadaki buluttan ziyade, kovadaki bulutu kovalamak demek.

- Halikarnas Balıkçısı, çok sevdiğim Anadolu Efsaneleri kitabında bir güzel anlatır: Mitolojide çok yakışıklı genç bir erkek vardır; Attis, yani Adonis, yani Tammuz, yani Temmuz. İşte bu Adonis, Nana’dan doğmadır ve Anadolu’nun ana tanrıçası Kibele’nin de sevgilisi olmuştur. Kafaları Esatir-i Yunaniyye ile bozmayayım, kısa keseyim. Bu hikâyenin benim için önemi şurada: Adonis’i, yani yazı müjdeleyen yakışıklı doğuran Nana, kimden mi hamile kalmış? Kimden olacak? Badem ağacı çiçeklerinden... İlkbahar bu; çağla bademin çekirdeğinden, bademin çiçeklerinden bile hamile kalmaya müsait kılar havayı... Bu bahardan -biliriz ki- dünya güzeli bir yaz çıkar... İtirazı olan gitsin, havada bulut olsun.

- Benim işim ilkbaharda günbatımı kovalamaktır. Kovadaki bulutu, buluttaki çiçeği aramaktır. “Güneşi nerede batırsam?” diye bir derdim başlar bahar gelip de belimi kavrayınca. Vallahi de başka dert istemem... Siz ey dertliler; dertleriniz arasında böyle bir derdim var diye bana kızmayın... Ben Adolf Hitler miyim ki ilkbaharda kafama sıkayım? Sıkıyam. İnsan, kendi kafasına illâ ki sıkacaksa, ilkbahardan başka mevsim seçmeli... Adolf de değiliz, Hitler de olmayacağız. Çiçekli bulut olmalı baharda. Çünkü aşk, kalbin ilkbaharıdır. Bu dünyayı tüm çilesine ve derdine rağmen sevebilenler için bulutlar çiçekli, kovalarsa bulutludur... Tek derdimiz vardır; onun adı da hürriyettir. 🌸

Trans kadın ECE DALAMAN, geçirdiği kazadan sonra bacaklarını kaybetti. Şimdi geceleri sokaklarda ışıklı kalpler ve çıkmaklar satıyor.

SOKAKLAR TEKİN, İNSANLAR DEĞİL

Ben bir sokak çocuğuyum. 15 yaşında evden kaçtım. Diktatör bir ailenin çocuğuyum. 1960-65'lerde Almanya'ya giden kesimdenler. Maddi durumumuz iyiydi, yani o zamanki Almancılardan daha iyiydi.

Farklıydım. Alışlagelmiş erkeklerin istediği düşünceler bende yoktu. Mesela erkek kardeşim, babam bir şeyi tamir ettiği vakit, emeklerdi, ona yardıma gelirdi. Ben de öyle aptal aptal bakardım, beni hiç cezbetmezdi. Erkek olmak bana yabancı gelirdi.

Bir gün, evden çöp atmaya diye çıktım, "Ay" dedim "çöpler dolmuş ben atayım." Öyle aylak aylak yürüyordum. Orada Türkiyeli barlar vardı. Onlardan birine takılmaya başladım. Sokak, beni içine aldı ve birkaç gün eve dönmedim. Tabii ailem merakta... Peşime düştüler. Arkadaşımla otuyordum, yemek yiyordum, bir baktım babam geldi, enseme dokundu böyle. Kuaföre gitmiş, makyajımı yaptırmıştım. "Eyvah!" dedim "bu adam beni keser, kıtır kıtır doğrar." Birlikte eve döndük.

Babam dedi ki "İnsanın başına her şey gelebilir, değişebilir, her şeyin bir çözümü vardır. Bana doğruları söyle. Nesin?" Ben önce eşcinselliğimi inkâr ettim tabii. "Yok değilim. Öyle ben meraktan yaptım" dedim. Ama öyle değildi tabii.

AİLEMİ KAYBETTİĞİMDE KENDİMİ BULDUM

Aradan zaman geçti. Çözüm ürettiler kendilerince ve erkekliğimi kanıtlamam için beni İzmir'e yolladılar. Teyzemin oğlu beni geneleve götürdü, kadınlara ilgim olup olmadığını anlamak için. O günü unutamam. Genelevin içini geziyoruz. Kadınlar asla ilgimi çekmiyordu. "Beş taş mı oynayacağım? Benim işim olmaz onlarla" dedim. Ondan sonra tam iki buçuk saat içeride, bahçede dolandık. Ondan sonra "Ya" dedi, "ben senin derdini anladım. Senin derdin doğru" dedi. "Doktorun da doğru söylemiş" dedi. "Ben seni, senin mutlu olacağın bir yere götüreyim" dedi. Sene 1982, İzmir'de Rita Birahanesi var, geylerin takıldığı, Basmahane'de. Beni oraya götürdü. Tabii ben yoldaşlarımı görünce, yandaşlarımı, "Ooo, lay lay lom."

Sonra beni İzmir'den otobüse bindirdiler, İstanbul'a; İstanbul'dan aktarmayla Almanya'ya geçeceğim otobüsle. Geçmedim. Dönmedim. O geliş bu geliş İstanbulluyum.

AŞKA DÜŞTÜĞÜM ADAMIN ADI: PSİKOPAT BÜLENT!

Birkaç gün sonra cebimdeki para da eridi. İstiklal Caddesi o zaman trafiğe açıktı. Oranın sokak çetelerinin bir tanesinin başı, bana göz koymuş, önümü kesti. Tartaklamaya başladılar. Sonra o geldi: "Psikopat Bülent!" Onların elinden kurtardı beni. Kurtardığı gece de kendisi tecavüz etti. Gerçekten derler ya

"İnsan celladına âşık olur" diye, âşık oldum ben ona.

Hasta oldum annem, bacım durmamıştı başımda, o durdu, defalarca doktora götürdü. Ondan sonra tabii aşkın gereğince ondan da darbe aldım.

O zaman ben "Deniz" ismini kullanıyordum. Deniz Gezmiş hayranıyım. "Deniz'i bana gönderin. Karakola para getirsin, harçlığım yok" diyordu. Bülent, nezarete düşmüş, arkadaşı geldi, dedi "Deniz Abla aç kapıyı!" Açtım. Dedi, "Girebilir miyim? Bülent Abi karakolda, para götürceğim." Ben arkamı döndüm, kapıyı kapattı, sürgüledi tecavüz etti.

AŞK, HAYATTAN DAHA SERTTİ

Nisan-mayıs aylarıydı, o zaman iklim daha düzgündü. Boğazlı kazak giyindim. Bülent geldi eve, dedi, "Bu sıcakta boğazlı mı giyinilir? Üşüyor musun? Hasta mısın doktora gidelim mi?" "Yok" dedim, "öyle biraz üşüdüm" falan. Yemedi de, kurnaz da, çakal da. Bağırıldı "Kim yaptı?!" Şimdi söylesem bir dert,

Bedenler elbet ölecek. Önemli olan düşüncelerin ölmemesidir.

söylemesem bir dert. Tesadüfen bana tecavüz eden arkadaşı eve geldi o gece. Bülent, onu öldürmeye kalktı ve yeniden hapse girdi.

Aradan yıllar geçti. Bülent çıkmış cezaevinden, bana haber göndermiş. Ben gitmedim. Bir baktım Meydan Restoran'ı bastı, dağıttı. Orada tabii benim maaşa zam, işe son oldu; aylak aylak geziyorum. "Valla" dedim "Bülent, sen beni kıtır kıtır kessen de bir daha seninle birlikte olmayacağım, bitti bu iş" dedim. "O zaman" dedi, "bana bir gününü feda et, bundan sonra dokunmayacağım, yatmayacağız ama sadece bir gün geçireceğiz" dedi. Ama söz verdi mi de sözdür yani, öyle pis bir huyu vardı. Ağzından çıkanı yapardı. Gittik, gezdik, salıncağa bindik, oynadık, yedik, içtik. Gittik, beni çocuklar gibi yıkadı, yatırdı, yanıma yattı, koynuna aldı, hiçbir şey yapmadı ve sabah da vedalaştı. Aşk, benim için orada kaldı.

ARTIK BEDENİM BANA SAHİP DEĞİL, BEN BEDENİME AİTİM

Cinsiyet değiştirme ameliyatı oldum. Beni rahatsız eden bir organdan kurtulmuş oldum. Ama şunu düşünürsen, "Bu toplum bana farklı bakacak, beni anadan doğma biyolojik kadın gibi görecektir" diye yatıp da kalkarsan, mutsuz olursun. Çünkü toplum seni hiçbir zaman biyolojik kadın gibi görmüyor, bu toplum gibi görmüyor. Gören var mı? Var. Görmeyen var mı? Var. Benim alışlagelmiş kadın çizgim yoktur benim, ben feminen bir kadını, feminist bir kadını. Yani bana bazen, "Çok erkeksisin" derler. Ben buyum. Ben, hani kadın rolü üstlenmiş, -Türk kadını veya- kadın rolü üstlenmiş bir kadın değilim. Erkek egemen sistemin dayattığı kadın değilim. Erkek bedenimi, erkek kimliğimi gömdüm. Allah rahmet eylesin.

GEÇENİZE IŞIKLI KALPLER, SİĞARANIZA ÇAKMAK SATIYORUM

Bir gün, para karşılığında sekse zorlandığım zamanlarda, yol kenarında bir araba çarptı bana. Bacaklarımı kaybettim. Ama umudumu kaybetmedim. Çakmak, ışıklı kalpler, küçük oyuncaklar satıyorum. Haliç'ten çıkıyorum, Tahtakale'ye gidiyorum. Tahtakale camiası tanıyor beni. Diyorum şundan, şundan, şundan ver; veriyorlar. "At çantaya" diyorum. Çantamı alıyorum, poşetleri bağlıyorlar, geliyorum eve, boşaltıyorum.

Burada esnafın "Ece Abla"sıyım yani. Mahalleye girerken, "Abla iyi akşamlar" derler, alışlagelmiş. Bizim halkımızda aslında bir sorun yok, valla yok. Sıradan halk gerçekten umursamıyor yani.

Ama sular dalgalanmadan durmaz arkadaşlar. Sen kaos çıkacak diye her şeye evet dersen, yarın öbür gün bu ülkenin kadını da, erkeği de, LGBTİ'si de tamamen karanlığa gömülecek; İran gibi olacak bu ülke. Eee? Bırak öleceğimiz varsa öleceğiz, kalanlarımız kalacağız; gidenler, katledilenler katledilecek; üzüleceğiz, katledilen yoldaşlarımız olacak; belki ben olacağım belki sen olacaksın ama kalanlar bari daha özgürleşecek ya. Bunun için bir can feda etmeye değmez mi? Ha? Ben ederim. Ben şahsım adına bu halklara, -Türk halkı demiyorum- bu coğrafyada yaşayan halklar özgürleşecekse, ben canımı feda ederim. Bu ölümsüzlüktür.

Bakın Vehbi Koç'un, Sakıp Sabancı'nın trilyonları var, şirketleri, holdingleri var. Senede kaç defa anılıyor? Ya miras kavgalarında ya şirket batmalarında ya bir akrabaları ölünce ya da senede bir defa ölüm yıldönümlerinde... Bir Deniz Gezmiş, en ufak bir şeyde anılmıyor mu? Bedenler elbet ölecek. Biyolojik olarak elbette her insanın bedeni ölür ama önemli olan düşüncelerin ölmemesidir. Biz her zaman ne diyoruz? "Gençlik gelecektir" diyoruz. Biz o bayrağı geleceğe vermeliyiz. 🌱

Zihninizin evi olan beyniniz, derdinizin laboratuvarına dönüşür. Yeterince kafayı taktığınız bir hususun sizden kurtulması bu nedenle pek mümkün değildir.

İHSAN OKTAY BEY'İN MAKALESİNE DİPNOT

Yıllardır beyin anlatırım. Benim işim bu. Son zamanlarda, gençlerin beyinlerini daha yüksek viteste kullanmaları için neler yapabilirim, ona kafa yormaktayım. Bu konuda zihnimi zorlarken, karşıma sıklıkla o hayran olduğumuz insanların biyografileri çıkıyor. Siz de eğer “sıradışı zihinler” meselesine dair örnek ararsanız, Einstein, Tesla, Picasso, da Vinci, Jobs, Hawking, ve daha nicelerinin aykırı öykülerine kolayca ulaşabilirsiniz. Bu insanların çoğunun ortak noktası, çocukluk dönemlerinde “sopalık velet” diyebileceğimiz kategoriye girmeleridir. Biz, bu tür çocukları daha ziyade elimizin tersiyle terbiye ediyoruz. Bir süredir, bu memlekette neden böyle kafalar yetiştiremediğimizi; arada bir kazaen ortaya çıksalar bile onları nasıl analarından doğduklarına pişman ettiğimizi düşünüp duruyorum.

MECNUN MİSALİ...

Derken, OT'un geçen sayısında Üstat İhsan Oktay Anar imzalı “Nörd” yazısı karşıma çıktı. Aynı derginin yapraklarında komşuluk etmekten gurur duyduğum, “Puslu Kıtalar Atlası”nı okuduktan sonra tüm fabrika ayarlarımı değiştiren, memlekete dair yeniden umutlanmamın nedenlerinden İhsan Oktay Anar'ın tam benlik bir mevzuda kaleme aldığı makale, beni bir “şerh” yazmaya yöneltti.

İhsan Bey detaylı bir tanım vermemiş ama Amerikanca'da “nörd” diye okunan ve “nerd” diye yazılan kavram, bizim dilimize genellikle “inek” diye çevrilse de aslında bundan çok daha fazlasını ifade eder: Nörd, bir mevzuya patolojik olarak kafayı takmış, o mevzudan başka şeye ehemmiyet vermeyen, yaratıcı sürprizlere gebe bir zihin işleyişine sahip ademoğullarını ve havvakızlarını nitelemekte kullandığımız bir kavram aslında. Sözlük anlamı itibarıyla “Entelektüel veya bilimsel konulara köle misali adanmışlık sergileyen kişi” olarak da geçiyor (Mariam Webster Dictionary).

SIRADAN İNSANLAR DAHİLERİ SEVMEZ

Nörd taifesi genellikle Hollywood sinemasında anti-patik, gözlüklü ve sinir bozucu tipler olarak da resmedilir, bilirsiniz. Hani şu korku filmlerinde en başta ölmesi mukadder olanlar... Bu karikatürün arkasında, “homo” (insansı) adıyla anılan primati “sapiens” (düşünen) namına layık kılan gizemli bir yeti gizlidir aslında. Zayıf bedenine rağmen, zihinsel donanımı sayesinde dünyayı kendine uydurabilen ve biyolojik sınırlarının kat kat üzerinde işler becerebilen insan soyunun en itibara şayan üyeleridir onlar. Dertlidirler aslında. Akranları oyunla, parayla yahut karşı cinsle aklını bozmuşken, onlar kendi mevzularında kaybolmuş

gibidirler. Dert edindikleri konu dışındaki tüm faaliyetleri, otomatik pilota, şuursuzca yaparlar. Mecnun misali, Leyla peşinde bir ömür koşarlar.

Sonuç değil süreç odaklıdır. Nörd engel tanımaz, bıkmaz ve de usanmaz. Sıradan insanlar hem nördlerden pek hazzetmez, hem de onların ortaya koyduğu işleri hayret ve hayranlıkla izlerler.

ÜSTAT NÖRD MÜ?

Kendisini şahsen tanıma bahtıyarlığına eremedim ama bana sorarsanız Nörd yazısında mevzuyu bu kadar detaylı resmeden İhsan Oktay Anar da tam bir nörd olmalı! Her ne kadar uzaktan görebildiğim kadarıyla iri cüssesi ve karizmatik duruşuyla nörd kalıbına pek uymasa da, Puslu Kıtalar Atlası, Suskunlar, Efrasiyab'ın Hikayeleri, Amat gibi metinleri yazabilmek için sıra dışı bir kafaya sahip olmak şart.

Beyin zaten ne yaparsanız yapın sürekli değişir. Evde canınız sıkılarak tavanı izlerken bile beyin bağlantılarınız yenilenir ve dinamik bir şekilde yeniden kurulur. Sabit devreleri olan bir bilgisayardan ziyade sürekli karıştırılan bir tencere spagetti gibidir beyniniz. Asla durmaz. Davranışlarınız ve düşünceleriniz beyin bağlantılarınızı oluşturur; bu bağlantılar da davranışlarınızı ve düşüncelerinizi yönetir. Yaşamın erken dönemlerinde zihninizi meşgul eden bir derde tutulursanız, zamanla beyninizin bağlantıları ağırlıklı olarak o sorunu çözme yönünde gösterdiğiniz çabayla şekillenir. Zihninizin evi olan beyniniz, derdinizin laboratuvarına dönüşür. Yeterince kafayı taktığınız bir hususun sizden kaçması

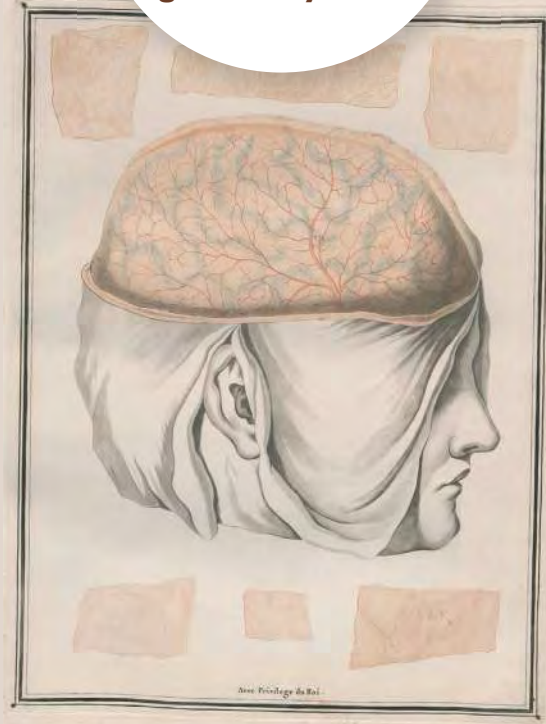
ve kurtulması bu nedenle pek mümkün değildir.

NÖRDLERİ YAFTALAMA!

Yılları alan eğitim hayatında milyonlarca çocuktan kaçının zihnine böyle bir dert bırakabiliyoruz? Kaç benzersiz zihni, hiçbir işe yaramayan testler çözdü-rerek köreltiyoruz Kendiliğinden ve sistem kazası olarak kafayı bir şeylere takma potansiyeli olan az sayıda garibanı da hayatlarından bezdirmeyi çok güzel beceriyoruz. “Dislektik, hiperaktif, dikkati dağınık, kafası bulanık” diye diye, belki de insanlığı kurtarabilecek nice gencecik dehayı toplumsal normallerimiz adına varlık aleminden kovuluyoruz. Sonra da başımızı ovalayıp “Ne oldu bize?” diyoruz.

Neticede, bana soracak olursanız, bize en çok “nörd” lazım bu zamanda. Özel bir çabaya da gerek yok; sadece önlerinde engel olmayalım yeter. İnsanı insan yapan takıntıları açığa çıkarabilecek bir sistem inşa etmek için tek yapmamız gereken belki de o kahrolası “norm”ları olabildiğince sıkça bir kenara bırakabilmek... 🌱

Sabit devreleri olan bir bilgisayardan ziyade sürekli karıştırılan bir tencere spagetti gibidir beyniniz.

YAZA DOĞRU TEMENNİ

Serin bir yer
bana kalbinizde:

Yaz sıcak geçecek, belli.

Sarhoş bir düş kurup
yine gölgenizde
yormadan dinlenirim belki.

Görürüm nasıl yandığını ekinlerin,
otların nasıl sarardığını.
Kurdun kuzuyla
baş göz ettiğini hayatı.

Bir bakmışım
almış beni o ahenk,
tutmuş getirmiş kendime.
Artık ne ölüm ciddi
ne korkusu yaşamanın.

Sevgiler bundan sonrası:
Şimdi her kadın güzel,
her çocuk mutlu,
her adam iyi.

Bazen sizi yorsa da
kötüye yormadığınız
bir rüyayım aklınızda:
Yaz güzel geçecek, sanki.

Din eksenli siyaset, eğitim, sanat, bilim, sosyalleşme... toplum için bir cazibe ve umut kaynağı olmaktan uzaklaşıyor. Buna karşılık, hâlâ İslami telakkinin vazgeçilmez olduğunu düşünen ciddi entelektüeller var. Yazar ATASOY MÜFTÜOĞLU onlardan biri. Müftüoğlu, “ümmetin” temel meselelerini anlattı.

MÜSLÜMANLAR, PARADİGMA SAVAŞINI KAYBETTİ

“BİZ ATADAN BÖYLE GÖRDÜK” DİYEMEYİZ

Dini, örtü olarak kullanmak suretiyle patolojileri, aşırılıkları saklıyoruz. Kültürel muhafazakârlığı yüceltiyoruz. Müslümanlar kendilerinin “muhafazakâr kesimler” olarak tanımlanmasından rahatsız değiller. Halbuki Müslüman muhafazakâr olmaz. Kur’an’ın bütününe ilişkin bir perspektife sahip olmak üzere bir kez Kur’an’ı okuyan kişi şunu görür: Allah “Biz atalarımızdan, geleneklerimizden böyle gördük” demeyi yasaklıyor. Ve bizi uyarıyor, diyor ki: “Ya geçmiştekiler, onlar, atalarınız gereği gibi bilmiyor idiysele?”

ÜMMET YOK ARTIK

Ben profesyonel değilim, ben sorumluluk sahibi olan birisi olarak konuşuyorum. Ümmet artık kitaplarda yazılı olarak kalmış bir mefhumdan ibaret. Buna rağmen bendeniz ümmete mensup birisiyim.

Yazık ki ümmet artık gerçek değil, mevcut değil. Ve Müslümanlar ümmet olgusuna karşı çok büyük bir saygısızlık içindeler. Çünkü herkes ulus-devlet kutsallarını, ulus-devlet realizmini mutlaklaştırdı.

YÜZLEŞME VE HESAPLAŞMA ŞART

Devlet ve ulus-devlet dinin yerine geçti. Devlet artık bir din gibi algılanıyor. İslam bireysel dindarlık, batını dindarlık, maneviyatçılık, ulus-devlet kutsallarına tapınmak; ulus-devletin karizmatik figürlerine tapınmak, devlet dinine tapınmak gibi kalıplara girdi. İslam, içeriden maruz kaldığı saldırılarla, büyük ölçüde etkisiz hale getirildi.

Biz Müslümanlar, kendi kronik sorunlarımızla hiçbir zaman yüzleşmedik. Sorunları hep biriktirdik ve bugün bunlarla artık karşılaşmak istemiyoruz veya sorunların hep dışarıdan kaynaklandığını iddia ediyoruz. Çünkü böylesi kolay. İçeriyle yüzleşmek ve hesaplaşmak risk almayı gerektiriyor; yalnız kalmayı, tecrit edilmeyi göze almayı gerektiriyor. Fakat böyle bir hayati sorumluluğu üstlenmeye cesaret etmek gerekiyor.

BİZİ RENCİDE EDEN VAZİYETİ AŞMAK İÇİN...

Gelenek bütünüyle kötü değil belki ama muhakkak gelenekle hesaplaşmak gerekiyor. Çünkü bu gelenek, Müslümanları büyük ölçüde akılsızlaştırdı, düşüncesizleştirdi ve algılarını yok etti. Yani zaman ve mekân bilincini kaybettiler, tarih bilincini kaybettiler.

“Ben Müslümanım” demek bugünün dünyasında

ilkeğilğin, arkaikliğin itirafına dönuştü. İslam, kendi içinde de sıkışmış görünüyor. Dışarıdan yanlış anlaşılan fakat içeride bütünlüklü, huzurlu, anlamlı bir hayat tarzı olarak deneyimlenebilen bir Müslümanlık’tan da söz edemiyoruz. Onun için bizim önce kendi geçmişimize ve içe doğru bir hesaplaşma yapmamız gerekiyor. Bizi rencide eden, aşağılayan bu vaziyetin aşılması için, yüzleşme gerekiyor.

APARATÇIKLER

Tarihin son birkaç yüzyılını Müslümanlar daha çok bir istatistik konusu olarak yaşadılar. Neden Müslümanların kamusal bir düşünürü yok da, seri halde endüstriyel olarak imal edilen binlerce aparatçıkları var? Aparatçık. Yani Sovyet Komünist Partisi’nin alt katında ücretle slogan söyleyenler. Yani onların klişeleri var, sloganları var, kalıpları var ama düşünceleri yok. Şimdi toplum hızla partizanlığa sürükleniyor.

Kaçarak mağlup olduk. Dolayısıyla öyküyü galipler anlatıyor.

İSLAM’I ŞEYLEŞTİRMEK

Bizim gibi taşralı kültürlerde, partizan bir böcek, bir düşünürden daha değerlidir. Mao diyor ki, “Kızıl olmak, uzman olmaktan çok daha önemlidir, değerlidir.” Bugün bizim yaşadığımız şey bu.

Dinin hiçbir alanda, hiçbir şekil ve surette belirleyici ve tayin edici bir işlevi yok; hiçbir alanda bir şey söylemiyor. Yani bugün İslam’ı şeyleştirenlerin, istismar edenlerin, onu bir akademik araştırma konusu haline getirenlerin 21. yüzyıl için kuracakları bir tek cümle yok. “İslam’ı şeyleştirenler” derken, hepimizi kastediyorum. Yani onu politik amaçla, cemaat çıkarları adına, ekonomik çıkar adına, makam, mansıp adına araçsallaştıranlar, istismar edenler.

İKİ UYUŞTURUCU

İslam dünyası toplumlarının son birkaç yüzyılı çok etkili uyuşturucuya maruz kalarak geçirdiklerini, bu uyuşturucuları halen almaya devam ettiklerini görüyoruz. Bu uyuşturucuların birincisi politik popülizm, ikincisi dini popülizmdir. Bu uyuşturucuların etkisi altında bugün geldiğimiz konumun İslami bir açıklaması olamaz. Biz insanlık tarihinin en ahlaksız ekonomik sistemiyle, bırakınız uzlaşmayı, bütünleşmiş durumdayız. Ben örneğin kapitalizm karşısında dehşete düşmüş birisini hayatımda görmedim. Kapitalizm sebebiyle zihinsel sağlığı kaybeden birisini görmedim. Bugün tarihe müdahale iradesi ve liyakati olmayan, söyleyecek sözü olmayan, ekonomi, bilim, dil, bilgi üstüne söyleyecek sözü olmayan bir yapı İslam olamaz.

SPIVAK: “MADUN KONUŞAMAZ, ÇÜNKÜ...”

Müslümanlar olarak biz küresel entelektüel tartışmalara katkıda bulunacak hiçbir isme sahip değiliz. Bu tartışmaların eleştirel çözümlemesini yapma liyakatine sahip birisine de sahip değiliz.

Madun Araştırmaları Kolektifi, Hindistan’da, İngiliz sömürgeciliği tarafından ele geçirilen Hint kültürü ve uygarlığını yeniden ele geçirme amacına yönelik çalışıyorlar. 75 yaşındaki akranım Bayan Spivak Madun Konuşabilir mi? adlı risalesinin sonunda “Hayır, madun konuşamaz çünkü madun paradigma savaşlarını kaybetmiştir” diyor. Biz Müslümanlar da paradigma savaşlarında kaçarak mağlup olduk. Dolayısıyla öyküyü galipler anlatıyor. Dünyada yazılan hikayeye katkıda bulunmadık. Daha vahimi, bu paradigma savaşını farkında bile değildik. Hâlâ değiliz. Kendi inanç ve kültürümüzü, galiplerin bize sunduğu şablona uydurmak suretiyle benliğimizin tüm dayanaklarını, zeminini kaybettik. Yani dünyanın zihinsel anlamda ele geçirilişine ilişkin tarihsel serüvenin ayırında değildik. İçe kapandık ve geçmişe kapandık. Tarihin bileşenlerine dair en ufak bir fikre sahip değildik ve paradigma savaşını kaybettik. ❀

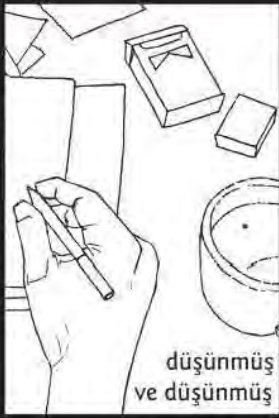
KENT REHBERİ

TURGUT YÜKSEL

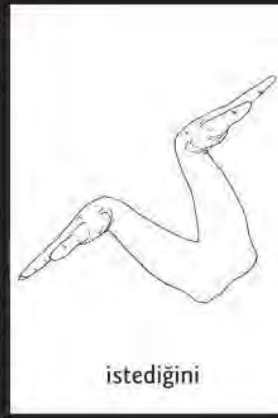
çizer veya yazar
masasına oturmuş

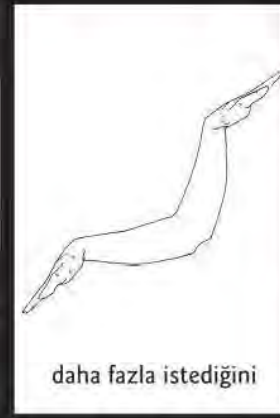
düşünmüş
ve düşünmüş

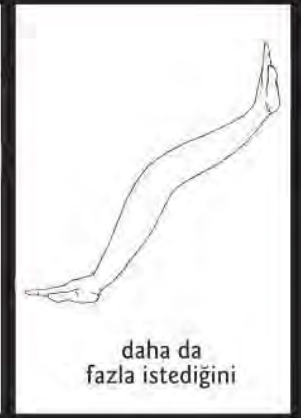
sıkıntıyla defterinin
kenarına karalamaya
başlamış

istediğini

daha fazla istediğini

daha da
fazla istediğini

dokunmalarını

bağlanmalarını

hep olanı

gelenleri

bekleyenleri

açılmayı

hük
me
dil
me
yi

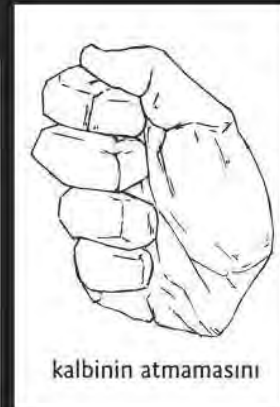
kasılmalarını

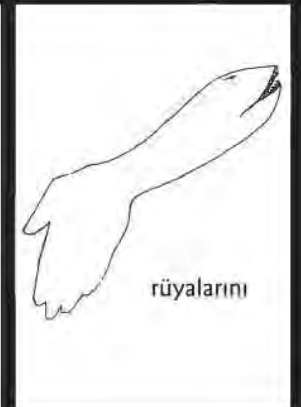
gevşemelerini

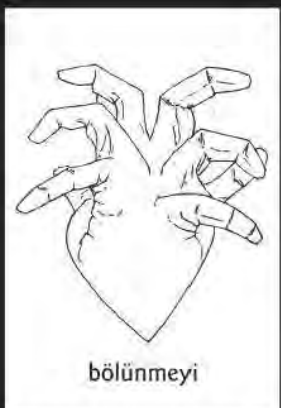
tekrarlarını

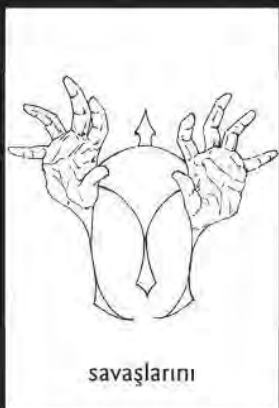
kalbinin atmamasını

rüyalarını

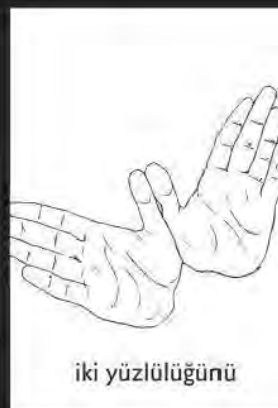
bölünmeyi

savaşlarını

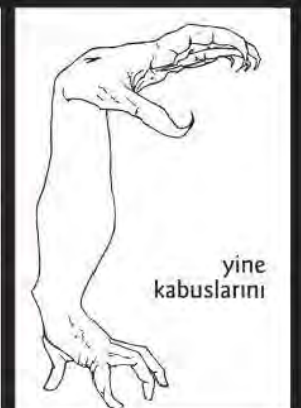
sınırlarını

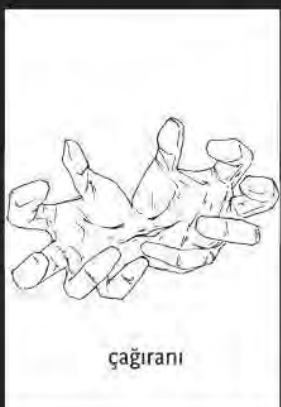
iki yüzlülüğünü

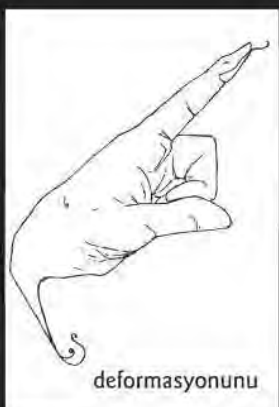
yine
rüyalarını

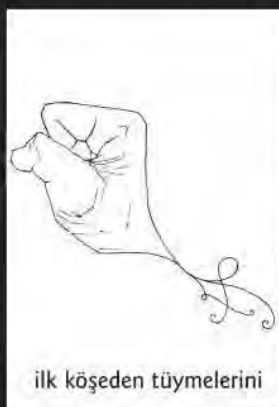
yine
kabuslarını

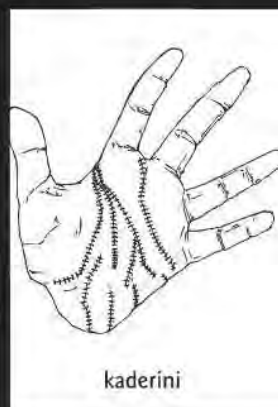
çağıranı

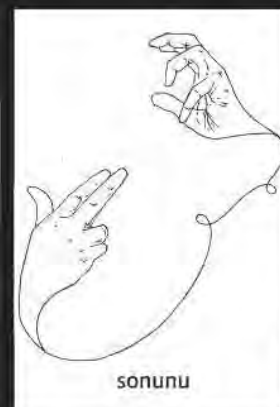
deformasyonunu

ilk köşeden tüymelerini

kaderini

sonunu

gözlerini sayfadan ayırıp
baktığı zaman da sadece
gerçeği görmüş

MİRGÜN CABAS, HACI BEKTAŞ VELİ'den nasihat ve feyiz almak üzere huzura çıktı. Sosyal medya, hakikat, tüketim kültürü, aşk, siyaset, kibir, inanç... gibi konuları sordu. "Anadolu'ya ruh üfleyen ermiş" olarak bilinen Hacı Bektaş Velî'nin öğütleri, hâlâ öğretici, hâlâ ilham yüklü.

EGO ZALİM BİR HÜKÜMDARDIR

HER İNCİYİ DELEMEZSİN

Paylaşım ekonomisi diye bir akım var dünyada. Airbnb ile evler, Uber programıyla taşıtlar paylaşılıyor mesela. Bu toplara girelim mi? Sizin ekonomi anlayışınız nedir? Kimsenin ekmeğini yeme, kendi ekmeğini kimseden esirgeme.

Sosyal medyada paylaşımlarını İngilizce yapan Türklere biraz sinir oluyorum ben...

Dili, dini, rengi ne olursa olsun, iyiler iyidir... Benim Kâbe'm insandır.

Yani "kulu kınama" diyorsunuz?

Elbette. Cennete ulaşmak istersen, herkesle dost ol ve kimseye kin tutma.

"Önce google'la sonra tweetle" diye bir kural var bu alemde. Bir kural da siz söyleseniz...

Her derdi söyleyemezsin, her inciyi delemersin.

FEYİZ ALMA TEKNİĞİ

Tasavvuf sosyal medyada çok prim yapıyor. 140 karaktere sığacak güzel bir tanım yapsanız da paylaşsak...

Tasavvuf, zihnini boşaltmak, iki elindekileri bırakmaktır. Kuyuya düşerken ne yapılırsa, onu yapmaktır.

Yoga için de öyle derler... Modern dünyada feyzi nerede bula-biliriz?

Feyiz verilen değil, alınan bir şeydir. Feyiz; sabır ve gayret gösteren, temiz kalpli ve zeki kişilere nasip olur.

Allah'ı, dini; günlük, dünyevi meseleler için kullananlara bir ikaz?

Kimseyi Allah'a gammazlamaya kalkma.

Bunu anlayacaklarından şüpheliyim. Biraz daha açar mısınız?
Allah sevgisi, dilini tutmakta kendini gösterir.

Bülbülün çektiği dil belası mıdır?

Evet...

Beyan (konuşma, ifşa) atı fazla süratli koşar
Korkarım yuları elimden kaçır

MERTLİĞİN FORMÜLÜ

"Kapitalizm egoyu kıskırtır" derler. Siz ne dersiniz?

Ego, zalim bir hükümdardır.

Narsisizm salgını var sanki? Ahali sürekli selfie çekip duruyor...

Kibir, sevgiye engeldir. Gönle girmenin, gönül almanın başlıca şartı tevazudur.

Kibir konusu mühim... Ötekine yer

bırakmayacak denli kendini öne çıkaranlara diyeceğiniz bir şey var mı peki?

Kibir ve gösterişçilik; göstermelik bir varoluşun, kişisel sahteliğin kanıtıdır.

Aldığı övgüleri

retweetlemek ayıp mıdır?

İnsanlardan övgü talep etmek adildir.

Bu biraz sert oldu... Başkaları hakkında dangıl dungul tweet atanlara biraz sinirleniyorum ben. Hata mı ediyorum?

Mertlik, insanların günahlarını, ayıplarını görmemektir.

KORUYUCU MELEKLER

Kimlerle arkadaş olalım?

Paradoksal olarak, münzevilerle münasebet kurmak lazımdır.

Çok ilginç, o zaman inziva zedelenir? İnsan ilişkileri cidden hassas bir konu. Sizin zamanınızdan, yani 13. yüzyıldan bugüne değişen pek bir şey yok galiba?
Bilgelere kulak ver; cahillerle konuşma, dostlarına iltifat et.

Çok like alacak bir aforizma lütfetseniz?
Eline, beline, diline sahip ol.

Ünlü, zengin, başarılı insanlardan etkilenmeli miyiz?

Hararet nardadır, sacda değildir / Keramet baştadır, tacda değildir / Her ne arar isen kendinde ara / Kudüs'te Mekke'de Hac'da değildir.

Bir insanı nasıl anlamak, değerlendirmek gerekir?

Eğer bir insan, hem çalışkan hem akıllı ise takdir et; çalışkan fakat akıllı değilse dikkat et; akıllı fakat tembel ise ikaz et; hem akılsız hem tembel ise terk et.

Kendimi biraz yalnız hissediyorum. Neden olabilir?

Her kişiyi, üç yüz altmış melek korur. Bunca melek arasında kendini yalnız sanıp edepsizlik edersin. Hani meleklere inanıyordun?

BUDALALARIN DÜNYASI

Maalesef, inandığımdan emin değilim... Röportajlarda en korktuğum şey, birinin benden aşkı tarif etmemi istemesi. Sizde bir formül var mı?

Aşk, kalbin hayat bulmasıdır.

Çok bilen çok yanılır mı?

Bilgelik çarşısının sermayesi iflastır.

Telefon almak için iPhone'un yeni modelini bekleyeyim mi?

Budalar dünyevi şeyleri zahmetle elde eder, hasetle muhafaza eder ve böylece kendilerini heder ederler.

Beklemeyeyim yani... Her insan zaman zaman yeteri kadar akıllı olup olmadığını sorgular. En azından bana bazen oluyor. Bunu anlamanın bir yolu var mı?

Akıl kalbin ile egondan gelen sinyallerin farkını bilmendir.

Tweet atmak mı daha iyidir, makale veya kitap yazmak mı?

Fikir üretmeyen bir entelektüel, Nuh'suz gemi gibidir.

HİÇBİR ŞEY SANA AİT DEĞİL Fake hesaplar var bir de...

Allah'tan başkasına güvenmek, senin sevmeye potansiyelini yok eder ve hünerini bozar.

Siyasi ve toplumsal konularda fikirlerimizi söylemekten sakınmalı mıyız? Yani, bazen, doğru bildiğini söylemek insanın başına dert açabiliyor...

Yoksul düşmekten korkan kimse, onu insan kılan dengeyi kaybeder.

İnsan insanın kurdu mudur? Tehlikeli ve tehlikede miyiz?

Dikkatini dünyaya ve beşeri münasebetlere odaklamazsan, kimse seni in-citemez

Hem insanı seveceğiz, hem de kimseye güvenmeyeceğiz öyle mi?

Mülk edinmekten ve dünyevi ilişkilerden sakınırsan, bir harf gibi yalın bir manaya kavuşursun.

Mal da yalan mülk de yalan... mı?

İnanç ile bilincin buluşması; insanın hiçbir şeyi kendine ait saymaması, kendine mal etmemesidir.

Yandaşlık, grup çıkarı, belli bir kesimin adamı olma gibi konularda ne söylersiniz?

Üç günlük ömür için fani dünyada / Kula kul olmamak kararımız var

Gerçek orada bir yerde mi?

Kimi, hakikate dair en ufak bir ipucu bile göremez. Kimi de her şeyi hakikatin delili olarak algılar.

HADDİNİ AŞAN, ZİDDINA DÜŞER

Sizin zamanınızda da kariyer planlaması var mıydı?

Allah'tan dileğim, O'ndan başkasından bir şeycik dilememe gücüdür.

Çok hırslı birini

tanıyorum. "Ben hizmetkarım" filan diyor ama sallıyor mu acaba?.. Haddini aşan, zıddına düşer.

Takım tutar gibi parti tutanları ne yapacağız peki?

Bir an gelir, insan tövbe ettiğine de tövbe eder.

Ölümü nasıl karşılamalı insan?

Azrail geldiğinde bocalayıp bırakacağın bir işle uğraşma.

Uzun yaşamak mı önemlidir, iyi yaşamak mı?

Dünya seni bırakmadan, sen dünyayı bırak.

ÖTEKİNİN İYİLİĞİ İÇİN...

İsyan etmek lazım mı arada bir?

Ötekinin iyiliği için ayağa kalk, hikmet namına konuş ve hürmetle otur.

Eski sevgili, eski günler? Geçmişe dair pişmanlıklara bir çözümünüz var mı?

Mazinle uğraşarak zaman kaybetme, şimdiyi heba etme.

Hoşlandığımız biriyle ilk kez yemeğe çıkıyoruz... Neye dikkat edelim?

İştahla yiyip mideni tıka basa doldurma sakın. Aksi takdirde gaflet, şehvet ve karaktersizliğe sürüklenirsin.

Hak, diyorsunuz, hakikat diyorsunuz... Bunlara nasıl erişeceğiz?

Hayat, ilahi vesilelerle deveran eder. Bunu fark ettiğin vakit, Hakk'a doğru yürümeye başlarsın. Menzile erdikten yani Hakk'ı tanıdıktan, hakikati idrak ettikten sonra... Yani mazhar olduktan sonra artık Hak'ta yürürsün ki, bu yürüyüşün sonu yoktur. ✨

PADİŞAH İLE EVLİYA

Din alimlerinin iktidarın emrine girip onların istediği gibi fetva vermeleri usulden midir?

Herat hükümdarı, Hoca Ahmet Yesevi'ye sormuş: "Bu kürk üstümdeyken namaz kılmam caiz midir?" Hoca gülmüş. Hükümdar "Ne gülüyorsun?" diye sormuş. O da "Senin akılsızlığına gülüyorum. Karnın haram doluyken, halkın vebali boynundayken, bana kürkten bahsediyorsun!" demiş.

Padişah ile sizin aranızda geçtiği söylenen bir olay vardı, neydi o?

Padişah tutturdu: "Benden bir şey iste." Dedim "Sinekleri benden uzak tut." "Sineklerle baş edemem" dedi. Ben de "Oohooo..." dedim, gülüp geçtim.

KÜÇÜK MUCİZELER

Ne yapacağını, durumu nasıl düzelterek bilmiyordu. Daldı gitti uzaklara. Ne öpüşen çifti görüyordu gözleri ne de Büyükkada'daki evlerin delirmiş ateş böceklerine benzeyen ışıklarını.

Önünden geçerken pek de dikkat çekmeyecek açık mavi boyalı, iki katlı mütevazı bir evde yaşıyordu Nezaket Hanım ile Yaşar Bey. Kızıltoprak'tan Kalamış'a uzanan sakin sokaklardaki sessiz ve huzurlu evlerden birinde. Hani, hafif serin akşamüstlerinde önünden geçerken salon penceresinin sararmış tülünün ardında yanan ışığı fark edip içeri doğru utangaçça baktığınız, iki yaşlı insanın can çekişen kaplumbağalar gibi ağır ağır hareket eden silüetlerini ve tüplü televizyonda izledikleri hava durumunu hayal meyal gördüğünüz evlerden...

Ama bu akşam o her zamanki huzur dolu akşamlardan değildi. Evde tatsız ve kuru bir telaş vardı. Nezaket Hanım mutfakta, Yaşar Bey'in pastaneden sabah aldığı kurabiyeleri tabaklara bölüştürürken bir yandan da kendi kendine söyleniyordu:

"Nerden çıktı şimdi bu adam? Müsaade istedik o kadar... Ama o boğazımıza çökecek nerdeyse! Sen bekle, biz sana haber vereceğiz dedik; gelicem de gelicem, gelicem de gelicem, usandırdı billahi."

Yaşar Bey mutfığa girdi, Nezaket Hanım'ın yanağını öptü, saçlarını okşarken "Öyle deme hanım, bak bir biz kaldık burada. Çocuklar gözümüzün içine bakıyor 'evet' diyelim diye, bitirelim şu işi artık, çok uzadı zaten" dedi.

Nezaket Hanım çocukların bahsi geçince biraz yumuşar gibi oldu ama yakınmaya devam etti:

"Aman bırak! Çocuklarımı! Hepsini başının çaresine bakıyor, bir şey dedikleri de yok zaten, senin kuruntun o. Yarımdan yurdumuzdan olacak bizim burada."

Sözlerini bitirdikten sonra, yaşından hiç beklenmeyecek hızlı elindeki kurabiyeleri tabaklara fırlatarak ağlamaya başladı.

"Yaşar, biz ne yapacağız bu ev olmazsa? Nereelerde oturacağız? Çocuklar bunu düşünmüyor mu Yaşar? Bizim evimizden onlara ne?"

"Öyle deme Nezaket, onların da çocukları var; torunlarımız... Hepsine birer daire gelecek buradan, belki satarlar, belki kiraya verirler. Kötü mü olur? Sadece onlar için değil, hepimiz için iyi olacak. Bak hâlâ eve odun kamyonu geliyor; kolay mı zannediyorsun kışın soğukunda eve her gün odun taşımak? Bahçe bahçelikten çıktı, artık bakamıyorum, şu hali görmüyor musun?"

"Aman bırak! Seni de etkilemişler, bırak! Tamam, bir şey demedim. Ne olarsa olsun!"

Yaşar Bey cevap vermek için ağzını açtığı anda zil çaldı, bekledikleri misafirler gelmişti.

"Buyurun efendim, buyurun... Hoş geldiniz... Şöyle geçin, buyurun lütfen."

Cengiz Bey'i karşısında görünce heyecanlanmıştı Yaşar Bey. Heyecanından, durmadan "Buyurun" diyordu. Çok istiyordu bu anlaşmayı yapmayı. Dairelerden sadece birini satsa, küçük oğlu Kemal'i yurt dışına yüksek lisans yapmaya gönderebilirdi. Kemal'i çok sevdi. Kimseye belli etmezdi ama çocuklarını ayırdığını, kendisine bile.

Kemal'le araları hep iyiydi, annesine anlatamadığı her derdini babasına söylerdi Kemal. Yaşar Bey de oğlunun tüm dertlerini omuzlardı. Kemal istemiyordu evin yıkılmasını ama yurt dışına gitmesi için de başka çareleri yoktu. Yine de babasına bir şey demiyor, hatta konuyu ima bile etmiyordu. Cemal öyle değildi. O istiyordu yapılacak yeni apartmanı. Babasıyla da uzun zamandır başka başka

Çaresiz insanların dalgınlığı vardı üstünde.

sebeplerden konuşmuyordu. Fakat Yaşar Bey gelininin, torununun özel okula gidebilmesi için kocasının başının etini yediğini biliyordu...

Cengiz Bey eve bütün ihtişamıyla gelmişti. Yeşim tespihini sakın sakın çekiyor, mahallede bir evi daha fethetmenin haklı gururunu yaşıyordu.

"Hoş geldiniz Cengiz Bey."

"Hoş bulduk efendim, nasılsınız?"

"İyi valla, bildiğiniz gibi işte, gailisi biter mi hayatın?"

Cengiz Bey, mahallenin nerdeyse bütün apartmanlarını yenilemiş, yerlerine gayet modern ve sağlam apartmanlar yapmıştı. Aileden müteahhitti. Dürüstlüğü, işine olan saygısı dillere destandı. Daireleri her zaman gününde teslim eder, kimsenin hakkını yemezdi.

Konuyu Cengiz Bey açtı:

"Evet, Yaşar Bey, ne yapıyoruz şimdi? Sizden bayağıdır haber bekliyoruz, ama ses soluk çıkmayınca biz de bir ziyaret edelim dedik."

Nezaket Hanım elinde çay tepsisiyle içeri girdi. Herkese "Hoş geldiniz" dedikten sonra çayları dağıtmaya başladı. Yaşar Bey cevap verdi:

"Biliyorsunuz Cengiz Bey, niyetimiz var tabii, sadece ufak birkaç detay üzerine düşünmek için süre istedik sizden, bu işi bilen tanıdıklarımıza da sorduk bazı şeyleri."

"Çözeriz detayları, siz merak etmeyin, aklınızda ne varsa siz bana da sorun lütfen."

Nezaket Hanım önce Cengiz Bey'in daha sonra diğer iki mühendisin çayını verdi. Yaşar Bey'in çayını verirken yüzüne öyle içli baktı ki kocasının... Yaşar Bey, Nezaket Hanım'ın gözlerinin ve dudaklarının aynı anda "N'olur kabul etme" diye fısıldadığına yemin edebilirdi, ama bu fısıltıyı ikisinden başka kimse duymadı.

"Evet, ne diyorduk Yaşar Bey, detaylar... Buyurun, siz aklınıza takılanları sorun bana..."

Yaşar Bey, elindeki çaydan bir yudum aldıktan sonra bardağı sehpaye biraz sertçe bıraktı.

"Cengiz Bey, biliyor musunuz?" diye söze girdi.

"Neyi efendim?"

"Biz aslında vazgeçtik, vermiyoruz evimizi kimseye. Çok teşekkür ederiz, size de buraya kadar zahmet verdik, kusurumuza bakmayın."

"Yaşar Bey ne oldu şimdi?"

"Bir şey olduğu yok, kararımız budur!"

"Aman efendim, nasıl olur? Mahallede bir tek siz kaldınız! Bu evde mi oturacaksınız, en azından..."

"En azıندانlık bir şey yok Cengiz Bey. Biz evimizden

memnunuz. Bu evi değiştirmek istemiyoruz, ölene kadar burada oturacağız, bu konuda fikrimiz değişmeyecektir, boşuna konuşmamıza gerek yok!"

Yaşar Bey'den böyle bir çıkış beklemeden Cengiz Bey çok şaşkındı, elindeki çaydan farkında olmadan hızlı hızlı yudumlar alıyordu, cümlelerine "Ama, ama" diye başlıyordu. Fakat Yaşar Bey kararlıydı, yapamazdı çünkü, kırk yıllık eşi gözlerinin içine öyle yalvararak bakarken yuvasından vazgeçemezdi. Oğlunun istikbali için bile olsa evini yıktıramazdı. Şunun şurasında kaç yıllık ömürleri kalmıştı ki zaten? "Bizler öldükten sonra çocuklar evi ne isterlerse yaparlar" diye düşündü. Artık umurunda bile değildi, üzerinden büyük bir yük kalkmıştı. Cengiz Bey izin isteyip apar topar kalktı. Suratından düşen bin parçaydı, neler olup bittiğini anlamamıştı.

Yaşar Bey, Nezaket Hanım'a hiçbir şey söylemeden dışarı çıktı. Güzel bir kadının dudağı gibi ılık bir Nisan akşamıydı. Kalamış'a, parka doğru biraz yürüyecekti. Nezaket Hanım'a bile tahammül edebilecekti durumda değildi o anda. Mahallede herkes evlerine çekilmiş sıradan hayatlarının günlük muhasebesini yapmakla meşguldü. Bu muhasebeyi yapmaktan kaçınanlar ise hayatlarından daha sıkıcı olan dizilere gömülmüşlerdi. Yüksek ve ruhsuz apartmanların arasından yavaş yavaş yürüyerek sahile kadar indi.

Park tenhaydı. Bir-iki kişi köpeklerini gezdiriyor, sahildeki kayalıklarda yüzlerini göremediği bir çift adalara karşı içinde güçlü bir tutku barındıran, ama yine de bu tutkuyu görünmez kılabilen bir şefkatle öpüşüyordu. Bulduğu ilk banka oturdu Yaşar Bey. Kemal'in işi de yatmıştı tabii, o parayı hayatta bulamazdı, birinden alsa geri ödeyemezdi.

Ne yapacağını, durumu nasıl düzelterek bilmiyordu. Daldı gitti uzaklara. Ne öpüşen çifti görüyordu gözleri ne de Büyükkada'daki evlerin delirmiş ateş böceklerine benzeyen ışıklarını. Çaresiz insanların dalgınlığı vardı üstünde.

Tam "Ulan ben bir yanlış yaptım galiba. Gidip adamdan özür dileyeyim, şu işi toparlamanın bir yoluna bakalım" diye düşünürken telefonu çaldı. Zili en yüksek seviyedeydi, çünkü kulakları artık eskisi gibi duymuyordu. Sesi duyan iki martı, bir kedi ve kimselerin farkında bile olmadığı on beş ya da on altı karınca ürkerek bulundukları yerden biraz daha uzağa gittiler.

- "Efendim?"

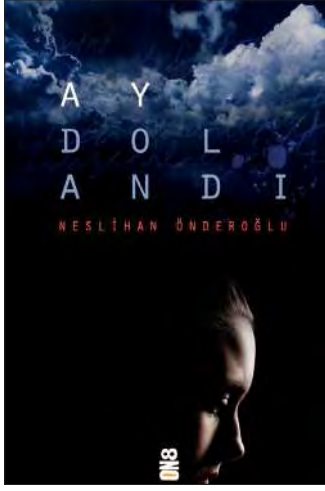
Arayan Kemal'di. Uzun zamandır beklediği, ancak bir süredir umudunu kestiği bursu aldığını söylüyordu sevinçle. Bunu duyan Yaşar Bey'in gözyaşları bir anda usul usul akmaya başladı. Neyse ki Kemal karşısında değildi, bir çocuk babasını zamanı gelince topırağa gömmeli ama hiçbir zaman karşısında ağladığını görmemeliydi. Aceleyle konuşup telefonu kapattı. Eve gitmek istiyordu, Nezaket'e bu haberi vermesi lazımdı. Oturduğu banktan kalktı, koşu yapan sakallı bir adam geçti yanından. Adama hafifçe gülümsedi. Hava ne kadar da güzeldi! Adaların denize düşen yansımalarına bakıp o anki tarifsiz mutluluğunu sonsuza kadar yaşamak istedi.

Biliyordu Yaşar Bey, hiçbir mutluluk sonsuza kadar sürmezdi, ancak bazı zamanlar "Hayır" demek, hayatın içine küçük mucizelerin yerleşmesine vesile olurdu.

Eve gelmişti, dışardan salonun huzur veren ışığını görebiliyordu. Zili çaldı, uzaklarda iki martı çığlık attı, bir kedi miyavladı, on beş ya da on altı karıncanın ne yaptığını kimse görmedi. 🌸

Edebiyatın direnen genci ON8'in yürüyüşü devam ediyor.

ON8

AY DOLANDI
Neslihan Önderoğlu

Dile ulaşamayan sözcükler, dönüşen yaşamlar...

Haldun Taner Öykü Ödülü sahibi, çağdaş edebiyatımızın üretken ismi Neslihan Önderoğlu, birbirine dolanan yaşamlara ve görünmeyen yaralara dokunuyor.

Hem çok farklı hem de benzer yaşamlar süren gençlerin duygu dünyalarını ve gelecek kaygılarını derinlikli gözlem gücüyle anlatan yazar, arka plana günümüz Türkiye'sini yerleştiriyor.

Tehditkâr bir başlangıç, sıyaha çalan gotik bir son.

Dünya çapında tanınan yazar Karen Foxlee, ödüllü romanıyla ilk kez Türkçe'de! Geçmişin izlerini sürerken geleceğe bambaşka gözlerle bakan iki gencin hikâyesini, polisiye tadında anlatan roman, kusursuz kurgusu ve katmanlı olay örgüsüyle dikkati çekiyor.

Tropik ormanın kıyısındaki kasabada yaşayan gençlerin duygusal yolculuklarını gizem ve macera unsurlarıyla harmanlayan yazar, yarattığı beklenmedik sonla nefes kesiyor.

GECE MAVİSİ ELBİSE
Karen Foxlee
Türkçesi: Mine Kazmaoğlu

Türk ve dünya edebiyatından özgün bir koleksiyon...

on8kitap.com

on8@on8kitap.com
facebook.com/on8kitap
twitter.com/on8kitap
instagram.com/on8kitap
ON8, bir Güneşi Kitaplığı markasıdır.

**Ne yani itin dalağı?
Koştukça şişecek misin böyle?
Yani kendi dilimde demem o ki:
‘Âşık da mı olamayacağız?’**

Zihnimin kuşları yenildi sana
İyi de oldu, bakma!
Bu yoklukta, yoksunlukta
Naçar haritaların çizildiği
Mesnetsiz günlerde
Gel gör ki, kendime düştüm

Kayayı zorladı gelincikler
An aşırı, yunuslar gördüm
Dört yapraklı yonca tarlasına
çıktı yolum
İnan bu kez şaşırmadım

Beti benzi sararmış çocukların
Yanakları allandı
Kapana kapılmadan dolandı
Arap bülbülleri
Ay iki kez tutuldu; tuhaf
Dört kadeh rakı
içtim-devrilmedim-devindim

Sevdiğim adamlar
mahpusluktan kurtuldu
Ekmek ucuzladı, inanmazsın
Cebimdeki para yetti, misal
Ki, dilediğime harcadım
Bol salçalı ekmek yedim
okul kantininden
Ve bu kez azarlamadı beni annem
Babam aradı durup dururken
Buluşup göbeğine sarıldım

Kapıma doluşan kedilere
mama verdim

Yemediler!

Bana sarıldılar, beni özlediler

Düğün alayı seyrettim mahalleden
Bir kez de değil hem, ve
Kadınlar yaşmaklarını
doladı bellerine
Saçları uzadı, gürül gürül rüzgârda
Herkesin gözü gönlü açıldı,
saçaklandı
Deve yüküyle taşınan çeyizler
Karıncaları ezmeden yerleştirildiler
Kimse ölmedi bugün, ölmedi kimse

Canım hiç acımadı dün
İçim yoklanmadı, aklım dürtülmedi
Tadım kaçmadı, bileğim incinmedi
Tenim kabarmadı,
gözlerim kapanmadı
Yabancılaşmadım etrafa
Sere serpe uzandım ova boyuna
Gökyüzü geçti içimden
Gör bak; bulutlanmadım

Yasağı kalktı kırmızı tramvayların
Vatmanlar bayram etti,
Raylar gıcırdadı, yüksünmedi şehir
Onlarca ışık saldı havaya
Yıldızsız gece aydınladı
-tamam belki bir anlığına-

‘Bir an’ ne de değerli!
Sevmek ne ederli
Say ki hayat, hiç olmadığı gibi
Hüzünlerin de bir durağı olmalı
-durmalı-

**Ey benim günübirlik
hüzünsüz şiirim! ❀**

JEHAN BARBUR

Öfkeli olun. Öfkesini yitirenin ağzından lokmasını bile alırlar. Aklınıza mukayyet olun, sizi alıklaştırmalarına müsaade etmeyin. Aklınız olursa çareniz de olur. Ve umut, ancak çare varsa korunur.

ÇARE

Muhtıra sonrası sessizlik günleriydi. Yürümekle yollar aşınmamış, itiraz edenler ya kara toprağın altına ya da karanlık duvarların ardına gömülmüş, sokaklar dilsiz kalmıştı. Çocukluk düşlerimizi orta yerinden parçalayan birkaç karanlık yıl boyunca, boylarımız biraz daha atmış, cümlelerimiz anlaşılır hale gelmiş, buna mukabil ciddi meselelerin akşam sofrasındaki yeri azalırken, hayatımızda lunaparka dönüşme temayülü belirmişti.

Çocukluk böyle bir şey değil miydi zaten? Sokaklarda çember çevirmek, uzuneşek, birdirbir oynamak, karşı mahallenin çocuklarıyla yok yere taş kavgasına girmek ve ter içinde dönülen evin kapısında sizi karıştıran anneden zılgıt yemek... Ama öyle değildi işte. Büyüklerimiz istisnasız her gün karşımızda, 'Hayat Güzeldir' filminden sahneler oynasalar da eksik bir şeyler vardı ve daha o yıllarda bile gözlerimizin içine yerleşmiş olan hüznün sırrı, doğduğumuz coğrafyada saklıydı.

Biz erken büyüyen çocuklar olarak, anlı-yorduk. Bu, çok yakın birinin kaybı gibiydi. Gazetede yayımlanmış ilanların kuytu köşelere gizlenmesi, zamansız dağıtılan helvalar için bahaneler uydurulması, ölümünden asla söz edilmemesi dört bir yanımızı kuşatmış olan acılara çare değildi. Bakışlardan anlıyorduk. Neşeli olmak için gösterilen çabadan anlıyorduk. Evet, anlıyorduk ki herkesin kalbi kırık, avunmaya ihtiyacı vardı.

Çünkü yaşam, değersizleşmemişti henüz. Onun idrak edilip bilince çıkarılmış olan kıymeti, ölümü de çok sarsıcı kılıyordu. Katliamlarla, cinayetlerle bu kadar hem-hal olmamıştı ülke ve o yüzden yaslar uzun sürüyor, gözyaşları oluk oluk akıyor, toplum vicdanı, kapıları erkenden ve sırasız çalan genç kayıplarla çok fazla kaniyordu.

Öte yandan her yer, herkes hüzünlü bir sessizliğin içine gömülmüş olsa da, dip-ten gelen bir dalga vardı ve bunu suratlara yerleşmiş olan öfkeli ifadeden hissetmek mümkündü. Belli ki çaresizlik, henüz toplumun lügatinde en fazla başvurulan kelimelerden biri olmamıştı ve umudun yeri, yüreklerde bakiydi.

İşte bu sessizlik yıllarında, çok zamandır adını duyup kendisini görmediğimiz Hamdi dayımız çıkageldi. Gerçi o babamın dayısıydı ama ilk karşılaşmamızdan sonra anladım ki, bize dayılık etmeye daha fazla meyilliydi. Kapısı 'tok' sesiyle kapanan yayla gibi geniş bir taksisi vardı. Elleri hep benzin kokardı. Bagajdan bidonu çıkarır, kolonya gibi avuçlarına boca eder,

ardından birbirine sürttüğü ellerini burnuna dayayarak, şimdinin yumuşatıcı reklamlarına benzer bir replikle, "Hem mis gibi, hem de yumuşacık" derdi. Ön dişlerinden bazıları eksikti ve sapsarı bıyıkları vardı. Ben bunu, her defasında iştahlı bir "Ohh" sesiyle benzini içine çekmesine yorardım.

Hayatımıza değil cep telefonu, doğru düzgün telefon bile girmemişti. Akraba ziyaretlerinde önceden haber edilmemişse eğer, onca yoldan gelindikten sonra kapıya bir not bırakılıp hayal kırıklığıyla geri dönüldüğü vakiydi ve bu halimizi en iyi, "Ya evde yoksan" şarkısı ile Orhan Gencebay anlatmıştı.

Hamdi dayı bütün akrabalarından farklıydı. O asla haber vermez, ansızın zuhur eder, daha içeri adımını bile atmadan da "Hadi

gezelim çocuklar" diye seslenerek bizi ayaklandırırdı. Akıl almaz bir hızla hazırlanır, bir koşu merdivenlerden inip taksinin geniş koltuklarına yayılırdık. O ise Sadri Alışık edasıyla reverans yapmadan şoför koltuğuna oturmaz, "Saygılı olmak gerekir" derdi: "Yolların kralı bu aslan, öbür tenekelere benzemez. 1955 Belair'den bahsediyoruz, lütfen ciddiye alınız."

"Sarı taksi" lafı sonradan çıktı. Bizim kuşak "dama-lı taksi"yi bilirdi. "Rengi sarı değilse taksiyi diğer arabalardan nasıl ayırt edeceksin" diye düşünen olabilir ve fena halde yanılır. Çünkü taksileri diğer araçlardan ilk bakışta ayıran iki önemli fark vardı. Birincisi, taksilerin cam altlarına, sarı ve siyah renkli karelerden yapılmış şeritler yapıştırılırdı. Ayrıca ön

sağ çamurluklarında da kafam kadar taksimetreler olurdu. Taksimetresi kapalı bir taksiyle gezmenin ise tadına doyumazdı.

İki memurun maaşlarını birleştirip kıt kanaat geçindirdikleri, ay sonunu türlü zorluklarla getirdikleri bir hanenin çocukları olarak, bir anda taksiye binme ayrıcalığına sahip mutlu bir azınlığın parçası olmuş, İstanbul kazan biz kepçe caddelerde gezinmeye başlamıştık. Bu yolculuklarımız esnasında Hamdi dayımız, müşterilerle yaptığı kavgalarını anlatıp hepimizi güldürdü. "Taksi sosyete işi, herkes binemez" der ve eklerdi: "Ama yine de çok para kazanmanın yolu geceleri çalışmaktan geçiyor. İnsan sarhoşlara katlanmak zorunda kalsa da parası iyi. Gündüz on saat direksiyon sallayacağına, gece üç saat çalış yeter."

Hayat devam ettikçe daha çok bahar şarkısı söyleyeceksiniz.

Sık sık, "Çok okuyan değil, çok gezen bilir" der, kurduğu her cümle zihnimizde başka bir yolculuğun kapısını aralardı. Gezintilerimizden birinde "Galiba devrimciydiler" diyerek yol kesen gençlerden söz etmişti: "Tarlabası'ndan Beyoğlu'na doğru çıkarken, tam önümden giden bir Mercedes'in önünü kestiler. Epey kalabalıktılar. "Hey komprodor, arabana halk adına el koyuyoruz" diyerek adamı aşağı indirdiler. Birkaç gün sonra o arabanın fotoğrafını gazetede gördüm. Banka mı ne soymuşlar, Mercedes'i de terk edip sırta kadem basmışlar. Can pazarıydı caddeler, şaka değil."

O anda, "Hey komprodor" diye meydan okumuşlara, ağabeyimmiş gibi yakınlık duyduğumu hatırlıyorum. Zira Hamdi dayım, bu olay sonrasında gündüz çalışmayı bırakmış ve bizim de bu sayede neredeyse gün aşırı, saatlerce İstanbul'da tur atmamız mümkün olabilmişti.

Mesela Beyoğlu'na daha önce gitmişliğim vardı ama Topkapı surlarını, Dolmabahçe'yi, Beşiktaş'ı, Bebek'i, Emirgan'ı, Yenikapı'yı, Kumkapı'yı, Samatya'yı, Haliç'i, Balat'ı, Fener'i, Rami'yi onun sayesinde gördüm. Söylenir ve herkes bu lafa güler ama o zamanlar İstanbul'da neredeyse her yer hakikaten dutluktu. Maslak diye bir yer yoktu örneğin. Orası uçsuz bucaksız, kuş uçmaz kervan geçmez bir araziydi. Trafik yoktu. Zaten araba sayısı da azdı. Yollarımız açıldı bu yüzden, zihinlerimiz de... Zeki Müren'in radyodan şoför kardeşlerine "Gözünüz yolda, kulağınız bende olsun" diye seslendiği zamanlardı.

HIZIR'I BEKLERKEN

Levent, 4. Levent çok sonradan kuruldu ve insanlar 2. ve 3. Levent'in nerede olduğunu boşuna arayıp durdu. Mecidiyeköy diye bir yere gitmek insanların aklına gelmezdi. Bakırköy, Yeni Mahalle'yi de içine alacak şekilde, Ermeni ve Rum mimarisinin örnekleriyle doluydu. Keza Yeşilköy de öyleydi, şimdiki gibi beton yığını değil. Ataköy diye bir yer yoktu. İncirli'den yukarı doğru çıkıldıkça yol biter, tarlalar başlardı. İncirli hakikaten incir yetiştirilen bir yerken, Bağcılar'da üzüm bağları vardı. Yenibosna Yugoslavya'dan göçen insanlarla, Bayrampaşa ise 1968'de açılan hapisanesiyle anılırdı. Sonradan o hapishanede zorunlu iskâna tabi tutulacağımı hayal bile edemedim.

İşçi bayramı diye bir şey olduğunu da ilk Hamdi dayımızdan duymuştuk. Oysa çevremizdeki herkes 1 Mayıs'ı bahar bayramı sanıyordu. Öğretmenlerimizin tüm sınıfı toplayıp kırlara çıkardığı, coşkuyla bahar şarkıları söyleyip içimizdeki çiçekleri büyüttüğümüz, cennetin yeryüzünde olduğuna inandığımız yıllardı. Çok geçmeden hayatımızın tamamen cehenneme döneceği ve bir daha asla iflah olmayacağımız aklımızın ucundan bile geçmezdi. Taksim Meydanı cehenneme dönüşmemiş, devlet makinesi 34 kişiyi üzerinden geçerek öldürmemiş, Mehmet Akif Dalcı Tarlabası'nda kucagında taşları, göğsündeki yarasıyla kavgayı öğretmek için sokaklara çıkmamış, Hasan Albayrak, Yalçın Levent, Dursun Odabaşı Kadıköy'de kurşunlanarak katledilmemişti.

Sonra çocukluğumuzun lunaparkı kapandı ve biz ya öldük ya da her yerimiz yara bere içinde kaldı. Ölüm sıradanlaştıkça hayat değersizleşti. Çaresizlik, vicdanını yitirmiş olan ülkenin lügatinde, en çok başvurulan kelime oldu. O yüzden Roboski'yi unuttuk. Üstelik biliyorduk, kayıtsız kalanların kalplerinin kuruyacağını. Ve eğer kalpler bu kadar kurumamış olsaydı Cizre'de yanan bodrumlara, sinsi bir ittifakla hep birlikte sırt dönmenin makul bir gerekçesi olabilir miydi? Ya da Newroz alanına girerken 'canlı bomba' diye öldürülen Kemal Kurkut'un nasıl katledildiğine dair gerçek, yüzümüze bir tokat gibi çarpmasına rağmen bu kadar sessiz kalabilmek makul bir davranış mıydı?

Sadece yürekler değil, İstanbul trafiği de felç artık. Hamdi dayımla geçen zamanları anımsadığımda gezmenin tadının da kalmadığını biliyorum zira her yer göz alabildiğine beton. Yürümekle yollar aşınmadı ama itiraz edenler ya kara toprağın altına ya da karanlık duvarların ardına gömülü ve sokaklar dilsiz yine... Hamdi dayım rahmete kavuşalı çok zaman oldu ama onu hâlâ özlerim. Çocukluk düşlerimden fırlayarak, üzerini bir bulut gibi saran benzin kokularıyla bir gün kapımızda zuhur edip "Bunların hiç biri yaşanmadı" demesini çok isterim. Ve gezerek öğrenmiş bu bilge taksicinin sözlerini şöyle sürdürmesini beklerim:

"Hepsi kötü bir kâbustu ve geçti. Geldim işte, hazırlanın sizi Boğaz'a götüreceğim. Yarın da öğretmeniniz kırlara çıkarsın sizi, neşenizi koruyun, çiçekleri dererken, hüznü derdest edin. Çünkü yaşamı yüzünüzdeki gülüşle güzelleştireceksiniz. Coşkunuzu koruyun, insanı sevin. Hayat devam ettikçe daha çok bahar şarkısı söyleyeceksiniz. Öfkeli olun. Öfkesini yitirenin ağzından lokmasını bile alırlar. Aklınıza mukayyet olun, sizi alıklaştırmalarına müsaade etmeyin. Aklınız olursa çareniz de olur. Ve umut, ancak çare varsa korunur." *

Ya Xızır!

Ya Xızır!

Ya Xızırê Neçâra! (Çaresizlerin Hızır'ı)

Yanımda Salih var, İngilizce yazılısındayız. Hiçbir dersten hiçbir şey çıkmadığım gibi, İngilizce, benim nazarımda hepten dünya dışı bir dil. Salih benden beter. Fakat Salih'in bir umudu var: "Ya Xızır!" Kocakarı damarı vardı çocukta.

Yazılılarda birlikte oturuyoruz. Hocaların taktığı bu. Tembeller yan yana oturtuluyor. Hiç kopya çekmedim. Tenezzül etmediğimden değil, Salih'e güvenmiyorum. O da bana güvenmiyor. Yüz üzerinden yirmi-yirmi beş alıyoruz ikimiz de. Riske girmeye değmez. Hoca bizim tarafa bakmıyor bile zaten.

Fakat benden olmasa da Hızır'dan bir beklentisi vardı Salih'in.

"Ya Xızır!"

Yazılı boyunca bu sözü tekrarlardı. Hoca, ayaküstü okudu ikimizin kâğıdını. Ben on beş aldım, Salih yirmi. Bak şu işe? Salih benden yüksek aldı! "Ya Xızır!"

O yazılının olduğu gün tanıdım Hızır'ı. Ve yıllar boyunca bekledim. Hızır'ın tüm özelliklerini ezberledim. Sakalını, kemiksiz parmağını, ışıldayan gözlerini... Yıllar geçti. Godot gibi, Hızır da gelmiyordu. Ne sınav sırasında, ne terk ediliş anında, ne de seçim sonrasında. Belki bunları umursamıyordu?

Göz kapanırken, umut tükenirken, baht kararırken, akıllardan Hızır geçer. Medet Ya Hızır...

Aliyyul Murteza'dan Hüseyin'e, Şehit İmamlardan Seyyid Nesimî'ye, Şâh İsmail'den Seyyid Rıza'ya... Kesilenle, asılanla, sürülenle, yakılanla anılır Hızır. Bir Alevî ne vakit dara düşse Hızır'ı bekler.

"Zulmet deryasını nur edip gelen

Hızır-İlyas Şâh-ı Merdan Ali'dir

Gariban mazlumun halini bilen

Hızır-İlyas Şâh-ı Merdan Ali'dir."

Hızır, hep darda çağrılır, acıda, türküde, ağıtta. Saygıyla bekler Hızır'ı Alevî, umutla. Bir kurtarıcıyı bekler gibi, bir nebiyi... Ne ki Hızır yetişememiştir hiç birine.

Çingeneler de bekler Hızır'ı. Davulla, zurnayla,

çiçekli libaslarla karşılamaya çıkarlar. Hızır, onlar için bir çingene atasıdır. Fakirdir, sendeki maldan hakkı olanı ister. Çalışmaz, para biriktirmez, fakirlik onun mesleğidir. Çengidir, bir darbuka sesiyle bütün ziynetini saçar ortaya. Abdaldir, avucundaki çizgiden değil, yüzündekinden anlar insanın halini. İşte bunlar, Hızır'ın vasıflarıdır.

Bir peygamberin yaşadığını düşünmek çok rahatlatıcı olmalı. Hızır'ın, Mesih'in veya Mehdi'nin... Ne zaman geleceğini bilmesen de... Bir peygamber beklemek gibisi yok.

Yaşar Kemal, Hızır'ın hayat vermesini (Hıdırellez'in) şöyle anlatır: "Hızır'la İlyas her yıl dünyanın bir yerinde buluşurlar. Onlar o yıl hangi yerde buluşmuşlarsa orada

bahar bir başka türlü patlar, o yıl çiçekler daha bol, daha büyük, her yılkinin birkaç misli büyük açarlar. (...) İnsanlar o yıl daha sağlıklı olurlar, hiç hastalanmazlar. O yıl ölüm de olmaz. Ne bir kuş, ne bir karınca, ne arı, ne kelebek ölür." (Ağrı Dağı Efsanesi)

İşte Hızır'dan beklenen budur. Dünyaya yeni bir soluk getirmek, dünyayı tazelemek.

Kur'an'da "Bilge Kişi" diye anılan ve Musa Peygamberle iki denizin birleştiği yerde buluşan bir zât var. Bizim tasavvufî ve dinî anlatılarda ona "Hızır"

derler. Bu isim Arapça olup "yeşil" anlamına gelir. Çünkü gittiği her yerde hayat

canlanır, tabiat yeşillenirmiş. Hatta bu kelimenin Tanah'taki "İşte, adı Filiz olan adam Rabb'in mabedini yaptıracaktır" ifadesindeki "filiz"den alıntılanmış olduğu iddia edilir.

İlyas'ın, Kur'an'da geçen İlyas Peygamberle ilgisi yok. İlyas; Tanah'ta bir peygamber olarak anılan Elijah yani İlyadır. Hikâyesi de Kur'an'daki Musa ve Bilge Adam hikâyesine benzer. İlyas, bu hikâyede "Hızır" rolündedir. İlyas'a ölümsüzlük bahşedilir ve o, dünyanın her yerinde, çağrıldığı her vakit mutlaka imdada yetişir.

Öyle görünüyor ki bizdeki Hızır ile Eski Ahit'teki İlyas aslında aynı kişi.

Hızır/İlyas, yılın sadece bir günü kendi kimliğine kavuşuyor. Müslümanların Hızır'ı ile Hristiyanların/Musevilerin İlyas'ı sadece yılda bir gün aynı adla anılıyor. Balkanlardan Ortadoğu'ya bütün halklar onu aynı isimle çağırıyor. Hem Hızır hem İlyas olarak. Tabii ki bu ancak Hızır'ın başarabileceği bir şey. *

ARZU

Düccane Cündioğlu

Arzu'nun imgesi tek başınayken ane denli görkemli ve çekici görünürse, irade'nin yanına ilişir ilişmez, kavramı da o denli hafifmeşrep görünmeye başlar, üstelik bir o kadar da güçsüz ve çelimsiz. Bunun nedeni, hiç kuşkusuz, kendisine aklın veya duyuların eşlik edişine göre eğilim'e (meyl) verilen anlamların değişmesi. Örneğin, Aristoteles eğilim'in (orexis) kendisini cins kabul edip bu cinsi üç türe ayırırken kavramı duyular düzeyinde **epithumia** (iştiha-şehvet), akıl düzeyinde **boulesis** (irade) sözcüğüyle karşılar. Keza asırlar sonra Spinoza da **apetitus** (iştiha) ile **cupiditas** (arzu) arasındaki inceliği açıklarken ikincisine bilincin eşlik ettiğini söyler. Bize gelince, artık ne doğru dürüst şevk-**ıştiyak** veya **irade-ihtiyar** sözcüklerini hatırlıyoruz, ne de şevket-**ıştiha** veya **meyl-temayül** sözcüklerini. Şimdi elimizde ince ayrımlardan uzak biçimde kullandığımız iki sözcük var: Türkçe **istek**, Farsça **arzu**. Aradaki belli belirsiz sezdiğimiz o fark sanki yine bilinçten kaynaklanıyormuş gibi görünüyor: Bilinç varsa **istek**, yoksa **arzu**. En temelde daima itkiler, güdüler, arzular yer alır, (bilinçli) isteklerse hep sonradan gelir. Öncekiler doğa, sonrakiler kültür. Doğa arzular, bilinç ister, çünkü önce ne **söz** vardı, ne **bilinç**, aksine, insan varoldu olalı önce **edim** vardı, eski ustaların adına **aşk** dedikleri o ezeli ve ebedi **akış**.

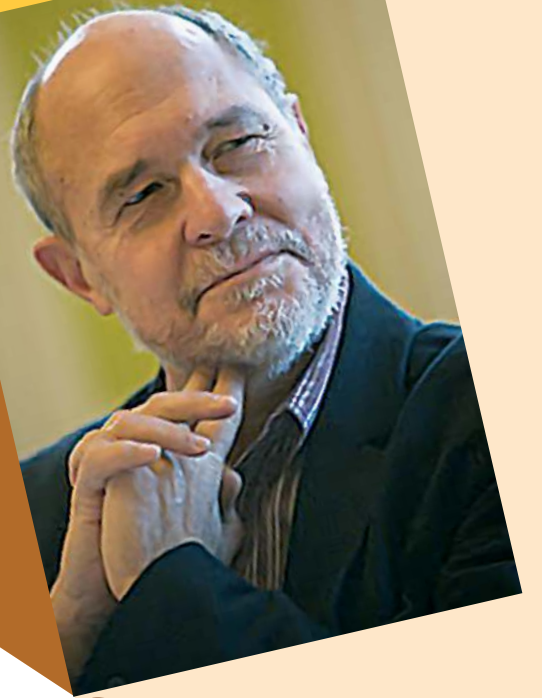

Fatmagül Berktaş

Feminizm içinde cinselliğe ve cinsel arzuya ilişkin kutuplaşmış yaklaşımlar var. Cinsel farklılığın doğasına ve kadınların cinsel arzu peşinde koşarken risk alma ihtiyacına vurgu yapan feministlere karşılık, özcü -ve muhafazakâr- bir pozisyona meylederek kadın-erkek farklılığını içkin ve değişmez bir şey gibi gören ve cinsellikle erkek şiddetini özdeşleştiren bir özcü pozisyon da var. Bu yaklaşım, erkeğin nesneleştirici bakış açısının cinselliğin muhtemel biricik anlamı olduğunu kabul ederek kadınlara, ataerkil baskıyla lekeli olmayan cinsel arzu biçimleri tanımlamak açısından herhangi bir imkan bırakmıyor ve paradoksal biçimde gene kadın öznelliğini reddetmiş oluyor.

Bu yaklaşımı özcü ve ahlakçı olarak eleştiren bazı feministler ise doğru olanın cinsel özgürlüğün en çoklaştırılması olduğunu savunuyorlar. Ne var ki, cinsellik ile kapitalizmin, cinselliğin kendi başına radikal bir güç olarak yorumlanmasını önleyecek kadar uzun bir süre boyunca iç içe geçmiş olduğunu ikna edici biçimde dile getiren Foucault'dan sonra, cinsel özgürlük söylemini kendi başına olumlu bir değer olarak kabul etmek hayli güç. Buna karşılık sadece "cinsel ifade özgürlüğü"nü savunan bir feminizmin yeterli bir cinsellik teorisine sahip olduğunu söylemek de güç. Dolayısıyla, üzerinde yoğunlaşıp derinleştirilmesi gereken bir feminist cinsellik teorisine ihtiyaç var. Böyle bir teorinin, ahlaki değerleri tümüyle dışlamaksızın farklılığı ve çoğulluğu kucaklayacağını ve insanların başkalarını ezmeksizin kendileri olabilmelerine imkan vereceğini umalım. Burada mesele, bireylerin ya da grupların cinsel özgürlüğünün en çoklaştırılması yerine yabancılaştırmamış bir cinselliğin koşullarının ne olduğunun araştırılması ve o koşulları yaratmak için çaba harcanması. Ümit edelim ki bu arayışta Emma Goldman'ın harikulade ifadesiyle, "geniş ve büyük" olur ve "darlığın ayırdığını, genişliğin ise birleştirdiğini" hatırlarız.

Gerçekten de, cinsel arzunun cinsiyetçi ve baskıcı bir toplum içinde kurulduğu ve bozulduğu olgusu, ondan vazgeçilmesinin gerekçesi olabilir mi? "Erotizmin, kişinin kendisini bilmesinin temel araçlarından biri, şiir kadar vazgeçilmez" olduğunu (Anais Nin) unutulabilir miyiz?

Gündüz Vassaf

Onu görmeyi beklemiyordum.
Rüyam gene şaşırttı.
Sarılmak. Sevişmek.
Birlikte çay demlemek
Hesapsızca. İçtenlikle
Şaşırtmayan
Sansür.
Kendime
Arzuma
Arzuladığıma.
Nedir korkum?
Ona rüyamı anlatacağım.
'Senden beklemezdim,' derse
Rüya der,
Gelip geçerim.
Hem ne malum?
O da benim gibi
Arzu sansürcüsünün tekiyse. ✿

DERSİM'DE YAŞAMAK

Dersim'de yaşamak;

62 Yerlisi için kutsal kitapta tarif edilen cennet, dışarıdan gelenler için ayrılık vakti uğruna ağlanan yerde olmaktır.

62 Her sabah, Munzur ve Harçık nehirlerinin sesine uyanmaktır.

62 Merkez Cami Hocası'nın ezan sesini kaydedip, başkalarına dinletip, "Sese bak ya, adamı özel seçip yollamışlar, ne müthiş bir ses dinlesene bir. Harput ağzıyla okuyor, nassıl amma..." demektir.

62 Çocukların nehirler üzerindeki köprülerden ve nehir kıyılarındaki yüksekliklerden balıklama suya atlayıp yüzmeleri, akıntılı yerlerde lastik şambrellerle rafting yapmalarıdır.

62 Kadın belediye başkanı, kadın milletvekili, kadın baro başkanı, kadın minibüs şoförü, kadın ayakkabı boyacısı, kadın işletmecisi olan bir kente hayranlık duymaktır.

62 Çocuk gelinlerin ve kadın cinayetlerinin olmadığı, kadın okuma oranının en yüksek olduğu, birahanelerde çalıştırılmak üzere dışarıdan getirilen kadın garsonlara karşı da protesto yürüyüşü yapılan kentte olmaktır.

62 Bahçesinde en büyük Pir Sultan heykelinin dikili olduğu cemevi kapısına: "Kadınları okutunuz" tabelası asılan çok özel bir okula sahip olmaktır.

62 Kuzuların peşinde kitap okuyarak TEOG birincisi olan çoban çocuktan ilham almaktır.

62 Herkes delisini tımarhaneye kapatırken, sofrasına oturmasını övünç sayıp (Sey Uşên) öldüğünde heykelini kent merkezine dikmektir.

62 Nüfus sayımında uygulanan sokağa çıkma yasağında, sokağa çıkıp: "Nêro sima no mîletê ma se kerd. Oncia sima 38 ard. (Lan, siz bu halkımıza ne yaptınız! Yine 38 mi getirdiniz?" deyip karakolun kapısına dayanan Sey Uşên'in baş kaldırısıdır.

62 Kentin giriş ve çıkışlarında kum torbalı kontrol noktalarında elleri tetikte olan güvenlik elamanları ve hakim tepelerde konumlanan özel tim kulüpleriyle her an yüzleşmektir.

62 Kışın Ovacık'ta kayak, baharda doğa gönüllüleriyle kabileler halinde on iki dağa trekking, yazın festivallerle coşup Munzur, Harçık, Peri'de özgürlüğe yüzmek, sonbaharda renk cümbüşüne bürünen doğayı seyretmeye doyamamaktır.

62 Festivallerde yoğun nüfus girdisiyle konaklama kapasitesi yetersiz kalan ilin her yaşlı sakininin gün batımında sokakta gördüğüne: "Ma sen nerde kalıyorsun, hadi bizim eve gidek al!" demesine rastlamaktır.

62 Gün ve gece kızlı erkekli, evli bekar insanlarıyla halayların çekildiği yerde olmaktır.

62 Yerel halk tarafından kutsal sayılan dağ keçisi ile Munzur'da yaşayan kırmızı pullu alabalığı, soyu tükenmekte olan vaşağı, boz ayısını avlayana "elleri kırılısın" diye beddua eden halkın arasında yaşamaktır.

62 Mayıs ayında gulike, gulinge ve ışkın gibi doğal yeşillikleri, Haziran ayında yüksek rakımlı tepelerde Kinkor otunun köklerinden biten mantarı, Eylül ayında endemik olan tek dişli sarımsağı kent tablacılarının tezgahında görmek demektir.

62 Yaz tatillerini memleketinde geçirmeye gelen gurbetçi işçilerin, yabancı plakalı lüks araçlarıyla boy gösterdiği bir Avrupa kenti görüntüsüne bürünmesine şahit olmaktır.

62 Adliyesinde kadastro ve siyasi davalar dışındaki mahkeme salonlarının yıllarca tatile girdiğini sanmaktır.

62 Ana-babaların, gurbete gidecek evladına: "Tuncelili olduğunu söyleme bir, Alevi olduğunu söyleme iki, aman, aman" diye tembihlemesidir.

62 Doğanın, kurdun-kuşun, yılanın-çayanın, hakkını savunmaktır.

62 "Kiri su, suyu toprak, toprağı ateş temizler" felsefesini savunanların ibadet yeri ile kucaklaşmaktır.

62 Türkiye siyasal tarihinde, Komünist Partili ilk Belediye Başkanı'nın seçildiği ilçeye sahip olmaktır.

62 Bütün yerleşim yerlerinde her yolun ya dereye, ya nehre, ya bayıra, ya da dağa çıktığı memleketidir.

62 İnandırmak için: "Düzgün Baba olsun" diye yemin edenlerin kentidir.

62 Hozat tandır, Pülümür bal, Ovacık fasulye, Pertek dut, Çemişgezek peynir, Nazımiye kavurmadır.

62 İnsanlarının besledikleri keçi etini yemeleri, inatçı olmalarına gerekçe sayılmalarıdır.

62 Seksen yaşın üzerinde olan her bir yaşlının vücudunda bir iz ya da engelle '38'in derin yaralarının tanığı olmaktır.

62 Asırlarca katliamlara, sürgünlere, köy yakma ve göçe zorlanmış kentin, 21. yy'da hâlâ köylerinin yasak mıntıka olduğu bir coğrafyada bulunmaktır.

62 38'den önce, 38'den sonra diye başlayan bir takvimde yer almak, yaşısına yaşı sorulduğunda: "Otuz sekizde 5-6 yaşındaydım" diye bir yanıt almaktır... 🌱

TÜRKİYE'NİN
EN BÜYÜK
KİTAP
FUARI

600+
SÖYLEŞİ, PANEL
ve İMZA

465
YAYINEVİ

Her şey OKU ile başladı.

KOCAELİ 9. KİTAP FUARI BAŞLIYOR...

ULUSLARARASI
FUAR MERKEZİ

13-21
MAYIS

ZİYARET SAATLERİ
10:30-21:00

kocaelikitapfuari.com

kocaelikitapfuari

kocaelikitapfuari

kocaelikitapfuari

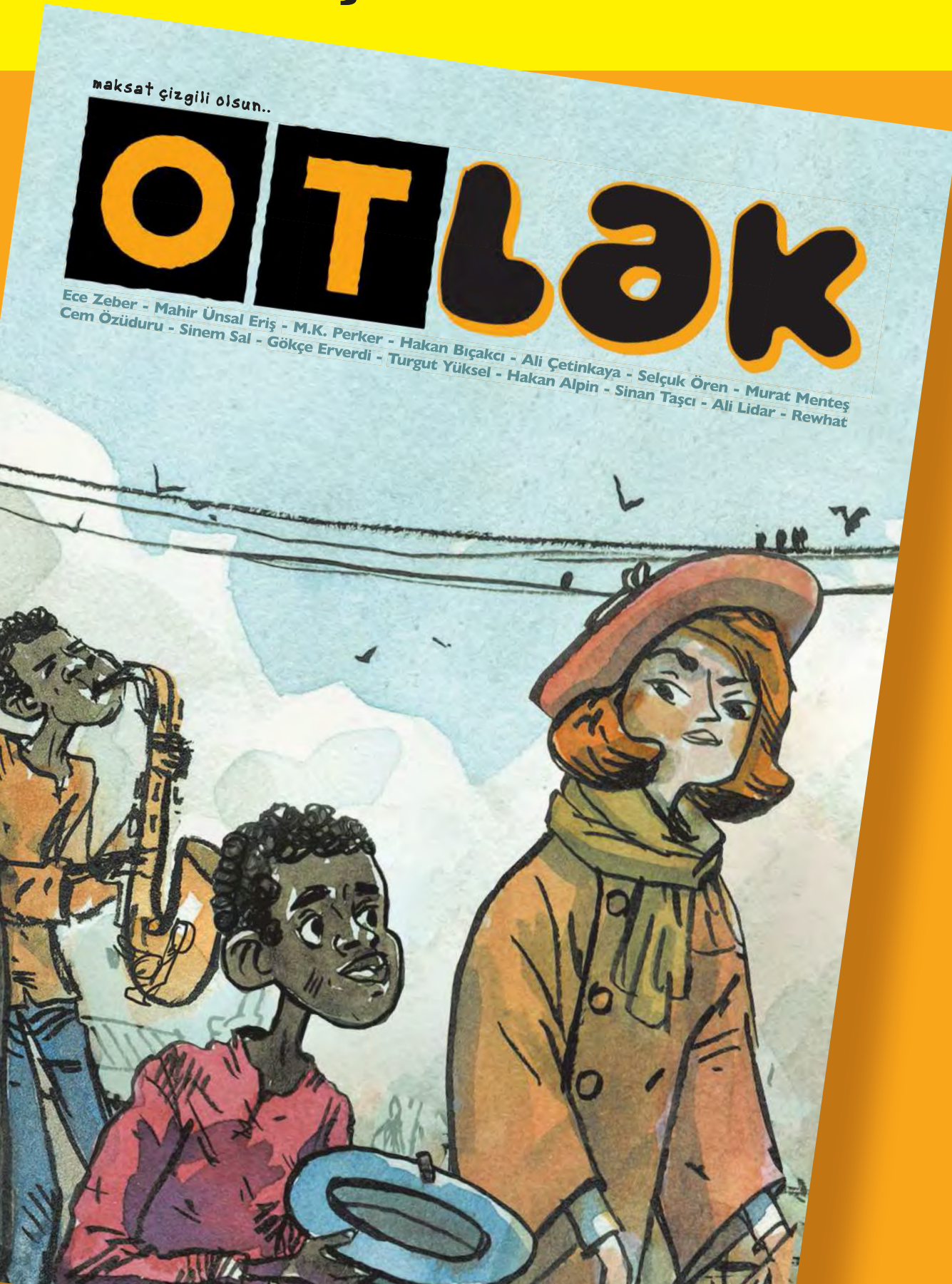

izmitkitapfuari

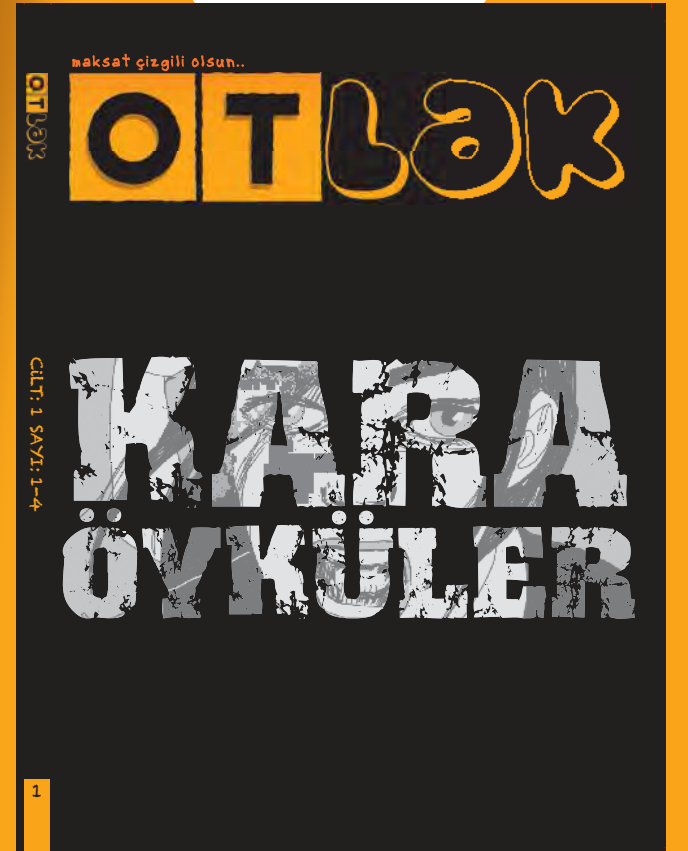
9. KOCAELİ Kitap Fuarı
"Kağıttan dünyaların keşfi"

MAKSAT ÇİZGİLİ OLSUN

**ÇİZGİ ÖYKÜ DERGİSİ OTLAK
YENİ SAYI VE İLK 4 SAYIDAN
OLUŞAN OTLAK KARA ÖYKÜLER**

**1.
CİLT
ÇIKTI!**

**Marketler,
Kitabevleri
ve bayilerde.**

ALOOOO!

OT'tan arıyoruz

Merhaba, OT'tan arıyoruz, Daruttıbbıa Yayınevi mi?
Evet, ben Ali Kerem Morgül.

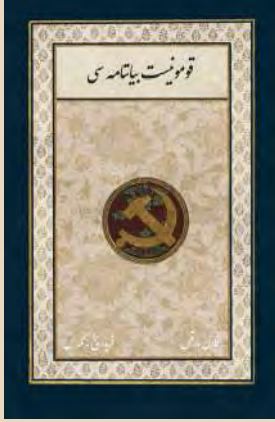
Osmanlıca kitaplar bastığınızı duyduk nereden icap etti?

İhtiyaçtan doğar fikirler. Osmanlıcayla ilgilendiğim dönemler, piyasada pek kaynak olmadığını gördüm, okuyacak metin yok.

Nereden başladınız?

Çıkış noktamız Osmanlı ve Dünya Klasikleri oldu. Bunları önce tıpkıbasım yaptık ama daha sonrasında okunması kolay olsun diye Arapça yazı karakteriyle bilgisayar ortamına aktardık. Önceliğimiz tasarım olduğu için Müteferrika'nın kullandığı hurufatı bilgisayar ortamına aktararak kullandık.

Şu anda bizim üç tane kitaplığımız var. Birincisi Müteferrika Kitaplığı, Osmanlıca yazılmış Dünya Klasikleri olan. İkincisi Gutenberg Kitaplığı, günümüz Türkçesiyle basılmış eserler. Üçüncüsü de Original Text Library, bu da eserlerin orijinal dilinde basımı

olacak. Örneğin Exupéry'nin "Küçük Prens'i" Fransızca ya da Gogol'un "Palto" su Rusça basacağımız kitaplar.

Sırada ne var?

Asıl kısım Gutenberg Kitaplığı kısmıydı. Bunda daha önce çevrilmiş eserler de olacak "Sherlock Holmes", "İnsancıklar" gibi... Eskilerden farkı ise içindeki ruhu dışına aktarmak olacak, kitabı o monotonluktan kurtarmak lazım. Kitabın ruhuna uygun şeyler yaptık. Mesela şu an yayına hazırlanan Sherlock'ta, hikâyenin ilk basıldığı Strand Magazine dergisinin formatını aldık, dergide her ay bir hikâye yayınlanırdı. Biz de bir yıl içinde yayınlanmış hikâyeleri toplayıp sanki o dergide basılmış gibi bir

yıllığa topladık. Mesela "İnsancıklar" yaşlı bir adamla genç bir kızın mektuplaşması üzerine. Bunu da ona uygun bir formatta yapmayı planlıyoruz. Mektuplar şeklinde. Türkçeye çevrilmemiş çok önemli kitaplar var. Bunların formatı da 1700'lerde basılan kitaplar gibi olacak. Kalitesi, ciltlenmesi açısından. ✨

Üsküdar Belediyesi Veterinerlik Hizmetleri Birimi mi?

Evet, buyrun..

Tam olarak nasıl bir hizmet veriyorsunuz?

Bir hayvan rehabilitasyon merkezimiz bir tane de veteriner kliniğimiz var.

Buralarda sadece sokak hayvanlarına yönelik ücretsiz kısırlaştırma, tedavi hizmetimiz var.

İhbar mı geliyor yoksa siz mi topluyorsunuz?

Hayvan sever vatandaşlarımız kedileri buraya getiriyorlar, veteriner kliniğimizde kısırlaştırıyorlar. Köpekleri ise sokaklardan kendimiz toplayarak barınakta kısırlaştırıyoruz.

Tedavi ve kısırlaştırmadan sonra ne yapıyorsunuz hayvanları?

Çalışmalarımızı Hayvanları Koruma kanunu çerçevesinde yapıyoruz. Köpeği nereden aldıysak kayıt altına alıyoruz, kısırlaştırıp bakımını yaptıktan sonra belli bir süre barınakta rehabilitasyon süreci işliyor. Eğer bu süre içinde sahiplendirebiliyorsak onları veriyoruz.

Sahiplendiremediklerimizi ise nereden aldıysak oraya bırakıyoruz.

Neden bu kadar sahipsiz hayvan var sokaklarda?

İnsanlar pet shoplardan aldıkları hayvanları bir süre sonra herhangi bir nedenle sokağa atıyorlar. Bunlar duygusal yaratıklar. Fiziksel ihtiyaçları kadar sevmeye de muhtaçlar. Barınağımızda çok güzel köpekler oluyor. İnsanların genelde "güzel olsun, cins köpek olsun" takıntıları var. Gelip barınakları ziyaret ederlerse, algıları çok değişecektir. Sahiplenebilecekleri çok güzel kedi ve köpeklerimiz mevcut. Amacımız sağlıklı köpeği barınakta tutmamak. Çünkü köpek için de uygun bir durum değil bu.

Sahiplenemiyorsak ne yapmalıyız?

Eğer sahiplenemiyorsanız barınağımızı ziyaret edin, onlara kuru mama getirebilirsiniz, onlarla vakit geçirebilirsiniz. Hayvan severlere yönelik bu tür faaliyetlerimiz oluyor. Buluşmalar oluyor. Proje üretebilir, fikirlerinizi sunabilirsiniz. Hayvan severlerle koordineli işlerimizi yürütüyoruz. ✨

DİPNOT*

ÖMER GÖKSEL

*ACTİYO LAN! ACİTİYOSUN!!

*HEDİYE 1984 STOSUNU ERİTEYİM AMA O OLMAZ! ONU BIRAK! **BIRAKSANA AAAAĞĞ!!

*G.TÜNDEN KAN ALIRIM SENİN!

*BAKALIM BEN DOĞMAK İSTEDİM Mİ AMA YAAA!!

*OKULDAN "MERABA MERABA" OLDUĞUM BİRİYLE KARŞILAŞTIM, ADINI HATIRLAMİYORUM.

*HOŞLANIĞIM KIZLA GELEBİLİRİM BİNOE BİR İHTİMAL.
**BİRİLERİ GELECEKSE DUŞA GİRİP, GÜZEL BİŞİLER GİYİYİM ÜSTÜME
***SANA HİÇ GÜVENMİYORUM LAN!

EDİTÖR NOTU / Tuna Kiremitçi

Meksikalı büyük şair Octavio Paz bir yazısında “Gençken bir şiiri değerlendirmek çocuk oyuncağıydı” der: “Çünkü tek bir beğenim vardı ve ona uyanlar güzel, uymayanlar kötüydü. Ama yaşlandıkça eleştiri yapmak zorlaştı çünkü artık birden fazla bakış açısı olduğunu, bana sönük gelen bir ürünün bir başkası için anlam taşıyabileceğini biliyorum.” OT okurlarının rengârenk ürünlerini incelerken Paz’ın bahsettiği zorluğu daha iyi anladım. Seçerken bu

OT Okur gökkuşağının renklerini yansıtmaya çalıştım. Sayfaya sığmayan ama dikkatimi çeken isimleri de anmak isterim: Tuğsan Ünlü, Nihan Gücenmez, Ege Gündoğdu, Ali Kılıçgün, Merve Aybüke Çoruh, Nuran Erin, Doğukan Hazar, Iskenderoğlu, Ömer Dalgıç, Umut Göksal, Berk Bozbel, Ahmet Engin Gökçe, Faruk Makina, Sezer Kalaycı, Mehmet Fırat Sarı, Fatih Demir, Esin Arık, Ercan Mutlu, Nurgül Seven. **Elinize sağlık arkadaşlar. Okumaya, yazmaya, yaşamaya devam!**

ŞİİR GİBİ / KEMAL ÖZTÜRK

Şiir gibi kadınsın:
Ne yazmak kolay
Ne de anlamak.
Sadece okuyabiliyorum seni. 🌸

GÖZLÜK / BARAN YILTEKİN

Gözleri bozulmuş. Gözlük kullanacakmış artık. “Üzüldüm” dedim. Sonra durdum ve düşündüm: Kişiliği bozulan vardı, yüreği bozulan, vicdanı bozulan, düzen bozanlar vardı. Bir de bozulan insanlardan ötürü bozulan ağızlar... “Gerek yok kahrılanmaya, gözlük yakışmış” dedim. 🌸

İSTANBUL / MERT DEDECAN

İstanbul tüm görkemiyle önümüzde.
Yük gemileri vakur bir şekilde ilerlerken
Kayıkçı teknelerinin tevazuu
Bizi mutlu etmekte. 🌸

MİLENA OLAMAYANLARA MEKTUP / GÜLÇİN ÖZGE TAN

“Yazmadığınıza bakılırsa iyi olmalısınız; bizler çoğunlukla iyi olduğumuz zaman susarız...”

Böyle diyordu Kafka sevgili Milena’sına. Bu bir umut edişti aslında; Milena’nın iyi olmasına dair. Yoksa susar mıydı iyi olan insan, susması mümkün müdür iyi hisseden insanın, hele kadınsa. Yalnızlıkta susar kadın, kimsesi yoksa susar, konuşacağı biri yoksa susar ya da mutsuzsa. Oysa iyiye, mutluya konuşacakları vardır kadının. Çünkü mutsuzluğunu kendine saklar da mutluluğunu paylaşır kadın. Bilsin ister herkes mutlu olduğunu. Umut eder gülüşlerinin bir gülüşle temasını ve ister ki bulaşıcı olsun hissettikleri. 🌸

ADEM / EMRE DESOVALI

Adem’ini arayan, Elma ağaçlarının,
Ölüp de dirilmeyi bekleyen,
Kırık yapraklarını,
Savuruyor; Doğanın meleği rüzgâr,
İnsanoğlunun kırbaç izlerini taşıyan
Atların yorgun nallarına. 🌸

MARS’TA ÖLMEK / NİLCE ÖZDAMAR

Bir şairin yaşamı,
Mars’ta ölmeye benzer.
Ne ses ne gürültü ne acı.
Yerçekimsiz, suskun ve yıldızlı. 🌸

SEN GİDERSEN / CEMAL ŞERĞİ

Sen gidersen okuduğum tüm aşk romanlarındaki güzel kadınlar ölür.
Bu yaşta katil olunur mu iki gözüm? 🌸

NE ZAMAN / İSMAİL SALİ

Ne zaman uzatsam elimi,
sevmek için,
üç kuş uçar:
Biri saçının,
Biri kirpiğinin,
Biri de sesinin telinden.

Yutkunurum
Şarkıları, şiirleri.
Çırpınır, uçamaz kelebekler
Göğüs kafesimden. 🌸

HENÜZ KEŞFEDİLMEMİŞ / NİHAN GÜCENMEZ

Henüz keşfedilmemiş gezegen miyim yoksa?
Kaç ışık yılı uzağındayım ruhuma ayak basmanın.
Gel sarılalım yüreği gezegenimin çekirdeği adam,
Dünya kötü bir yer evrende kaybolalım.
Ve sevmeyelim insanları yıldızlara basarken.
İçimde milyonlarca gökyüzü olayları,
Sen sen sen yeryüzümde,
Yüzüm yüzünde... 🌸

DELİBOZUK / SELİN EROL

Genç adamın gözlerinde bir şeyler dans ediyordu. Bakışları donuklaşmış, jest ve mimikleri yerini robotumsu bir yüze bırakmıştı. “Etrafına bak, şu an kimse bize odaklanmış vaziyette değil. Ne hakkında konuştuğumuza dair en ufak bir fikirleri dahi yok. Herkes bir rolün içinde. Ama rol yapmaya daha ne kadar devam edecekler?” derken sesi sakın ama bir o kadar da sarsıcıydı. Sözleri birbirinden kopuktu ve iyi bir ruh halindeymiş gibi görünmüyordu. Yine kontrolünü kaybetmişti. Karşısındaki genç kadın oturduğu koltuğa sinmiş, biraz da ürkmüştü. Genç adamın içindeki zincire vurulmuş canavarın zincirlerini kırıp dışarı çıkmasından korkuyordu.

“Rol yapa yapa gerçek benliklerini kaybetmiş olabilirler” dedi endişesini ele vermeyen bir ses tonuyla.

Genç adam şimdi de öylece ona bakıyordu. “İç dünyaları oldukça karışmış. Eğer bu karışıklığı düzeltmezlerse kişilik bölünmesi baş gösterir” dedi. Sonra da sanki gözleri deliliğini ele veriyormuş gibi bakışlarını kadından masaya indirdi.

Genç kadın çekinerek “Peki sen de bu problemi yaşıyor musun?” diye sordu, “Sence sen de onlar gibi misin?”

Genç adam biraz düşündü, sonra duygusuz bir ses tonuyla şu cümle döküldü dudaklarından:

“Sadece deliler kendileri hakkındaki her şeyi diğerlerine anlatırlar.” 🌸

YERÇEKİMİ / NEŞE CEYLAN ALTIN

Uzak bir yerdeyim. Yalnız. Çoğu zaman seviyorum bu yalnızlığı. En azından bir boşluğa düşene dek. Avutuyorumdur ya da kendimi. İçim böyle bende değilken, ruhum bedenimden çıkmış çoktan başka semalarda gezinirken dank ediyor kafama. Dank ettiren kalbim aslında. Kafa sonraki iş. Bulutlara değen önce kalbim oluyor. Sarıyor beni su kütlesi, alıyor içine yalnızlığımı gidermek ister gibi. Bir anlığına öyle hissetmemeye başlıyorum sanki, içim ısınıyor. Meğer ısınan havaymış, güneş açıyor, bulut kayboluyor. Bense serbest düşüşe geçiyorum. Hızla çakılıyorum. Gerçek kucak açmış yeryüzünde beni beklemekte.

İçim? İçim paramparça. 🌸

İLETİ / MERT GÜRCAN

Yüreğime şahit ol.
Yalnız ve unutulmuş coğrafyamda
Kaşifim ol, yerlim ol.
Sal köklerini toprağıma,
Ne seller alıp götürebilsin yüreğini,
Ne de rüzgarlar koparabilsin seni benden.
Dizelerim ol,
Güzel günler yazılsın
Aşka sonbahar kalmış gözlerine.
Sevdiğim kadın ol. 🌸

Haziran sayısının OT Okur sayfa editörü; yazarımız BAŞAK BUĞDAY basakbugday@otdergi.com adresine yazını gönder önümüzdeki ay OT’ta yerini al.

YOLCUNUN GÜNLÜĞÜ / BESTE ÇEBİ

Bir öğleden sonra

Nereden geldiğimizi, nereye gittiğimizi bilmiyoruz. Bu uzun yolculuğun başlangıcına şahit olanlarımızın çoğunu kaybettik. Kalanları ise ya bunlardan bahsetmek istemiyor ya da hayal ve gerçeği birbirine karıştırarak bir şeyler anlatmaya başlıyor. Böyle söylüyorum çünkü gemimizin bu uçsuz bucaksız maviliğinde esen rüzgar kafalarımızın içindeki anıları da süpürüp götürüyor. Uçsuz bucaksız bir denizin ortasında, bir sonsuzluktan başka bir sonsuzluğa doğru akıyor. Anılar giderek bulanıklaşıp da bu herkesin kendini iyi hissetmesine engel değil kuşkusuz. Bir zamanlar çıkmak için şanslı olduklarına inandırıldıkları bu yolculuğa güvenleri hâlâ tam.

Bir gece yarısı

Herkes hesaplanandan biraz uzun sürmüş bir dünya turuna çıkmış gibi davranırsa da bazen kendimizi sonsuzluk kadar büyük bir umutsuzluk içinde bulduğumuz anlar da oluyor. Karaya ayak basmanın nasıl bir şey olduğunu anlatan yaşlı iki kadının etrafına dizilmiş küçük çocuklar ve gençlerle geçen akşamüstlerinde büyüklerin gözlerindeki bulanık ışıltıyı görebiliyorum. Bu yolculuğa çıktıkları için şanslı olduklarını hatta bunu hak ettiklerini düşünüyorlar. Ama bazen öyle bir an geliyor ki zamanın akmadığı bu gemide adeta bir mahkummuş gibi hissettiklerini görebiliyorum.

Yağmurlu bir gün

Önceleri her gün yolculuğun kaçınıcı gününde olduğumuzu, saatteki hızımızı, havanın sıcaklığını anons ederlerdi. Günler geçtikçe bu anonslar aksamaya başladı. Ve kimse de neden anons yapılmadığını, saatte kaç kilometre hızla gittiğimizi ve hangi kayıp zaman diliminden hareket ettiğimizi sormadı. Herkes kendisiyle o kadar meşgul ki, kimse yolculuğumuzun hangi noktasında olduğumuzu bilmiyor. Öyle ki ben artık mürettebatın bile yolculuk hakkında her şeyi unuttuğuna inanıyorum. Mürettebatın gözleri bir yere yetişmeye çalışma heyecanından gitgide uzaklaşıyor. Çoğumuzun her şeyi unutup eğlenmeye gittiği akşamlarda bir tek onlar aramıza katılmıyor. Aynı zamanda az yiyor, az gülüyor, az konuşuyorlar. Ve bütün bunları yaşamlarını devam ettirebilecekleri asgari düzeyde tutuyorlar. Birçok kişi onların çok fazla işleri olduğu için böyle yaşamak zorunda olduklarını düşünse de bu bana açıklayıcı gelmiyor. Sanki bir yere varamayacağımızı bildikleri için hayatlarını sadece yaşıyorlar, tıpkı fotosentez yapmak gibi

Kuşların gökyüzünde dans ettiği gün. ❀

SEVGİ ÜZERİNE /SİMGE GÜMÜŞ

Gökkuşağının eksik rengiydi sevgi ve sevgi bu dünyanın henüz çözümlenemeyen alfabesiydi. Sevgi komşu çocuğundaki oyuncaktı, vitrindeki en güzel pastaydı...

Aşerilen, istenilen ama asla yeterli gelmeyen...

Elde edilemeyen, elde edilmedikçe daha çok istenen...

Vazgeçişlerimiz,

değişmelerimiz,

gidişlerimiz,

gelemeyişlerimizdi sevgi...

Sevgi söyleyemediklerimiz, dokunamadıklarımızdı...

Yanlış insanlar üzerine doğru hayaller kurmaktı belki de.

Yanlış göremeyecek kadar kör olmaktı.

Cam kırıkları arasından yeni hayatlar aramaktı, bulamamaktı.

Hikayeyi baştan yazmaya çalışmaktı. İnsandan çok mutlu sona inanmaktı. Anıları eskitmeye kıyamamaktı, düne dört elle sarılmaktı.

Yeniden başlayamamaktı.

Sevgi; en büyük sınavımız, ilk sınıfta kalışımızdı.

Fiziğin, geometrinin tükendiği ilk durak, kimyamızın bozulduğu ilk deneydi.

Sevgi; hep başladığımız yere geri dönmekti. Sevgi tarihin tek

gerçeğiydi, tekrardan ibaretti. ❀

TURGOR BAŞINCI

Sinan
Taşçı

Bir başkası

Bıraktın mı kendini hiç?
Oluruna değil de bir başkasına.

Jehan Barbur

Delilik

Delilik dediğimiz
nedir ki, belki de
kaderi hobi yapmaktır.

Nihat Genç

Zenginlik

Zenginlik paraya
değil zamana
sahip olmaktır.

Turgut Yüksel

Menfaat

Uzayda iki farklı noktayı
birleştiren şeye doğru parçası
denir, dünyada menfaat.

Bahadır Cüneyt Yalçın

Aşk

Aşk, insanın kendisini
aptal gibi hissetmekten
hoşlanabilmesidir.

Tuna Kiremitçi

Cesaret

Cesaret, yalnızca
korkunun değil, ümidin de
üstüne gitmektir.

Murat Menteş

Kin

Kin, şeytanın kahlkahasıdır.

İhsan Oktay Anar

Düşünmek

Düşünmek, insana insanı
unutturacak tüm akıntılara
inatla direnmek demektir.

Dücan Cündioğlu

Şiir

Kadın gider ve bunun
şiir olduğu söylenir.

Haydar Ergülen

Yol

Hiç gitmeyenler sonunda
herkese yol olurlar.

Kemal Varol

Çiçek

Yara derin açıldığında içinde
çiçek yetiştiriyorsun.

Sinem Sal

Cam

Cam cansızdır. Ancak, soğuk
bir günde, kalabalık dolmuşta
biraz duygulanır.

Biröl Tezcan

Niyet

Yağmur başladı, haberi olsa
niyet eder mi ki benimle
ıslanmaya?

Ali Lidar

Tam

Aslında, tam diye bir şey
yoktur, her tam, bir üst
yarımın alt basamağıdır.

İlhami Algör

O t L a R k E n ®

- **Sözlü gelenek dediğin bildiğin dedikoduymuş lan!**
- Kapağı kapatır mısın arkadaşım, görmüyor musun metafor yapıyoruz burada!
- **Firmaaayız firmaaayız işçinin emekçinin firmasını!**
- Yemek alamıyoruz, sen krediyle sayfalara görsel satın alalım diyosun, millet aç aç!
- **Alo, Türkiye'nin en çok promosyon pizza yiyen dergisinden arıyoruz!**
- Bu dergiye saç kurutma makinesi almamız lazım, vinyet çizdikten sonra nasıl kurutucam ben şimdi mürtekekebi!
- **Beni Kembiriç'le anla, Oxford'la yargıla iki gözüm!**
- Şiirden çok korkuyorum, o yüzden hiç yorum yapmıyorum fark ettiysen, çünkü ileride ne olacağını bilemeyiz!
- **İçimde minik bir çökelek var!**
- Var ya, Pasarofça Antlaşması bile bu kadar gıcık etmemişti beni, çok kılım oolum sana!
- **Bu derginin hafızası sensin, bunu sakın unutma!**
- Eskiden sınırsız pizza diye bi şey vardı, ne oldu o uygulamaya, lütfen değerlerimize sahip çıkalım!
- **Homosapiens değil, sen olsa olsa Homodeyyuz'sun!**
- Adam o kadar zengin ki, içerisinde fakirlik geçen film bile izlememiş!
- **Kusura bakma, nezlesin ya sesine yabancılaştım, şu an seni dinleyemeyişim ondan!**
- Çizgi romanlarımızı İngilizce'ye çevirttirirsek ben nasıl okuyacam lan, herkes mi düğ!
- **Kaç defa söylüyorum size, sanatçı almayın oolum dergiye, sonra hep entel entel şeyler!**
- Yaşlı insanla çalışmıycan arkadaş, teeyallaam her kelimeyi ayrı mail göndermiş!
- **Bu derginin Parabey'i kimse bakkal organizasyonu gerçekleştirsin de neşemizi bulalım!**
- Hiçbi şey yapasım yok, nerden baksan 100 Dolarlık üşeniyorum şu an, parasını vereyim de sen yapsana sayfaları!
- **Bu gece de iyi ürettik ha, yatıp uyusak mı azcık!**
- İhsan Okatay Anar abimizin adını OTlarken'de de geçirelim, köşenin itibarı artsın, hürmetler abim!
- **Bi dergi daha bitti, ohh kulak kokusu!**

MAYIS 2017 Sayı: 51 - Aylık Edebiyat Mizah Dergisi
Aylık Yayın Süreli Yayın - İmtiyaz Sahibi ve Yayıncı:
MEDU YAYINCILIK TİC. LTD. ŞTİ.
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Selda Hızal

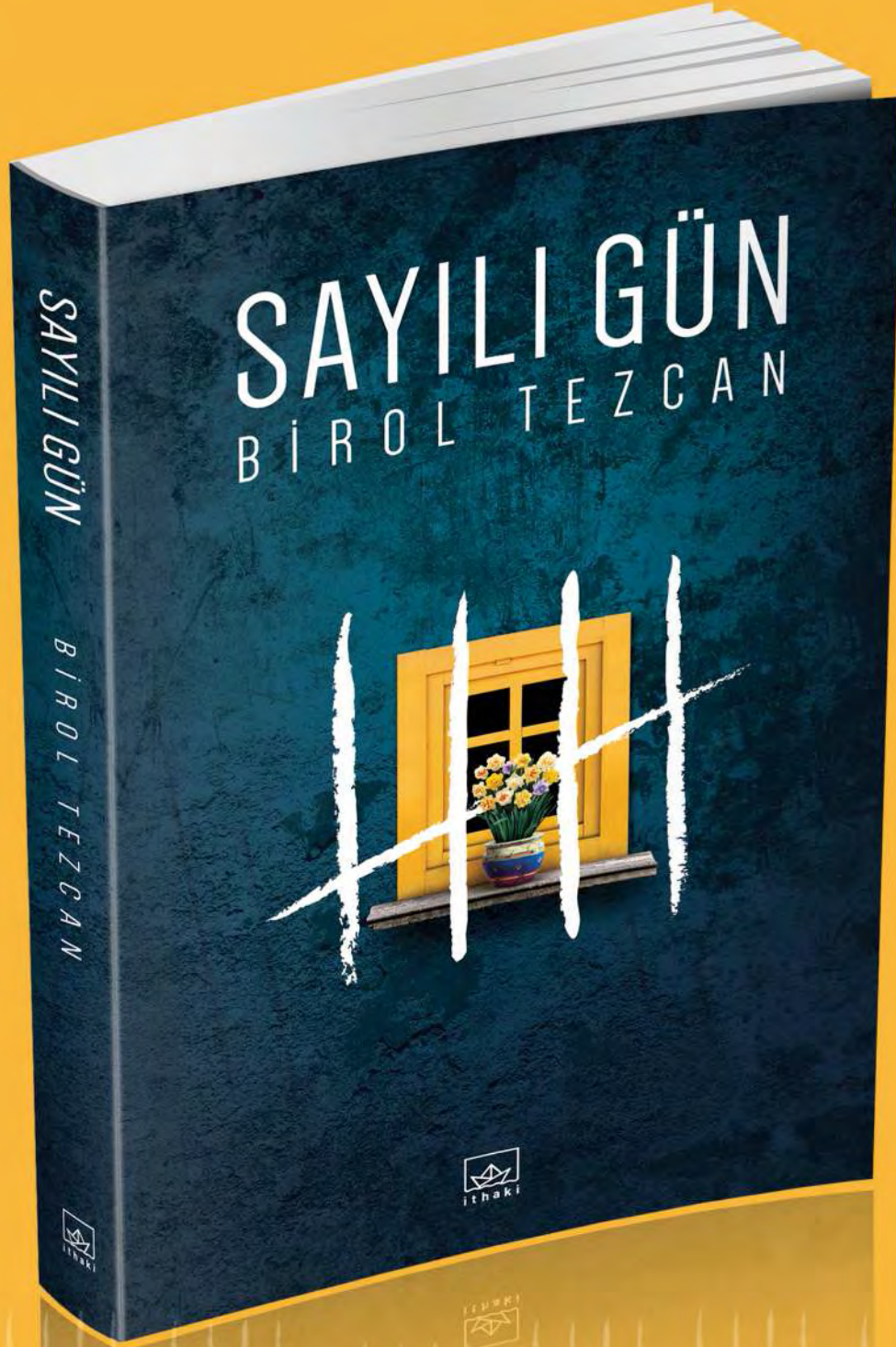
editor@otdergi.com - bilgi@otdergi.com - reklam@otdergi.com

www.otdergi.com
Adres: Bereketzade Mah. Banker Sok. No: 6 A-B Beyoğlu İSTANBUL
Tel: (0212) 232 33 09 **Baskı:** Uygun Başım, Merkez Mah. Çınar Cad. Kavak Sok.
No:34 Yenibosna-Bahçelievler İSTANBUL Tel: (0212) 451 60 90
Genel Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22 - **ISSN:** 1308-450X

OT'ta yayımlanan tüm yazı, çizim, espri ve karakterlerin yayın hakları saklıdır. Yayınevi, yazar ve çizimin yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazılı, basılı ve görsel yayın ortamında ve sanal ortamda kullanılamaz.

“*Ot Dergisi*’ndeki yazı ve öyküleriyle pek çok okurun takdirini kazanan Birol Tezcan’ın yeni öyküleri hepimize hem hüznü hem de keyifli bir okuma serüveni vaat ediyor...”

–*Ali Lida*r

ithaki

@ /ithakiyayinlari

f /ithakiyayinlari

t /ithakiyayinlari

İnternet Satış: www.ilknokta.com
www.ithaki.com.tr

Genel Dağıtım

“

Namuslu olmak ne zor şeymiş meğer! [...]

Çalmadan, çırpmadan, bize ekmeğimizi verenleri aç bırakmadan yaşamak istemek bu kadar güç, bu kadar mihnetli, hatta bu kadar tehlikeli mi olmalıydı?

Genç arkadaş...

Birbirini boğazlamadan yaşamak isteyen bütün insanlara dostluk göster.

[...]

Müdafaa edilecek fikirleri olmadığı için her türlü fıkre düşmanlık edenleri ve etraflarına sadece kabiliyetsiz, cahil sürüler toplamak isteyenleri arana sokma.

[...] seni aldatarak alçakça işlere oyuncak etmek isteyen düşmanınla, sana hakikati söyleyen dostunu birbirinden ayırmasını bill Bunu senin zekandan ve namusundan bekleriz.

Biz istiyoruz ki, bu memlekette yapılan her iş, üç beş kişinin çıkarına değil, bu toprakları dolduran milyonların yararına olsun.

[...]

Biz istiyoruz ki, bu topraklar üzerindeki insanlar, fikirlerinden dolayı değil, bu yurdun, bu halkın yararına veya zararına yaptıkları işlerden hesap versinler.

[...] koltuğuna ısınmış beş on hazır yiyicinin keyfi, menfaati değil, milletin hayrı düşünölsün.

”

